

T.C.

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BİLİG DERGİSİNDE ELE ALINAN HALK BİLİMİ KONULARI
ÜZERİNE BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA NUR AYDIN

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PROGRAMI

ANKARA-2019

T.C.
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BİLİG DERGİSİNDE ELE ALINAN HALK BİLİMİ KONULARI
ÜZERİNE BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ESRA NUR AYDIN

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI PROGRAMI

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan AYDIN

ANKARA-2019

ONAY SAYFASI

Esra Nur Aydın tarafından hazırlanan, Bilig Dergisinde Ele Alınan Halk Bilimi Konuları Üzerine Bir İnceleme adlı tez çalışması, aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Programı Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Unvanı Adı Soyadı	Kurumu	İmza
Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan AYDIN	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Ethem ARIÖĞLU	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	
Doç. Dr. Mehmet KALA	Gazı Üniversitesi	

Tez savunma tarihi:

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Programı Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Unvan Ad Soyad

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda patent ve telif haklarını ihlal edici etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tezde kullanılmış olan tüm bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Esra Nur AYDIN

ÖN SÖZ

Bilig Dergisinde Ele Alman Halk Bilimi Konuları Üzerine Bir İnceleme, adlı tez çalışmamız, Bilig dergisinde 1996-2019 yılları arasında yer almış olan halk bilimi ile ilgili makalelerin incelenmesinden oluşmaktadır. Dergide yer alan makaleler birçok farklı Türk topluluğu ile ilgili bilgiler içermektedir. Tez çalışmasında yer verilen makaleler, halk bilimini ilgilendiren başlıca konulardan seçilmiştir.

Bu çalışmamda yardımını ve desteğini gördüğüm, önerileriyle beni daima yönlendiren değerli tez danışmanım Sayın Dr. Öğretim üyesi Oğuzhan Aydın'a,

Bugüne kadar üzerimde emeği olan, isimlerini teker teker sayamadığım çok değerli hocalarıma,

Tez çalışmamın başından itibaren sonsuz sevgi, anlayış, sabır ve desteğiyle beni motive eden sevgili eşime, maddi manevi destekleriyle her zaman yanımda olan aileme şükranlarımı en içten dileklerle sunarım.

ANKARA-2019

Esra Nur AYDIN

İÇİNDEKİLER

BEYAN	
ÖNSÖZ.....	
İÇİNDEKİLER.....	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	v
1. GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE DERGİ VE BİLİG

1. 1. Türkiye'de Dergiciliğin Tarihsel Serüvenine Kısa Bir Bakış.....	2
1.1.1. Ülkemizde İlk Dergicilik Faaliyetleri	2
1.1.2. Milli Mücadele Dönemi Dergicilik Faaliyetleri.....	4
1.1.3. Cumhuriyet Dönemi Dergicilik Faaliyetleri	5
1.1.4. Günümüz Dergicilik Faaliyetleri	6
1. 2. Bilig Dergisinin Tanıtımı	7
1.2.1. Bilig Dergisinin Genel Özellikleri ve Yayın Hayatına Başlaması	7
1.2.2. Bilig Dergisinin Yayın Amacı	8
1.2.3. Bilig Dergisinin Yayın İlkeleri	8

İKİNCİ BÖLÜM

BİLİG'DE ELE ALINAN HALK BİLİMİ KONULARI

2.1. Mit ve Mitoloji.....	10
2.2. Deyim.....	14
2.3. Bilmece	17
2.4. Masal	19
2.5. Hikâye	21
2.6. Dede Korkut Hikâyeleri	23
2.7. Destan.....	25
2.8. Türkü.....	27
2.9. Türk Düğünlerinde Gelenekler.....	32
2.10. Türk Geleneğinde Aile Kavramı	35
2.11. Ad Verme	39

2.12. Mezar Taşları	41
2.13. Folklorik Ögeler	43
2.14. Halk İnanışları	51
2.15. Ölüm Teması	55
2.16. Bayram Gelenekleri	57
2.17. Türk Kültüründe Kadın Olgusu.....	58
2.18. Medya, Teknoloji ve Kültür	62

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİLİG'DE YER ALAN MAKALELER

3. 1. Sayılarına Göre Bilig'de Yer Alan Makaleler	66
3.1.1. Sayı 1-10	66
3.1.2. Sayı 11-20	83
3.1.3. Sayı 21-30	89
3.1.4. Sayı 31-40	98
3.1.5. Sayı 41-50	107
3.1.6. Sayı 51-60	116
3.1.7. Sayı 61-70	126
3.1.8. Sayı 71-80	138
3.1.9. Sayı 81-89	149

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

4. 1. Değerlendirme ve Sonuç	160
EKLER	162
KAYNAKÇA	163

ÖZET

Bilig Dergisinde Ele Alınan Halk Bilimi Konuları Üzerine Bir İnceleme

AYDIN, Esra Nur

Yüksek Lisans, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Tez Yöneticisi: Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan AYDIN

Haziran 2019, 166 sayfa

“Bilig Dergisinde Ele Alınan Halk Bilimi Konuları Üzerine Bir İnceleme” adlı tez çalışmamızda 1996 yılında yayın hayatına başlayan Bilig dergisi incelenmiştir. Bilig dergisinde ele alınan halk bilimi konuları üzerine bir inceleme yapılmış ve derginin 2019 yılı nisan ayında yayımlanmış olan 89. sayısı da dahil olmak üzere yirmi üç yıl boyunca okuyuculara sunulmuş olan tüm sayıları göz önüne alınarak bu çalışma yapılmıştır.

Bilig dergisinde yer alan halk bilimi konuları ile ilgili olarak hazırladığımız çalışmamızın birinci bölümünde, dergicilik tarihinden bahsedilmiş, ardından Bilig dergisi ile ilgili kapsamlı bilgiler verilmiştir. Bu bölümünde Bilig’in çıkış nedeni, amacı ve yayın politikasından bahsedilmiştir. Avrupa’da 17. yy’da başlayan ve Türkiye’de 19. yy’da yaygınlık kazanan dergicilik faaliyetlerinin tarihi süreçteki gelişimi genel hatlarıyla incelenmiştir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde, dergide yer alan halk bilimi ile ilgili makaleler değerlendirilmiş, konularına göre ortak başlıklara ayrılmıştır. Bu başlıklarda yer alan makaleler incelenmiş ve konu ile ilgili bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde yer alan konular Türk kültür ve edebiyatı için öneme sahip olan konular olmuştur. Dergideki makalelerde farklı Türk topluluklarının bugüne ve düne ait kültür ve inanışlarına yer verilmiştir. Verilen makaleler ortak ve köklü Türk mirasını görmek için bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise dergide yer alan makaleler, yazar adları ve sayfa sayıları ile birlikte verilmiş, yazıların hangi konulardan bahsettiği ile ilgili kısa notlar düşülmüştür. Üçüncü bölüm içerisindeki yer alan makaleler 1996-2019 yıllarını kapsamaktadır. Çalışmamızın tamamlandığı haziran ayı itibariyle 89. sayısı yayına sunulmuş olan Bilig dergisinde yayımlanan tüm makaleleri toplu olarak görmek açısından fayda sağlayacak bir bölümdür.

Sonuç bölümünde, derginin Türk kültürüne sağladığı katkıdan söz edilmiş, Türk toplumlarına ait kültürel ortaklıklar ile ilgili çıkarımlar yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Bilig, Türk kültürü, dergicilik, halk bilimi

ABSTRACT

A Review Of Folklore Issues Discussed İn Bilig Journal

AYDIN, Esra Nur

Master's Thesis, The Department of Turkish Language and Literature Program

Thesis Manager: Dr. Instructor Oğuzhan AYDIN

June 2019, 166 Pages

In our thesis titled A Study on Folklore Issues in the Journal of Bilig , Bilig magazine, which started publication in 1996, was examined. A study was conducted on the subjects of folklore in Bilig magazine and this study was made considering all the issues that were presented to readers for twenty-three years, including the 89th issue of the journal published in April 2019.

In the first part of our study on the subjects of folklore in Bilig magazine, the history of journalism is mentioned and then comprehensive information about Bilig magazine is given. In this section, the reason, purpose and publication policy of Bilig are mentioned. Europe in the 17th century and beginning of the development process in the history of the 19th century, the prevalence winning journalism activities in Turkey were examined in general.

In the second part of our study, articles about folklore in the journal were evaluated and divided into common titles according to their subjects. The articles in these titles have been examined and related information has been given. The subjects in the second chapter were of importance for Turkish culture and literature. The articles in the magazine cover the culture and beliefs of different Turkish communities from today and yesterday. The articles provided are a source for seeing the common and deep-rooted Turkish heritage.

In the third part of the study, the articles, author names and page numbers in the journal are given, and short notes about which topics are mentioned are deducted. The articles in the third section cover the years 1996-2019. As of June, when our study was completed, the 89th issue is a section that will benefit all of the articles published in the Bilig magazine.

In the conclusion section, the contribution of the magazine to Turkish culture was mentioned and inferences were made about the cultural partnerships of Turkish societies.

Keywords: Bilig, Turkish culture, journalism, folklore

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

C: Cilt

vb: Ve benzeri

vs: Vesaire

M.Ö.: Milattan Önce

TDK: Türk Dil Kurumu

s: Sayfa

GİRİŞ

Dergiler, var oldukları toplumların yaşam tarzlarının yansıtıldığı, sosyal ve ekonomik koşulların gözler önüne serildiği, kültürel ve tarihsel süreçteki değişimlerden izlerin taşındığı yayınlardır. Dergiler, içerisinde bulunduğu topluluklara yön verme, mevcut anda yaşanan tarihi gelişmelere tanıklık etme gibi birçok önemli özelliklere sahiptir.

Kültürlerin temelinde dil vardır. Dergiler ise dilin en canlı örneklerini her dönem bünyesinde barındırırlar. Bu özellikleriyle kültür aktarımında ve gelişiminde dergiler önemli birer role sahiptirler. Ülkemizde dergiciliğin ilk zamanlarından başlayarak günümüz dergiciliğine kadar olan sürecin incelenmesi, bu alandaki gelişimin gözler önüne serilmesi, ülkemizdeki dergicilik faaliyetlerinin geldiği noktayı anlamaya katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda bu çalışmada, ülkemizdeki dergiciliğin tarihsel sürecinden bahsedilecektir. Günümüzde yayın hayatına hâlen devam eden Bilig dergisi tanıtılacak ve bu derginin Türk kültürüne etkisi değerlendirilecektir.

Çalışma, Bilig dergisinin edebiyat dünyasındaki yerini detaylı bir şekilde görmek, derginin Türk kültürünü kavrayışta sunduklarını fark etmek ve yayımlandığı süreç içerisinde Türk kültür birikiminin edebiyata sağladığı katkıyı tespit etmek açısından büyük önem arz etmektedir. Bilig dergisinin yayın hayatına başladığı ilk günden bugüne yayınlanan tüm sayılarında yer alan halk kültür ve edebiyatına dair unsurlar incelenecektir. Bu çalışmanın sunacağı bilgilerin, Türkiye Cumhuriyeti ile sınırlı olmaması, Türk dünyasına ve bununla beraber Türk kültür birikimine etkilerinin incelenmesi, tasnif çalışmasına yer verilmesi ile Bilig'in önemli bir kaynak olması hedeflenmiştir.

Araştırmada, Bilig dergisinin yayın hayatına başladığı yıldan beri ortaya koyduğu kültür hazineleri gözler önüne serilecektir. Türk dünyasını tanıtan ve anlatan nitelikte, gerek ülkemizde gerekse ülke sınırları dışında gerçekleştirilen bilimsel ve kültürel çalışmaların yer aldığı bu dergi ile ilgili kapsamlı bir inceleme yapılacaktır. Yayımlanan tüm sayılar incelenecek, tasnif edilecek ve dergide yer alan yazıların ortaya koyduğu ürünler ile ilgili detaylı araştırmalar yapılacaktır.

Araştırma, günümüzde yayın hayatına devam eden bir derginin incelenmesi ile ortaya koyulacak bilgi birikimini görmemizi sağlayacaktır. Yaşadığımız yüzyıldaki kültürel oluşum ve değişimin etkileri fark edilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DE DERGİ VE BİLİG

1. 1. Türkiye'de Dergiciliğin Tarihsel Serüvenine Kısa Bir Bakış

1.1.1. Ülkemizde İlk Dergicilik Faaliyetleri

Dergi, belirli ve düzenli zaman aralıklarında yayımlanan, farklı ilgi alanları olan kişilerin görüş ve düşüncelerine yönelik yazılar içeren basılı yayındır. Makale, deneme gibi türlere ait yazıları bünyesinde barındırabilir. İnceleme yazılarını, araştırma ve eleştiri türlerini de kapsayabilir. Dergilerde genellikle yazı ve resim bir arada yer alır. (Ana Britanica, 2007, s. 44) Dergiler, bünyesinde barındırdığı konuların ayrıntılı olarak ele alındığı birer iletişim kanalıdır ve haftalık, aylık, altı aylık vb. şekilde periyodik olarak yayımlanırlar.

Avrupa'da 17. yy'da varlık göstermeye başlayan dergiciliğin bizim ülkemize gelişi 19. yy'da olmuştur. Türkiye'de dergicilik 1849 yılında yayımlanan Vakayi-i Tıbbiye dergisiyle başlar. 28 sayıdan oluşan bu dergi sağlık alanında mesleki nitelikler taşır. Bu derginin Fransızca bir nüshası da mevcuttur.

1862 yılına gelindiğine ise Cemiyet-i İlmîyeyi Osmani Derneğinin yayın organı olarak yayımlanan, 47 sayıdan oluşan Mecmua-i Funun dergisini görmekteyiz. Bu dergi fizik, kimya, felsefe, toplumbilim, dilbilim gibi çeşitli bilim dallarının tartışıldığı bir forum işlevini üstlenmiştir. Bu bağlamda, bu dergiyi gerçek anlamdaki ilk dergimiz olarak nitelendirmemiz yanlış olmaz.

19. yüzyılda, Cemiyet-i İlmîyeyi Osmaniye'de yer alan bazı yenilik taraftarı kişiler öncülüğünde yayımlanan Mecmua-i Funun'un yakaladığı çizgiyi yakalamak, hatta onun bir adım önüne geçebilmek için Bâb-ı Âli katiplerinin içerisinde bulunan bazı kişiler, bir grup kurarak Cemiyet-i Küttap adıyla birleşirler. Bu süreç sonrasında Mecmua-i Funun'un önüne geçeceğini düşündükleri Mecmua-i İbriname dergisini çıkardılar. (Parlak, 1968, s.130).

Mustafa Refik öncülüğü ile 1862 senesi itibariyle yayımlanan "Mirat" dergisi ilk resimli dergimizdir. 3 sayı yayımlanmıştır. 19. yy son çeyreğinde ise belirli bir alana hitap

eden ya da belirli bir konu ile ilgili bilgiler içeren dergiler yayımlanmaya başlandı. (Gönenç, 2007, s.64-65). Askeri alanda Ceride-i Askeriye, müzik alanında Musiki-i Osmani dergileri, alanlarında yayımlanan dergiler için öncü olmuştur. İlk çocuk dergisi Mümeyyiz, ilk kadın dergisi İnsaniyet, ilk mizah dergisi ise Teodor Kasap tarafından çıkarılan Diojen isimli dergi olmuştur.

İstibdat Dönemi olarak nitelendirilen yıllarda halk, yönetim baskısının etkisiyle gazeteden uzaklaşıp dergilere ilgi duymaya başlamıştır. İstibdat Döneminin baskıcı şartlarından etkilenen gazete ve dergiler siyasi ve politik konulardan uzaklaştırılarak bu dönemde daha çok edebi metinlere yer vermeye başlamışlardır.

Dönemin en önemli dergisi Servet-i Fünun dergisidir. Ahmet İhsan Tokgöz tarafından haftalık olarak yayımlanmaya başlamıştır. 27 Mart 1891 yılında yayımlanmaya başlayıp Cumhuriyet sonrasına kadar devam eden bir dergidir. (Doğan,1997, s.12). Başlangıçta farklı konuları işlese de 1894 yılında Tefik Fikret'in dergiye katılımıyla edebi niteliğini kazanmıştır. (Kabaklı, 2006, s.486) 1984 yılına gelindiğinde ise eski edebiyatı benimseyen Servet-i Fünun dergisiyle yarış içine giren Malumat dergisi yayımlanmaya başlamıştır.

İstibdat Döneminde birçok gazete kapatılmış olsa da bu dönemde yayın hayatına başlayan dergiler daha çok sanat ve edebiyat içerikli olduğu için kapatılmamışlardır. Ancak yine de yayımlanan dergiler fazla değildir. 1880-1890 yılları arasında yayımlanan dergi sayısı elli civarındadır. Bu dönemde yayımlanan dergilerin en önemlilerinden biri de Mecmua-i Ebuuzziya'dır. Ebuuzziya Tefik tarafından çıkarılmıştır. Dergide yer alan yazıların birçoğu kendisine aittir. Başlangıçta on beş günde bir çıkartılan dergi daha sonra haftalık periyotlar halinde yayımlanmaya devam etmiştir. Zaman zaman sansür yasağıyla karşı karşıya kalan derginin yayımlanması kesintiye uğrayarak devam etmiştir. Bu dergide Namık Kemal ve Ziya Paşa gibi isimlerin de yazılarını görmek mümkün olmuştur. Bu isimlere ek olarak Ahmet Rasim, Sadullah Paşa, Ahmet Mithat, Şinasi gibi isimler de bu dergiye katkı sağlamışlardır.

Yine bu dönemde yayımlanan dergiler arasında Hafta dergisini, devamında yayımlanan Rehber-i Fünun dergisini ve Gayret dergisini görmekteyiz. İkinci Meşrutiyet'in ilan edilmesi ile birlikte Batılılaşma çabaları başlamış ve belirli bir fikre hitap eden dergi yayıncılığı çalışmalarında büyük yol katedilmiştir. Basın özgürlüğü ve

fikir dergiciliği kavramları topluma yerleşmeye başlamıştır. Bu gelişmeye paralel olarak din, sanat, iktisat ve mizah gibi birçok farklı alanda dergiler yayımlanmıştır. Kalem ve Davul isimli dergiler mizah alanında yayımlanan dergilere örnek olarak gösterilebilir.

Dönemin bir diğer dergisi olarak, 1908 yılında çıkarılmaya başlayan Resimli Kitap dergisini görmekteyiz. Güncel olayların resimleriyle birlikte verildiği bir dergidir. Bugünkü magazin dergilerinin ilk örneği olarak söylenebilir. Magazin dergisine bir diğer örnek 1909 yılında çıkarılmaya başlayan Şehbal olmuştur. Moda ve kadının sosyal yaşamına dair yazılara da değinilmiştir. (Hiçyılmaz, 1984). Halit Ziya Uşaklıgil, Hüseyin Sadettin, Hıfzı Tevfik gibi isimler derginin yazar kadrosunda yer alır.

Dönem içerisinde İslami konuları içeren dergilerin sayısında artış gözlemlenmiştir. Sırat-ı Müstakim ve İslam Mecmuası bu İslamcı dergiler arasında sayılabilir. Teârûf-i Müslimin ve İslam Dünyası dergisi de yine İslami bilgi ve düşünceleri içerisinde barındıran dergilerdendir. (Yamaç, 1991)

Bu dönemde karşımıza çıkan başka bir önemli dergi ise Sanayi dergisidir. Farklı fikir akımlarından etkilenilerek çıkartılan bazı dergiler mevcuttur. Ulum-i İkdisiye, İctihat, İctimaiye Mecmuası, Batı hayranlığını dile getiren dergiler olarak karşımıza çıkar. Bunun yanı sıra Türk Yurdu ve Genç Kalemler gibi dergiler Türkçülüğü ağır basan, Batı hayranlığı da barındıran dergiler olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine İştirak gibi sosyalist düşüncüyü savunan yayınları da görmekteyiz.

Bir başka dergi ise Ziya Gökalp'ın fikirlerini ifade ettiği, Milli Edebiyat söylemlerinin ve bununla ilgili düşüncelerin yer aldığı Yeni Mecmua dergisidir. Dergi 1918 yılında yayımlanmıştır. Aynı yıl toplumbilim öğelerini barındıran Meslek adında bir dergi de yayımlanmıştır.

1.1.2. Milli Mücadele Dönemi Dergicilik Faaliyetleri

Milli Mücadele Döneminde çıkarılan dergilerin neredeyse tamamı bu mücadeleyi destekler nitelikte olmuştur. 1919 yılında çıkarılan Büyük Mecmua, yine aynı yıl çıkarılan Kurtuluş, 1920 yılında çıkarılan Aydede, 1921 yılında çıkarılan Aydınlık ve Dergah dergileri dönemin önemli dergilerindendir. Milliyetçi bir görüş benimseyen Dergah dergisi 1927 yılında yayımlanmaya başlamıştır. Bu dergi; Halide Edip, Fuat Köprülü, Nurullah

Ataç, İsmail Hakkı, Abdülhak Hamit ve Yahya Kemal gibi önemli isimlerin yazılarını bünyesinde barındırmıştır.

Milli mücadele döneminde de kadın, çocuk ve mizaha yönelik dergiler çıkmaya devam etmiştir. Mizah alanında Sedat Simavi'nin çıkardığı Hande ve Diken isimli dergileri çocuklara yönelik olarak Hacıyatmaz dergisi ve kadınlara yönelik olarak da 1919 yılında çıkarılan İnci dergisini görmekteyiz.

1.1.3. Cumhuriyet Dönemi Dergicilik Faaliyetleri

Cumhuriyet Döneminin başlangıcında oldukça verimli ve zengin bir dergi yayıncılığı karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemin önemli dergilerinin ilki Yusuf Ziya ile birlikte Orhan Seyfi Orhon tarafından çıkarılmaya başlanan Akbaba dergisidir. Karamizah içeren dergi ilk kez 1922 yılında yayımlanmıştır. Devamında Zekeriya Sertel Tarafından çıkartılan Resimli Ay dergisini görmekteyiz. Bu dergi ilk kez 1924 yılında yayımlanmaya başlamış ve halka yönelik yayın yapma düşüncesi gütmüştür. Sabahattin Ali, Nazım Hikmet gibi isimler derginin yazar kadrosunda yer almıştır.

Bu dönemde çıkarılan bazı önemli dergiler ise Falih Rıfkı, Hamdullah Suphi, Ziya Gökalp, Hüseyin Rahmi gibi isimlerin bulunduğu Yeni Mecmua, 1926 yılında çıkarılan Haftalık Mecmua ve 1926 yılında çıkarılan Ali Canip, Faruk Nafiz gibi yazarları bünyesinde bulduran Hayat isimli dergiler olmuştur. Güneş, Meşale ve Türk Kooperatifçisi dönemin diğer dergileri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu dönemde çıkan önemli dergilerden bir tanesi de 1932 yılında çıkarılan Kadro dergisidir. Yine 1933 yılında çıkarılan 7 Gün dergisi de Türk dünyasının en çok satan dergisi olması açısından önemlidir. Dönemin diğer önemli dergilerine Yeni Adam, Fikir Hareketleri ve Çığır dergilerini de örnek gösterebiliriz. Varlık dergisi de 1933 senesinde Yaşar Nabi Nayır tarafından çıkartılmış olan önemli dergilerimizden birisidir. Bu dergi de köklü dergilerimiz arasında olan ve adından söz ettiren bir dergi olmuştur.

Cumhuriyet Döneminin başlangıcındaki dergi verimliliği İkinci Dünya Savaşı dolayısıyla azalmıştır. Savaş döneminin hazırlık evresinde ve savaş sürecinde dergicilik faaliyetlerimizde yavaşlama görülmüştür. 1935 yılında Yücel dergisi yayımlanmıştır. Savaşın etkisi ile beraber bu dönemde çıkan dergilerde milliyetçi düşünce ön planda

olmuştur. Reha Oğuz Türkkın tarafından yayımlanan Bozkurt dergisi, 1941 yılında yayımlanan Çınaraltı ve 1942 yılında yayımlanan Millet dergileri bu dergilerden bazılarıdır. 1939 yılında çıkarılan Hareket dergisi düşünce ve sanat dergisi olarak yayımlanmıştır. 1941 yılında Yurt ve Dünya isimli dergi çıkarılmıştır. Yine Necip Fazıl tarafından çıkarılan Büyük Doğu dergisi önemli dergilerimizdendir. 1943 yılında ilk kez yayımlanmıştır. 1946 yılında önemli bir dergimiz olan Markopaşa Mizah dergisi yayımlanmıştır.

1950-1970 Pazar Postası dergisi, İkinci Yeni şairlerinin ilk eserlerini yayımladıkları dergi olmuştur. Bu şekilde bir ilki barındırması yönüyle bu dergi önem arz etmektedir. Mavi dergisi ve Pazar Postası dergileri de yine bu yıllarda yayımlanan dergilerdendir. Özellikle 1960 ve 1970 yıllarını içeren bu dönem dergicilik faaliyetlerimiz için oldukça önemli bir dönemdir. Çeşitlilik fazladır. Dünya görüşü, hayatı kavrayış, olayları ve düşünceleri sunuş açısından farklılık gösteren birçok dergi bu dönemde yayına sunulmuştur.

1970 ve 1980 yıllarını içeren dönem ise 1971 Muhtırası ile özgürlükçü düşüncenin sınırlandırıldığı bir dönem olmuştur. Bu dönemde çıkarılan Gırgır, Halkın Dostları, Nokta, Sanat Emeği gibi dergiler, yayımlandıkları dönemin koşullarını belli bir ölçüde yansıtan önemli dergilerimizden olmuşlardır.

1.1.4. Günümüz Dergicilik Faaliyetleri

1980 yılından itibaren dergicilik faaliyetlerimize baktığımızda her alanda dergi yayımlandığını görmekteyiz. Günümüzde çıkarılan dergi sayısı, Milli Mücadele döneminden başlayıp 1980 yılını kapsayan süreçte yayımlanan dergi sayısından kat kat fazla olmuştur. Bu, günümüz dergiciliği adına oldukça sevindirici bir durumdur. Teknik ve içerik anlamda çok başarılı olan, günümüz dergiciliği içinde yer alan dergilerden biri de “BİLİG” dergisidir. Çalışmanın ilerleyen bölümünde “Bilig” dergisi ile ilgili bilgilere ayrıntılı olarak yer verilecektir.

1.2. Bilig Dergisinin Tanıtımı

1.2.1. Bilig Dergisinin Genel Özellikleri ve Yayın Hayatına Başlaması

Ahmet Yesevi Üniversitesi tarafından çıkarılan Bilig, ilk kez 1996 yılının şubat ayında yayımlanmıştır. Yılda dört kez yayımlanan Bilig, bir bilim kültür dergisidir. Kış başlığı altında ocak ayında, Bahar başlığı altında nisan ayında, Yaz başlığı altında temmuz ayında ve Güz başlığı altında da ekim aylarında dergi okurlarına sunulmaktadır. Dergide yer alan yazılarda Türkçe, İngilizce ve Rusça özetler yer almaktadır.

Derginin ilk zamanlarında, yayımlanan altı sayıda Himmet Kayhan ile Prof. Dr. Şerif Aktaş dergiye editörlük yapmıştır. Ardından yedinci sayı itibariyle Prof. Dr. Mümin Köksoy editörlüğü ile çıkartılmaya başlanan dergi, akademik yazıların ağırlık kazandığı bir dergi yapısına bürünmüştür. Prof. Dr. Mustafa İsen dergi editörlüğünü 25. sayıya kadar sürdürmüştür. Prof. Dr. Osman Horata 25 ile 39. sayılar arasında derginin editörlüğü görevini üstlenmiştir. Prof. Mehmet Öz ise 40. sayının editörü olmuştur. Prof. Dr. Nurettin Demir 41 ile 74. sayılar arasında Bilig'in editörlüğü görevini üstlenmiştir. 75. sayıdan itibaren Prof. Dr. Fırat Purtaş'ın Bilig dergisi için editörlük görevini yaptığı bilinmektedir. Dergi bünyesinde varlığını sürdüren yayın kurulundan üyeler, yayına hazırlanacak olan makalelerin ağırlık kazandığı bilimsel çalışmalara ve dergide yer alan konuların ihtivasına göre belirlenmektedir. (Bilig, 2019)

Bilig, sosyal bilimler alanında uluslararası kriterleri bünyesinde barındıran, hakemli ve saygın bir bilimsel dergi niteliği taşır. Bilig dergisine hem basılı hem de elektronik ortamda ulaşmak mümkündür. Türkiye'de üretilen akademik dergiler içerisinde Bilig dergisi sosyal bilimler alanında en yüksek güvenilirliğe sahip dergilerden birisidir.

Derginin içeriğinden bahsedecek olursak Bilig; yazısal, görsel, işitsel ve edebi birikimi bir arada sunmaktadır. Örneğin, işaret dili ile ilgili olarak yayımlanmış makaleler, derginin dil kavramını ne derece geniş bir pencereden seyrettiğini de gözler önüne sermektedir. Dergide yer alan yazılardan çıkartılabilecek bir diğer sonuç ise farklı coğrafyalarda yaşasak dahi milli kimliğimiz, Türk Dünyasında yaşayan milletler ile dün olduğu gibi bugün de benzerlik göstermektedir. Gerek dilin kullanılışı gerekse kültür ve geleneğimizin ortaklıklarını ihtiva etmektedir. Bilig dergisi sayılarında erkek ve kadın

yazarlar kadın imgesi ile ilgili yazılar yazmış ve Türk toplumunda kadının yerini ortaya koymuşlardır. Eski edebiyat, yeni edebiyat, İslamiyet öncesi ve sonrası edebiyat kültür anlayışı dergide yazılan yazıların içeriğini oluşturmaktadır. Dergide çocuk edebiyatı ile ilgili yazılar da yer almaktadır. Yine halk edebiyatımızın sözlü edebiyat kapsamına giren bilmece, atasözleri, deyimler Türk coğrafyasındaki farklı kullanımları ile dergideki yazılarda yer almıştır.

1.2.2 Bilig Dergisinin Yayın Amacı

Sosyal bilimler kapsamında Türk coğrafyasında kendine yer bulmuş eserlerin incelemelerinin ve bu konuyu merkez edinip yazılan yazıların yer aldığı Bilig'in amacı derginin yayın ilkelerinde şu şekilde ele alınmaktadır: "Bilig, Türk dünyasındaki tarihi, güncel hakikatleri bilimsellik çizgisini de göz ardı etmeden okurlarına sunmak; Türk dünyasında gündem olmuş ya da gündem olması gereken mevzuları uluslararası bir düzeyde aktarmak, bilimsellik ilkesi ile yapılan çalışmalar içerisinden seçici davranarak halka sunulması gerekenleri ulus ve uluslararası camiada duyurmayı maksat edinerek yayınlarını hazırlamaktadır." (Bilig, 2019). Türk dünyasında var olan tarihi, sosyal ve güncel problemlerin sebeplerini irdelemek, sorunlara farklı bir bakış açısıyla çözüm yolları üretmek ve bununla birlikte mevcut problemlere öneriler sunmak, Bilig dergisinin amaçları içerisinde yer alır.

1.2.3. Bilig Dergisinin Yayın İlkeleri

Bilig'de, Türk dünyasındaki güncel sorunları bilimsel bir gözle irdeleyen, aynı zamanda Türk tarihindeki olaylardan uzaklaşmayan, sosyal bilimler alanında yaşanan olaylar ve insanların gündeminde yer bulan konular ile ilgili çözüm sağlayacak fikirler ortaya koyan yazılara yer verilir.

Bilig'de yer alacak olan yazıların kendi alanı ile ilgili olan eksikliği kapatacak özgün tarzda yazılmış bir makale olması istenilir. Yayımlanacak olan makalelerde daha önce değerlendirilmemiş ve üzerine çalışma yapılmamış çalışmaların değerlendirmeleri de yer alır. Bir konu ile ilgili yenilik getiren, konuya farklı bir gözle bakılmasını sağlayan incelemelerin olması tercih edilir. Türk dünyasında kendisine yer bulmuş olan yazar ve eserleri tanıtıcı, yeni yapılacak olan çalışma veya etkinlikleri duyurucu yazılara yer verilir.

Bilig'de makalelerin yer bulup yayına hazırlanabilmesi için, yazının daha önceki bir zaman diliminde farklı bir yayın organında yer almamış veya bu maksat ile herhangi bir yere gönderilmemiş olması gereklidir. Daha önceleri bilimsel toplantıların herhangi birinde sunulan bildiriler, durumla ilgili gereken açıklama yapılarak ve notlar düşülerek açıklandığında yazı yayında yer bulabilir.

“Bilig, yıl içerisinde dört kez yayımlanır. Bir yıl içerisinde ekim, temmuz, nisan ve ocak aylarında olmak üzere dört sayı okurlarla buluşur. Bu sayıların adları mevsimlerin isimleri şeklindedir. Yılın son ayında dergi yıllık dizini hazır edilir ve Kış sayısında bu dizin kendine yer bulur. Yayın Kurulunun seçmiş olduğu yurt içindeki ve dışındaki kütüphanelere, indeks kurumlarına ve bununla birlikte derginin abonelerine, yayına sunulduğu tarih sonrasındaki bir ay içerisinde dergi eriştirilir.” (Bilig, 2019)

Türk dergicilik tarihi incelendiğinde görülmektedir ki yayımlanmaya başladığı günden bugüne dergiler, büyük bir kitle tarafından sevilerek ve ilgiyle takip edilmektedir. Belirli yıllarda yayın hayatında uygulanan sansürler, bazı gazetelerin kapatılması ile sonuçlanmıştır. Özellikle İstibdat Döneminde dergilerde daha çok sanat ve edebiyata dair konulara ve yazılara yer verilmiştir. Günümüzde ise hemen her konuda çıkartılan ve kendine belli bir okuyucu kitlesi bulan birçok dergi olduğu bilinmektedir. Bilig dergisi de içerisinde barındığı konular itibariyle bir bilim kültür dergisi olarak adlandırılmaktadır. Yirmi üç yıldır yayın hayatına devam eden ve senede dört sayı olarak çıkartılan dergi, birçok farklı konuda makaleyi bünyesinde barındırmaktadır. Yayımlanan makaleler Türk dünyasını ilgilendiren konuları kapsamaktadır. Sanat, edebiyat, kültür, siyaset, ekonomi gibi konuların işlendiği Bilig dergisini kaynak alan çalışmamızda ise dergide yer alan halk bilimine ait unsurlar incelenecektir. Konu ile ilgili makaleler ortak başlıklar altında toplanacak ve makale yazarının verdiği bilgiler ışığında konu farklı kaynaklardan da faydalanılarak incelenecektir. Farklı Türk devletlerinde var olan ortak halk bilimi konuları belirlenecek ve Bilig dergisinde ele alınan halk bilimi konuları üzerine bir inceleme yapılacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

BİLİG’DE ELE ALINAN KONULAR

2.1 Mit ve Mitoloji

İnsan aklının evreni ve kendini, aynı zamanda bu hayat akışı içerisindeki yerini anlama ve anlamlandırma gayretinin neticesinde mitler oluşmuştur. İnanma ihtiyacının bir neticesi olan mitlerin anlatımına ise mitoloji denilmektedir. Tarihin eski dönemlerinden bugüne bakıldığında bir milletin mitolojik düşünceleri, o milletin hayatı nasıl anlamlandırdığı ile ilgili bize yol gösteren anlatılar olmuştur. Türk milletinin mitleri de bize bu anlamda bugünkü dünya anlayışlarını daha iyi kavramamız bakımından yol gösterir. Türk atası Oğuz’un bu konudaki mitolojik düşüncesi ise Bilig’in 1996 yılı yayımlanan 2. sayısında yer alan “*Eski Oğuz Mitlerinin Felsefi Boyutu*” isimli makalede Yusuf HÜSEYİNOV tarafından incelenmiştir. Mitolojinin anlamı ifade edilmiş ve ardından Oğuz mitinden örnekler verilerek konu felsefi açıdan incelenmiştir. Oğuz mitinde Boz öküzün ceviz ağacına dayanmış bir kuklaya can verdiği, ardından Oğuz’dan kulluk talep ettiği anlatılmıştır. Oğuz’a can veren Boz öküzdür. Yine ona boy pos gibi fiziksel özelliklerinin ceviz ağacı tarafından verildiği kabul edilir ve bunun şerefine Oğuz’a isim verilir. Ardından yine Oğuz Boz öküze minnetle hizmet ettiğinden dolayı ceviz ağacı tarafından yapılmış hatuna da Boz öküz tarafından can verilir. Boz öküz, Oğuz ile Fatı’nın yedi oğlunu ve yedi hatunu çağırır. Bu yedi hatun da ceviz ağacından yapılarak ardından Oğuz oğullarına eş olarak verilmiştir. Boz öküz dünyayı idare etme vazifesini Oğuz ve ailesine verir. İnsanları idare görevi de onlara verilmiş olur. Bu mitolojik anlatılar arasında Boz öküzün nasihatleri Oğuz’un kendisine verilmiş gücü kullanışı gibi konular milli hafızanın kökenini ve dünyayı anlamlandırışını bize anlatmaktadır. Mitolojik anlatılar bu nedenle önem kazanmaktadır. Mitolojik anlatılar, masalların içerisinde çokça rastlayabileceğimiz şekildedir.

Bilig’in 7. sayısında yer verilen “*Masallarda Öteki Dünya Anlayışının Dînî Mitolojik Kökleri*” adlı makalede Fuzuli BAYAT tarafından inanış biçimlerinin masallardaki karşılığı verilmiştir. Bu makalede Türk milletinin ahiret inancı, kötü güçlerle olan savaşı masallardan örnekler verilerek açıklanmıştır. Farklı Türk milletlerinin masallarında yer alan mitik öğeler o milletler hakkında ayrıntılı bilgilere sahip olmamızı sağlamıştır.

Masallardaki mitik özellikler ile ilgili olarak derginin 28. sayısında yer alan Hyo-Joung KİM tarafından yazılmış olan “*Baraba Türklerinin Jestey Mōngkō Masalındaki Mitolojik Motifler Üzerine*” isimli makalede Baraba Türkleri ve masallarındaki mitolojik unsurlara değinilmiştir. Makalede masallar ile ilgili mitolojik örnekler vermiştir. At motifi, geyik motifi, kuş motifi, hayvan kılığına girme motifi, tekrar canlanma ve ateş motifi gibi motifler incelenmiştir. İslamiyet öncesinde daha çok Şamanizm etkisinin hakim olduğu bir dönemin izlerini taşıyan bu masal, Baraba Türklerinin inanç ve kültürel özelliklerini gösteren bir masal olarak incelenmiştir. Bu makalede dikkat çeken husus, masalda yer alan motifler bize edebiyatın kültüre yansması ve tarihe ışık tutabilme yönünü göstermiştir. Bu masallarda geçen mitolojik motifler Kore’de yer alan anlatılarda da mitolojik motif olarak gözlemlenmiştir. Bu ayrımı örnekler ile gösterilmiştir. Belirtilen benzerliklerden anlaşılabilir bazı hususlar mevcuttur. Eski Kore kültürü, onlara ait gelenek görenekler ve Türk kültürünü içeren hayatı anlamlandırış tarzı arasında Kore ve Türk halkının ortak bir paydada buluştuklarını ya da iki halkın kültür alışverişinde bulunmuş olduklarını bize anlatan, bu şekilde yorumlanmasını sağlayan bir örnek olarak belirtilmiştir.

Bilig’in 37. sayısında yer alan Şakir İBRAYEV tarafından yazılmış olan “*Kazak Mitleri ve Mitik Efsaneleri Hakkında*” isimli makalede mitler, kültürlerin hayatı anlamlandırışında etkin rol oynayan ve sanatsal söz anlayışının kaynağı olan unsurlar olarak tarif edilmiştir. Mitlerin hayat akışındaki önemi kayboldukça masallarda ya da efsanelerde daha çok yer bulduğu belirtilmiştir. İslamiyet’in etkisi ile gök cisimlerinin insan olarak düşünülüşü ya da bunların varoluşlarının anlatıldığı şekilde İslami düşünceye göre yanlış olarak tarif edilen mitlerin değışime uğradığından söz edilmiştir. İslamiyet’in etkisiyle anlatılarda farklılık olsa bile bugün bile bakıldığı zaman yeşil bitkilere zarar vermemek gibi bir çevre bilincinin ya da eşikte oturmamak gibi bir kültürel anlayışın temelini mitler olduğu söylenebilir. Bu inanışlar genellikle ruhsal varlıklar ile açıklanır. Geceleri yiyecek içecekleri ve özellikle de suyu üstü açık bir şekilde bırakmamak, mezarlığı el ile işaret etmemek gibi günümüzde batıl inanış olarak adlandırılan ve bakıldığı zaman kimisini hayat içerisinde anlamlandırabildiğimiz kimisini ise anlamlandıramadığımız davranış ve söylemlerin kökenini de mitler oluşturmaktadır.

Bilig’in 43. sayısında yer alan “*Tatar Türklerinde Mitolojik Varlıklarla İlgili Mitler ve İnanışlar (İyeler ve Yaratıklar)*” isimli makalede İslamiyet’in mitlere etkisi ile ilgili

örnekler makalenin yazarı Çulpan ZARİPOVA ÇETİN tarafından sunulmuştur. Tatar Türkleri İslamiyet'e erken dönemde geçmişlerdir. Buna rağmen İslamiyet'te var olmayan ve kökenini mitsel halk inanışlarından alan varlıklara inanma eğilimleri hala devam etmektedir. Mitolojik yaratıklar ya da kara ruhlar gizemli varlıklar olarak görülmeye devam etmektedir. İnsanlar günlük yaşantılarında mit kaynaklı kurallara riayet etmekte ve halk sanat eserlerinde bu mitolojik varlıkları yaşatmaktadır.

Mitlerde yer alan motifler diğer edebi türlerde ve anlatılarda da yer almaktadır. Bilig 49. sayısında yer alan “*Karapapak Türk Mitolojisinin Yapısı Üzerine Araştırmalar*” adlı makalede Valeh HACILAR tarafından bu konuya değinilmiştir. Makalede masallardan ve derlenen farklı anlatılardan örneklerdeki mitler incelenmiş ve bir karşılaştırmaya tabii tutulmuştur. Bu anlatılarda İslamiyet öncesi ve İslamiyet sonrası mit anlayışına da yer verilmiştir. Karapapak Türklerinden derlenen metinler ile Azerbaycan mitolojisi ve genel anlamda da Türk mitolojisi ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Mitolojik anlatılarda bazı kişilerin gerçek hayatta varlığını sürdürmüş kişiler mi olduğu yoksa bir mitolojik kişi mi oldukları uzun yıllardır tartışıla gelmiştir. Bilig dergisi 59. sayıda Ali Berat ALPTEKİN tarafından yazılmış olan “*Doğu Türklerinin Nasreddin Hocası Mitolojik Bir Kahraman Mıdır?*” isimli makalede bu konu ele alınmıştır. Türk coğrafyasındaki insanlar tarafından sevilen ve bilge kişiliği itibariyle hürmet gösterilen, Doğu ve Batı Türkleri tarafından da sahiplenilmiş olan Nasreddin Hoca tüm dünyada da tanınan biridir. Onun mitolojik bir kişi olarak tarif edilme nedenleri doğumu ile ilgili bazı olağanüstülüklerle yer verilmesi ile ilgilidir. Bu konuda farklı Türk coğrafyalarında farklı anlamlandırmalar olmuştur. Bazı Türk devletleri gerçek yaşamış bir kişi olarak kabul ederken, bazılarında durum daha farklıdır.

Tarihî kişiliklere mitsel bakış olduğu gibi bazı eşyalar için de bu söz konusudur. Bilig dergisi 78. sayıda yer alan Pakizat MİNAVARKIZI ve Fatma Ahsen TURAN tarafından yazılmış olan “*Türk Halklarının Folklorunda Müzik Aletleri ve Onlarla İlgili Anlatılar*” isimli makalede Türk milletleri için önemli olan müzik aletlerinin mitsel özelliklerine değinilmiştir. Korkut Ata'nın kopuz ve dombranın mucidi olduğu söylenmektedir. Bununla ilgili rivayetlere yer verilmektedir. Korkut Ata'nın kopuz yapımını şeytan aracılığı ile öğrendiğine dair anlatılar mevcuttur. Bu konuda bahsi geçen

kişi sadece Korkut Ata değildir. Farklı milletler, farklı çalgı aletlerinin mitsel özelliklerine anlatılarında yer vermişlerdir.

Mitolojik anlatılar Türk kültüründe çok uzun yıllar sonra yazıya geçirilmeye başlanmıştır. Mitolojik anlatıların yazıya ilk geçirildiği bölge ise Mezopotamya'dır. İnsanlığın evren anlayışı farklı bölgelerde farklı şekillerde oluşmuştur. Bilig 81. sayıda yer alan "*Türklerdeki Evren Anlayışının Mezopotamya Mitolojik Anlatılarıyla Mukayesesi*" adlı makalede Ercüment YILDIRIM tarafından farklı örnekler üzerinden mitsel inanç ve onun hayata yansımaları karşılaştırılmıştır. Mezopotamya'nın ruhban sınıf mensupları ile Kamanların dünyayı algılayışları ve davranışlarının karşılaştırması yapılmıştır.

Bilig dergisi 87. sayıda Fatih ŞAYHAN tarafından yazılmış olan "*Altay Türklerinin İnanmalarındaki Su Kültünün Mitsel Okuması*" adlı makalede su kültüründen bahsedilmektedir. Altay Türkleri ve genel manada da tüm Türk milletleri için su, yaratılışın kaynağı olarak kabul edilmiştir. Doğaya ait varlıklar canlı olarak kabul edilmiş ve hepsinin bir iyesinin olduğu varsayımı kabul görmüştür. Su, yaşamın devamı için zaruri olarak kabul edilmiştir. İnsanlar tarafından suların kirletilmesi sonucunda oluşan herhangi bir kuraklık sonrasında, suyun kötü muamele karşısında çekilerek insanları cezalandırdığına inanılır. Suyun yaşam kaynağı olarak kabul edilmesinin yanı sıra tedavi edici özelliği ve insanları sağlıklarına kavuşturucu bir yapısının olduğuna da inanılmıştır. Sular insanların fiziksel hastalıklarında tedavi edici bir unsur olarak düşünüldüğü gibi ruhsal rahatsızlıkların tedavisinde de kullanılmıştır. Bu yönü ile su kaynakları işlevleri bakımından ayrılmıştır. Altay Türklerinin tarihin en eski zamanından bugüne getirdiği su kültürü, bir bakıma bu nedenlerle Türk toplumunun bilinçaltında yer etmiştir.

Derginin 89. sayısında Efe BAŞTÜRK tarafından yazılmış olan "*Deli Dumrul Mitosu Bağlamında Türk-İslam Özneliğinin Psiko-Mitolojik Çözümlemesi*" adlı makale yer almaktadır. Bu makalede Deli Dumrul Hikâyesi üzerinden Türklerin İslamiyet'i kabul edişleri esnasında nasıl duygusal süreçler deneyimledikleri anlatılmıştır. Deli Dumrul'un Azrail'e meydan okuması, Türk mitolojisinde yaratıcı anne olarak ifade edilen suyun kurumasına karşı kabullenemeyişi gibi örneklerle bu durum aktarılmıştır.

Bilig dergisi mit ve mitoloji ile ilgili yayımlanmış olan makaleleri ile bu konuda birçok görüşe ve geniş anlamlı bir konu irdelemesine yer vermiştir. Mitler bir toplumun kültürünü anlama ve anlamlandırmada önemli bir yere sahiptir, o nedenle dergide yer alan makaleler Türk kültürünü kavrayış açısından önemlidir.

2.2. Deyim

Deyimler dilimizin zengin söz varlıklarındandır. Anlatıma güç vermek ve söylenilecek sözü daha anlamlı kılmak için çoğu zaman deyimleri cümlelerimizde kullanırız. Deyimler genellikle kelime grubu olsalar da cümle şeklinde olan deyimler de mevcuttur. İnsanlar, hayatı anlamlandırmaları esnasında kültürlerinin de etkisi ile duygu ve düşüncelerini farklı tarzlarda ifade etmişlerdir. Olaylar karşısındaki tavırlarını ifade edişleri deyim kullanımlarına da etki etmiştir. Gerçek anlamdan farklılaşarak ifade edilmesi deyimlerin bir özelliği olmuştur. Deyimler oluşturulurken mecaz ve tezatın da anlama yansıdığı görülmektedir. Benzetme ve diğer söz sanatlarından da istifade edilen kısa ve öz bir yapıya sahip kalıplaşmış sözleri kapsamaktadırlar.

Bilig dergisi 1. sayıda yer alan ve Filiz KILIÇ tarafından yazılmış olan “*Âşık Çelebi Divanında Atasözü ve Deyimler*” isimli makalede, atasözü ve deyimlerin kültürümüz içerisindeki öneminden söz edilmiştir. 16. yüzyılda yaşamış olan Âşık Çelebi’nin şiirleri içerisinde tesbit edilen atasözleri ve deyimlere makalede yer verilmiştir. Divan şiirlerinde kapalı bir üslup benimsendiği ve şiirlerin halkın anlayamayacağı bir dille yazıldığına dair görüşler mevcuttur. Bu makalede, bu genel yargıya karşıt bir görüş karşımıza çıkmaktadır. Âşık Çelebi şiirlerindeki atasözü ve deyimler incelendiğinde anlaşılır bir dil karşımıza çıkmaktadır. Atasözleri veya deyimlerin genellikle beyitlerde ikinci mısrasında yer aldığı belirtilmiştir. Makalede incelenen birkaç atasözü ve deyim şu şekildedir:

Elin attığı taş yırak gider. Üzüme göre kararır üzüm. Kutlu gün, doğuşundan bellidir.

Ahde vefa et- , Geceyi gündüze kat- , Yabana at-

Bilig’in 16. sayısında yer alan “*Klâsik Şiirimizden Bilinmeyen Bir Deyim: El Oyunu*” adlı makalede unutulmuş deyimlerimizden söz edilmiş ve el oyunu deyimini örnekler üzerinden açıklanmıştır. Makalenin yazarı olan M. Fatih KÖKSAL tarafından Farsça olan

dest bazı kelime grubu da bu deyim kapsamına alınmış ve örneklerde benzer anlamlara geldiği açıklanmıştır. Tarama Sözlüğü'nde geçen anlamı ile el oyunu deyimi bir işin el çabukluğu ile yapılmasını ifade etmektedir. Örnekleri verilen şiir ya da cümlelerde ise bu deyim ifade edilen anlamda kullanılmadığı gösterilmiştir. Makalede yer alan ve açıklamasına yer verilen birkaç beyit şu şekildedir:

Dest-bâzî-i ahterânem geşt

Pây-bâzî-i âsmân beterst

(Sindbâd-nâme'den)

(Benim yıldızımın el oyunu değişti, feleğin ayak oyunu daha da kötüdür.)

Makalede klâsik şiirler incelenmiş ve deyim yer aldığı şiirlerden Türkçeye çevrilen metinlerde “dest-bâzî” kelimesinin “oynaşmak” ve “okşamak” kelimelerine karşılık gelecek şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu bilgi makalede birçok örnekle çeşitlendirilmiştir.

Ey bî-vefâ Hayâlî dururken sabâ ile

Lâyık mı el oyunların oynaya kâkülün

(Hayali)

Vefasız olan sevgilinin onu seven aşığı dururken kaküllerinin sabah rüzgârı ile el oyunu oynamasından bahsedilen bu beyitte el oyunu deyimi okşamak anlamında kullanılmıştır. Verilen diğer örnekler ile gerek mesneviden gerek farklı şairlerden şiirler verilmiş ve el oyunu deyimi açıklanmıştır.

Bilig'in 24. sayısında Fatma ÖZKAN ve Gülim ŞADİYEVA tarafından yazılmış olan “Somatik Deyimler” isimli makalede vücut organlarının isimlerini esas alan deyimlerden ayrıntısı ile bahsedilmiştir. Somatik deyimler Türk kültür hayatından gelenek

ve görenekler ile ilgili bize bilgiler vermektedir. Aynı zamanda eski dönemlerde inandığımız inanç yapısına dair bazı bilgiler edinilmesi de mümkündür. Deyimler, insanların karşılaştığı ve yakın çevresinde var olan durum, olay ve nesnelere ile ilgili olarak kalıplaşmış ve dilde yer almışlardır. Somantik deyimler de bu şekildedir. Farklı lehçelerde karşılaştırması yapılan deyimlere yer verilmiştir. Lehçelerimizden birinde gerçek anlamını kaybeden ifadelerimizin asıl anlamının diğerinde korunduğu görülmüştür. Somantik deyimlerin bazı örnekleri şu şekildedir:

Başı göğe ermek, başını gözünü yarmak, ağız kalabalığı, gözünü ayırmamak, diş kirası, el pençe divan durmak, göze diken olmak, yüreği ağzında, eli ayağı dolaşmak, ağız dil vermemek, burun kıvrırmak, kaşla göz arası (Aksoy, 1991, s.30)

Buna benzer vücut organları ile oluşturulan deyimlere ilaveten herhangi bir organı karşılamamasına karşın akıl ve gönül kelimelerine içeren deyimler de somantik deyimlerin kapsamına girmiştir.

Bilig'in 28. sayısında yer alan ve Salim KÜÇÜK tarafından yazılmış olan "*Türk Atasözü ve Deyimlerinde Halk ve Topuluk İsimleri*" adlı makalede atasözü ve deyimlerin yer adlarında kullanımına örnekler verilmiştir. Türklerin genellikle Farisler için kullanılan Acem milleti tabiri, Arnavutlar ve İslam dini ile tanışma sürecinde etkileşime girdiğimiz Araplar, genellikle olumlu duygular beslemediğimiz Yahudi milleti, göçebe kültürünü benimsemiş Çingene, Hindistan asıllı olan Hindular, azınlıklarımızdan biri olan Ermeni milleti, coğrafi yakınlığımız nedeniyle yer alan Boşnaklar, Batı kültüründen İngiliz milleti, aynı coğrafyada yaşadığımız Kürtler, Osmanlı, Türk gibi halk ve topluluklar ile ilgili olan atasözü ve deyimlere örnekler verilmiştir.

Bu atasözü ve deyimlerde bazı halk ve toplulukları ile ilgili ifadeler olumlu iken bazı milletten insanlar için olumsuz anlamlar taşımaktadır. Bu deyimler genellikle o halktan insanlar ile ilgili olarak edinilen olumsuz bazı intibalar nedeni ile oluşmuştur. Halkın kendi oluşturdukları ön yargılar ya da tecrübeyle edindikleri birikimler haricinde bakıldığı zaman siyasi ve dini nedenler de bu deyimlere etki etmiştir denilebilmektedir. Boşnak, Frenk ve İngiliz milletleri ile ilgili olarak atasözlerimiz içerisinde ve aynı zamanda deyimlerimizin kullanımında bazen olumlu bazense çok da olumlu olmayan

şekillerde kullanılmıştır. Makalede verilmiş olan atasözü ve deyimleri örneklendirecek olursak:

Yahudi eziyeti, Boşnak güzeli, Arap saçı, Çingene pilici, Hindü horozu.

Türk cihana bedeldir.

Bilig'in 86. sayısında Tuğba BARUTÇU ve Fatma AÇIK tarafından yazılmış olan “Çocuk Edebiyatı Ürünlerinde Yer Alan Deyimlerin Kültür Aktarımındaki Rolü ve Türkçe Ders Kitaplarındaki Deyimlerle Örtüşme Düzeyi” isimli makalede deyimlerin bir dil için ne kadar büyük bir zenginlik olduğu anlatılmaktadır. Deyimlerin çocuklar tarafından anlaşılabilirliği, yazılan eserler üzerinden incelenmiştir. Deyimlerin gerçek ve mecaz anlamlı kullanımlarına örnekler verilmiştir. Olumlu ve olumsuz duygular içeren deyimler sınıflandırılmıştır. Çocuklara öğüt vermek, birtakım olumlu davranışları edinmelerini sağlamak ve olumlu davranış örnekleri vermek bununla beraber anlatıma güç kazandırmak, düşünceleri pekiştirmek için dilsel zenginlik olan deyimlerin ve atasözlerinin etkisi göz ardı edilmemelidir. Özellikle çocuklar için yazılan eserlerde bunlara daha fazla önem verilmelidir.

Bilig 6.sayıda Davud VELİAHD tarafından yazılan “Dedem Korkud'un Deyimlerinden“ adlı makalede Dede Korkut metinlerinde yer alan üsluptan örnekler vererek söyleyiş gücünden bahsedilmiştir. Atalarımızdan bize kalan en güzel hatıranın deyimler ve söz söyleyiş güzelliği olduğu söylenmiştir.

2.3. Bilmece

Bilmece, doğada somut veya soyut olarak yer alan bir varlığın ya da bir nesnenin ismini söylemeden çağrışımlar yoluyla tarif eden, adının bilinmesini dinleyenlere bırakan eğlenceli sözdür. Bilig'in 6. sayısında Zeynelâbidib MAKAS tarafından yazılan “Mani Tipli Azeri Bilmeceler“ adlı makalede bilmecenin farklı adlandırmaları olduğundan ve bilmecelerin nasıl meydana geldiği ile ilgili rivayetlerden söz edilmiştir. Doğu Türkçesindeki karşılığı tapmak olan bilmecenin Batı Türkçesindeki karşılığı bulmak olarak söylenmiştir. Türk boyları arasında bilmece birçok isimle anılmaktadır. Bazı bölgelerde , bulmaca, tapmaca, denilirken bazılarında yomak, tabışmak gibi isimler de verilmiştir. Jumbak, tapişmak, matal, tapmaça gibi kelimeler ile ifade edilen bilmecelerin

başvatkiç, sir tepişmek gibi karşılıklarının olduğu da görülmektedir. Bilmeceler hayatın birçok kısmında karşımıza çıkabilmektedir. Âşık karşılaşmalarında kullanılan bir türdür bilmece. Makalede bununla ilgili örnekler verilmiştir. Verilen ve incelemesi yapılan bilmecelere birkaç örnek verecek olursak şu şekildedir:

Ağsakkalım beydirrem

Buynuzlarım eydirre

Men keçdiyim yollardan

Goyun-guzu getirem.

(Keçi)

(Seyidov, 1968)

Nene, bize yağ getir

İnekleri sağ getir

Çalkanmamış nekreden

Erinmemiş yağ getir.

(Bal)

(Davudova, 1984)

Derya gırağı düzdü

Sanasan elli, yüzdü

Yaşıl ekdim, al birdi

Gören esli ne düzdü?

(Kına)

2.4. Masal

Yüzyıllar boyunca kuşaktan kuşağa aktarılarak gelen, halkın ortak milli kültür birliğı ile yarattığı ve çoğunlukla olağanüstü olay ve kahramanların yer aldığı anlatı türüne masal denir. Bilig'in 2. sayısında yer alan ve İbrahim DİLEK tarafından yazılan “*Tıp Oyunu*” ve *Bir Altay Masalı*” adlı makalede, Altay masallarının özelliklerinden bahsedilmiştir. Örneğı verilen tıp oyununun yer aldığı bir masal metnine yer verilerek masal türünün genel özelliklerinin görmemiz sağlanmıştır. Altay masalları ile Anadolu masalları arasındaki benzerliklere değinilmiştir.

Dilden dile aktarılan ve dil zenginliğı içerisinde kendine yer bulan Altay masalları ile ilgili farklı tasnifler yapılmıştır. Makalede S. Surazakov'un tasnifine yer verilmiştir. Verilen tasnif şu şekildedir:

1. Hayvanlarla ilgili masallar
2. Korkunç yaratıklarla mücadeleleri anlatan masallar
3. Büyülü masallar
4. Sosyal konulu masallar
5. Çocuk masalları (Surazakov, 1975, s. 114- 136)

Bu tasnif incelendiğinde Anadolu masalları ile Altay masallarının paralellik gösterdiğini söylememiz mümkün olacaktır. Masallar, içerisinde birçok türü barındıran kapsamlı anlatılardır. Makalede verilen masal da bunu kanıtlar niteliktedir. İçerisinde bir oyuna yer verilmiştir. Deyimler, ikilemeler, tekerlemeler, halk kültürüne ait öğeler masalların içerisinde yer alabilmektedir. Masallar aynı zamanda milletlerin kültürlerinden de izler taşır.

Bu konu ile ilgili olarak Bilig'in 11. sayısında yer alan, Altan ALPEREN ve Şerif ORUÇ tarafından yazılmış olan “*Bir Tür ve Alman Masalının Karşılaştırması* “*Ağlayan Nar ile Gülen Ayva*” ve “*Ak Yılan*” isimi makalede seçilmiş olan iki masal, oluştukları kültürün izleri taşıması bakımından karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma yapılırken figürler,

eşya, zaman, mekan, olayların tertibi gibi ögeler incelenip ortaya bir sonuç koyulmuştur. İki masalın ana konu ve ana fikrinin aynı olduğu ve masalın işlenişi açısından bazı farklar olduğu görülmüştür. Bu farklara rağmen gözden kaçmayacak kadar büyük benzerlikler barındıran Alman masalının Türk masalının bir varyantı olduğu tespit edilmiştir. Ak yılan adlı masaldan örnekler sunulmuştur. Aynı zamanda Ağlayan Nar ile Gülen Ayna isimli Alman masalı da incelenmiştir. Benzerlikler ve farklar ortaya koyulmuştur.

Masallar önceleri sözlü edebiyat ürünleri iken sonrasında yazıya geçirilmiş anlatılardır. Masallar içlerinde birçok türü barındırabildikleri gibi başka türlerin içerisinde de masallara ait anlatımlar bulunabilmektedir.

Bilig'in 51. sayısında yer alan "*Abdullah Tukay'ın Şiirlerinde Efsane ve Masal Unsurları*" isimli makalede Gülhan ATNUR tarafından Tatar edebiyatının temsilcilerinden biri olan Abdullah Tukay tarafından yazılmış olan şiirlerindeki efsaneler ve yine şiirlerde geçen masala ait unsurlar incelenmiştir.

Masallar, yalan yanlış hikâyeler olarak nitelendirilmelerine rağmen, tıpkı diğer folklor malzemelerinde olduğu gibi toplumların yaşantısında hoş vakit geçirmek, eğlendirmek; değerlere ve toplum kurumlarına ve törelere destek vermek; eğitim veya kültürü gelecek kuşaklara aktarmak; toplumsal veya kişisel baskılardan kurtulma mekanizması olmak gibi işlevlere sahiptir. (Çobanoğlu, 1999, s.226)

İletilmek istenilen mesajın kapalı bir anlatımla okuyuculara sunulduğu masallar, sadece küçük yaştaki çocuklara hitap etmemektedir. Aynı zamanda yetişkin bireyler de bu yazı türlerinden kendilerine çıkarımlarda bulunabilir ve edebi zevk için de okuyabilirler. Tukay'a ait şiirlerin çoğunluğu itibariyle asıl halk masallarına ait unsurlar ihtiva ettiği belirtilebilir. Bu şiirlerdeki yapı masallara özgü unsurları barındırmaktadır.

Hayvanların yer aldığı masallar tekerlemenin uzun olmadığı masallardır. Anlatımda kısa ve öz bir yapı tercih edilmiştir. Bu masallarda öğüt verme amacı öne çıkmaktadır. Masallarda geçen kahramanlar daha çok hayvanlardan oluşur. Bununla beraber bu masallarda insanlar da yer alabilirler. Kılık değiştirerek insanların şekline bürünen hayvanları anlatan masallarda hayvan menşeyini öyküleştiren okuyucuya sunan örnek anlatımlar da mevcuttur. (Boratav 2003, s. 99). Tukay, şiirlerinin bazılarında şiir yapısı

formunun dışına çıkararak masallardaki gibi bir şekil özelliği kullanmıştır. Bazılarında ise şiir yapısını kullanarak iletmek istediği mesajı okuyucuya aktarmıştır. Tukay, hayvanların birbirleriyle, diğer varlıklarla ya da insanlarla olan maceralarını işleyen hayvan masalları aracılığıyla Tatar toplumundaki kötü ve yanlış yönleri eleştirmiştir.

Bilig'in 73. sayısında yer alan ve Özlem BAŞ, Ayşegül AVŞAR TUNCAY, Ali Ekber ŞAHİN tarafından yazılan “*Asya-Avrupa Kökenli Masalların İlköğretimde Yapısal Bir Metinlerarasılık Perspektifinde Kullanılması*” isimli makalede masalların kültürlere göre değişiklik kazanmasına rağmen öz olarak ders ve öğüt verme özelliklerinden bahsedilmiştir. Asya ve Avrupa kökenli masallara örnekler verilmiştir. Okul seviyesindeki öğrencilerin eğitiminde bu masalların kullanılması gerektiği söylenmiştir. Örnek olarak seçilen masallar karşılaştırılmış ve verdiği mesajdaki ortaklıklar sınıflandırılmıştır. Ağustos Böceği ile Karınca ve Parmak Kız incelenen masallar arasındadır.

Bilig'in 74. sayısında yer alan ve Kadriye TÜRKAN tarafından yazılan “*Türk Dünyası Masallarından Yansıyan Şaman Olgusu*” adlı makalede toplum hayatının neredeyse bütününe tesir etmiş olan din ya da inanç, farklı sebeplerle başka bir din ya da inanç ile değiştirilse bile halk arasında varlığını göstermektedir. Halkın milli hafızasına işleyen birtakım davranışlar bütünü edebiyatta ya da sanatta, folklorda daha uzun yıllar varlığını sürdürmektedir. Şamanizm ile masal arasında var olan ilişki çok eski dönemlerdeki bir davranış ve ritüelin etkisi ile olmuştur. Dini ayin sırasında masala benzer anlatılar Şaman tarafından anlatılmaktadır. Bu anlatılar masal türünde anlatılardır. Bu da Şamanın masalın içinde olmasına neden olan unsur olmuştur. Makale Türk dünyası masallarında Şaman ve Şamanizm'in ne ölçüde yer bulduğu ile ilgili detaylara yer verilmiştir. Derlenen masallardan seçilen örnekler üzerinden Şamanizm etkisi değerlendirilmiştir.

2.5. Hikâye

Hikâye, gerçekten yaşanmış ya da yaşanması mümkün olan olayların yer aldığı bir anlatı türüdür. Hikâyeler, oluştukları kültürlerden ve o kültürlerin yaşayışlarından izler barındırmaktadır. Bilig dergisinin 2. sayısında yer alan Şeref BOYRAZ tarafından yazılan “*Kozi Körpeş Bayan Sulu Hikâyesinin Üç Versiyonu Üzerinde Mukayese Çalışması*” isimli makale, hikâyelerin farklı versiyonları olabileceğini anlatan ve versiyonlarda nelerin farklılık oluşturduğunun anlaşılmasını sağlayan bir çalışmadır. Kozi Körpeş Bayan Sulu

hikâyesinin çıkış yeri mekansal anlamda Kazakistan'dır. Bir sözlü anlatım ürünü olan bu hikâye, diğer Türk coğrafyalarında da kendine yer bulmuş olan bir hikâye olmuştur. Hikâye Kırım, Tataristan gibi ülkelerin anlatılarında kendine yer bulmuştur. Başkurdistan, Batı Sibiry ve Altay gibi coğrafyalarda da anlatılır olmuştur. Bu hikâye genellikle manzume mensur karışık yapıda olan bir hikâyedir. Derlenen bazı versiyonların tamamen manzum olduğu da belirtilmiştir. Bu hikâyede birbirleriyle beşik kertmesi olan iki gencin farklı sebeplerle ayrılmaları neticesinde yaşadıkları olaylar anlatılmaktadır. Hikâyenin sonunda gençler kavuşmamaktadır. Bu süreçte yaşadıkları olaylar hikâye içerisinde canlı bir üslupla anlatılmaktadır.

Hikâyelerde, Barabin Varyantı, Dobruca Varyantı, Kazakistan Varyantı karşılaştırılan üç varyanttır. Varyantlar kıyas edilirken aşağıda yer alan sekiz madde üzerinden gidilmiştir.

- 1- Kahramanların ailesi ve memleketi
- 2- Kahramanların doğumu ve âşık olmaları
- 3- Âşıkların kavuşmasının engellenmesi
- 4- Erkek kahramanın sevgilisini araması
- 5- Âşığın sevgilisiyle karşılaşması
- 6- Sevgilinin başkasıyla evlendirilmek istenmesi veya yeniden ayrılık
- 7- Kahramanların sonu
- 8- Ölüm sonrası oluşan efsaneler

Karşılaştırması yapılan bu üç varyantın anlaşılana sona göre üç versiyonun fonksiyonlarının aynı olduğu olmuştur. Halk hikâyelerinde yer alan genel yapı bu hikâyede de gözlenmiştir. Tahir ile Zühre ve Arzu ile Kamber hikâyelerinin anlatım tarzı ve karakter özellikleri bakımından ortaklıklar gösterdikleri bir gerçektir. (Ekrem, 1986, s.93) Koza Körpeş Bayan Sulu Hikâyesinde yer alan epizotlar ile Kerem ile Aslı ve Tahir ile Zühre hikâyelerinde geçen epizotların çoğunluğunda ortaklıklar olması ve birbirleriyle hemen hemen aynı temaya sahip olmaları, bu üç varyantın ortak tek bir hikâyeden oluşmuş olması çoğu araştırmacının aynı görüşü bildirmelerine neden olmuştur. (Türkmen,183, s.164). İncelenen bu üç hikâyenin esasta aynı kaynaktan çıktığı, zamanla birbirleri ile bazı farklılıklarının oluştuğu söylenebilir. Bu farklılıkların sebebi hikâyenin yayılım gösterdiği coğrafya ve oradaki yaşayış olarak belirtilebilir.

Bilig’de sayı 52’de yer alan ve Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU tarafından yazılan “*Türk Hikâyeciliğinin Prototipi Sayılabilecek Heft-Hân’da Mekân*” isimli makalede Nev’i-zâde Atâyî tarafından yazılan Heft-hân, Türklerde hikâyecilik anlayışının meydana gelmesinde prototip olarak değerlendirilebilecek bazı ayrıntılar ihtiva etmektedir. Bu eser 17.yüzyılda yazılmış olan bir eserdir. Heft-hân’da yedi ayrı hikaye anlatılmıştır. Bu hikâyelerin her birinde ayrı kişiler hikâyeye kahramanı olarak ortaya çıkmıştır. Bu mesnevîde şair tarafından kullanılan mekanlar özenli bir şekilde seçilmiştir. Kahramanlarını psikolojilerine uygun olarak tasvir etmiştir. Avrupa’da modern hikâyeciliğin adımları henüz atılmamışken yazılmış olan Heft-hân’da mekan, kişi gibi kurgusal anlatış ayrıntılarına yer verilmiş ve bugünkü hikâyecilik anlayışı için önemli bir örnek olarak kendine yer bulmuştur.

2.6. Dede Korkut Hikâyeleri

Dede Korkut Hikâyeleri, Oğuz Türklerine ait olan ve bilinen en eski epik destansı hikâyelerdir. Sözlü gelenek ile gelişen ve 15. yüzyılda yazıya aktarılan Dede Korkut hikâyeleri Türk kültür yapısını kavramak için çok önemli bir kaynaktır.

Bilig dergisi 1.sayıda yer alan ve M. Öcal OĞUZ tarafından yazılan “*Dede Korkut Destanlarından “ Kanlı Koca Oğlu Turalı Boyı”nın Tahlili*” isimli makalede Dede Korkut hikâyelerinden biri olan Kanlı Koca Oğlu Turalı Boyi isimli hikâyeye özetlenmiştir. Ardından Dede Korkut Hikâyeleri’nin özelliklerine yer verilmiştir. Kahramanların özellikle olay akışı içerisinde belli kahramanlıklar gösteren kişilerden oluştuğu söylenmiştir. Destandaki tiplerin özelliklerine ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Dede Korkut Hikâyeleri’nde geçen mekanlar verilmiş ve bu mekanların özelliğine değinilmiştir. Dede Korkut Hikâyeleri incelendiğinde henüz yerleşik hayata tam olarak geçilmediği fakat akıncı özelliklerinin de kısmen kaybolduğu anlaşılmaktadır. Eşya ve aletler, tabiat, hayat tarzı, hayvanlarla mücadele gibi başlıklara yer verilmiş ve bunlar ile ilgili ayrıntılara yer verilmiştir. Hayvanlarla mücadele başlığında bahsedilen mevzu dikkat çekmektedir. Hayvanlarla boğuşmanın bir Türk geleneği olmadığı söylenmektedir. Destanda geçen mekansal özelliklerden çıkarım yapılarak mekansal olarak Türk illerinde geçmeyen bu destanda bu şekilde hayvan mücadelesinin anlamlı kılınabildiğinden bahsedilmektedir. Bu destan incelemesinde yerleşik hayata ve İslami kültür sahasına geçiş yapan Türklerin hayatlarından örnekler sunulmuştur.

Bilig dergisi 11. sayıda yer alan ve İsmail CANSIZ tarafından yazılan “*Dede Korkut Hikâyelerine Göre Türklerde Tören Geleneği ve Tören Çeşitleri*” isimli makalede Dede Korkut hikâyelerinde yer alan tören geleneğinden söz edilmiştir. Türklerde bu geleneğin önemli bir yeri vardır. Dede Korkut hikâyelerini incelediğimizde görmekteyiz ki maddî ve manevî kültürümüz yüzyıllardan beri korunarak bugünlere ulaşmıştır. Bugün bile kentlerde yüzeysel olarak uygulansa da özellikle kırsalda yaşayan halk tarafından çoğu Türk coğrafyasında yüzlerce yıllık gelenekler uygulanmaktadır. Doğum, ölüm, düğün ve hayatın her aşamasına ait kültürel alışkanlıklar halkın zihnindeki canlılığını korumakta ve yaşam içerisinde de uygulanmaktadır.

Dede Korkut Hikâyeleri’nde yer alan tören ve tören geleneği, ortak paydalarına göre beşe ayrılarak makalede incelenmiştir.

- 1- Karşılama ve uğurlama törenleri
- 2- Yemin törenleri
- 3- Düğün törenleri
- 4- Ad verme törenleri
- 5- Yuğ törenleri

Yemin etme, ölü ardından ağlama, ölü aşı, vasiyet etme, ad verme, nişan töreni, düğün esnasında yapılan törenler, uğurlama ve karşılama törenleri Dede Korkut hikâyelerinde ayrıntıları ile geçmektedir. Bu tören ve ritüellerin hemen hemen hepsi bugün de aynı şekillerde uygulanmaktadır. Bazı kültürel unsurlarımız dinin etkisiyle başkalaşım geçirmiş olsa bile öz korunmuştur.

Bilig dergisi 18. sayıda yer alan ve Ülkü ELİUZ tarafından yazılmış olan “*Dede Korkut Hikâyelerindeki Şahıs Kadrosunun Karakter Yapıları Bakımından İncelenmesi*” adlı makalede Dede Korkut Hikâyeleri’nde yer alan karakterler ve bunların kişisel özellikleri incelenmiştir. Dede Korkut Hikâyeleri’nde hayvancılık ve akıncılık ile uğraşan karakterler kuvvetli olmak durumundadır. Her an düşmanla karşılaşmaya hazır bir akıl ve beden kuvvetini bir arada bulundurmaları gerekmektedir. Kuvvet ve akıl özellikleri sadece erkekler için değil kadınlar için de geçerli bir tip özelliğidir. Bu karakterler dışa dönüktürler ve değerlerini önemseyen karakteristik özelliklere sahiptirler. Eğlenceyi seven, neşeli ve coşkulu insanlardır. Dede Korkut Hikâyeleri’nde kahramanlar olağanüstü

özellikler gösterebilmektedir. Dergide yer alan makalede hikâyelerin karakterlerin özellikleri verilmiş ve ayrıntılarıyla incelenmiştir.

Bilig dergisi sayı 86'da yer alan ve Mustafa YILDIZ tarafından yazılmış olan "*Siyaset Felsefesi Açısından Dede Korkut Hikâyeleri*" adlı makalede Dede Korkut Hikâyeleri siyaset felsefesi açısından incelenmiştir. Dede Korkut hikâyelerinin genel kurgulanış biçiminde, toplumun varlığı ve bekâsı için her türlü fedakarlığı yapan kahramanları görmekteyiz. Dede Korkut hikâyeleri, iktidarın dışarıdan ve içeriden gelen tehditlere karşı mücadelesini oldukça etkili bir şekilde betimlemektedir.

Dede Korkut Hikâyelerinde yeni topraklar fethetme düşüncesinin zayıf olma nedeni olarak Oğuzların henüz yerleşik hayata geçmemiş olmasını göstermemiz mümkündür. O dönemde halk yarı göçebe olarak yaşamaktadır. Dede Korkut Hikâyeleri'nde güç, dinî amaçlar ve ahlakî değerlerle tamamlanmaktadır. Sabır ve iradenin önemi metinlerde vurgulanmaktadır. Karakterlerde olaylar karşısında soğukkanlı kalma konusunda dirayetli bir yapı gözlemlenmektedir. Burada sayılmış olan ve makalede ayrıntıları ile verilen Dede Korkut Hikâyeleri'ndeki siyasal yapıyı ve olması gereken düzeni görmek mümkündür.

2.7. Destan

Destanlar, milletlerin hayatlarında önemli izler bırakmış, tarihi ve toplumsal olaylarla birlikte doğal olayların da yer aldığı anlatılardır. İnsanı yakından ilgilendiren hemen her olay destanın konusu olabilmektedir. Bu nedenle de kültüre dair birçok iz destanlarda yer almaktadır.

Bilig'de 4. sayıda yer alan ve Muharrem CAFEROV tarafından yazılmış olan "*Muhabbet Destanlarında Yardımcı Karakterler*" adlı makalede destanlardan örnekler verilmiştir. Halk edebiyatı ürünlerinde sürekli olarak bir değişim ve gelişim olmuştur. Bu gelişim ve değişim coğrafya ve kültürden etkilenerek şekillenmiştir. Dergide yer alan bu makalede destanda yer alan yardımcı karakter problemi üzerinde durulmuştur. Konuya örnekler getirilmiştir. Destan yardımcı karakterleri verilmeden önce destanlar içerisinde yardımcı karakterin önemi vurgulanmıştır. Muhabbet destanlarında kahraman söyleyeceklerini genellikle saz eşliğinde söylemektedir. Bu destanlarda karşımıza sıklıkla çıkan bir özellik olmuştur. Âşıklık geleneği, destanlar içerisinde kendini hissettiren bir gelenek olmuştur. Saz, destandaki kahramanın sözle diyemediklerini kolayca söylemesinde

etki etmektedir. Karakter bazen öyle bir şekilde vaziyetini arz eder ki sazının olmamasının onun tarafından ölümden farksız telakki edildiğini görürüz. Kadın karakterler saz olmadığında saçlarından bir teli kopartıp saz yerine kullanmışlardır. Destanlarda saz geleneği bu bakımdan da önemlidir.

Destanlarda karakterler iyi ve kötü özellikleriyle birlikte verilmektedir. Özellikle bazı kadın karakterlerde kötülük özelliğinin çokça yer aldığını destanda görebilmekteyiz. Muhabbet destanında ismi geçen birkaç karakter şu şekildedir: Sofi, keçel, çoban.

Bilig'de 5. sayıda yer alan ve Muhtar AWEZOV tarafından yazılmış olan “*Kız Jibek*” adlı makalede destan örneği görülmektedir. Tam olarak ne zaman ortaya çıktığı bilinmeyen Jibek destanı gerçek bir olaydan doğmaktadır. Destan, Karadeniz kıyılarında geçmektedir. Destanlarda aşıkların birbirlerine kavuşamama nedeni olarak gösterilen birinci neden insanların zalimliği olsa da ikinci neden doğadaki elverişsizliktir. Bu destan içerisinde barındırdıkları ile tarihsel bir zamana da ışık tutma özelliği taşımaktadır. Destanın esas konusu eski geleneklerdir. Tölegen ve Jibek asıl kahramanlardır. Koren ve Bekejan da diğer karakterlerden ikisi olarak geçmektedir. Bunlar aşıkların birbirine kavuşmasına engel olan karakterler olarak yer almaktadır. Destanda batıl inançlar önemli bir yer tutmaktadır. Rüya görme ve hayat akışına bu rüyanın etki etmesi destanın içerisinde fark edilen bir özelliktir.

Destanda mecazlı bir söyleyiş ve süslü betimlemeler yer almaktadır. Kazakların kültürlerinden birçok iz barındıran bu destanın güçlü bir dil ile yazıldığı görülmektedir. Destanın dili ve olay kurgusu onun önemli bir yer edinmesini sağlayan etkenlerden olmuştur.

Bilig'de 11. sayıda yer alan ve Amangül DURDIYEVA tarafından yazılmış olan “*Kerem İle Aslı Destanının Varyantları, Folklor Özellikleri ve Türk Halk Edebiyatındaki Yeri*” adlı makalede Kerem ile Aslı destanından ayrıntılı olarak bahsedilmiştir.

Anonim bir eser kabul edilen Kerem ile Aslı destanı Türkmen halk edebiyatında önemli bir yere sahiptir. Destanın ne zaman üretildiği konusunda bir netlik yoktur. Destanda yer alan olay örgüsü diğer aşk destanlarıyla paralellik göstermektedir. Herhangi bir halk tarafından üretilmiş olan destanlar zamanla dilden dile gezmektedir. Millilik ve

yerlilik izleri silindiğinde de halklardan birinin edebi mirası olabilmektedir. Kerem ile Aslı destanı bir aşk destanıdır. Farklı dinlere inanan iki genç birirlerine aşık olmakta ve olaylar bu kurgu etrafında gelişmektedir. Destanda Aslı din değiştirip Kerem gibi Müslüman olsa da aşıkların kavuşması yine de sağlanamamaktadır. Farklı Türk illerinde aşıkların öldükten sonra dirilip bu sefer kavuşmalarıyla destan tamamlansa da genel anlamda bir kara sevda destanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonda yer alan kavuşma tüm varyantlarda olan bir geçerlilik değildir. Kerem ile Aslı destanı toplumsal ve dönemsel özellikler de içeren bir destandır. Sevginin kutsallığı ile ilgili bir bakış açısıyla ortaya çıkmış bir destandır.

Bilig’de 12. sayıda yer alan ve Amangül DURDIYEVA tarafından yazılmış olan “*Arzu ile Kamber Destanının Varyantları Üzerine Bir İnceleme*” isimli makalede Arzu ile Kamber destanına ait varyantlar incelenmiştir. Arzu ile Kamber destanı, Türkmenistan’da oldukça yaygındır. Bununla birlikte yakın olan Türk coğrafyalarından milletlerde de bu destan görülmektedir. Irak Türkmenleri arasında ve Türkiye’de bu destanın bilindiği ifade edilmektedir. Bu destan üzerine bazı çalışmalar yapılmıştır. Diğer destanlara göre daha küçük ve kısa bir destandır. Farklı Türk illerinde yer alan bu destandaki ortaklıkları görmek zor olmamıştır. Destanda bazı gelenekler ayrıntısı ile yer almıştır. Eserin bazı masal unsurlarını barındırdığını da söylemek mümkündür. Millilik bu destan için göze çarpan bir detay olmaktadır. Destanın varyantları incelenirken, anlatıcı Abadan Durdiyeva’nın ağzından derlenen nüsha asıl kabul edilmiş ve varyant karşılaştırması bu şekilde gerçekleştirilmiştir. Türkmen halk edebiyatı için önemli bir zenginlik olan bu destan incelenmeye değer olarak görülmüş bir destan olmuştur.

2.8. Türkü

Türküler halkın duygu ve düşüncelerini ezgili bir şekilde aktarabildikleri türlerdir. Kendine has kuralları olan türküler, farklı saz aletleri eşliğinde söylenebilmektedirler. Her bölgenin kendine göre türkülerini olabilmektedir.

Bilig dergisi 5.sayıda yer alan ve Hayriye YENİSOY tarafından yazılmış olan “*Kriçim Türklerinin Düğün Türküleri*” isimli makalede Türk kültüründe türkülerin öneminden söz edilmektedir. Makalede yer alan Kriçim Türklerinin düğünlerinde uyguladıkları adetler ve bununla birlikte uygulanan gelenekler oldukça köklü bir yapıya dayanmaktadır. Türkülerinde ise durum değişmemektedir, türküler kendilerine has özellikler taşımaktadır. Bu bölgede söylenen düğün türkülerinin çoğu kadınlar tarafından

söylenmektedir. Erkekler tarafından söylenen türküler olsa da bu daha az sayıdadır. Erkekler ile kadınların aynı ortamda birliktelik halinde türkü çağırması adet değildir. Düğünlerde halay oynanırken düğünde oynanan oyunun havasına göre türküler bazen tek olarak bazense ikili grup olarak söylenmiştir. Oyun oynanırken insanların eğlenceli ve coşkulu hallerine türküler eşlik etmektedir.

Kızlar nikah gecesinde toplanır ve "halaylar" (alaylar) oynar. Oyunlar oynanırken bir yandan da türküler çığırırlar. Oyun türkülerinden bir örnek türkü ise şu şekildedir:

Birinci Türkü

Kalyanın (kal'anın) ardındayım

Bubanın yurdundayım

Kim ne derse ko desin

Yarimin koynundayım (veya kolundayım)

Tepsene, kızlar, tepsene /H/ep yanıma gelsene

Başına da elmas takayım

/H/ep koynuma (veya koluma) girsene

Kalyanın ardı tandır. Yandır Allahım yandır

Beni bir şayin (şahin) eyle

Yarin koluna kondur

Tepsene, kızlar, tepsene

Kalyanın ardı bostan

Yıkılsın Arabistan

Arabistanın kızları

Ne don giyer ne fistan

Tepsene, kızlar, tepsene

Kalyanın adı bostan

Yıkılsın Arabistan

Arabistan kızları

Ne don giyer ne fistan

Tepsene, kızlar, tepesene.

Bilig dergisi sayı 62’de yer alan ve F.Gülay MİRZAOĞLU tarafından yazılmış olan “*Türk Halk Türkülerinde Değirmen Motifi ve Değirmenci Türküleri*” adlı makalede incelenen değirmen ve değirmenci türküleri bir devrin sosyal yapısını ve halkın kültürünü yansıtmaktadır. Halkın yaşayışı ve dönemsel olarak neler hissettiği, meydana getirdiği sözlü ya da yazılı edebiyat ürünleri ile incelenebilmektedir. Halk hayatını ve kültürünü görmemizi sağlayan türküler, daha çok konu ağırlığı bakımından aşk, ayrılık, gurbet, yiğitlik, ölüm gibi hayatın içinden konular için yakılmıştır .

“Değirmen Türküleri” diye sınıflandırılabilen türküler mevcuttur. Değirmen ile ilgili söz kalıplarından oluşan türküler, değirmen motifli türküler olarak isimlendirilmektedir. Değirmen motifine rastlanan türkülerde Değirmenin bendine /Taş dönmüyor dönmüyor veya Değirmende döner taşım / Sevda değil bu bir hışım; Değirmenin bendi miyim / Ah ben o yarin dengi miyim şeklindeki söz birlikleri oldukça çok kullanılmış olan ve kalıp bir yapı sergileyen cümle örnekleridir. Değirmen üstü çiçek / Değirmen üstü pınar, Değirmen üstü kaya tarzındaki söz kalıplarında ise değirmen mekânsal özelliğiyle yer almaktadır. Sadece değirmen değil değirmenin çevresi de türkülerde yer almaktadır. Kalıplaşmış olan kelime grupları incelendiğinde türkülerde genel anlamda değirmen kelimesinin dönme eylemi ile anıldığını görebiliriz. Değirmen taşının dönmesi türküde yer alan bir hareketlilik olmuştur. Mecaz anlamı ile de kullanıldığı görülen değirmen kalıbı bu özelliği ile de şiirlerde varlık göstermiştir. Örneğin, feleğin dönmesi, sürekli dönenerek hareket eden değirmenle özdeşleştirilmiştir. Kahpe felek değirmenin döndü mü / Döne döne nöbet bize geldi mi / Gıyı köyden dünür gelmiş yârime / Emirdağ’ın berduşları öldü mü? (Yaldızkaya 2010). Emirdağ bölgesinden derlenmiş olan bu türkünün birinci bendinde sevgilisinin başka birine yar olma ihtimaline üzülen genç, feleğin dönmesini değirmenin dönüşüyle özdeşleştirilmiştir ve genç bu duruma felek değirmen ikiliğini bir düşünüp isyan etmektedir.

Değirmenci (Ankara- Örencik ve Ahi Köyleri) Kadın:

Aman değırmenci guzum değırmenci

Galem gibi gaşlar sırmalı saçlar

Onnar da senin olsun üğüdüver buğdayı

Değırmenci: Olmaz gadıncık olmaz Oluklarda su durmaz

Arkadaşım raz’olmaz (razı olmaz)

Üğüdemem buğdayını

Kadın:Aman değırmenci guzum değırmenci

Gırmızı yanak kirez dudak Onnar da senin olsun

Üğüdelim buğdayını

Değirmenci: Olmaz gadıncık olmaz

Oluklarda su durmaz Arkadaşım raz' olmaz (razı olmaz)

Üğüdemem buğdayını (Tuğrul 1945:77-78).

Değirmen türküleri, değirmenin kültürümüzde oldukça önemli olduğunu göstermiştir. Türklerin ve kültürlerinin yaşandığı coğrafyada, yaşam tarzını etkileyen unsurlardan biri olan değirmen, yüzyıllardır kendine büyük ve önemli bir yer bulmuştur. Değirmen motifi geniş bir alanda insanların zihinlerinde varlığını sürdürmüştür. Bunun da türkülerimize etki etmesi kaçınılmazdır. Kültürel zenginlik açısından bu şekilde bir yapı gösteren değirmen türkülerimiz büyük bir öneme sahiptir.

Bilig 74. sayıda yer alan ve Abdullah UĞUR tarafından yazılmış olan “*Müzik Coğrafyası: Türkülerdeki Coğrafya*” isimli çalışma, kültürün etki ettiği ve müziğin bu doğrultuda yayılım gösterdiği coğrafya ilgilidir. Türküler, coğrafi mekânları kavramamızda yeri olan türlerdir. Türkiye, fiziki şartları itibariyle yüksek ve dağlık olduğundan dolayı türkülerde yükseklik ve dağ gibi kelimeler oldukça fazla kullanılmıştır. Üç tarafında denizler mevcut olan ülkemizde aynı zamanda yazlar oldukça susuz ve kurak geçmektedir. Bu nedenle Türkiye coğrafyasında oluşmuş türkülerde su ile ilgili kelimeler fazlaca yer tutmaktadır. Türküler yüzyıllar boyu halkın gelenek göreneklerini ya da inanç sistemlerini barındıran bir yapıda yakılmıştır. Bununla birlikte yakılan türkülerin yaşanan coğrafyadan ayrı tutulması mümkün değildir. Türkiye coğrafyasında oluşmuş türkülerin, coğrafyası ile ilgili bilgiler verdiği görüldüğü gibi yakılan türkülerin o ülkenin coğrafyası ile ilgili bize ipuçları vereceği görülecektir.

2.9. Türk Düğünlerinde Gelenekler

Düğünler bir milletin adet, gelenek ve göreneklerinin en çok önem kazandığı ve fazlaca görünür olduğu törenlerdir. Her milletin farklı adet ve gelenekleri olabildiği gibi Türk kültür sahasında düğün geleneklerinde görülen birçok ortaklık mevcuttur.

Bilig'in 1.sayısında yer alan ve Hasan KÖKSAL tarafından yazılmış olan "*Türk Düğünlerinde "Saçı" Geleneği ve Buna Bağlı Ritler Pratikler*" adlı makalede, Türk kültüründe yer alan saç geleneğinin, düğünlerdeki uygulamasından söz edilmiştir. Bu makalede düğünlerdeki bazı gelenekler ile ilgili detaylı bilgiler verilmiştir. Bu geleneklerin kökeni Şamanizm olarak gözlenmektedir. Saçı saçma geleneğinin İslamiyet öncesi ve sonrası dönemlerde düğünler için önemi vurgulanmıştır. İslam hukukçularının doğru karşılamadığı bu gelenek hemen hemen her Türk milletinde uygulanmıştır. Makalede bu belirtilmiş ve saç geleneğine ayrıntısı ile örnekler verilmiştir. Düğün esnasında görülen ritlerin kaynak nedeni çiftleri kötü ruhlardan sakındırmak ve çifte saadet dilemektir. Düğün olacağına ilanı, gelinin evden çıkması, nikah kıyılması, gelinin gelin gittiği eve girmesi gibi anlarda bu merasimler uygulanır. Bu gelenekler yüzyıllar boyunca uygulanmış olan ve toplumun oluşturduğu geleneklerdir. O yüzden unutulmadan bugünlere gelebilmiştir. Son yüzyılda kentlerde yaşamaya başlayan insanlar bu gelenekleri terk etmeye başlasa da özellikle kırsal alanda yoğun olarak bu gelenekler korunmuştur. Uygulanan ritüellerin birkaç örneği şu şekildedir:

İmam, henüz nikahı kıymamışken gelin ve damadın anne babasına ve büyüklerine mihir karşılığı malı verip veremeyeceğini sorar. Eğer bunun verilebileceği söylenirse damadın başından aşağı darı dökülür, bundan sonra bir adet olan damadın kıyafetini farklı yerlerinden iğne ve ipe dikme işlemi yapılır. Söylenilen adetler uygulanırken bir yandan da -Ser bereke bolgın, bay badevlet bolgın, balaçakalaringning arzusın körgin... (Başına bolluk gelsin, devletli ve varlıklı ol, çocuklarının dileklerini gör) diye dua ederler.

Kızının halife ile nikahı kıyılan Alp Arslan nikahın kıyılmasının ardından, ellerine tabaklardakilerden alıp gelin ve damadın üzerine iki eliyle saçını saçmıştır. Kaşgarlı Mahmut'un eserinde gördüğümüz şekli ile saç geleneğinin Türklerde tüm zamanlarda yerinin olduğunu görürüz. Bu adetin uygulanan bir gelenek olarak varlığını sürdürdüğü

bilmekteyiz. Daha önceleri gelin ve damadın yani güveyinin başından paralar dökülmesi geleneğinin nasıl yapıldığı Kaşgarlı'nın divanının içerisinde yer almaktadır.

Bulgar Yörüklerinde, uygulanmış olan bir gelenek, bizlere geçmişte de bugün de geleneğin devamının olduğunu göstermektedir. Bu gelenek gelin tarafından kapıya yağ sürdürülme geleneğidir. Buna benzer birçok adet vardır. Gelin, tabak benzeri eşyaları kırar ve bunun uğur getirdiğine inanılır. Aynı zamanda gelin kuzu postu çiğner. Erzurum, Erzincan bölgelerinde kızın yaşadığı evden bir eşya çalma adeti vardır. Çalınan eşya yine geline bastırılarak eşyanın kırılması sağlanır. Bunları yaptıktan sonra gelin mutfağa gider ve tandır çevresinde dolaşır. Çubuk ve köyleri çevresinde kayınpeder ve kayınvalidenin güreşmesi adeti vardır. Güreş neticesinde kayınpeder güreşte yenilir. Bu adet kadın sözünün evde geçeceğini temsilen uygulanmaktadır.

Bilig'in 38. sayısında yer alan ve Sibel TURHAN TUNA tarafından yazılmış olan "*Türk Dünyasındaki Düğünlerde Koltuklama ve Kırmızı Kuşak Bağlama Geleneği*" isimli makalede düğün merasiminin bir geleneği olan koltuklama geleneğine ve beraberinde yine bir düğün geleneği olan kırmızı kuşak bağlama ritüeline değinilmiştir.

Gelin indirme diye anılan ve farklı yörelerde gelin göçürme gibi adlandırmalarla da anılan gelin alma töreni, bütün Türk illerinde gerçekleştirilmektedir. Koltuklama geleneği diğer adıyla koltuğa alma geleneği ve bugün bile geniş bir coğrafyada uygulanan kırmızı kuşak bağlama geleneği, babanın kızını koruma kollama sürecini damada devretmesini anlatan bir gelenektir. Türk geleneğinde babalık görevlerinden biri, çocuklarının kendi ailelerini kurmalarına yardımcı olmaktır. Geçmişte uygulanmış bu gelenekler günümüzdeki gelişimler neticesinde birtakım değişikliklere uğramıştır. Örneğin, at yerine artık gelin arabası ile gelin evinden alınmaktadır. "Koltuğa alma" şekli ise düğün salonlarında yapılan düğünler için uygulanan bir gelenek olmuştur. Bazı düğünlerde çiftler geçerken mumların tutulması ve çiftin o mumların altından geçmesi uygulanan bir adet olmuştur. Gelin ve damadın başından aşağı saçılan çerez, şekerler yerini madeni paralara ya da başka şeylere bırakmıştır. Para veya parlak kağıttan pulların saçılan çerez veya şekerin yerine geçtiği söylenebilir. Kırmızı kuşak bağlama adeti günümüzde bir değişikliğe uğramadan yüzlerce yıl öncesinde uygulandığı gibi uygulanmaktadır. Kırmızı gelin kuşağının gayret kuşağı olarak adlandırıldığı bölgeler de yer almaktadır. Kuşağın bekaret simgesi olması yaygın inanış olmakla birlikte bu kuşak farklı anlamlara da gelmektedir.

Türk kültürünün yayıldığı coğrafyalarda bu uygulamalar gelenekteki modernizm gelişimine rağmen benzer şekillerde hala uygulanmaktadır. Düğün gelenekleri Türklerin aile yapısına verdiği önemin de aynı zamanda birer göstergesi olarak kabul edilmiştir.

Bilig dergisi 4. sayıda yer alan ve Diana NIKOGLA tarafından yazılmış olan “*Gagauzların Geleneksel Düğün Yemekleri*” adlı makalede düğün yemekleri ve adetlerinden bahsedilmiştir. Gagauzların düğün sofralarına "konuşka" (ziyafet) denilmektedir. Düğün törensel bir şekilde tamamen uyumlu bir vaziyette uygulanmaktadır. "Saadıçlar" ve eşi haşa ile kabile reislerine saygı duyulmaktadır. Adeta kabile reisi gibi davranılmaktadır. Tüm herkes tarafından saygı gösterilen kişi "Saadıç"tır. Töreni fiilen yöneten kişi odur. Saadıçın düğün sofrasında almış olduğu rolden düğündeki önemi görülebilmektedir. Gelecekteki yaşamlarında da genç aile için bir otorite olmaya devam edecektir. Ailedeki yeri, fikir alma bakımından anne babadan bile üstün tutulacaktır. Genç aile yeni kararlar alırken ona danışacak ve sonuçta verdiği kararlara önem vereceklerdir.

Türk kültüründe yemek yeme birleştirici bir güç olmuştur. Düğün yemeklerinde yeni oluşan aile için insanlar toplanır ve kabileler kaynaşmış olur. Düğünlerdeki yemek sofralarına oturulurken belli bir gelenek ve kurallar bütünü göze çarpmaktadır. Gençlerin ve bekarların sofraya oturmaması gibi bir kural mevcuttur. Yeni kaynaşacak olan iki aile söz ve nişan zamanları aynı sofraya oturur ve düğün ile ilgili yapılması gereken adetler, verilmesi gereken hediyeler konuşulur. Bu sofralarda kabile reisleri de yer almaktadır. Düğün öncesinde gerçekleşen merasimlerde gelin ve damadın evinde yemekler yenmektedir. Bu da yine iki ailenin kaynaşması için bir birleştirici güç olmaktadır.

Bilig'in 2. sayısında yer alan ve Kadir KULUYEV tarafından yazılmış olan “*Nahçıvan'ın Nehrem Köyünde Düğün ve Yas Merasimleri*” isimli çalışmada Azerbaycan'ın bir köyü olan Nehrem köyü incelenmiştir. Türk kültürünün genel düğün ve yas merasim özelliklerinin anlamak bakımından önemlidir. Hususi ayrıntılar değişebilse de genelde Türk toplumlarında buna benzer uygulamalar görülmektedir. Düğünlerde kız ve erkek birbirini görmeden evlenmektedir. Günümüzde farklılık gösteren bu durum genel çerçevesinde yüzyıllarca bu şekilde uygulanmıştır. Nahçıvan Nehrem köyünde beşik kurtmesi fazlaca görülmektedir. Düğün ve eğlencelerde kadın ve erkek düğünleri ayrı yapılırdı. Kadın alkol almazdı. Erkeğin de aşırıya kaçması hoş karşılanmazdı. Yas törenlerinde ise ölen kişi için yedi gün gece gündüz ailesi ve yakın çevresi tarafından yas

tutulurdu. Yabancılar için yas tutma süresi yedinci gün bitmiş kabul edilirdi. Ölen kişinin akrabaları kırk gün boyunca ölü evine, yani yas tutulan eve gelir ve ölen kişinin yakınlarına destek olurlardı. Bir yıl boyunca akraba ve komşular düğün merasimi yapmazlardı. Yas süresi bir sene dolduğunda tamamlanırdı. Bir senenin ardından ölünün çıktığı evde yaşayan ev halkı da yastan çıkmış sayılırdı. Günümüzde yas törenlerinin süreleri kısaltılmış olarak uygulanmaktadır. Nahrem köyü din ve kültürüne saygılı bir köydür. Türk milletinin aile yapısındaki genel özellikleri bu köy için de geçerli olmuştur.

2.10. Türk Geleneğinde Aile Kavramı

Türk geleneğinde aile çok önemli bir yapıdır. Aileyi oluşturan bireylerin birbirleriyle olan iletişimlerinin çerçevesini belirleyen yazılı kurallar kadar kesin ve geçerli kuralları vardır adeta. Her aile bireyinin birbirine karşı farklı sorumluluk alanları mevcuttur. Yüzyıllardan beri süregelen bu kültür tüm Türk illerinde bu şekildedir.

Bilig'in 1. sayısında Zeyneş İSMAIL tarafından yazılmış olan "*Kazaklarda Aile Yapısı*" adlı makale yer almaktadır. Bu makaleden genel Türk milletinin aile yapısı hakkında bilgiler edinilebilmektedir. Özel anlamda ise Kazanlar'ın kültür ve gelenek göreneklerinde ailenin yeri ve önemi vurgulanmaktadır. Bir Kazak atasözünde "Jeti atasın bilmegen, jetimdiktin belgisi" (Kişinin yedi atasını bilmesi gerektiği ve eğer bilinmezse bunun yetimliğin işareti olduğu anlayışı hakimdir.) sözü yer almaktadır. Bu söz hem aileye gösteren önemi anlatmakta hem de bir Kazak geleneğine işaret etmektedir. Kazaklar yedi kuşak içerisinde olan akrabaları ile evlenmezlerdi. Bu nedenle de Kazaklarda sakat çocuk çok rastlanan bir şey değildir. Batı kültürlerinde olan abla, abi ya da anne babayı ismiyle çağırma adeti Türk kültüründe oldukça yanlış karşılanır. Akrabaların isimlendirilişinde verilen ayrıntılar da bize yine aileye verilen önemi göstermektedir. Kazaklarda bazı akrabalık adları şu şekildedir:

“Ata (dede), âje (babaanne), âke (baba), şeşe, ana (anne), ata-ana (babaana), ağa (ağabey), apa, âpke (abla), mi (erkek kardeş), qanndas (kızkardeş, ağabey kızkardeşine söylerken), sinili (kızkardeş, abla kızkardeşine söylerken), bala (çocuk), ul (oğlan), qız (kız), nemere (torun), şöbere (torunun çocuğu), şöpşek (torunun torunu), nemene (şöpşeğin çocuğu), nağaşı (annenin akrabaları), nağaşı ata (anne babası), nağaşı apa (anneanne),

nağışı ağa (dayı), nağışı âpke (teyze), jiyen (yeğen), jiyenşar (yeğenin çocuğu), degenşar (yeğenşann çocuğu), kögenşar (degenşann çocuğu), jürejat (kögenşarın çocuğu), tuwajat (jürejatın çocuğu), jenge (yenge), kelin (gelin), abısın (elti), böle (kuzen), quda (erkek dünür), qudagiy (kadın dünür), quda bala (dünürün oğlu)...”

Türklerde çekirdek aile değil geniş aile yapısı benimsenmiştir. Babanın babası ata olarak adlandırılır ve kendilerine aksakal olarak hitap edilir. Önlerinden izinsiz geçilmez saygıda kusur edilmez. Babaanne de aile için oldukça önemlidir. Gençlere örnek olan, hayır dua eden saygın insandır. Anne ve baba da aynı şekilde saygıyı hakeden aile üyeleridir. Anne sütü kutsal kabul edilir. Küçüklerin büyükleri bu denli yüce görüşünün yanında Türk aile yapısında büyükler için de küçüklere gösterdikleri sevgi şefkat sonsuzdur. Şöbere diye adlandırılan torun çocuğunun yeri büyüğü için özeldir. Geleneğe göre "şöbere"nin avucuna su koyup içme adeti vardır ve de bu yaşlı olan kişi için mutlu edici aynı zamanda sevgisini ifade etmesini sağlayan bir davranıştır. Bu örnekler Türk aile yapısındaki sıcaklık ve samimiyetin birer göstergesidir. Kız çocuğu Türk toplumlarında ikinci öncelikli olarak kabul edilmez. Ailede önemli bir yere sahiptir ve eğitimlerine gereken önem verilmektedir. Geniş aile kapsamına giren tüm akrabalara da aynı şekilde sevgi ve saygı gösterilmelidir. Ailenin önemini vurgulayan birkaç atasözü şu şekildedir:

“Atasız üy-batasız, anasız üy-panasız (Atasız ev, duasız; anasız ev, korunmasızdır).

Bala estigenin aytadı, körgeenin isteydi (Çocuk işittiğini söyler, gördüğünü yapar).

Qız bala âkesine juldız, şeşesine kün (Kız çocuğu babası için yıldız, annesi için güneştir).

Qatını joq üydiñ işi sürkey, erkeği joq üydiñ sırtı sürkey (Hanımı olmayan evin içi gariptir, Kocası olmayan evin dışı gariptir).

Ağa âdepti bolsa, ini âdepti. Apa adapte bolsa, sinili âdepti (Ağabey terbiyeli olursa, erkek kardeşi terbiyeli olur. Ablası terbiyeli olursa, kız kardeşi terbiyeli olur).

Qudanıñ bergenine süyenbe, gundaydıñ bargenine süyen (Dünürün vereceğine dayanma, Allahın vereceğine dayan.)”

Bilig'in 6. sayısında yer alan ve Gülniza AYNAKULOVA tarafından yazılmış olan “Kırgızlarda Evlilik ve Aile” adlı makalede genel Türk adetleri uygulanmakla birlikte Kırgızlar için önemli olan adetler yer almıştır. Yakın akraba ile evlilik Kırgızlarda da hoş karşılanmayan bir durumdur. Özellikle baba tarafından akrabalar ile ilgili kurallar daha net çizgiler ile ayrılmıştır. Baba akrabaları önemli olduğu gibi anne tarafından olan akrabalıklara günlük hayatta biraz daha fazla önem verilmektedir. Kırgızlarda evlenirken başlık parası vermek önemli bir gelenektir ve buna kalın denilir. Kalın illa para olarak verilmek zorunda değildir. Tahıl ya da hayvan olarak da verilebilmektedir.

Çocuklarını evlendirmeye karar veren aileler kızları ile evlendirmek için zengin koca bulmak isterlerdi. Çünkü kalın parasını ödeyebilmesi için damadın belli bir maddi güce sahip olması beklenirdi. Aileler oğlan çocuklarını evlendirirken zengin olmayan kızları tercih ederlerdi. Bunun nedeni ise onların kalınlarının daha uygun fiyatlı olmasıydı. Verilen kalına damadın babası ile birlikte diğer akrabalar da katılırdı. Aynı şekilde kalın alınırken de sadece gelinin babası değil yakın akrabalar da kalını paylaşırdı. Kalın geleneği Orta Asya ülkelerinde hala uygulanabilen bir gelenektir. Çeyiz de Kırgız evlilik adetlerinde önemli yer tutmaktadır. Kalına göre çeyiz miktarı biraz daha az olabilmekteydi. Düğün merasiminden önce karşılıklı hediyeler verilirdi.

Kırgızlarda aile geniş ve büyük aile şeklindedir. Ailenin çalışanlarından altısı da aileden sayılmaktadır. Bu sayı diğer aile üyeleri ile birleşince kırk kişiyi aşan sayılar çıkabilmektedir. Kırgızlarda kız çocuğu mülkiyete sahip olamamaktadır. Kırgızlarda beşik kertmesi ile evlilik oldukça yaygındır. Buna karşın nişanlıların nikahtan önce görüşmeleri ile yapılan evlilikler de mevcuttur. Yapılan evlilik türleri arasında mübadele evliliği de yer almaktadır. Akrabaların karşılıklı olarak kız alıp vermesi ile gerçekleşen bir evlilik çeşididir. Kalın ödemeye parası yetmeyenlerin evlenebilmeleri için güveylik şeklinde bir evlenme şekli mevcuttur. Güvey birkaç sene kızın ailesinin yanında çalışarak kalın ücretini ödemiş sayılmaktadır. Kız kaçırma şeklinde yapılan evliliğin adı ise ‘kız alakaçu’ dur. Bu gelenek fazla yaygın değildir.

Günümüzdeki Kırgızların aile yapısı siyasal nedenlerle değişim göstermiş olsa da Türk kavimlerinde yaygın olarak benimsenen anne babaya bağlı olma, onlara saygıda kusur etmeme ve gösterilen sıcak tavır ve özelliklerleri esas alarak şekillenmiştir.

Bilig 17. sayıda yer alan ve M.Bıçe-OOL tarafından yazılmış olan “*Tuvalılarda Akrabalık Sistemi*” isimli makalede Tuvaların aile yapısı ve akrabalık sistemi anlatılmaktadır. Tuvalılarda akrabalar "törel" diye isimlendirilmektedir. "Törel" kavramını karşılayanlar ise akrabaların tümüdür. Yakın akrabalara "çöök törel" ve uzak akrabalara "ırak törel" denilmektedir. Bu akraba ayırımında uzak ve yakın terimleri farklı bir akrabalık yapısını içine almaktadır. Anne tarafından akrabalar ise önceleri bir derece daha yakinken günümüzde bunun değişime uğradığı gözlemlenmektedir. Tuvalılarda akrabalık sistemini Arap akrabalık sistemi ile benzelikler göstermektedir. Tuvaların akrabalık terminolojisini anlamamız açısından şu örnekleri verebiliriz:

“1.Babam - açam (adam) 2.Anam - avam (iyem) 3.Oğlum- oglum 4.Kızım - uruum (kızım) 5.Erkek torunum - oğlumnun oğlu veya uru-umnun oğlu 6.Kız torunum - oğlumnun umu (kızı) ya da uruumnun uruu (kızı) 7.Torunun çocuğu (erkek) - oğlumnun oğlunun oğlu veya uruumnun oğlunun oğlu 8.Torun çocuğu (kız) - oğlumnun oğlunun uruu (kızı) veya uruumnun oğlunun uruu (kızı) 9. Torunun torunu (erkek) - oğlumnun oğlunun oğlunun oğlu veya uruumnun oğlunun oğlunun oğlu 10.Torunun torunu (kız) - oğlumnun oğlunun oğlunun uruu (kızı) veya uruumnun oğlunun oğlunun uruu (kızı) 11.Büyük ağabeyim - (ben erkek isem) - kadı töreen ulug akım 12.Büyük ağabeyim - (ben bayan isem) - kadı töreen ulug akım 13.Büyük ablam - (ben erkek isem) - kadı töreen ulug ugbam 14.Büyük ablam - (ben bayan isem) - kadı töreen ulug ugbam 15.Küçük kardeşim - (ben erkek isem) - kadı töreen biçii ool dunmam 16.Küçük kardeşim - (ben bayan isem) - kadı töreen biçii ool dunmam 17.Küçük kız kardeşim - (ben erkek isem) - kadı töreen biçii kıs dunmam 18.Küçük kız kardeşim - (ben bayan isem) - kadı töreen biçii kıs dunmam 19.Amcam: 1. babamdan büyük ise - akım 2. babamdan küçük ise: a) fakat benden büyükse (ben oğlansam))) akım (ben kız çocuğu isem)) b) benden küçükse (ben oğlansam))) dunmam (ben kız çocuğu isem)) 20. Babamın: 1. ablası – ugbam

2. kızkardeşi: a) benden büyükse (ben oğlansam))) ugbam (ben kız çocuğu isem)) b) benden küçükse (ben oğlansam))) dunmam (ben kız çocuğu isem)) 21. Amcamın eşi: 1. amcam babamdan büyükse, bana (ben oğlansam)) çengem) çaavam (ben kız çocuğu isem) 2. amcam babamdan küçükse: a) fakat benden büyükse (eşinin yaşı bana göre fark etmeksizin) - çengem, çaavam b) benden küçükse (eşinin yaşı fark etmeksizin) - kelinim (kennim, hennim)”

Türk kültüründe aile yapısı farklı Türk halkları aracılığı ile aktarılmış ve derginin farklı sayılarında konu ile ilgili yazılar yer almıştır. Öz olarak ortak aile yapısını görebilsek de coğrafi ve siyasi şartlar aynı gelişmediği için aile yapılarında farklar görülmektedir. Bilig dergisinde yer verilen Türk aile yapısı ile ilgili yazıların ortak özelliği olarak ise aile kavramının önemini ve kültüre bağlılığı alabiliriz.

2.11. Ad Verme

Türk kültüründe ad koyma önemli bir meseledir. Kişilerin kaderine etki edeceği düşünülen isimler, özenle konulmaktadır. Bazen hayatlarında önemli olan bir yerin adı, bazen sevilen kişilerin adı çocuklara isim olarak verilebilmiştir. Ad vermede kültürün izleri fark edilmekte ve büyük bir önem taşımaktadır.

Bilig'in 4.sayısında yer alan ve AJN. BAGIROV tarafından yazılmış olan "*Nahçıvan'da Çocuklara Ad Verme Adetleri*" adlı makalede çocuklara Türk kültüründe hangi kıstaslara göre ad koyulduğundan bahsedilmektedir. Kişinin adı ve ad verme adeti tarihi, sosyal süreçle doğrudan ilişkilidir. Azerbaycan dilindeki ad verme adetininin yer aldığı ilk yazılı örnekler "Kitab-i Dede Korkut destanlarında yer almaktadır. Oğuzlarda adların ilk olarak Dede Kokut tarafından verildiği geçmektedir. Her halk kendi kültür kurallarına göre ad vermektedir. Türk halkında genellikle gözlenen ad veriş iki ad verilme üzerinedir. Üç ad alanların da olduğu söylenmektedir. Bunun kültürlere göre farklı gerekçeleri olduğu söylenmektedir. Tarihte Azerbaycan dilinde ad verme farklı şekillerde olmuştur. Çocuğun doğmuş olduğu gün tabiatın nasıl bir hali vardysa çocuğa ona benzer ad konulurdu. Bu şekilde konulan adları örneklendirmek gerekirse Boran, Bulut, Yağmur gibi gökyüzü ile ilgili isimler ve benzer mantıkta Toran, Seher gibi isimler konulmuştur. Yön isimlerini ad olarak verme adeti neticesinde ise Güney, Kuzey gibi isimlerin konulduğu görülmektedir. Ad verilirken göz önüne alınan birden fazla adet olduğu gözlenmektedir. Anlamına göre ad vermek, kafiyeli ad verme, önemli tarihi kişilerin ya da günlerin adlarını verme, ölen akrabaların adını verme, doğduğu mevsimle ilişkilendirerek ad verme gibi ad verme şekilleri vardır. Nahçıvan'da doğan çocuklarda son zamanlarda artan Türk adlarının sebebinin ülke ve milletler arası etkileşimin artmasıyla ilişkili olduğu belirtilmektedir. Burdan da anlaşılır ki her milletin tarihi dönemin farklı ad koyma kriterleri olabilmektedir. Yine de Türk halkının bütünü açısından değerlendirilirse Türkler ad koymaya önem vermişler ve sevilen, kıymetli görülen adları çocuklarına vermişlerdir.

Türkler çocuklarına koydukları isimlerde hassas davrandıkları ve kültürlerini yansıttıkları gibi yaşadıkları yerlere ad koyarken de kendi kültürlerinin etkisinde davranmışlardır.

Bilig'in 7. sayısında yer alan ve Levent DOĞAN tarafından yazılmış olan "*Kırgızistan'ın Üç Büyük Şehrinin İsimleri Üzerine Bir Deneme*" isimli makalede Kırgızların vermiş oldukları şehir adlarından bahsedilmektedir. Kırgızlar da bütün Türk toplulukları gibi yaşadıkları yerlere anlamlı isimler vermişlerdir. Kırgızların yer adları verirken renk adlarına önem verdikleri gözlemlenmektedir. (Ala Too, Kızılsu, Kara-Köl). İsimlerin söylenişinde zamanla fonetik değişim olduğu belirtilmiştir. (Pişpek > Bişkek). Yer adlarının birçoğu ile ilgili efsaneler mevcuttur. Yer adı koyulurken önce bir ad koyulduğu ardından o ad ile ilgili rivayetlerin oluştuğu söylenmektedir. Bu rivayetler aynı zamanda o kültürün zenginliğini de göstermektedir. Kırgız yer adlarında birtakım yer adları siyasi nedenlerle değişmiştir. (Pişpek > Frunze). Yer isimleri koyulurken dini şahıs ve olaylar önem taşımaktadır. (Süleyman Dağı, Arslan Baba). Ad verilirken o bölgenin coğrafi özellikleri ve jeopolitik konumu değerlendirilmiş ve ona göre adlar verilmiştir. (Issık-Köl, Suzak).

Kullanılan dilin kelime hazinesi içerisinde özel isim olarak kullanılan sözcüklerin belirli kıstaslara göre incelendiği bilime ad bilimi denir. Diğer adı onomastics olan ad bilimi tarihi kökle ilişki içerisinde. Kişilerin isimlerini inceleyen bir başka bilim ise anthroponymy adını almıştır.(Aksan 1998, s.32).

Bilig dergisinin 19. sayısında yer alan ve A. Melek ÖZYETGİN tarafından yazılmış olan "*Türk Ad Bilimine Malzemeler: Kitābu'l-İdrāk İi Lisāni'l-Etrāk'te Kişi Adları*" isimli makalede Türklerin eskiden kullandıkları kişi adları Kitābu'l-İdrāk İi Lisāni'l-Etrāk üzerinden incelenmiştir. Memlük-Kıpçak sahasındaki ad vermeler bu sözlük ve gramer kitabında yer almıştır. Bu incelemede yer alan başlıklar ve bu başlıklara verilen birer örnek şu şekildedir:

1. Eski Türk inanç sistemiyle ilgili adlar. Satılmış (kötü ruhlardan korunmak için)
2. Hayvanlarla ilgili konan adlar. Aq buğa (Yakut Türklerinde Türeyiş efsanelerinde boğa motifi)

3. İyi karakter özelliklerini anlatan isimler. Alnaç (temiz,dürüst)
4. Doğumla ilgili olarak hissedilen mutluluğu bildiren isimler. Ay dağdı
5. Sevgi ifade eden, sevgi bildiren isimler. Sevdi (sevmek fiilinde mazi)
6. Vücut ve uzuvlarla ilgili özelliklerin ad olarak verilmesi. Meñli (benli)
7. Tesadüfi olarak konulan adlar. (Doğum yeri olan ya da farklı çağrışımları olan yerlerin ad olarak konulması) Digirmen
8. Nesiller ve bağlı olunan soy ile ilgili konulan adlar. Koydan(Oğuzların kayı boyu)
9. Diğer adlar. Taçar (Tarihi bir zamanında başbuğluk yapmış olan bir Türk)

2.12. Mezar Taşları

Mezarlar, o bölgede yaşayan milletlerin yaşayışlarından bizlere izler sunan, aynı zamanda yaşamış olan kişilerin ve toplulukların inanç, gelenek göreneklerini görmemizi sağlayan önemli birer belge niteliğindedir. Bir milletin sahip olduğu kültürel birikimi, sanatsal zevkini mezar taşlarına bakarak anlamak mümkündür. Anadolu coğrafyası, Orta Asya ve Türk devletlerinin bulunduğu coğrafyalara bakıldığında mezar taşlarındaki benzerlik bize Türk kültürünün ortaklığını bir kez daha göstermektedir.

Bilig'in 1. sayısında yer alan ve Timur SİLİ tarafından yazılmış olan “*Bir Orta Asya Geleneği Koç-Koyun Heykel Mezar Taşları*” isimli çalışmada koç/koyun mezar taşlarından, neden ve nasıl mezar taşlarında bu figürün kullanıldığından söz edilmektedir. Türkler hayvanları evcilleştirme konusunda büyük maharet sahibidirler. At ve koyun, koç gibi hayvanların Türk kültüründe yeri büyüktür. Bu figürlerin mezar taşlarında tam olarak kullanılmasının ilk örnekleri ise Orta Asya’da görülmektedir. Hunların asıl isminin Kun olduğu ve koyun/koç anlamına geldiği Çin kaynaklarında yer almaktadır. Anadolu coğrafyasında da koç/koyun mezar anıtlarını görmek mümkündür. Iğdır, Tunceli, Kars ve Erzurum’da bunların örnekleri mevcuttur. Ölen erkek ise koç, kadın ise koyun şeklinde heykel dikildiği görülmüştür. Bugün Mangışlak bölgesindeki Türkmenlerin var olan bu gelenek çerçevesinde mezarlarında koç başı heykelleri kullandıkları görülmektedir. Mezar taşlarına bu heykellerin dikilme nedeni olarak birden fazla mevzu önümüze çıkmaktadır. Okuma yazma bilmeyen halk için kolaylık sağlanması, uzun yazıları yazma külfetine girilmemesi, yiğitliğin sembolü olarak görülmesi gibi. Bu mezartaşları sonraları at, tabanca, tüfek, kılıç gibi şekillerde yapılmış ve bu gelenek yaygınlaşmıştır. Daha önceleri belli kişiler için dikilen bu mezar taşları herkes için dikilebilir olmuşve yaygınlık

göstermiştir. Heykel olarak koçun kullanılmasının ise koça atfedilen kutsallık nedeniyle olduğu bazı kaynaklarda geçmektedir.

Taş, Türklerin kültür ve sosyal hayatında önemli bir yere sahiptir. Eski Türkler yaşantılarından kaynaklı izleri inanç ve dünya görüşleriyle bütünleştirerek, farklı şekil ve motifler kullanarak kayaların üzerlerine ve mezar taşlarına işlemişlerdir. En eski ve aynı zamanda en doğal olan dünya nimeti diye adlandırabileceğimiz şey taşlardır. (Efendiyev, 1980, s. 10) Türklerin yaşamında özellikle eski devirlerde taş tıpkı hava gibi ya da hava kadar kıymetli olan ve yaşam kaynağı diye nitelendirilen su gibi ya da ateş gibi önemli bir yere sahiptir. Dikilmiş olarak bir mezar taşı orada yatan kişi ile ilgili bize birçok bilgi verebilmektedir. Bu, zarif bir düşüncenin, köklü bir kültürün işareti olarak kabul edilebilmektedir.

Bilig'in 2. sayısında yer alan ve Timur SİLİ tarafından yazılmış olan “*Taşların Dili*” adlı makalede Türk milletinin taşı nasıl işlediği ile ilgili birçok örneği bulabilmekteyiz. Tasvirli ve figürlü mezar taşları buna örnek olarak gösterilebilir.

1. At Figürü: Kişinin çevik ve cesaretli bir yiğit olduğunu gösterir. Aynı zamanda savaşçı kişiliğe ve binicilikte iyi olduğuna da işarettir.
2. Kılıç/Hançer Motifi: (Kabartması) Gençliğin, mertliğin işaretidir.
3. Silah / Tabanca Motifi: Yiğit, keskin nişancı, avcı kişiliğe işarettir.
4. El Motifi (Elam): Peygamberimiz ve onun ehli beytine olan sevginin bir işaretidir.
5. Makas Motifi: Terziliğe işarettir.
6. Tarak Motifi: Uzun ve güzel saçlı bir kadın olduğuna işarettir.
7. Kuş Figürü: Çocuk ölümüne işarettir.
8. Çiçek Motifi: Genç yaşta ve sevilen biri olduğuna işarettir.
9. Kilit Motifi: Evin erkeğinin ölümüne işarettir.
10. İbrik Motifi: Cömert bir insan olduğuna işarettir.

Bilig'in 61. sayısında yer alan ve Gülşen BAŞ tarafından yazılmış olan “*Mardin'de Türk Dönemine Ait Bilinmeyen Bir Mezar ve Mezar Taşları*” makalede zengin bir kültür birikimine sahip olan Mardin şehrimizde yer alan mezar taşları incelenmiştir. Bakıldığı zaman Artuklulara ait birkaç sanduka dışında , Mardin'de Osmanlı dönemi öncesinden

kalmış mezar taşına rastlanmamaktadır. Osmanlı son döneminde yapılmış olan mezar taşları şehir mezarlıklarında yer almakta ve zamanının kültürünü yansıtmaktadır.

Sayı 88’de yer alan ve Muzaffer GURSOY tarafından yazılmış olan “*Batı Kazakistan’da Sarmat Mezar Tipleri*” adlı makalede de belirtildiği gibi insanoğlunun yaşamındaki en önemli evrelerden biri ölümdür. Ölüm olgusu zamana ve farklı inanca sahip kültür çevrelerine göre değişik şekillerde yorumlanmıştır. Genellikle, insanoğlu yaşamayı bu dünya, ölümü ise öbür dünya için bir varoluş şeklinde kabul etmiştir. Bu yüzden tarih öncesi çağlarda ölümle hayatın son bulmayacağına inanılmıştır. Bu inanç sistemi çerçevesinde ölümler için düzenlenen törenlerin yanı sıra çeşitli tipte mezarlar inşa edilmiştir. Bozkır kültür çevresinde mezarlar basit veya bazen de çok karmaşık bir düzenleme gösterebilmektedir. Özellikle eski bozkır kavimlerinden biri olan Sarmatlar ölümlerini kendilerine özgü mezarlara gömmüştür (Gursoy, 2016, s.211). Batı Kazakistan’da yapılan kurgan kazıları bu konuda bize ayrıntılı bilgiler vermiştir. Mezarlar, iç düzenlemeleri ile birbirinden ayrılmaktadır. Mezarların en büyük ortak özelliği neredeyse hepsinde ahşabın kullanılmış olmasıdır. Bu tasarım bize ölen kişinin öteki dünyada bu dünyadakine benzer bir hayat yaşayacağı inancıyla mezarların adeta bir ev gibi inşa edildiğini gösterir. Kazakların, sapma mezar geleneğini İslam’ın etkisiyle oluşan yeni biçimleriyle de olsa tarihin çok eski zamanlarından bugüne kadar sürdürdüğü söylenebilir.

Mezar ve mezar taşları ile ilgili olarak dergide yayımlanmış olan makalelere bakarak Türk kültürünün ortak bir yapı etrafında mezar taşlarını oluşturduğu, mezar taşlarının bu dünyada yaşamış olan kişinin özelliklerini yansıtan bir biçimde tasarlandığını, tasarım yapılırken estetik zevkin ve kullanışlılığın esas olduğunu görebilmekteyiz. Ahiret inancı taşıyan eski toplulukların mezarlarını inandıkları öğretiler doğrultusunda yaptığı görülmektedir. Mezar taşlarının yapımında kültürün ve dini etkisini görmeyi mümkün kılmaktadır.

2.13.Folklorik Ögeler

Folklor terimi, halk bilimi sözcüğünün karşılığı olarak kullanılmaktadır. Bir milletin ortak değerlerini kapsamaktadır. Halk bilimi teriminin içerisinde topluma dair birçok unsuru bulmak mümkündür.

Bilig'in 4. sayısında yer alan ve Ahmet KARTAL tarafından yazılmış olan “*Klasik Türk Edebiyatında ‘Lâle’*” isimli makale bize bunu göstermektedir. Lale özellikle İslamiyet sonrasında oluşan klasik edebiyatımız için önemli bir motiftir. Klâsik şiirimizde kendine yer bulan ve süsleme sanatımızda yeri büyük olan lâlenin edebiyatımızda da önemli bir yeri vardır. Lalenin bu önemi sadece Anadolu coğrafyası ile sınırlı değildir. Azerî sahasında şiir yazan şairler de lale motifini kullanmışlardır. Harezm ve Çağatay bölgelerinde şiir yazan şâirlerimiz bazı eserlerinde lale motifi yer almıştır. Bu coğrafi bölgelerde kendilerini göstermiş şâirlerimiz tarafından eserlerinde yer verdikleri Şakâyık-ı Nu'mâniye diye isimlendirilmiş olan ve halk dilinde gelincik olarak söylenen yaban lâleleridir. Anadolu topraklarında yazılmış olan eserlerde çoğunlukla zikredilen, lâleler aynı türden olan lalelerdir. Birkaç asır sonrasında Anadolu coğrafyasında yazılmış olan şiirler içerisinde kültürlenme acılığıyla üretilen yeni lâle türleri de geçmeye başlamış bulunmaktadır. Lalenin şiirlerde yer alması farklı biçimlerde olmuştur. Bazı şairler kokusunu, bazıları şeklini, bazıları ise yıldan yıla tohumunun saklanarak yetiştirilmesini şiirlerine mecaz olarak kullanarak anlam güzelliği yakalamışlardır. Buna benzer pek çok şekilde lale şiirlerde yer almıştır. Lale ile ilgili yazılmış olan birkaç şiir aşağıda verilmiştir:

Bakî , çölde yetişerek kırları kaplayan lâlelerin, orayı Bedahşân vilâyetine çevirdiğini söyler:

Sahrâya kıldı lâle Bedahşân vilâyeti

Gülzârı itti tâze çemen mülk-i sebze-zâr

Hüseyin Baykara, sevgilinin ayak bastığı her yere göz yaşlarını öyle akıttığını söyler ki, o topraktaki her diken ve çöpün lâle verdiğini ifade eder:

Kayda kim basting ayağ aktı şirişkim ança kim

Lâle birdi bâr ol tofrak ara her hâr u lies

Bilig'in 4. sayısında yer alan ve Timur SİLİ tarafından yazılmış olan “*Atayurttan Anayurda Deve Folkloru*” yer alan makalede, Orta Asya Türklerinde hayvan uslûbuna ait anlatıları ilk olarak göçebe halde yaşayan Türklerin kullandıkları ve kısa sürede Altay bölgesinden Kafkas bölgesine kadar birçok yere yayıldığı bilinmektedir. (Diyarbakirli, s.

158).Hayvanların bu derece önemli oluşu, yaşam şartlarında onlarla birlikteliğin dışında eski Türk inanç sisteminde edindikleri yer ile ilgilidir.

Atayurttan anayurda kadar uzanan geniş bir bölgede "Deve" önemli bir yere sahiptir. Orta Asya bölgesinde doğup yayılım gösteren "hayvan üslûbu" incelendiğinde devenin de yer aldığı görülmektedir. Kullanılan bu üslûbun Anadolu illerine göç etme anlayışının bir sonucu olarak ulaştığı, Anadolu halkının hafızasında bu şekilde önem kazandığı ve sanat eserlerinde yer bulduğu söylenebilmektedir. El işçiliği, mezar taşları gibi birçok yerde deve figürü ve aynı zamanda hayvan üslubu izlerine rastlamak mümkündür. Türk dilinde deve ile ilgili birçok söz vardır. Tür olarak ise devenin atasözlerinde, fıkralarda ve manilerde oldukça geniş bir yere sahip olduğu görülmektedir. Birkaç örnek şu şekildedir.

- Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.
- Kiminin devesi, kiminin duası
- Derdi olmayan deveyi görmez.
- Deve deveden geviş, gız gızdan nakış öğrenir.
- Deve, deve yerine çöker.
- Yiğidi ar, deveyi zelber öldürür.
- Deveye diken, insana kötülük eden yararır.
- Deveye ot gerekli olursa, boynunu uzatır.
- Deve hacca gitmekle hacı olmaz.

Bilig dergisi 6. sayıda yer alan ve Ebülfez Kulu AMANOĞLU tarafından yazılmış olan "*Nahçıvan'da Eski Türk İnançlarının İzleri (Ağaç Kültü)*" isimli makalede ağaç kültüründen bahsedilmiştir. Ağaç kültürü, özellikle eski Türk kültür ve inanç sisteminde önemli bir yer tutmaktadır. Göktürk ve Uygurlardan alınmış olan örnekler ile belirlenmiş bir gerçekliktir. Eski Türklerde Ötüken ormanının dünyanın merkezi sayılmasını da bu inanışla irtibatlandırmak mümkündür. Göktürk devlet lideri Bilge Kağan, Kültigin yazıtında Türk halkına mutluluğa ulaşmaları için Ötüken ormanında yaşamayı tavsiye eder. Türkler buraya yerleşirse huzurlu olacaktır. Uygurların Türeyiş Efsanesi içerisinde yer alan ağacın beş çocuk doğurma olayı da yine ağaç kültürünün kullanımının bir örneği olmuştur. Ağaca inanışla ilgili örneklere "Divanü-lügatit-Türk"te, "Kutadgu Bilig"de de

rastlamak mümkündür. "Dede Korkut" metinlerinde ağaç motifi oldukça fazla geçmektedir. Nahçıvan'da, ağaçlar hem saygıya layık olarak görülmekte hem de mitolojik özellikler içermektedir. Ağaç, insanlar için hayati önem taşıdığından ve insanların istifadesinde olan bir varlık olması sebebiyle insan için önemlidir. Gösterilen saygı ve inançsal anlamdaki öneminden dolayı bu bölgede yer alan kutsal ağaçlar da varlığına devam etmektedir. Bu kutsal sayma anlayışı bilhassa Türk inanç sistemi ile ilgilidir. Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nde ardıç, çınar, dağdağan gibi ağaçların yanı sıra mermerik, elma gibi ağaçların da kutsallığına inanılmaktadır.

Bilig'in 7. sayısında yer alan ve Ali Abbas ÇINAR tarafından yazılmış olan "*Türkmen Halk Edebiyatında At Kültürü ve Atın Türkmen Hayatındaki Rolü*" isimli makalede atın Türklerdeki öneminden bahsedilmiştir. Türkmen kültürünün bir parçası olan at kültürel olarak bakıldığında Türkmen tarihi ile oldukça yakın bir ilişki içerisinde. Türkmen edebiyatı içinde de çok önemli bir yeri olan at, Türkmenlerin kişiliklerine de tesir etmiştir. Türk edebiyatı incelendiğinde insanların atlarla kendileri arasında benzerlikler buldukları söylenebilir. Türkmen edebiyatı incelendiğinde bunun pek çok örneğinin görüleceği muhakkaktır. Dede Korkut Kitabı ve Köroğlu Destanında yer verilen at figürü bunlara örnektir. Aynı zamanda Türkmen şiirinde geçen ve atasözlerinde yer alan örneklere baktığımızda atların önemin ve özellikleri daha iyi kavranabilmektedir. Köroğlu Destanı'nda halkın ata olan inancından söz edilmektedir. Bu eserde, halkın ata olan bakışı, atın eğitimi, atın bağımsız karakteri ve atı besleme sanatı, sanatsal bir anlatımla değerlendirilmiştir. Halkın hafızasında yer alan ve belli bir saygınlığı olan ata dair inanışlar eserlerde yer almıştır. Köroğlu Destanı içerisinde iki temel karakteri barındırmaktadır. Bunlardan biri Köroğlu'dur. Diğeri ise Kır At'tır. Buradan hareketle destanı «Kır At Destanı» olarak adlandırmak da mümkündür. Atın kültürümüzdeki önemini anlatan eserlerden biri de Dede Korkut Destanı'dır. Atla ilgili bir kısım şöyle geçer: «Bayındır Hân veya Kazan, beylerden Begil'in avcılıktaki mahareti için: "Bu hüner atın mıdır, erin midir?" diye sormuş, beğler de kendisine "Hânım, erindir" cevabını vermişlerdi. Fakat Kazan'ın "Yok, at işlemese er ögünmez, hüner atındır!" demesi üzerine Begil, Bayındır Hân veya Kazan'a küsüp otağına dönmüştü» (Sümer, 1992, s.287). Kaşgarlı eserinde at ile ilgili olarak "At, Türkmen'in kanadıdır" diyerek atın önemini ifade etmiştir. Türkmenlerde at bağımsızlığın sembolü olmuştur. Aynı zamanda at, özgür bir ruhun özdeşleştiği varlıktır. Ata hızlı ve düzgünce binme, ona hakim olma düşüncesi ve hissettirdiği duygu

Türkmenlere manevi olarak kuvvet verir. Genel manada bakıldığı zamanda at Türk kültürü Türk zihni için oldukça önemli bir yer sahibidir.

Bilig'in 3. sayısında yer alan ve A. Fuat BOZYİĞİT tarafından yazılmış olan "*Kültürümüzde Horoz*" adlı makalede kültürümüzde horozun yeri ve edebiyattaki izleri incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Türk kültürü için önemli olan ve çokça adını söylediğimiz bazı hayvanlar vardır. At, koyun, keçi bunlardan birkaçıdır. Bunların yanı sıra bu makalede bahsi geçen horoz da Türk kültüründe bilmece, tekerleme, bitki adlarında, hayvan adlarında, yer adlarında, ninnilerde, masallarda ve birçok halk geleneğini konu eden tür ve ritüelde yer almaktadır. İslam kültürü de horozu önemli bir yere koyar. Horoz kurbanı İslam'ın reddettiği bir uygulama olmasına karşın Anadolu'nun bazı yerlerinde bu uygulamaya rastlamak mümkündür. Horozun edebiyatımızda edindiği yeri aşağıda verilen birkaç örnekle anlamamız mümkündür:

Ninni

Evimizin önü kiraz

Kirazdan aldım biraz

Yine mi öttü ilk horoz?

Uyu kızım ninni

Çankırı

Bazı Bazla, Kaz Kazla, Kel Tavuk Topal Horozla. (Bir kişi, kendine denk ve uygun olan kişiyle arkadaş olur)

Bilig'in 32. sayısında yer alan ve Şayan ULUSAN ŞAHİN tarafından yazılmış olan "*Türk Kültüründe At Arabası (At Arabalarının Dili)*" isimli makalede kültürümüzde at ve at atabasının önemine yer verilmiştir. Türk milletinin atlara olan ilgisi tarihe bakıldığında net bir şekilde görülmektedir. At yetiştirici özellikte olmaları ise onlara farklı bir hayat tarzının kapılarını aralamıştır. Türkler, ata binmeyi kolaylaştıracak tüm ayrıntıların yapımını başararak ata iyiden iyiye hakim konumuna erişmişlerdir. Eğer ve üzengi Türkler tarafından bulunmuştur. Bunun yanı sıra koşum takımları ve dizgini kullanmaları da yine

Türklerin ata hakim olmalarını kolaylaştırmıştır. Türklerin at ile olan bu sevgisi, atlı araba kültürünün de ortaya çıkmasını sağlamıştır. M.Ö. IV. yüzyılda Türkler arabayı kesinlikle kullanmışlardır. Oğuz Destanı'nda kağının kullanılmasından değil, bizzat icadından bahsedilmektedir. Araba, Türk kültürü içinde çeşitli gelişmeler göstermiştir. Araba, kağrı, fayton isimleri zaman içerisinde 'atlı araba' için kullanılmıştır. Günümüzde artık at arabaları sadece, süs aracı olarak kullanılmaktadır. Faytonlar, turistik mekânlarda kullanılmakla beraber, at arabası ve kağrıların artık minyatürleri yapılmaktadır. Günümüzdeki at arabası ustaları da gelişen teknoloji karşısında kaybolmakta olan sanatlarını, minyatürlerini yaparak devam ettirme gayretindedirler. Eski Türkçe metinlerde, Çin ve Arap kaynaklarında, Türklerin antik çağlarda at yetiştiriciliği ile uğraştıkları ve yetiştirdikleri atları komşu ülkelere satarak geçimlerini kazandıkları anlatılmaktadır. (Esin, 2002, s. 125).

Atın ehlileştirilmesi, at ile birlikte arabanın da kullanılmasını sağlamıştır. Yani atın ehlileştirilmesi arabayı uygarlık tarihine kazandırmıştır. Bu gelişme de dünya üzerindeki toplumların birbirlerini tanımalarını ve kültür alışverişlerinin artmasını sağlamıştır. Bu gelişimlerde, 'at'ı uygarlık tarihine kazandıran Türklerin payı ve önemi büyüktür.

Bilig'in 25. sayısında yer alan ve Mehmet Naci ÖNAL tarafından yazılmış olan "*Dağ Kültü, Eren Kültü ve Şenliklerinin Muğla'daki Yansımaları*" adlı makalede dağ ve eren kültürü incelenmiştir. Dağ kültürü ile ilgili inanışlar dünyanın pek çok bölgesinde görülür. Muğla'da dağ kültürü ile ilgili gelenek geçmişten bugüne süregelmiştir. Dağ kültürü, yerini pek çok bölgede eren kültüne bırakmıştır, İslâm öncesi inanç ve ritüeller İslâm sonrasına taşınmıştır. Bu erenlerin mezarları dağların doruklarındadır. Muğla'da Sandraz Dağı'nın zirvesinde yer alan Çiçek Baba mezarı etrafındaki gelenek canlılığını sürdürmektedir. Dağların doruklarında yapılan eren şenlikleri bayram havasındadır. Törenler belirli zamanlarda yapılır. Bu zaman dilimleri bölgelere göre değişmektedir. Dağlar kutsal kabul edilir ve yörede yaşayanlar için dünyanın merkezi olarak görülür. İslâmiyet'ten önce Türkler, yılın beşinci ve sekizinci ayında kurbanlar keser, atalarını anar, dini ayinler düzenlerlerdi. Güz bayramına "Sağan Sara" (ak ay) bayramı da denirdi. 28 Ağustos'ta güz bayramı yapılırdı (İnan 1995). Ecdat makamında taş oyar ve şimalden cenuba doğru göç ederlerdi (İnan 1976). Eski çağlarda dağlar erişilmezliğin sembolü olarak algılanmıştır. Dağlar insanlar gibi kişileştirilmiştir. Dağlar hakkındaki efsanelerde,

dağların birer ruh taşıdığı ve canlı birer varlık oldukları görülür. Türklerin İslâm öncesi günlük yaşamlarında, bayramlarında ve ayinlerinde dağların önemli bir yeri vardır.

Bilig'in 56. sayısında yer alan ve Erhan AYDIN tarafından yazılmış olan “*Eski Türk Yazıtlarındaki Çıntan Igaç ‘Sandal Ağacı’ Üzerine*” adlı makalede sandal ağacı kültür açısından değerlendirilmiştir. Eski Türk yazıtlarındaki kültür sözcüklerinin hangi anlamda kullanıldığını anlamak bazen zor olabilmektedir. Bilge Kağan yazıtının güney yüzünün 11. satırında geçen çıntan ıgaç ‘sandal ağacı’ kelimesi eski Türk yazıtlarındaki önemli sözcüklerdendir. Sandal ağacının özellikleri düşünüldüğünde sözü edilen bitkiden çıkarılan uçucu yağın ya hastalıkların iyileştirilmesinde ya da Bilge Kağan gibi Çin için önemli bir kağanın cenaze töreninde tütsü yakmada kullanıldığı düşünülebilir. Hediyeinin bozkıra getirilmesinde her iki nedenin de etken olduğunu söylemek mümkündür. Ancak cenaze töreni için gelen heyetin getirdiği hediyeler arasında sayılması, bunun cenaze töreninde kullanılan bir araç olması gerektiğini işaret etmektedir.

Bilig'in 32. sayısında yer alan ve R. Bahar AKARPINAR tarafından yazılmış olan “*Mevlâna Celâleddin Rûmî'nin Mesnevi ve Rubâiyyat'ında “Meyve” ve “Üzüm”* isimli makalede meyve ve üzümün edebiyatımızda kendine bulmuş olduğu yer örneklerle incelenmiştir. Mesnevî’de üzüm, çoğunlukla koruk-üzüm-şarap sembol olarak belirtilen ve pek çok hikâyede tekrarlanan bir semboldür. Üzüm, Allah’ın hediyesi kabul edilir ve bilgeliktir. “Koruktan helva yapılması”, “üzüm gibi pişmek”, “üzüm olmak”, “Hak erinin cisminin üzüm olması”, “üzümün üzüme bakarak kararması” seyr-ü sülûk’ta nefsin terbiye edilmesi, kesretten sıyrılıp vahdete dönüş ve ilâhi aşkın gönülde hissedilmesidir. “Üzümden şarabı görmek”, “üzüme bakıp şarabı görmek” oluş aşamasıdır. Mesnevîde kullanılan bu semboller sufilikte de anlam kazanmıştır. Üzüm ve meyve bu şekilde anlamlara gelmiştir.

Bilig'in 54. sayısında yer alan ve İlksen TAZEBAY ve Nevin AKPINAR tarafından yazılmış olan makalede “*Türk Kültüründe Bahçe*” konusu incelenmiştir. Türk yaşam tarzının mekâna yansımalarının en güzel örneklerini oluşturan Türk bahçeleri, Orta Asya’dan günümüze ulaşmış bir mekansal gelenektir. Farklı dönemlerde yapılan bahçelerin; o dönemin siyasi, sosyal, kültürel, dini, geleneksel ve ekonomik özelliklerinin

yansıttığını , bu bakımdan özellikle tarihçiler ve sosyologlar açısından çok önemli olduğu bilinmektedir. Kültürel birikim ve birlikteliğin en önemli göstergelerinden biri olan bahçelerin, tarihsel süreç içindeki kimliği ve genel karakteristiğinin korunarak yaşatılması, gelecek nesillere aktarılması; toplumsal birliktelik açısından oldukça önemlidir. Somut tarih ve kültürel birikim eseri olan Türk bahçelerinin restorasyonu ve kullanıma açılmasıyla birlikte günümüzde özellikle kamuya açık bahçelerin tasarlanması ve uygulanmasında; Türk bahçelerinin genel karakterlerinin dikkate alınması ve Türk bahçesi olarak adlandırılabilen mekânların oluşturulması da gereklidir. Bu Türk bahçelerinde doğa ile uyumlu bahçeler vardır, doğaya en az müdahale bahçeyi biçimlendiren temel anlayıştır. Tasarımda sadelik ön plandadır. Bahçenin manzarası önemlidir. Bir yerinde muhakkak su vardır. Buna benzer kurallar Türk bahçelerini güzelleştiren unsurlardır.

Bilig'in 54. sayısında yer alan ve Salim KÜÇÜK tarafından yazılmış olan “*Eski Türk Kültüründe Renk Kavramı*” isimli makalede Türklerin eski inanışlarında kendine yer bulmuş olan renk kavramı incelenmiştir. Her kültürün kendi kapsamında renklerin farklı anlamları olduğu söylenebilir. Yüzyıllar boyunca renklerin karşılık geldiği değişik anlamlar olduğu bilinmektedir. Bunun aynı zamanda kültürel bir zenginlik de oluşturduğu bilinmektedir.

Renkler farklı toplumlar için farklı önemlere sahip olabilmıştır. Türk kültüründe renklerin ayrı bir önemi vardır. Bazı bölgelerde giyim kuşamda ve kullanılan eşyalarda renklere önem verilerek gerçekleştirilen bilinçli bir tercih söz konusu olabilmıştır. Renklerin iyileştirici özelliği olduğuna inanılması ile birlikte albasması ya da Nevruz gibi inanış ve gelenelerde de renklerin önemi görülebilmektedir. Türkler renkleri yer adlarında kullandıkları gibi bayraklarında kullandıkları renklere de bir anlam yüklemişlerdir. Modernleşmenin etkisiyle farklılık gösterse de dağ, göl ya da ırmak adlarında da renk isimleri büyük bir yer tutmuştur. Eskiden daha çok kullanılmış olan renge dair inanışlar ya da isimlendirmeler günümüzde de devam etmektedir. Türk kültüründe renkler anlamlı ve özel olarak yer bulmaktadır.

Bilig'in 12. sayısında yer alan “*Kadim Ortadoğu'dan Orta Asya'ya Nevruz*” adlı makalede Nevruz geleneğinden bahsedilmiştir. Baharın başlangıcı olarak bilinen Nevruz, yüzlerce yıldır kutlanılan bir bayram geleneğidir. Türk kültüründe Nevruz, önemli bir yere sahiptir. Bu gelenek Türk dünyasında kutlandığı gibi Ortadoğu'da da kutlanılmaktadır.

Baharın gelişi ile irtibatlandırılan bu bayramı İranlılar da kutlamaktadır. Bazı Türk milletlerinde İran'a ait olan Nevruz geleneği ile Türk kültüründeki Nevruz bir birleşme ve farklılaşma gösterebilmiştir. Nevruz bugün bile özellikle Türk coğrafyalarında olmak üzere geniş bir coğrafyada kutlanmaktadır. Türk toplulukları için önemli bir yere sahiptir.

2.14.Halk İnanışları

Türklerin yaşadığı coğrafyalarda farklı birçok inanış vardır. Bazısı din kaynaklı olabildiği gibi bazıları da hayat tecrübeleri sonucunda edinilmiş inanışlardır. Doğaüstü varlıklar bu inanç kabullerinin kapsamına girebildiği gibi, sosyal hayat ile ilgili birçok davranış da temelini bu kültürden almıştır.

Bilig'in 32. sayısında yer alan ve Ayşe DUVARCI tarafından yazılmış olan "*Türklerde Tabiat Üstü Varlıklar ve Bunlarla İlgili Kabuller, İnanmalar, Uygulamalar*" isimli makalede Türkler için tabiatüstü varlıkların taşıdığı anlam incelenmiştir. Türk halkbilimindeki sözlü anlatımlar içinde, olağanüstü özellikler taşıyan, gizli güçlere sahip oldukları düşünülen, ne olduğu tam olarak bilinmeyen varlıklarla ilgili pek çok inanç ve uygulama vardır. Bunlara genel olarak cin, peri, cadı denilse de farklı ve bölgere göre değişen birçok başka ada sahiptirler. Farklı dönemlerinde de yer-su ruhları olarak adlandırılan bu varlıkların, İslâmî dönem içinde yer alışları, Kur'ân-ı Kerim'de cin adıyla anılan varlıkların oluşu ve insanlarda yarattıkları etki önemli olmuştur. Bunun etkisinin bir örneğini atasözü ve deyimlerimiz içerisinde görebilmekteyiz. "Cin fikirli, cini tepesine çıkmak, cinleri başına toplanmak, cinlerin cirit oynaması, cin başka şeytan başka, cin tutana bir muska kafidir, cadı kazanı, cin çarpmak" gibi ifadelerle yer alırken masallara da konu olmuşlardır.

Türk coğrafyasına ait halk inanışlarında yer alan tabiatüstü varlıklara belirli isimler verilmiştir. Verilen bu isimler yöreden yöreye farklılık gösterse dahi, genel manada Türk kültüründe karşıladıkları anlamlar benzerlikler taşımaktadır. İnsanlara olumsuz etkilerinin olduğuna inanılan tabiatüstü varlıkların bazılarının isimleri ve bu varlıkların özellikleri makalede şu şekilde belirtilmiştir:

Şeytan: Eski Arap inancında "kötülük yapan cin" diye düşünülen şeytan, ilahi dinlerde Hz. Adem'e secde etmeyip ardından cennetten kovulan varlık olarak bilinmektedir. (Hançerlioğlu, 1994, s. 582)

Cadı: Olağanüstü varlıkların genel adları olarak söylenebilmektedir. Kaynağının daha çok Batılı efsaneler olduğu görülmektedir. (Tezel,1968, s. 553)

Demirkıynak: Her kılığa girip insanları korkutan sesler çıkaran varlıklardır. İnsanların delirmesine sebep olur ve çok kötü kokar. (Çobanoğlu, 2003, s. 138).

Peri: Dişi olan cinlere denir. (Doğan, 1981,s. 811).

Enkebit: Altından yapılmış bir fese sahip olan ve sağ elinin ortasında bir delik olan, İç Anadolu civarında görülen bir varlıktır. Uyuyan insanları boğmaya çalıştığı düşünülmektedir. (Çobanoğlu, 2003, s. 138).

Albastı: Türk dünyasının genelinde varlığına inanılan al, alkarısı gibi isimleri de olan varlıktır. (Acıpayamli, 1974, s. 80)

Hıncır Munkur: İnsanları yakalayıp boğduğuna ve sonrasında yediğine inanılan yaratığın adıdır. (Çobanoğlu, 2003, s. 137).

Ağırlık: Derin uykusunda olan kişilerin üzerine çöken ve onların üstüne tüm gücüyle bastırıp onların uyanmalarına mani olan ve bazen boğulmalarını sağlayan varlığın adıdır. (Duvarcı,2005, s. 125)

Çarşamba Karısı: (Çarşamba cadısı) Korkunç görünümlü bu varlık çarşamba günleri meydana çıkan bir varlıktır. (Duvarcı,2005, s. 125)

At binen cin: Geceleyin atalara binerek gezen cindir.Caferi Türkleri'nin inanışlarında vardır. (Kalafat,2000, s. 271)

Kayış Ayak: Lohusalara zarar veren ve gece olduktan sonra görünür olup insanlara zarar veren cindir. Romanya'daki Dobruca Türkleri tarafından inanılır. (Önal,1998, s.26)

Kamos: Harput bölgesinde inanılan kötü yaratığın adıdır. Yalnız uyuyan insanların üzerine bir ağırlık şeklinde çöker, insanların çarpılmasına ve hatta ölmesine neden olabilen varlıktır. (Kalafat,1999, s. 26)

Kara-kura: Lohusalara zarar verdiğine inanılan ve kadınların ciğerini söken ardından götüren varlığın adıdır. (İnan,1987, s. 262)

Kara korşak: Türkmenlerin eşek, köpek, domuz, keçi gibi farklı şekillere girdiklerine inandıkları cinin adıdır. Erbil bölgesinde bu inanış hakimdir. (Kalafat,2000, s. 271)

Karakoncolos: Ülkemizde kış günlerinde soğuklarda insanların zarar görmesine neden olan yaratıklardır. (Boratav,1976, s. 99)

Congolos: Yozgat yöresinde bilinir. Soğukların fazlalaştığı zamanlarda evlere uğradığı ve insanlara zarar verdiği için Yozgat şehrinde soğukların fazlalaştığı bu dönem “congolos ayı” diye söylenmektedir. (Özbaş,1967, s.12)

Bilig’in 12. sayısında yer alan ve Gülin Öğüt EKER tarafından yazılmış olan “*Karakeçili Aşiretinde Eski Türk İnançlarının İzleri*” adlı makalede eski Türk inanışlarından örnekler incelenmiş ve Türk kültürü ve yaşayışı ile ilgili genellemeler yapılmıştır.

Evlenme olayının hemen her aşamasında karşımıza çıkan, Türk toplumunun ortak kabulleri olan ritüeller mevcuttur. Yapılış amaçlarına göre farklı gruplara ayırdığımız bu ritlerin birçoğu, eski Türk inanç sistemindeki unsurlarla ilişkilidir. Karakeçili Aşiretinde, evlenme törenlerinde uygulanan saçı saçma, kocasına veya onun soyuna mensup erkeklere isimleri ile hitap etmeme, belirli bir süre kayınvalide ve kayınpederle konuşmama gibi, aslı ruhlara saygı, korku, çekinme şeklinde Eski Türk inancına dayanan pek çok âdet, Türklerin İslâmiyet'i benimsemelerinden sonra, yeni inanç sistemlerine ve hayat tarzlarına göre farklı amaçlar üstlenerek bugün de hâlâ varlığını sürdürmektedir. İnanç sistemleri ve bunlara bağlı olan uygulamaların insan hayatı üzerindeki tartışılmaz etkisi, bütün dünya milletleri için söz konusudur. Tarih boyunca, farklı din ve kültürle etkileşim içinde bulunan Türklerde, bu tarihî süreç içinde, eski inanç sistemlerini İslâmî düşünce tarzıyla birleştirerek değişim göstermiştir.

Bilig’in 1. sayısında İbrahim DİLEK tarafından yazılmış olan “*Altay Türklerinde Çocuğun Doğması ve Doğum Günü Kutlamalarına Dair Bazı İnanışlar*” isimli makalede kadının doğum yapması ve ardından yeni doğan çocuğa yapılacak ritüeller anlatılmaktadır.

Doğum yapan kadına alkarasının etki ettiğini ve buna göre doğumda zorlandığı söylenmektedir. Çocuk doğduğunda kötü ruhların ona etki etmemesi için yakın akrabalarından birinin bir süreliğine çocuğu evden götürdüğü ve giden bebek yerine sahte bir bebek koyulduğu bu şekilde kötü ruhun aldatıldığı ve çocuğun korunduğu söylenmektedir. Altay Türklerinde doğum günlerinin on ikinci yılın sonu, on üçüncü yılın başında kutlandığı belirtilmiştir. Sonraki doğum günleri ise 25, 37, 49, 61 ve 73. yaşlarında kutlanmaktadır. Doğum günü olan kişi temizlenir, güzel giysilerini giyer. Doğum günlerinde uygulanan buna benzer bazı farklı adetler de mevcuttur.

Bilig'in 43. sayısında yer alan ve İbrahim DİLEK tarafından yazılmış olan “*Sibirya Türklerinde Ateşle İlgili İnançlar, Törenler ve Bazı Efsaneler*” adlı makalede Türkler için ateşin önemi ve ateşe dair inanışlar incelenmiştir. Sibirya’da yaşayan Altay, Tuva, Hakas ve Yakut Türkleri için oldukça büyük bir öneme sahiptir. Ateş, adı geçen Türk boylarının günlük hayatının vazgeçilmez bir parçasıdır. Bilhassa Sibirya Türkleri için ateş yalnızca günlük hayatın bazı ihtiyaçları karşılamaya yarayan bir unsur değildir. O, aynı zamanda kişiyi ve çevresini arındırıp her türlü kötülüklerden koruyandır. Ailenin mutlu ve huzurlu yaşamasıyla birlikte tarım ve hayvancılığının durumu da ateşe bağlıdır. Türk topluluklarında ateşe gösterilen saygı eski Türklerin yurtlarına giden gezginler tarafından tapma olarak yorumlanmıştır (Çoruhlu, 2002, s.51). Fakat bugün ateşe duyulan saygıyı belli ölçüde devam ettiren Sibirya Türklerinin (Altay, Tuva, Hakas, Saha, Şor) günlük hayatında ateşin yeri incelendiğinde bunun bir tapınma değil aşırı saygı anlamına geldiği görülmektedir. Makalede ateşle ilgili inançlara ayrıntısı ile yer verilmiş ve Türk kültüründe ateşe ait inançların yeri ve öneminin görülmesi sağlanmıştır.

Ateşle İlgili İnançlar :

- Ateşle ve korla oynanmaz.
- Ateş iyisini kızdırıp hiddetlendirecek, ona zarar verecek ya da korkutacak işler yapılmaz.
- Ateşe kesinlikle tükürülmez.
- Ateşe kesinlikle kirli şeyler atılmaz.
- Sivri uçlu bir nesneyle ateşten bir şey alınmaz. Böyle yapılırsa ateş iyisinin korkacağına inanılır.

- İki kişinin iki taraftan ateşi üflemesi günahdır. Et, hamur işleri, yağ, kaymak, içki ve tütün ateşe sunulabilir.
- Süt, kımız ve balık türlerinin hepsi ateşe sunulmaz.
- Ateşin sınırı yoktur. Apaçıktır.
- Kutsal ateş temizdir.
- Kutsal ateşe kirli kişi yaklaşır dokunmamalıdır. Ateşin böyle kişiye tüküreceğine ve o kişinin şiddetli bir baş ağrısına tutulacağına inanılır.
- Ateşin alevleri kötülükleri kovar.
- Ateşin alevi insana girdiğinde ona güç kuvvet verir. İnsanın içine ne kadar çok ateş girerse, insanın karakteri o kadar yüce olur.
- Ateşin sıcaklığı aydınlıkla birlikte dağılır.

2.15. Ölüm Teması

İnsanların, toplumların ölüm anlayışları ve ölüm ile ilgili kabulleri incelendiğinde ölümü kavrayışın temelinde toplumsal olarak sahip olunan inanç sistemi görülmektedir. Her toplumun dini ve sosyal yapısı farklı olabildiği için ölümü kavrayışta da karşımıza farklı inanış biçimleri çıkabilmektedir. Ölüm, bazen kaçınılan bir durumken bazen de bir kavuşma günüdür. Ölüme dair birçok kişisel ve toplumsal inanış mevcuttur.

Bilig'in 42. sayısında yer alan ve Figen GÜNER DİLEK tarafından yazılmış olan "*Altay Türkçesinde Ölüm Kavramını Anlatan Sözler ve Söz Kalıpları*" isimli makalede Altay Türkleri için ölümün içerdiği anlam incelenmiştir.

Altay Türkleri yaşadıkları bölge ve inanç yapılarıyla Türk kültürü içinde özel bir yere sahiptir. Bugün, Altay Türklerinde, Moğol ve Rus kültüründen, dininden, dilinden ve hayat tarzından izler görmek mümkündür. Uzun yıllar boyunca Altay Türklerinin resmî dinleri Hıristiyanlık olarak görünse de inanç dünyalarında Şamanizm daha ağırlıklı bir yere sahiptir. Bu durum Altay Türkçesinin söz varlığında da kendini gösterir. Farklı kültürleri temsil eden insanların ölüm kavramına karşı takındığı sözlü tavırlar da değişken bir görünüm sergiler. Yapılan araştırmalarda birçok toplumda insanların ölümü doğrudan ölüm, ölmek, ölü gibi kelimelerle dile getirmekten kaçındığı ve dolaylı anlatımlara başvurduğu gözlenir. Toplumların çoğunda olduğu gibi Altay Türkleri de ölüm karşısındaki duygu ve düşüncelerini daha çok örtülü olarak ifade etmeyi yeğlemektedir. Şüphesiz "ölüm" inanış sistemleriyle doğrudan ilişkili bir kavramdır. Altaylılar gibi

Kamlık dinine mensup toplumlarda sözlü edebiyat yaratıcılığının çok güçlü olması sebebiyle gerçek hayat ile mitolojik hayatın değerleri, kavramları ve hatta temsilcileri ayırt edilemeyecek şekilde iç içe girmiştir.

Bilig'in 50. sayısında yer alan ve Hacer TOKYÜREK tarafından yazılmış olan “Eski Uygur Türkçesinde “Ölüm” Kavramı ile İlgili İfadeler” isimli makalede ölüm kavramı ile ilişkili kavramlar incelenmiştir. Budist ve Maniheizt Uygur toplumu, Türk kültür tarihi açısından önemli bir yere sahiptir. Uygurlar, hayatlarını dinleri ekseninde oluşturmakla birlikte, bu dinlerde kullanılan kelimeleri ve ifadeleri de kendi dünya görüşleriyle birleştirmişlerdir. Uygur mütercimleri, dinlerini yayabilmek amacıyla pek çok Budist ve Manihaist eseri kendi toplumuna uygun olarak çevirmişlerdir. Bilindiği üzere, bir millet, herhangi bir dine mensup olduğu zaman o dinin etkisine girer ve yaşam tarzını o dine göre düzenler. Uygurların inandıkları din doğum, ölüm gibi törenlerini de etkilemiştir. Bu nedenle Uygurlarda ölüm kavramı, toplumun inanç sistemiyle paralellik göstermiştir. Budizme göre ölüm, hiçbir canlı için bir son değildir. Aksine, Karma felsefesine göre ruh tekrar tekrar vücut bulur. “Kötü amellerde bulunanların ruhları, ölümden sonra kötü karmalarıyla uzun zaman cehennem azabı görürler ve daha sonra da yeryüzünde yeni bir vücutla doğarlar. İyi amellerde bulunanlar ise Tanrılar âleminde ikamet etme mükâfatını kazanırlar.” (Sarıçioğlu 2000, s. 189). Fakat daha sonra tekrar yeryüzüne gelerek başka vücutlarda yeniden doğarlar. Böylece bu ızdırap döngüsü sürüp gider. Bu nedenle, bilge kişiler “Nirvāna”ya ulaşmayı amaçlamışlardır. Nirvāna, kin, hırs ve boş ümitten kurtuluştur.

Uygurlarda ölüm ile ilgili bazı kelimeler şu şekildedir:

Ölög: Ölü. Yaygın bir kullanımı bulunmaktadır.

Yok yodun kıl-: “Yok etmek, ortadan kaldırmak” anlamında kullanılan yok yodun kıl- deyimini öldürmek manasını ifade eder.

Adırıl-: Eski Uygur Türkçesinde kullanılan “ölüm” ile ilgili ifadelerden birisi de adırıl- eylemidir. Bu eylemi, gerek dünyadan gerekse sevdiklerinden ayrılma olarak açıklayabiliriz. Ölüm kavramı burada doğrudan belirtilmese de dolaylı olarak anlatılmıştır.

Bilig'in 59. sayısında yer alan ve Mustafa AÇA tarafından yazılmış olan “*Altay Türklerinin Destanlarındaki Ölüm Teması Üzerine Bazı Tespitler*” adlı makalede Altay Türklerinin ölüme bakışı görülmektedir. Hayatlarında ve oluşturdukları eserlerde ölüm temasına yer veren Altay Türkleri ölümü korkulan bir şey olarak görmekten ziyade bir itaatin gerçekleşmesi ile anlamlandırırılar. Destanlarında görülen ölüm teması onları karamsarlığa sürüklememektedir. Anlatılanların hayatın içerisinde konular olması ölüm temasını da kullanmanın gerekliliğini beraberinde getirmiştir.

Bilig'in 55. sayısında yer alan ve Nuri KAVAK tarafından yazılmış olan “*Kırım Tatarları'nda Mahalle Kültürü*” adlı makalede Türklerdeki mahalle kültürü incelenmiştir. Mahallede birlikte yaşamaktan kaynaklanan ilişkilerin kişilere yüklediği sorumluluk bilinci, Kırım toplum hayatının işleyişini ve kişi ile toplum arasındaki ilişkilerin düzenini belirlediği gibi, ailenin üstlendiği rolü de belirlemektedir. Böylece toplumda genel kabul gören bir takım tutum ve davranışlar ile beraber, toplumsal değerlerin şekillenerek bir kültür haline geldiği görülmektedir. Aileden sonra sosyalleşmenin, aidiyetin kurulduğu ve sahiplenildiği ortam mahallede inşa edilmiştir. Bütün bunların sonucunda, Osmanlı toplumunda olduğu üzere, Kırım Tatarlarında da klasikleşen; beraber olma, sosyal dayanışma ve iyi komşuluk ilişkilerinin kurulması ile beraber dini, ahlaki ve iktisadi yükümlülüklerin gösterildiği görülmüştür.

2.16. Bayram Gelenekleri

Eğlenme ve sevinmenin günü olarak tarif edilen bayramlar, birçok kültürde olduğu gibi Türk kültüründe de çok önemlidir. İnsanların bir araya gelerek mutluluklarını paylaştıkları günlerdir bayram günleri. İslamiyet öncesinde olduğu gibi sonrasında da kutlanılmaya devam edilen bayramlar mevcuttur. İnsanların sevinçle kutladıkları dini ya da kültürel kaynaklı farklı bayramlar bir mutluluk vesilesidir.

Bilig'in 36. sayısında yer alan ve A.Tuba ÖKSE tarafından yazılmış olan “*Eski Önasya'dan Günümüze Yeni Yıl Bayramları, Bereket ve Yağmur Yağdırma Törenleri*” isimli makalede kültürümüzdeki bayram ve tören inanışları incelenmiştir. Doğanın döngüsü ile bitkilerin köklenmesi ve hasatının su kaynaklarına bağımlı olması, Eski Önasya'da dini bir kavram haline gelmiştir. Bu kapsamda ortaya çıkan mitolojik öyküler ve ritüel uygulamalar, arkeolojik verilerde görülebilmekte ve yazılı kaynaklara göre yorumlanabilmektedir. Doğanın ilkbaharda yeniden canlanması ve sonbaharda ürünün

hasat edilmesi, tanrılara yapılan sunular eşliğinde bu tapınaklarda kutlanmıştır. Tahılın su ile birleşmesi, doğanın yeniden canlanmasını ve tarlalara tohum atılmasını simgelemiştir. Sunular öteki dünyaya giriş kapıları olduklarına inanılan çukurlara bırakılmış ya da pınarlara dökülmüştür. Tanrıların ritüel yemeklere katılmalarının sağlanması için tütsü kullanılmıştır. Bu uygulamalar çağlar boyunca Önasya’da yaşatılmış ve kısmen günümüze kadar ulaşmış geleneklerdir. Toprak, su ve bitkilere kutsiyet atfedilmiş, doğanın mevsimlere göre gösterdiği yaşam döngüsü mitolojik öykülere konu edilmiştir. Canlılara hayat veren suyu ve kış sonunda doğanın yeniden canlanmasına bağlı olarak ortaya çıkan bereketi elde edebilmek için çeşitli dinsel törenler düzenlenmiş ve bunlar için tapınaklar yapılmıştır. İnsanların en çok gereksinim duyduğu su ve besinin bereketli olmasına etki ettiğine inanılan mitolojik öykülerin ışığı altında çeşitli inanışlar oluşturulmuştur.

Bilig’in 88. sayısında yer alan ve Ahat SALİHOV tarafından yazılmış olan “*Başkurtlarda Eski Türk Takvimi ve Nevruz Bayramının Kutlanması*” adlı makalede Nevruz kutlamaları incelenmiştir. Türk halklarının çoğunda olduğu gibi Başkurtlarda da eski takvime göre yılbaşı bayramı olarak kutlanan Nevruz eskiden beri en önemli bayramlardan biri olmuştur. Nevruz Bayramı on iki hayvanlı Türk takvimine göre mart ayında kutlanmıştır. Başkurt folklorunda bu bayram için söylenen çeşitli şiirler bulunmaktadır. Bu şiirlerde Nevruz Bayramı sırasında insanlar birbirlerine yılın iyi olmasını temenni etmiş, buğdayların iyi yetişmesi dileklerinde bulunmuşlardır. Başkurtlarda Nevruz Bayramı’nın ekin ekildikten sonra yapılan Sabantoy Bayramı’na benzeyen bazı tarafları bulunmaktadır. Her iki bayram baharda yapılır, millî yemekler hazırlanır, o yılki hasadın iyi olması dilenir. Bahar gelince doğa yeşillenir. Nevruz da bununla bağlantılıdır. Nevruz Bayramı’nda çeşitli geleneksel halk oyunları oynamışlar, bayram sırasında yılın nasıl olacağını yorumlamışlardır. Başkurt kültürü için önemli olan bu bayram geçtiğimiz asırda çeşitli nedenlerle unutulmaya yüz tutmuştur. 1990 yılından itibaren tekrar kutlanmaya başlanmıştır. Ancak, Sabanto’ya göre Nevruz daha küçük çapta kutlanmaktadır.

2.17. Kadın Olgusu

Türk kültürüne ve geleneklerine göre kadın, her zaman yüce ve değerli görülmektedir. Kadın, toplumsal olarak önemli hak ve yetkilere sahiptir. Kültürel olarak değerli görülen kadın, ülke yönetiminde de söz sahibi olabilmıştır.

Bilig'in 8. sayısında yer alan ve Ali SARIKOYUNCU tarafından yazılmış olan “*Tüklerde Kadın Hakları Üzerine Bir Değerlendirme*” isimli makalede kadının kültürümüzdeki yeri incelenmiştir. Dünya üzerinde kadın ulaşması gereken haklara çok kolay ulaşabilmiş değildir. Bazı toplumlarda varlıkları değersiz görülmüş ve kadınlar toplumsal olarak yok sayılmıştır. İkinci sınıf olarak düşünülmüşlerdir. Türk toplumuna bakıldığında ise kadın her zaman erkek ile eşit haklara sahip olarak öne çıkmıştır. Türkler kadına değer vermişlerdir. Gerek sosyal hayatta gerekse siyasi hayatta kadına yer verilmiştir. İslamiyet'in kabulü ile Türklerdeki kadın anlayışında bir başkalaşım meydana gelmiştir. Bunun sebebi olarak Arap kültürünü ve dinin yanlış anlaşılmasını göstermek mümkündür. Bazı uydurma hadisler de buna yol açmıştır. Türk kadınının istenilen ve hakettiği konuma tekrar erişmesi Türkiye Cumhuriyeti için Mustafa Kemal Atatürk ile birlikte olmuştur. Özündeki anlayışa tekrar dönme ve eski Türk kültürünü sürdürme fırsatı elde edilmiştir.

Bilig'in 31. sayısında yer alan ve N. N. TIDIKOVA tarafından yazılmış olan “*Altay Kahramanlık Destanındaki Kadın İsimlerinin Dil Bakımından Tahlili*” isimli makalede kadın isimleri incelenmiştir. Özel isimler, halkın tarihî ve kültürel gelenekleriyle bağlantılıdır. Eski inanışlara göre, ad, insanın kaderini değiştirebilecek sihirli bir güce sahiptir. Bu yüzden eski Türklerde özel adların seçimine büyük önem verilirdi. Bir dilin özel ve zengin bir örneği olan destan dilinin ve bunun içinde yer alan kişi adlarının tahlili, dil tarihi ve halkın kültürünü araştırmada önemli malzeme sağlamaktadır. Çünkü “halkın eski inanışlarına göre, ismin insanın bütün kaderini değiştirebilecek sihirli bir gücü vardır” (Radloff 1893, s.519) . Altay kahramanlık destanında yer alan kadın adlarının tahlili yapılmıştır. Altay destanlarında kullanılan isimler şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- 1- İçinde değerli maden ve taş adları bulunan kadın adları en kalabalık grubu oluşturmaktadır: Altın-Tana “altın, parlak düğme”, Altın-Topçı “altın düğme”, Altın-Çaçak “altın salkım”, Altın-Sırga “altın küpe”, Altın-Çeçek “altın çiçek”, Altın-Targa “altın tombul”
- 2- Destanda renk adı taşıyan isimler de önemli yer tutmaktadır. Ak-Baş, Ak-Koo “temiz, dokunulmamış endam”, Ak-Sanaa “ak akıl, temiz kalpli”, Ak-Kayçı “ak rivayetçi, anlatan”, Ak-Çeçek “ak çiçek”, Ak-Şangkı “ak bilek”, Ak-Şaacıngay “beyaz porselenli ay”, AkBörü “ak kurt”

- 3- Gökyüzü ve tabiat, gezegen ve yıldız kültleri ile ilgili adlar: Ay-Tuulay “ay tavşanı”, Ay-Çeçek “Ay çiçeği”, Ay-Tana “ay, parlak düğme”,
- a) Giyim-kuşam ve süs eşyaları ile ilgili kadın adları: Altın-Tana, Altın-Topçı (tana ve topçı “düğme”), Altın-Sırğa (sırğa “küpe”), AltınJüstük (yüstük “yüzük”), Torko-Çaçak “ipek salkım” (çaçak “salkım”), Kümüş-Jinji “gümüş boncuk”, (jinji “boncuk”);
- b) Günlük hayattaki eşyalar: Altın-Yastık “altın yastık”, Altın-Küskü “altın ayna”, Temene-Koo “düzgün iğne”, Oturgış “oturak”;
- c) İnsan faaliyetleri ile ilgili adlar: Ak-Kayçı “ak rivayetçi, anlatan”, Sudurçı “kutsal”, Argaçı “girişimci, atılgan”, Ülgerçi “şiir yazar”, Kandıkçı “kandık toplayan”, Jangarçı “yangar (şarkı) söyleyen”, Aduçak-Emegen “ok kadın”.
- 4- Kişinin değerini ve çevredekilerle olan ilişkisini ifade eden adlar: Erke-Koo “sevimli güzel”, Erke-Oçı “küçük güzel”, Bıyansu, Bıyan-Sılu/ Bıyan-Sulu “minnettar”, Bayım-Sur “zenginliğim-güzelim”.
- 5- Hayvan, vahşi hayvan, kuş ve bitki kültü ile ilgili kadın adları: AltınTülkü “altın tilki”, Altın Tuulay “altın tavşan”, Ak-Börü “ak kurt”, Kas-Manday “kaz alını”, Altın-Çeçek “altın çiçek”, Altın-Pargaa “altın çimen”, Eçey-Buuday “dalgalanan buğday fidanı”, Bargaa-Bagay Emegen “küçük kara teyze”.
- 6- Toplumsal mevki ve akrabalık ilişkiler az sayıdaki adlarla ifade edilmiştir: Kıs-Kaan “prenses (kağan kız)”, Ak-Süt Ene “beyaz süt-ana”, Eney “teneke ana”, Jeney-Utay Emegen “Utay Teyze”, Oçı-Bala “küçük kız”, Boydong-Koo “bekar güzel”.
- 7- İnsanın fiziksel özelliklerini ifade eden kadın adları: Torgoyok “ipek tenli, cildi güzel”, Altın-Sabar “altın parmak” (maharetli), Ak-Boko “ak güç”, Borpiyak Emeen “şişman kadın, tombul”, Temene-Koo “düzgün, düz iğne”, Tabın-Koo, Erkin-Koo “özgür endam”, Erke-Koo “sevimli güzel”, Ak-Koo “beyaz endam”, Kümüş-Koo “gümüş endam”. Bu isimlerdeki ikinci kelime “koo” “düzgün, boylu poslu, güzel” anlamındadır. Bu kelimenin Türk-Moğol paralelleri ile karşılaştırmalı tahlili, Çin prenses veya kraliçelere verilen “hua” unvanı ile bağlantılı olduğunu gösterir. Bu kelimenin kökeni, Tibetçe “go” (kutsal, erdemli) kelimesine de uzanabilir.
- 8- Durum veya hareket fiilleri ile ilgili adlar: Kün-Keldi, Tolo-Bargan “dolu gitti” gibi adlar çocuğun doğduğu zamanı ifade etmek maksadıyla verilmiştir. Altay

destanlarında rastlanan Mariya ve Abram isimleri İncil’de geçen isimlerdir. Bu isimlerin hangi maksatlar ile konulduğu bilinmemektedir. Destan anlatıcılarının karakterlere beğendikleri ismi vermek gibi bir yönelimleri vardır ve bu adların o şekilde konduğu düşünülmektedir. İncelendiği zaman kadınlara ait isimlerin erkeklerle erkeklerle ait isimlerin kadınlara verildiği görülmektedir.

Bilig’in 54. sayısında yer alan ve Emin ÖZDEMİR tarafından yazılmış olan “ *20. Yüzyılın Başında Kazak Aydınlanmasında “Kadın” Teması*” adlı makalede Kazak kültüründe kadının yeri incelenmiştir. İslâmiyet’in kabulünden önceki dönemde diğer Türk milletlerinde olduğu gibi Kazak halkının zihninde de kadın, toplum içerisinde önemli bir konuma sahiptir. İslâm’ın yanlış yorumlanması ve diğer kültürlerle etkileşime girildiğinden olumsuz etkilerden korunamaması sonucunda Kazak kadınları sosyal hayattaki statülerini yitirmişlerdir. Bu makalede o dönemde yapılan faaliyetler ve geçmişteki Türk kültüründe nasıl bir yere sahip olduğundan bahsedilmiştir. Türk kültürüne ve geleneklerine göre kadının sosyal çevresi sınırlandırılmazdı. Toplum içerisinde söz sahibiydi. Türk kadını, erkek ile eşit şartlara sahipti. Hun hakimiyetinin olduğu zamanlarda devlet lideri hakandı ve eşi ile beraber devleti temsil ederlerdi. Kadınlar içerisinde devlet siyaset içerisinde söz hakkına sahip olmaları nedeniyle siyasi kararlara etki eden kadınlar bulunurdu. Orhun Kitabeleri içerisinde, Türklerin yaşam tarzı ile ilgili örnekler verilirken kadına da yer verilmiştir. Türklerin kültür ve hayatına dair izler bulabileceğimiz destanlarda ise kadın, hayatın her safhasında eşinin yanındadır. Kadın erkek için daimi güç ve ilham kaynağı olarak nitelenmiştir. Edebiyatımız en mühim eserlerinden biri olarak zikredebileceğimiz Dede Korkut hikâyelerinde de kadının eşinin destekleyicisi ve onun tamalayıcısı olduğundan söz edilmiştir. Farklı etmenlere uğramamış ve değişmemiş olan saf Türk kültürü bu özelliği ile birçok kültüre örnek gösterilebilecek bir kültürdür.

Bilig’in 85. sayısında yer alan ve Zekeriya IŞIK tarafından yazılmış olan “*Osmanlı İmparatorluğu’nda Kamusal Alanda Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Kimliğiyle Kadın*” isimli makalede Osmanlı toplumunda kadının yeri incelenmiştir. Osmanlı toplumunda kadının yeri anlaşılmaya ve açıklanmaya ihtiyaç duyan bir vaziyettedir. Bunun nedeninin kadınların toplumsal alanda görünür olmadığı düşüncesi olduğu söylenebilir. Osmanlı cinsiyet kültürü ise eskilerden beri süregelen Türk geleneklerinin Osmanlı çağına yansması ile İslam hukukunun kaynaştırılması neticesinde oluşmuş kendine özgü karakteristik bir yapıya sahiptir. Hatta bu yapının gelişiminde zengin imparatorluk

unsurları ile modernleşme sürecinde yoğunlaşan Batı etkisi de göz ardı edilmemelidir. Makalede incelenmiş olan Çorum Şeri'yye mahkemesi tutanakları düşünülenin tam tersine Osmanlı cinsiyet kültürü içerisinde güçlü ve dinamik bir kadın tipolojisini fark edilmesini sağlamıştır. Kadın toplumsal hayatta ötekileştirilen cinsiyet olmamıştır. Tam tersi olarak kadın, her fırsatta toplumsal ve kamusal alanda görülebilmiş, hak ve hukuk mücadelesi verebilmiş, hayatın içinde yer alabilmiştir. Özellikle Tanzimat sonrasında başta mülkiyet, eğitim, idare ve hukuk alanlarında olmak üzere yeni haklar edinen Osmanlı kadını, bizzat kamusal alanda sorumluluk almaya da başlamıştır. Bu şekilde sosyal ve kamusal alandaki varlığı daha görünür bir hal almıştır.

2.18. Medya, Teknoloji ve Kültür

Kültür, toplumların duyuşsal ve düşünsel birliğinin var ettiği, gelenek haline getirdiği her türlü yaşayış ve olgudur. Bir milletin varlığını kültüründen ayrı düşünemediğimizi fark etmekteyiz. Kültüre etki eden birçok unsur bulunmaktadır. Gelişen teknolojinin hayatımıza etkisi ile birlikte medyayı da bu kapsama alabilmekteyiz.

Bilig'in 30. sayısında yer alan ve Nurşen ADAK tarafından yazılmış olan "*Bir Sosyalizasyon Aracı Olarak Televizyon ve Şiddet*" isimli makalede medyanın kültürümüze ve şiddet olaylarına etkisi incelenmiştir. Sosyal bir varlık olan insan kitle iletişim araçlarının gelişmesiyle birlikte daha çok uyarılmaya müsait hale gelmiştir. Kitle iletişim araçlarının şiddetin artmasında ya da normalleşmesinde bir etkisinin olup olmadığı, varsa ne ölçüde olduğu tartışılmaktadır. Özellikle çocuk yaştaki bireyler için üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Yetişkinlerin bile maruz kaldığı şiddet olaylarından olumsuz etkilendiği düşünülürse, gelişme çağındaki çocukları nasıl bu şiddetten sakındırmamız gerektiği üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur. Televizyonun çocukları olumlu ya da olumsuz yönde etkilemesi, çocuğun ve ailesinin televizyon izlemedeki seçiciliklerine bağlıdır. Bu konuda yayınlanan olumsuz içerikleri her ne kadar eleştirilmesi gerekiyorsa da hangi programları seyredeceği bireyin sorumluluk alanına girmektedir. Gerçek ve kurgu ayrımının zihinlerde yapılması gerekmektedir. İzlenecek içeriklerde hassas davranılması da oluşabilecek olumsuzlukların önüne geçmede bireye düşen görevlerdendir.

Bilig'in 34. sayısında yer alan ve Bekir KOCADAŞ tarafından yazılmış olan “*Kültür ve Medya*” isimli makalede kültür ve medya ilişkisi incelenmiştir. Kültürü şekillendiren birçok etmen vardır ve medyayı da bunlar arasında saymamız mümkündür. Medya denildiğinde ilk akla gelen televizyondur. Son yıllarda ise televizyonun yerini almaya başlayan sosyal medya organlarını bu kapsamda sayabiliriz. Çağımızda en büyük gelişim ve değişim artık internetin yaygınlaşmasının da etkisiyle iletişim alanında yaşanmaktadır. Medya, kültürün bireye aktarılması için mühim bir vazife üstlenmiş durumdadır.

Ülkemizdeki medya ve iletişim araçları ya da internet düşünüldüğünde yayınlanan programların arasında kültür ve değerlerimize çok da uygun düşmeyen unsurlar içerdiği görülmektedir. Bu kapsamda ilk farkında oluş medya kuruluşlarının başına olan insanlarda olması gereken bir meziyet olsa da birey olarak kültürümüzü korumaya yönelik bilinçli bir izleyici olmalıyız.

Bilig'in 64. sayısında yer alan ve Cenk AKBIYIK tarafından yazılmış olan “*Öğrencilerin İnternet Ortamında Kullandıkları Yazılı Sohbet Dili Üzerine Bir Araştırma*” isimli makalede teknolojinin dil kullanımına etkileri incelenmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte internet kullanımı artmıştır. Bunun olumlu etkileri olmakla birlikte internet kullanımının getirmiş olduğu bazı olumsuz etkiler de söz konusudur. İnternet hem birçok bilgiyi edinmemiz için bir vasıta hem de insanlar ile iletişim kurabilmemiz için hızlı bir yoldur. İnternet ortamında iletişim kurulurken sanallığın getirmiş olduğu bazı farklılıklar göze çarpılmaktadır. Yazılı iletişimde yüzyıllardır süregelen ve belli kalıplara oturmuş, aynı zamanda da belli kurallar çerçevesinde gelişen bir iletişimden söz edilmektedir. Halbuki son yüzyılda teknolojinin hayatımıza girmesiyle belkide kuralların yok sayıldığı bir iletişimin içerisine girmiş bulunmaktayız. Dergide yer alan makalede belli bir öğrenci grubu incelenmiş ve bazı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin yazılı sohbetler esnasında yazıya ve Türkçeye ait temel yazım kurallarının hemen hemen hiçbirine riayet etmedikleri belirtilmiştir.

İnsanlar, artık internetin sağladığı yarar ile birlikte sosyal ağ ortamlarında birbirlerine e-posta gönderebilmekte ve anında mesajlaşabilmektedirler. Bunun bir sonraki adımı olarak kişiler birbirleriyle görüntülü sohbet edebilmektedirler. Sosyal ağlardan yararlanarak kolay ve hızlı bir biçimde iletişim kurabilmektedir. Yazılı, görüntülü ya da sesli olarak bu iletişim sağlanabilmektedir. İnternet ortamında sağlanan yazılı iletişim karşılıklı olarak

gerçekleşmediğinden dolayı iletişimde olan taraflar psikolojik olarak rahatlık yaşayabilmektedir. Gerçekleşen bu iletişim tarzı bireyi baskıdan ve toplumsal değer yargılarından uzaklaştırdığından, ona farklı bir özgürlüğün kapısını açmaktadır. Sanal ortamda kurulan iletişimlerde bazen kişilerin aşırı özgür ortamları, bazen de iletişimde gerekli olan jest, mimik ve ses tonu gibi eksikliklerin olması belli sorunlar doğmasına yol açan nedenler olabilmektedir. Kullanım alanı gittikçe genişleyen iletişim araçlarıyla beraber iletişim dünyamıza yeni ifadeler, anlatım kalıpları, semboller girmektedir. Kısaltmaların kullanılarak farklı bir iletişim dilinin ortaya çıkması, gülen yüz benzeri işaretlerin kelime ya da noktalama işareti yerine kullanılması internetin iletişimde açtığı yepyeni boyutlara örnek oluşturmaktadır.

Bilig'in 69. sayısında yer alan ve Pınar KASAPOĞLU AKYOL tarafından yazılmış olan “*Kültürel Değişme ve Teknolojinin Etkisiyle Şekillenen Günümüz Ninnileri ve Ninni Dinletme Geleneği*” isimli makale ninnilerin günümüzdeki değişimi incelenmiştir. Ninniler, bebeklerin dünyaya geldikleri andan itibaren anneleriyle kurabildikleri bir iletişim yolu olmuştur. Ninniler asırlar boyu bebeklere bir aile büyüğü tarafından söylenilmiştir. Son yüzyılda ise gelişen ve değişen teknoloji ile ninniler bir albüm, oyuncak ya da telefon, tablet gibi yollarla çocuklara dinletilmektedir. Teknolojinin gelişimi ile ninni söyleme geleneği tamamen yok olmuş ve yerini ninni dinletme geleneğine bırakmıştır diyemeyiz. Genellikle ninni dinletme büyük şehirlerdeki annelerin daha çok tercih ettiği bir uygulama olmuştur. Ninni dinletmeyi tercih edip aynı zamanda kendisi de bebeğine ninni söyleyen anneler de vardır. Teknoloji, ninni söyleme geleceğini tamamen dijital platforma taşımıştır dememiz doğru olmayacaktır. Ninni söyleme geleneğinin bebekler üzerinde birçok olumlu etkisinin olduğu bilirse de ninni dinletmenin hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin olduğu tartışmalı bir durumdadır.

Bilig dergisi, bünyesinde halk bilimine dair birçok unsuru barındıran bir dergidir. Halk bilimi ile ilgili konulardan bahseden makaleler incelenmiş ve bu makaleler belli başlıklar altında toplanmıştır. “*Bilig Dergisinde Ele Alınan Halk Bilimi Konuları Üzerine Bir İnceleme*” adlı tez çalışması kapsamında değerlendirilen makaleler, halk edebiyatına ait farklı kaynaklardan da faydalanılarak incelenmiştir. Türklerin yaşadıkları coğrafyalarda benzer bir kültür çerçevesi içerisinde hareket ettikleri, yaşayışlarını bu kültür çerçevesinde şekillendirdikleri gözlenmiştir. Doğum törenleri, düğünleri, bayramları, hayata dair

inanişları birçok bakımdan benzer olan Türkler, öz bir yapı etrafında şekillenen kültürel bir yapı oluşturmuşlardır.

Dergide yer alan makalelerde, eski Türk inanişlarının kültüre etkisi açıkça gözlenmektedir. İslamiyeti'n kabulü ile değişim ve başkalaşım geçirmiş olsalar bile çoğu inaniş ve kabulde Şamanizm'in etkisini görmek mümkündür. Mitolojik inanişlarımız, saçı geleneği ve ateş ile ilgili inanişlarda bu etki açıkça görölmektedir.

Türk milletinin yaşadığı coğrafyalara ait kültürel unsurlara yer verilen makalelerde farklı Türk milletlerinin geleneklerinden örnekler sunulmuştur. Sibiryaya Türkleri, Altay Türkleri, Kazak Türkleri, Başkurt Türkleri, Uygur Türkleri, Kırım Tatarları ve Türkmenler kültürel olarak ortaklık göstermeleri sebebiyle makalelerde yer almıştır. İnanışları, adet ve gelenekleri açısından birbirlerine benzeyen Türk millet ve toplulukları köklü bir geçmişe sahiplerdir. Bu köklü geçmiş beraberinde farklı ritüelleri getirmiştir.

Bilig dergisinde yer alan makaleler yalnızca halk bilimi ile ilgili makalelerden ibaret değildir. İslamiyet etkisiyle gelişen edebiyatın yanı sıra sözcük köken bilimine, etimolojik tahlillere dergide yer verilmiştir. Bu ve benzeri konuları işleyen makaleler derginin farklı sayılarında bulunmaktadır. Daha geniş kapsamda ise Türk devletlerini ilgilendiren tarihi ve güncel pek çok mesele makalelerde işlenmiştir. Ekonomi, siyasi ve diplomatik ilişkiler, çevre sorunları, bu konu başlıklardan sadece birkaçıdır.

Türk kültür coğrafyasına etki etmiş olan eser ya da yazarları tanıtan makaleler dergi bünyesinde yayımlanmıştır. Türk dünyasını ilgilendiren birçok yenilik, haber ya da etkinlik de dergi aracılığı ile duyurulabilmiştir. İncelememizin üçüncü bölümünde Bilig dergisinde yer alan makaleler yayımlanma tarihlerine göre sıralanacaktır. 1996-2019 yıllarını kapsayan 1-89 sayılarında yer alan makale dizini verilecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİLİG'DE YER ALAN MAKALELER

3.1. Sayılarına Göre Bilig'de Yer Alan Makaleler

3.1.1 Sayı 1- 10

1. SAYI BAHAR 1996

Köprülüzade M.FUAD (Çev. Yrd.Doç.Dr. Ferhat TAMİR), Türk-Moğol Şamanizminin Tasavvufî İslam Tarikatları Üzerindeki Tesiri, (Çev. Y. Doç. Dr. Ferhat TAMİR) (Şamanizmin özellikle Sufilik olmak üzere tarikatlara etkisi ve bu etkinin delilleri hk.) , s.1-8.

Yrd.Doç.Dr. Rıdvan CANIM, Pir-i Türkistan Hoca Ahmed Yesevi'de Tasavvuf Düşüncesi (Ahmed Yesevi ve tarikatı hk.), s. 9-12.

Prof. Dr. Mustafa İSEN, Orta Asya Türk Edebi Dilinin Anadolu Türk Edebi Diline Etkisi ve Ahmet Yesevi (Edebi dillerin özellikleri, kullanıldıkları coğrafyalar ve edebi türler ve onların icracıları sanatçılar hk.), s. 13-16.

Doç. Dr. M. Öcal OĞUZ, Dede Korkut Destanlarından “ Kanlı Koca Oğlu Turalı Boyı”nın Tahlili (Destanın özeti ve sonrasında destanın mekânı, destandaki tipler, hayat tarzı, eşyalar gibi özelliklerin incelenmesi hk.), s. 17-23.

Yrd. Doç. Dr. Filiz KILIÇ, Âşık Çelebi Divanında Atasözü ve Deyimler (Atasözleri ve deyimleri kullanma geleneği, Âşık Çelebi divanında atasözü ve deyimlerin özellikleri hk.), s. 24-30.

Nezahat ÖZCAN, Yahya Kemal Beyatlı'nın Elçilik Yılları ve Diğer Resmi Vazifeleri(Yahya Kemal'in çeşitli ülke ve şehirlerdeki görevleri hk.), s. 31-38.

Mehmet ÖNAL, Tahkiyeli Eserleri Tahlil Planı Hakkında Bir Deneme (Edebi eserde güzellik arayışı ve çeşitli metin tahlili yaklaşımları hk.), s. 39-45.

Rahmankul BERBİBAY, Ebedi Yaşayacak Miraslar (Efsanelerin önemi, Korkut efsaneleri ve Köroğlu hk.),(Çev. Güljanat KURMANGALİEVA, Hilal Oytun ARSLAN), s. 46-50.

İbrahim DİLEK, Altay Türklerinde Çocuğun Doğması ve Doğum Günü Kutlamalarına Dair Bazı İnanışlar (Altay Türklerinde koruyucu ruhlar, doğum gelenekleri, doğum günü kutlamaları ve bazı edebi türler hk.) s. 51-54.

Ali Abbas ÇINAR, Orta Asya Türk Kültüründe İşanlık Geleneği(İşanın tanımı, özellikleri ve şecereler hk.), s. 55-59.

Timur SİLİ, Bir Orta Asya Geleneği Koç-Koyun Heykel Mezartaşları (Mezartaşlarının tarihi önemi, koç-koyun mezartaşlarının ortaya çıkışı ve özellikleri hk.), s. 60-65.

Zeyneş İSMAİL, Kazaklarda Aile Yapısı(Kazakları oluşturan boylar, akrabalık adları, anne- baba, çocuk-oğlan-kız, kadın-hanım-gelin ve diğer akrabalar hakkındaki atasözleri hk.), s. 66-74.

Hasan KÖKSAL, Türk Düğünlerinde “Saçı” Geleneği, Buna Bağlı RitlerPratikler (Saçı geleneğinin çeşitli Türk toplumlarındaki varyantları hk.), s. 75-81.

Amangül DURDIYEVA, Türkmen Moncığattıları(Türkmen gelinlerinin yeni yılla ilişkili olarak oynadıkları moncığattı oyununun incelenmesi hk.), s. 82-90.

Nihat BOYDAŞ, Senin Yazın Benimkinden Güzel Mi? (İşlam yazısının güzelliği ve okunabilirliği hk.), s. 91-97.

Abdülkadir BAHARÇİÇEK, Yeni Dünya Düzeni: Barış ve İşbirliği Mi, Çatışma ve Düzensizlik Mi? (Son yıllardaki dünya siyasetinin incelenmesi ve gelişmelerin yorumlanması hk.), s. 101-105.

Osman DEMİR, Marksizmin Ardından(Marksizme ortam hazırlayan sebepler, marksizmin oluştuğu dönemin özellikleri ve marksizmin eleştirisi hk.), s. 106-115.

Oya Akgöneç MUGHİSUDDİN, Bosna Hersek'te Güvenilmez Barış ve Dayton Anlaşması Sonrası Gerçek Barış Süreci Mi Geçici Bir Ateşkes Mi?(Anlaşma dönemindeki siyasi olaylar, anlaşmanın yetersiz tarafları ve etkileri hk.), s. 116-124.

Ahmet KOCAOğLU, Orta Doğu'da Su Sorunları ve Türkiye'nin İklimleri(Orta Doğu'nun özellikleri, su kaynakları, bazı su kaynakları hakkında Türkiye'nin görüşleri hk.), s. 125-142.

Altay Suroy RECEPOğLU, Prizren ve Türk Dünyası(Osmanlı Rumelisi'nin önemli merkezlerinden Prizren hk.), s. 143-146.

Adem UZUN, Türk Devlet ve Toplulukları İle İlgili Eğitim Faaliyetlerimiz(Türk toplulukları ve oralarda ağılan eğitim kurumları hk.), s. 147-162.

Orhan GÖKÇE, Kamuoyu ve Kitle İletişim Araçları(Kamuoyu ve kitle iletişim araçlarının tanımlanması hk.), s. 163-171.

Yalçın ÖZKAN, Karar Destek Sistemlerinin Makro Düzeyde Uygulanması: Hükümetin Ekonomi Kararlarına Yönelik Bir Sistem Önerisi(Hızlı gelişme ve zorlu rekabet karşısında geliştirilen karar destek sistemlerinin özellikleri hk.), s. 172-182.

Ayşe ÖZTEKİN, Yönetim ve Liderlik(Liderlik ve yöneticilik tanımları ve ikisi arasındaki farklar hk.), s. 183-194.

İsa ÖZKAN, Türk Boylarının Folkloruyla İlgili Türkiye’de Yapılan Çalışmalar Üzerine(Yüzyıllar boyunca Türk boylarının birbirleriyle haberleşmeleri ve sonrasında folklorun araştırılması için atılan adımlar hk.), s. 195-197.

Fatma ÖZKAN, Nevayi Eserleri İçin Yazılmış Bir Lügat: Der Beyan-ı Istılahat-ı Emlahu’Şucara Mevlana Nevayi(Nevayi, hakkında yazılan lügat çalışmaları, bunların özellikleri ve çeşitli kelime örnekleri hk.), s. 198-243.

Şeref ATEŞ, Hesse’nin Masalları: Motifler, Otobiyografik Unsurlar(Masalın tanımı, Hesse masallarındaki motifler ve otobiyografik unsurlar hk.), s. 244-249.

Cemal KURNAZ&Mustafa TATÇI, İstanbul’da Buharalı Bir Nakşi Şeyhi: Seyyid Emir Buhari ve Türkçe Şiirleri(Aynı isimli başka insanlar, Emir Buhari’nin hayatı, edebi yönü, eserleri hk.), s. 250-265.

2. SAYI YAZ 1996

Bahtıgül KALAMBEKOVA, Kırgızistan: Nereden Nereye ve Nasıl? (Bağımsızlığının beşinci yılı münasebetiyle Kırgızistan hk.), s. 7-10.

Ken PETERSON (Çev. Ayşe ÖZTEKİN), Yeniden Yapılanma Sürecinde Tarih: Sovyet Sonrası Özbekistan’da Ceditçilik (Ceditçilik ve özellikleri hk.), s. 11-14.

Oya Akgönenç MUGHİSUDDİN, Türkiye'nin Güvenlik ve Dış Politika Algılamaları Çerçevesinde Doğu ve Güney Komşuları ile İlişkileri(Komşularla ilişkiler hk.), s. 15-22.

Aynur COŞKUN, Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrasya Ülkeleri ile Olan Diplomatik İlişkileri (1991-1995) (Diplomatik ilişkiler hk.), s.23-33.

İsa İNANDI, Türk Dünyasında Misyonerlik(Misyonerlik tanımı hk.), s. 34-48.

Makas TATİMTEGİ, Türk Aleminin 21. Asır Türkleri'nin Asrı Olacak), s. 49-53

Haluk ÖLÇEKÇİ, Tarihi Süreç İçerisinde Kazakistan'da Rus Varlığı(Kazakistan ve Rus etkisi hk.) s. 54-74.

A. Mehmet KOCAOĞLU, Ağaoğlu Ahmet ve "İngiltere ve Hindistan" İsimli Kitabının Uluslararası İlişkiler Işığında Tahlili (Roman tahlili hk.), s. 75-88.

Metin HAKVERDİOĞLU, Nasreddin Hoca Hakkında Bir İnceleme (Nasreddin Hoca hk.) s. 89-94.

J. TANAWOVA (Kazak Türkçesinden Aktaran; Banu MUKA YEVA-Mine BA YKAL)Kazak Halk Edebiyatında Nasrettin Hoca (Kazaklarda Nasreddin Hoca hk.), s. 95-96.

Ahmet MEMMEDOV, Ependi'nin Gülküsü (Eser hk.), s. 97-101.

Ali Abbas ÇINAR, Kazak Halk Şairi Cambil Cabaev ve Sanat Dünyası (Şair, eserleri hk.), s. 102-106.

Zeki AHMETOV (Kazak Türkçesinden Aktaran: Mine BAYKAL- Banu MUKAYEVA), Jambıl'in Şiirdeki Ustalığı (Şiirin özellikleri hk.), s. 107-112.

Şakir İBRAYEV (Kazak Türkçesinden Aktaran: Mine BAYKAL-Banu MUKYAEVA), Jambıl Jabaev (Hayatı ve Sanatı) (Biyografisi hk.), s. 113-116.

İbrahim DİLEK, Tıp oyunu ve Bir Altay Masalı(Oyun özellikleri ve masal hk.), s. 117-120.

Şeref BOYRAZ, Kozi Körpeş Bayan Sulu Hikâyesinin Üç Versiyonu Üzerinde Mukayese Çalışması (Varyantların özellikleri hk.), s. 121-134.

Leylâ KARAHAN, Küçük Türkistan: Anadolu, s. 135-139.

Hayriye (Süleymanoğlu) YENİSOY, Bulgar Folklorunda Türk Folkloru Etkileri(Bölgeler arası etkileşim hk.), s. 140-146.

M. ÈLİPHANOV (Kazak Türkçesinden Aktaran; Hilal ARSLAN-Şınar AULBEKOVA),Yusuf Balasagun'un 'Kutadgu Bilig' Mesnevisinde Kişilik ve Kemale Erme Meselesi(Bir inceleme hk.), s. 147-148.

Yusuf HÜSEYİNOV (Azeri Türkçesinden Aktaran Zülfiye VELİBEYLİ),Eski Oğuz Mitlerinin Felsefi Boyutu(Mitlerde felsefe hk.), s. 149-151.

Akif İMANOV (Azeri Türkçesinden Aktaran: Zülfiye VELİBEYLİ), "Şerur" Sözü'nün Etimolojisi Hakkında (Şerur kelime incelemesi hk.), s. 152-155.

İsmail İSRAFİLOĞLU (Azeri Türkçesinden Aktaran: Zülfiye VELİBEYLİ), Azerbaycan Halk Pedagojisinde Aile Terbiyesi Problemleri (Sosyolojik bir inceleme hk.), s. 156-161.

Cengiz AL YILMAZ, Safruh ve Yeni Oğuz Sözü'nden Seçmeler (Söz özellikleri hk.) s. 162-170.

Yavuz AHUNDLU (Azeri Türkçesinden Aktaran: Zülfiye VELİBEYLİ), "Kanlı Sen'eler" in İbret Dersi, s. 171-174.

Kadir KULUYEV (Azeri Türkçe Sinden Aktaran: Zülfiye VELİBEYLİ), Nahçıvan'ın Nehrem Köyünde Düğün ve Yas Merasimleri(Merasimlerin incelenmesi hk.), s. 175-178.

K. ERGÖBEKOV (Kazak Türkçesinden Aktaran: Şınar AULBEKOVA-H. Oytun ARSLAN), Şiir ve Zaman (Şiirde zaman hk.), s. 179-181.

Totı KÖŞENOVA ;(Kazak Türkçesinden Aktaran: Banu MUKAYEVA-Mine BAYKAL), Yüceler Ahengi Abay ile Ahmet Baytursinov'un Şiirlerindeki Uyum (Şairlerin şiirlerindeki benzer özellikler hk.), s. 182-185.

Annagurban AŞIROV, Elyazma Kitabımı Sele Aldırdım, s. 186-187.

Belkıs GÜRSOY, XV. Yüzyıldan İtibaren İstanbul'daki Edebî Muhitlere Genel Bir Bakış (Edebi muhitlerin incelenmesi hk.), s. 188-202.

Filiz KILIÇ, Osmanlı Hanedanından BİR Şair: Şehzade Korkut(Şair incelemesi hk.), s. 203-219.

Timur SİLİ, Taşların Dili, s. 220-227.

Hacıyev İsmayıl MUHTAROĞLU (Azeri Türkçesinden Aktaran: Zülfiye VELİBEYLİ), Êlince Çay Hânegâhı ve Tarihî Şahsiyetleri, s. 228-233.

Hasan KÖKSAL, Günümüz Âşık ve Şairlerinde Ağıt Yakma Geleneği(Geleneklerin incelenmesi hk.), s. 234-240.

Ergünöz AKÇORA, Türk Tarihinde Göçler ve Önemli Sonuçları(Türklerin göçlerinin kültüre etkisi hk.), s. 241-246.

Ahmet BİLGİLİ, Bir Dış İskan Uygulamasının Sosyolojik Çözümlemesi -Ulupamir Örneği(İskan politikasının kültüre etkisi hk.), s. 247-254.

Fuat ALTUNKAYA, Türkçe Derslerinde Dinleme Becerisini Geliştirme Etkinlikleri(Türkçe dersi dinleme becerisi hk.), s. 255-257.

J. KAMALOVA (Kazak Türkçesinden Aktaran: Banu MUKAYEVA-Hilal O. ARSLAN), Kitabı Akınların Eserlerinin Folklorla İlişkisi ve Kendilerine Has Özellikleri(Edebi eser folklor ilişkisi hk.), s. 258-260.

Altan ALPEREN, Bilimkurgu Romanlarındaki Zamanötesi Dünya(Edebiyatta bilim kurgu eserlerinin yeri hk.) s. 261-265.

Nurjan ERBOSINOV, Kazakistan'ın Döviz Politikasının Genel Durumu(Döviz politikası hk.), s. 266-273.

Naib LAİSOV & Elfina SIBGATULLİNA, Uzaklardaki Güneş Işığı(Abdullah Tukay ve Tatar edebiyatı hk.), s. 274-277.

Kazımbek ARABİN, Jambil Kitabı Hakkında(Kitap tanıtımı hk.), s. 278-279.

Mehmet KARA, Türkçe-Özbekçe, Özbekçe-Türkçe Sözlük(Sözlüğün içeriği hk.), s. 280-281.

Halil ÇELİK, Tenkitli Metin Yöntemi Açısından Üç Şeyh Galip Divanı(Şeyh Galip Divanı'nın farklı nüshaları hk.), s. 284-289.

Müberra GÜRGENDERELI, Kayıp Bir Divan: Ziyâyî Divanı(Ziyâyî Divanı hk.), s. 290-291.

3. SAYI GÜZ 1996

Rahmankul BERDİBAY (Kazak Türkçesinden Aktaran Günhan KAYHAN), Közkamanlar(Közmanların tarihi ve kültür hk.), s. 9-12.

Hayriye (Süleymanoğlu) YENİSOY, Bulgaristan Türklerinin Eğitim ve Kültürel Kalkınmasında Hizmetleri Geçen Azerbaycan Aydınları(Azerbaycan Türklerinin eğitime katkısı hk.), s. 13-20.

Ömer Turan, Makedonya'da Türk Varlığı ve Kültürü(Makedonya'da yer alan Türklerin kültürü hk.), s. 21-32.

Suat KINIKLIOĞLU, Türkiye-Ukrayna İlişkileri ve Kırım-Tatar Meselesi(Türkiye ve kültürel,siyasi etkileşimler hk.), s. 33-38.

Dr. A.Mehmet KOCAOĞLU, Rusya'nın Tarihe Düşen Emperyalist Gölgesi(Rusya ve emperyalizm hk.), s. 39-52.

Yakup DELİÖMEROĞLU, Hakaslar ve Tarihleri(Hakasların tarihi hk.), s. 53-59.

Dursun ÇELİK, XIX ve XX. Yüzyıllarda Azerbaycan Birinci Bölüm(Azerbaycan hk.), s. 60-79.

Salim KOCA, Tuğrul Beyden Sonra Selçuklu Devletinde Yaşanan Otorite Bunalımı Alp Arslan Tarafından Nasıl Giderildi? (Selçuklu dönemi ve Alp Arslan hk.), s. 80-85.

İlhami DURMUŞ, Massagetler (Massagetler'in kültürü hk.), s. 86-91.

Timur SELİ, Kavimler Köprüsü Aras (Aras'ın kültüre etkisi hk.), s. 92-95.

İbrahim Dilek, Altay Türklerinde Halk İnanışları(Altay Türklerinin inanışları hk.),s. 96-101.

Nora K. CHADWICK, Ali Abbas ÇINAR & (Çev. Gamze YAMAÇ), Şaman(Şaman kültürü ve Şamanizm hk.), s. 102-115.

A.Fuat BOZYİĞİT, Kültürümüzde Horoz (Kültürümüzde horozun yeri hk.), s. 116-127.

Yusuf AKGUL, Dede Korkut Oğuznamelerinin Dresten Elyazması Türkmen-Çovdur Varyantları "Nesilsizlik" ve "Ad Koyma" Motiflerinin, Türkmen Halk Destanlarındaki Yeri(Destanlardaki bazı motifler hk.), s. 128-137.

M. Öcal OĞUZ, Dede Korkut Boylarından "Usun Koca Oğlı Segrek Boyı'nın Tahlili(Dede Korkut Hikayeleri hk.), s. 138-143.

Annaguh NURMEMMET, Türkmenlerde ve Dünyada Göroğlu(Koroğlu'nun önemi hk.), s. 144-154.

Hemra YUSUPOV, Sapargeldi HANOV & (Türkiye Türkçesine Aktaran Yusuf AKGÜL), Ersarı Baba Hakkındaki Rivayetler ve Hakikat(Esrarlı Baba hk.), s. 155-161.

Aşur Özdemir, Kazak Türkleri'nin Büyük Edibi Mırjakıp Duvlatulı (1885-1935)(Mırjakıp Duvlatulı hk.), s. 162-170.

Mehmet Bülent ULUDAĞ, Anadolu ve Kafkasyadaki Müslüman-Hristiyan Etkileşiminde İki Mühim İsim: Yunus Emre ve Şota Rustaveli (Yunus Emre ve Şota Rustaveli hk.), s. 171-174.

Şehribossan GELDİMAMMEDOVA, Gönüllere Yol Yapmış Yunus Emre Yunus Emre'nin İlahi Şiirine Bir Bakış(Yunus Emre şiirleri hk.), s. 175-177.

Erol ÖZTÜRK, Türkiye Kumuklarından Nazım Örnekleri (Kumukların şiirleri hk.), s. 178-181.

İ. Hakkı AKSOYAK, Mahzenu'-l-Esrar Geleneğine Bağlı Mesnevilerdeki Ortak Hikâyeler(Mesnevideki hikâyeler hk.), s. 182-189.

Bahtiyar KERİMOV, Şaahmet MUTALOV & (Aktaran: Ertuğrul YAMAN), Ortak Türkçe(Türkçe'nin ve kültürün önemi hk.), s. 190-195.

Samir KAZEMOĞLU, Azerbaycan Edebiyatında Fikir Dönemi (80-90 Yıllar Nesri) (Azerbaycan edebiyatı hk.), s. 196-199.

Şerif AKTAŞ, Türk Dünyasının Edebiyat ve Kültür Birliği Yönünden Bugünkü Durumu(Edebiyat ve kültür birliği hk.), s. 200-201.

Mustafa DEMİREL, Âşık Paşanın Elif-Nâmesi ve Dil Özellikleri(Elif-Nâme hk.), s. 202-246.

Murat Sadullah ÇEBİ, Medyada Haber Seçiminin Teorik Boyutları Ampirik Haber Seçimi Görüşleri Üzerine Bir Deneme(Medya ve haber seçimi hk.), s. 247-269.

4. SAYI KIŞ 1997

Rahmankul BERDİBAY (Kazak Türkçesinden Aktaran: Salih KIZILTAN), İkiye Bölünen Ulus, s. 9-12.

B.D. ABDİRRAHMANOV (Kırgız Türkçesinden Aktaranlar Nurgül MOLDOLİYEVA), Çön Taş, s. 13-16.

Nurgül MOLDOLİYEVA, Arslan KÜÇÜKYILDIZ & Tuğba EKİCİ, Töreku Aytmatov(Töreku Aytmatov hk.), s. 17-21.

Yakup DELİÖMEROĞLU, Çuvaş Tarihi'nde Ufuk Turu(Çuvaş Tarihi hk.), s. 22-31.

Tamara KABİLBEKOVA, Kırgız Halkının Ortaya Çıkışı(Kırgız halkı hk.), s. 32-48.

İlhami DURMUŞ, Saka-Pers Mücadelesi(Sakalar ve Persler hk.), s. 49-53.

Yavuz GÜRLER, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki Eski Türk Yerleşim Bölgeleri ve Adları Hakkında(Yerleşim yerlerinin adları hk.), s. 54-60.

Mehmet KOCAOĞLU, Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı (1831-1841) ve Sonuçları(Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı hk.), s. 61-69.

Banu MUHYAEVA, Türk Edebiyat Tarihinin Ortak Meseleleri(Türk edebiyatı hk.), s. 70-78.

Hülya ARGUNŞAH, Cezmi Romanı ve Adil Sultan Destanı(Eserler arasındaki benzerlik hk.), s. 79-100.

Muharrem CAFEROV (Azeri Türkçesinden Aktaran: Aysun SUNGURHAN), Muhabbet Destanlarında Yardımcı Karakterler (Destanda yer alan yardımcı karakterler hk.), s. 101-107.

Ahmet KARTAL, Klasik Türk Edebiyatında 'Lâle', s. 108-122.

Tahsin AKTAŞ & Dincay KÖKSAL, Tiyatro Eserlerinin Çevirisinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Tiyatro eserlerinin çevirisi hk.), s. 123-129.

Amangül DURDIYEVA, Türkçe Konuşan Halkların Folklorundaki Benzerlikler (Türklerin folklor benzerlikler hk.) s.130-133.

Türkan EFENDİYEVA, Azerbaycan Fîlologîsinde Üslubiyat Problemleri (Azerbaycan dil geçmişi hk.), s. 134-145.

Diana NIKOGLA, Gagavuzların Geleneksel Düğün Yemekleri (Gagavuzlularda düğün yemekleri hk.), s. 146-148.

AJN. BAGIROV (Azeri Türkçesinden Aktaran: Lütfiye VELİBEYLİ), Nahçıvan'da Çocuklara Ad Verme Adetleri, s. 149-154.

Timur SİLİ, Atayurttan Anayurda Deve Folkloru (Kültürümüzde devenin önemi hk.), s. 155-160.

Behlül ABDULLAH (Azeri Türkçesinden Aktaran: Yeliz HATUNOĞLU), Bayatılarda At Tiplemesi (Temâs) (Atların kültürümüzdeki yer, ve önemi hk.), s. 161-169.

Hayriye SÜLEYMANOĞLU, Türk-Bulgar Dil İlişkilerine Toplu Bir Bakış (Türk-Bulgar ilişkileri hk.), s. 170-174.

Elibeyi MAKSUDOV (Azeri Türkçesinden Aktaran: Zülfiye VELİBEYLİ), Ana Dili Derslerinde Dillerarası İlişkiden Yararlanılması (Diller arasındaki ilişki hk.), s. 175-176.

Baba SARIYEV (Türkmen Türkçesinden Aktaran: Bat R KUDAYGULUEV), M. Seyidov'un Şiirlerinde Sanat Konusu (M. Seyidov'un şiirleri hk.), s. 177-184.

Fatma BOZKURT ÖZKAN, Şehriyar ve "Sehendim" Şiiri (Şiir hk.), s. 185-192.

Nurullah AHMEDOV, Türk Halk Edebiyatında Ali Şir Nevai'nin Betimlemesi (Ali Şir nevai hk.), s. 193-198.

Akif İMANLI, Bir Hoca: Yavuz İ. Ahundlu (Yavuz İ. Ahundlu hk.), s. 199-205.

İbrahim DİLEK, Sazon Saymoviç Surazakov (1925-1980)(Sazon Saymoviç Surazakov hakkında), s. 206-210.

Cengiz ALYILMAZ, Babek Osmanoğlu Kurbanov(Babek Osmanoğlu Kurbanov), s. 211-218.

A. AKBASOVA (Kazak Türkçesinden Aktaran Ergali ESBOSINOV), Kazakistan: Ekolojik Felaket Evimizde(Çevre bilinci hk.) s. 219-222.

İrfan ÇAĞLAR, Türk Cumhuriyetlerindeki İşletmelerin Yönetim Sorunlarının Çözümünde Türkiye'nin Yeri ve Katkısı Neler Olabilir? (Türkiy' nin diğer ülkelere etkisi hk.), s. 223-230.

Murat Sadullah ÇEBİ, Sebilürreşat Türkiye'de İslamcı Muhalefetin Sözcülüğünü Yapmış Bir Dergi(Sebilürreşat hk.), s. 231-246.

Ebulfeyz Kulu AMANOĞLU (Azeri Türkçesinden Aktaran: Mustafa KALKAN), Altun Yaruk(Altun Yaruk hk.), s. 247-249.

Flora Davut Kızı MUSTAFAYEVA (Azeri Türkçesinden Aktaran: Batır KUDAYGULUEV), "Kitab-ı Dede Korkut" Destanının Almancaya Yeni Tercümesi(Dede Korkut tercümelere hk.), s. 250-252.

Cemâl KURNAZ & Mustafa TATCI, Ahmed-i Yesevî Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi(Ahmet Yesevi hk.), s. 253-263.

5. SAYI BAHAR 1997

Ali Abbas ÇINAR, Muhtar Avezov ve Sanatının Kaynağı(Muhtar Avezov ve eserleri hk.), s. 11-19.

Dükenbay DOSJAN (Kazak Türkçesinden Aktaran: Günhan KAYHAN), Muhtar Avezov Davası "Zindanlardaki Adam" (Muhtar Avezov hk.), s. 20-42.

Zeki AHMEDOV (Aktaranlar: Zeyneş İSMAİL - Ahmet GÜNGÖR), "Abay Yolu" Epopesinin Yazılış Tarihi(Abay Yolu ve Abay hk.), s. 43-48.

Mekemtas MİRZAHMETÜLİ (Aktaranlar: Zeyneş İSMAİL - Ahmet GÜNGÖR), Abay Dünyası Âlimi(Abay'ın kültürdeki izleri hk.), s. 49-54.

H. Emel AŞA, Muhtar Ömerhanoğlu Avezov ve "Abay Yolu" Romanının Tercümelere ile İlgili Bibliyografik Bilgiler(Abay Yolu bibliyografik bilgiler hk.), s. 55-61.

Cumahan ISKAKOV, Jakıp BİDANOV & (Kazak Türkçesinden Aktaran: Banu MUHYAEVA), Doğumunun 100.Yıl Dönümünde Muhtar Avezov(Muhtar Avezov hk.), s. 62-64.

A. MUSAKULOV (Kazak Türkçesinden Aktaran: Banu MUHYAEVA) Muhtar Avezov'la İlgili Hatıraların İlmi Çalışmalar İçin Önemi(Muhtar Avezov ile ilgili olarak yapılan çalışmaların önemi hk.), s. 65-69.

C. A. MARİNA , Muhtar Avezov'un Siyasi Portresi(Muhtar Avezov'un siyasi etkisi hk.), s. 70-71.

Ömir TANABAYEV & Culzira TANABAYEVA, Muhtar Avezov Eğitimci Âlim(Muhtar Avezov'un etki ve tesiri hk.), s. 72-75.

Muhtar AWEZOV (Aktaranlar: Zeyneş İSMAİL - Ahmet GÜNGÖR) , Kız Jibek(Kız Jibek Destanı hk.), s. 76-82.

Muhtar AWEZOV (Aktaranlar: Zeyneş İSMAİL - Ahmet GÜNGÖR), Eskiliğin Gölgesinde(Dergide yer alan bir hikaye), s. 83-92.

Muhtar AWEZOV (Aktaranlar: Zeyneş İSMAİL - Ahmet GÜNGÖR), Kozi Körpeş - Bayan Sulu(Kozi Körpeş Destanı hk.), s. 93-106.

Muhtar AWEZOV (Aktaranlar: Zeyneş İSMAİL - Ahmet GÜNGÖR) , Kökserek, s. 107-121

A.KOYGELDIEV, Mustafa Çokayulı, s. 122-137.

Akseleu SEYDİMBEK, Sömürgeciliğin Zor Silinen İzleri, s.138-141.

Rahmankul BERDIBAY, Bir Kitabın İki Sayfası, s. 142-148.

İbrahim MARAŞ, İdil Ural Bölgesi ve Osmanlı Fikri Münasebetleri, s. 149-156.

Z. JANDAARBEBKOV (Kazak Türkçesinden Aktaran: Banu MUHYAEVA), Karluk Karahan Devleti ve Oğuz Devleti Tarihi ile İlgili Yeni Bilgiler, s. 157-164

Tuncer BAYKARA, Temür'ün İzmir'i Fethi ve Sosyal Sonuçları, s. 165-168.

Azat NAZAROV (Türkmen Türkçesinden Aktaran: Yusuf AKGÜL), Bayram Han'ın Tarihi Misyonu, s. 169-171.

Abduali HAYDAROV (Kazak Türkçesinden Aktaran: Banu MUHYAEVA), Millet ve Dil Sonsuzluğu Özler, s. 172-175.

Abatbay DAULETOV (Kazak Türkçesinden Aktaran Banu MUHYAEVA), Türk Dillerinin Ses Bakımından İncelenmesi, s. 176-180.

Şınar AUELBEKOVA, Münyetü'l Guzât'in Dili Hakkında Bir Deneme, s. 181-190.

Ebduali KAYDOROV (Kazak Türkçesinden Aktaran: Banu Muhyaeva), Kazakistan'da Latin Alfabeti Meselesi, s. 191-196

Şerif AKTAŞ, Türk Dünyası Edebiyat Tarihi Metodolojisi Üzerine, s. 197-199.

Hayriye (Süleymanoğlu) YENİSOY, Kriçim Türklerinin Düğün Türküleri, s. 200-209.

Yakup DELİÖMEROĞLU, Çuvaşların Yaşadığı Sahalar, s. 210-213.

İlker TASLACIOĞLU, Yüzyılların Kavşagında (Ğasırlar Toğısında), s. 214-215.

Ahmet KARTAL, Klasik Türk Edebiyatı'nda "Lâle"-ı, s. 224-243.

Ahmet ZAIMOĞLU, Taze Miilet(i), s. 244-248.

Murat Sadullah ÇEBİ, İşlevci Yaklaşımına Göre Medya ve Siyasî Sistem Arasındaki İlişkilerin Tarihî Boyutu, s. 249-260.

6. SAYI YAZ 1997

Rahmankul BERDİBAY, Dertli Şecere Şerli Şecire(Kazakları özgürlüğe kavuşmasının kültürlerindeki yeri hk.), s. 9-25.

A. MEHMET KOCAOĞLU, Birleşmiş Milletler Örgütünün Türk Dış Politikasına Etkileri(Birleşmiş Milletler Örgütünün Türk milletleri ile etkileşimi hk.), s. 26-49.

Hacı-Murat SABANCI, Malkar Türklerine Yapılan Zulüm(Malkar Türkleri hk.), s. 50-56.

Feyzullah BUDAK, Türkistan Toprağında "Rusistan" Oyunları, s. 61-68.

Beyazıt ABLAY, Avrupa birliği Ortak Tarım Politikası, s. 69-76.

Amangül Durdıyeva (Türkmen Türkçesinden Aktaran Yusuf AKGÜL), Türk Dilli Halkların Folklorunda Geleneksel Şiir İlişkileri, s. 77-88.

Günhan KAYHAN, "Gök Kubbe'nin Çocuğu" ile Gönül Sohbeti, s. 89-92.

Ata RAHMANOV, Korkut'un Kabri Kazildi, s. 93-112.

Davud VELİAHD, Dedem Korkud'un Deyimlerinden, s. 113-116.

Zeynelâbidîb MAKAS, Mani tipli Azeri Bilmeceleeri, s. 117-129.

Areznepes MEMMETCUMAYEV (Türkmen Türkçesinden Aktaran Yusuf AKGÜL), Molla Murat Harezmi'nin "Dilaver ve Gülesrar" Destanı Hakkında Bazı Tespitler, s. 130-133.

Kızılgül KIYANOVA, Kuyumculukta Kullanılan Bazı Aletlerin Adları Hakkında, s. 134-138.

İsmail Muhtaroğu HAVİYEYEV, Nahçıvan'da Eshabü'l Kefh Abidesi ve Halk İnançları, s. 139-141.

Ebülfez Kulu AMANOĞLU, Nahçıvan'da Eski Türk İnançlarının İzleri (Ağaç Kültü), s. 142-147.

Danday İSKAKULU (Kazak Türkçesinden Aktaran Banu MUHYAEVA), "Ğulama", s. 148-154.

Hüseyin HAŞİMLİ (Türkiye Türkçesine Aktaran: Seyfeddin BUNTÜRK), Azerbaycanlı Yazar Rıza Zaki ve Türk Edebiyatı, s. 155-157.

Lâlifer BALİBEYOĞLU, Büyük Türk Astronomu: Uluğ Bey, s. 158-164.

Mehmet Akif ERBAŞ, Dış Yayıncılığımız Ve Türk Dünyası, s. 165-168.

Arslan KÜÇÜKYILDIZ, Türk Dünyası Ve Sanat Üzerine, s. 169-173.

Gülniza AYNAKULOVA, Kırgızlarda Evlilik Ve Aile, s. 174-179

Uygur TAZEBAY, Türk Örf Ve Adetlerine Göre Sosyal Yardım Kurumları, s. 180-183.

T. M. HACİEVA, Karaçay-Malkar Türklerinin Eski Folklor Ürünleri , s. 184-192.

Hacımurat SABANÇI & Hamit MALKONDU, Karaçay-Malkar Türklerinde "Töre Müessesesi", s. 193-199.

Bahargül ŞANİYAZOVA (Türkmen Türkçesinden Aktaran Güçmurat SULTANMURAT), Medeniyet, Toplum Ve Politika , s. 200-202.

Ziya ŞİMŞEK, Avrupa'da Türk Kültürünü Öğrenme Müesseseleri , s. 203-206.

Tevfik ERDEM, Sivil Toplumla Kavramsal Bir Bakış, s. 207-214.

Şerif AKTAŞ, Muhtar Avezov'da Milli Kimlik Arayışları, s. 215-218.

N. B. KUTNİYAKOVA

Muhtar Avezov'un Etnografik Mirası Üzerine, s. 219-220.

Murat AVEZOV, Babam Muhtar Avezov, s. 221-223.

Banu MUHYAEVA, Abay Şiirlerinin Muhteva ve Şekil Bakımından İncelenmesi, s. 224-247.

Yunus ZEYREK, Halk Şiirinde Divan/Divani, s. 248-255.

Lyubov A. TATLIYEVA, Şair Mahtum Kulu Hakkında Kitaplar(Şair Mahtum Kulu ile ilgili kitaplar hk.), s. 256-258.

Hayriye (Süleymanoğlu) YENİSOY, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Türk-Bulgar Dil İlişkileri Konusunda Değerli Bir Kitap Alf Grannes, Turco-Bulgarica. Articles In English And French Concerning Turkish İnfluence On Bulgarian, Turcologica, Band: 30, Herausgegeben Von Lars Johanson, Harrassowitz Verlag 1996, Wiesbaden, İx+320 s., s. 259-262.

7. SAYI GÜZ 1998

Emin ÇARIKÇI, Türk Cumhuriyetlerinde Ekonomik Gelişmeler Ve Türkiye'nin Rolü(Türkiye Cumhuriyetinin ekonomik yapısı hk.), s. 1-6.

Hürriyet ERSOY, Türk Cumhuriyetlerinden Gelen İlk Öğrenciler Ve Türkiye Deneyimleri (Orta Asya öğrenci değişim kapsamında öğrencilerin ihtiyaç duydukları hk.), s. 7-15.

Şerif AKTAŞ, Kemal Tahir Demir(Kemal Tahir ve edebi kişiliği hk.), s. 36-43.

Osman HORATA, Necâti Bey'den Bâkî'ye «Döne Döne» (Döne döne redifinin edebiyatımızda kullanılışı ve nazire geleneği hk.), s. 44-66.

Nazir AKALIN, Nizâmi-Yi Gencevî'nin Hayatı, Edebî Şahsiyeti Ve Eserleri(Nizâmi-Yi Gencevî hk.), s. 67-91.

Mahbûbe KADİROVA, Mâhlar Âyim Nâdire (Hayatı Ve Sanatı) (Özbek şairi Mâhlar Âyim Nâdire hk.), s. 92-101.

Nusretullâ CUMAHOCA, Huveyda (Özbek şairi Huveyda'nın edebi kültüre katkıları hk.), s. 102-111

Muratgeldi SÖYEGOV, Turkmen Edebiyatında Ceditçilik Dönemi Hakkında Bazı Tesbitler Ve Yeni Malûmatlar, s. 112-121.

Ali Abbas ÇINAR, Türkmen Halk Edebiyatında At Kültürü ve Atın Türkmen Hayatındaki Rolü (Türk kültüründe atın önemi hk.), s. 122-130.

Mehmet KARA, Mahtumkulu'nun Şiirlerinde Çağatayca Ve Oğuzca Unsurlar(Mahtumkulu'nun şiirlerinden incelemeler), s. 131-135.

Ahmet KARTAL, Şeyh Baba Yûsuf Sivrihisarî Ve Eserleri(Şeyh Baba Yûsuf Sivrihisarî hk.), s. 136-154.

Fuzuli BAYAT, Masallarda Öteki Dünya Anlayışının Dînî- Mitolojik Kökleri(Masallardak öteki dünya anlayışı hk.), s. 155-159.

Mustafa KALKAN, Ahıska Türklerinin Menşei Ve Tarihî Gelişim Seyirler(Ahıska Türkleri hk.), s. 160-170.

Haluk ÖLÇEKÇİ, Kazakistan'daki Ulusal Hareketler Ve Bolşevik Devrimi(Kazakistan'da yaşanan siyasi olayların etkisi hk.), s. 171-182.

Aşur ÖZDEMİR, Xx. Yüzyıl Başlarında Kazakistan'da Fikrî Ve Edebî Hareketler(Kazakistan'daki fikrî ve edebî hareketler hk.), s. 183-192.

Cengiz KELEŞ, Kazakistan Finans Sistemi, Yapısı Ve Özellikleri (Kazakistan finans sistemi hk.), s. 193-215.

Levent DOĞAN, Kırgızistan'ın Üç Büyük Şehrinin İsimleri Üzerine Bir Deneme (Yer adlarının verilmesi hk.), s. 216-220.

Mustafa BALCI, Abdullah Kadiri'nin "Ötken Künler" Romanında Yapı, Tema Ve Üslup Özellikleri(Ötken Künler romanı ile ilgili inceleme hk.), s. 221-234.

Ataemi MİRZAYEV, Fuzulî'nin "Hadıkatu's-Sueda" Eserinin İlmî-Tenkîdî Metinleri Üzerine(Hadıkatu's-Sueda" eserinin incelenmesi hk.), s. 235-238.

8. SAYI KIŞ 1999

Mümin KÖKSOY, Uluslararası Bilimsel Dergiler Ve Bilig (Bilig dergisinin dergiler arasındaki yeri hk.), s. 1-11.

Selçuk ÇOLAKOĞLU, Çin-Sovyet İttifakı Döneminde (1950-1963) Orta Asya(Orta Asya'nın tarihi ve kültürel durumu hk.), s. 13-26.

Nevin Güngör ERGAN, Siyasetnamelerimizde Çizilen "Devlet Adami" Portresinin Temel Özellikleri(Siyasetnamelerimiz hk.), s. 27-45.

Yusuf AKGÜL, Hoca Ahmet Yesevi'nin Hazar Ötesi Türkmenlerine Tesiri ve Bu Çerçeve de Bazı Tesbitler(Ahmet Yesevi'nin kültür ve edebiyata tesiri hk.), s. 47-64.

İdris BAL, Türk Cumhuriyetlerinde "İslam Kimliği"nin Dünü, Bugünü ve Türkiye İle İlişkilere Etkisi(), s. 65-76.

Muhsine BÖREKÇİ, Gösteren-Gösterilen İlişkisi Açısından Türkçenin Görünümü Üzerine Bir Deneme (Kelimelerin göstergeleri hk., s. 77-84

Mehmet Naci ÖNAL, Dobrucadaki Tatar Türklerinde Nevruz Geleneği (Nevruz geleneği hk.), s. 85-97.

İ. Hakkı AKSOYAK, Hafız Divanındaki İlk Beytin Osmanlı Edebiyatına Etkisi(Beyitlerin incelenmesi ve iktibas edilme hk.), s. 99-104.

ALİ FUAT BİLKAN, Bâbü'r Un "Risâle-İ Vâlidîyye Tercümesi" Adli Eseri(Risâle-İ Vâlidîyye Tercümesi hk.), s. 105-111.

Ali SARIKOYUNCU, Türklerde Kadın Hakları Üzerine Bir Değerlendirme (Kadınların toplumdaki yeri hk.), s. 113-124.

Hamdi MERT, "Musa Carullah Bigiyef -Hayatı, Mücadelesi, Fikirleri-(Musa Carullah Bigiyef edebi ve kültürel kişiliği hk.), s. 125-139.

9. SAYI BAHAR 1999

Mehmet DİKKAYA, Türkiye İle Türk Cumhuriyetleri Arasındaki Ekonomik İlişkiler(Türkiye'nin diğer Türk devletleri ile olan ekonomik ilişkisi hk.), s. 1-17.

Yakup DELİÖMEROĞLU, Kazakistan'ın Etnik Yapısının Bazı Demografik, Politik Ve Sosyopsikolojik Görüntüleri(Kazakistan Kültür ve yapısı hk.), s. 19-27.

Mehmetdurdı SARIHANOV, Türkmen'in Temel Yolu Ya Da Damga Alfabe Hakkında(Damga alfabesi hk.), s. 29-51.

Ramazan KORKMAZ, Cengiz Aytmatov'un Romanlarında Kaostan Düzene Ev/Anne Ve Çevre/Dünya İzleği(Cengiz Aytmatov'un romanlarındaki belli konuların incelenmesi hk.), s. 53-63.

Ali YILMAZ, Ahmed-İ Yesevî, Yunus Emre Ve Hacı Bektaş-I Velî'nin İslâm Çizgisindeki Bütünlük(Türk manevi önderleri hk.), s. 65-85.

Ali İbrahim SAVAŞ, Lâyiha Geleneği İçinde Xviii.Yüzyıl Osmanlı İslahat Projelerindeki Tespit Ve Teklifler(Layihâ türündeki esserler hk.), s. 87-114.

Remzi KILIÇ, Kanunî Sultan Süleyman'ın İrakeyn Seferi'nde (1533-1535) Doğu Ve Güneydoğu Anadolu'daki Gelişmeler(Tarihi dönemsel olayların kültür etkisi hk.), s. 115-131.

Samil ÖÇAL, Kemal Paşazadenin Eserlerinde Akıl Ve Aklın Önemi(Kemal Paşazade'nin eserlerinde akıl ve aklın önemi ile ilgili Kemal Paşazade'nin eserlerinde), s. 133-145.

Zuhal CAFOĞLU, Eğitimde Yeni Değerlere Doğru(Değerlerimiz ve gelişen zamanla değişen değerlerimiz hk.), s. 147-159.

10. SAYI YAZ 1999

Soltanğa ATANIYAZOV, Türkmen Boylarının Geçmişi, Yayılışı, Bugünkü Durumu Ve Geleceği(Türkmen boylarının kültür ve yaşayışı hk.), s. 1-32.

Gökhan BACIK, Son Emperyalizm Denemesi Üzerine Düşünceler: Orta Asya'da Rus Yayılmacılığı(Orta Asya üzerinde siyasi ve kültürel anlamda Rus baskısı hk.), s. 33-47.

Remzi KILIÇ, Osmanlı Padişahı III. Murad ve Özbek Hükümdarı I. Abdullah Han Dönemi Osmanlı-Türkistan Dayanışması(Osmanlı-Türkistan ilişkisi hk.), s. 49-59.

Meşkure Yılmaz BÖRKLÜ, Tarihî Seyri İçinde Bulgaristan Türklerinin Durumu ve Türkiye'nin Bölge Türklerine Yönelik Politikaları(Bulgaristan Türklerinin Türk coğrafyasındaki ve kültüründeki önemi hk.), s. 61-79.

Muhammetnazar ANNAMUHAMMEDOV, Mahtumkulu'nun Edebî Şahsiyetinde İkinci Tabaka ve Yesevî Düşüncesi(Mahtumkulu'nun edebî şahsiyeti ve kültürdeki yeri hk.), s. 81-92.

Abdülhakim KOÇİN, Feridüddin Attâr'ın Pendnâmesinin Türk Edebiyatına Etkisi ve Zaifî'nin Bustân-I Nasâyihî İle Karşılaştırılması(Feridüddin Attâr'ın Pendnâmesinin Türk Edebiyatındaki tesiri hk.), s. 93-102.

M. Sani ADIGÜZEL, Avusturyalı Türkolog Herbert Jansky'nin "Lehrbuch Der Türkischen Sprache" Adli Eserine Eleştirel Bir Yaklaşım(İnceleme ve eleştiri yazısı hk.), s. 115-142.

Bilig, Akademik Toplantı Haberleri: Musa Carullah Bigiyev Türkiye'de Ve Tataristan'da Çeşitli Etkinliklerle Anılıyor(Musa Carullah Bigiyev'in tarihi ve kültürel kişiliği hk.), s. 143-144.

3.1.2 Sayı 11-20

11. SAYI GÜZ 1999

Mehmet DİKKAYA, Türk Cumhuriyetlerinde Yabancı Yatırımların Sektörel ve Ülkeler Arası Dağılımı(Yabancı yatırımcıların Türkiye'deki etkisi hk.), s.1-30.

Ahmet KARTAL, Farsçada Türkçe Kelimeler ve Fars Edebiyatı'nda "Türk" Kavramı İle İlgili Unsurlar(Fars Edebiyatı'ndaki Türk kavramları hk.), s. 31-54.

İsmail CANSIZ, Dede Korkut Hikâyelerine Göre Türklerde Tören Geleneği ve Tören Çeşitleri(Dede Korkut Hikayelerindeki törensel gelenekler hk.), s. 55-64.

Altan ALPEREN & Şerif ORUÇ, Bir Türk ve Alman Masalının Karşılaştırılması "Ağlayan Nar ile Gülen Ayva" ve "Ak Yılan" (İki masalın karşılaştırılması hk.), s. 65-84.

Amangül DURDIYEVA, Kerem ile Aslı Destanının Varyantları, Folklor Özellikleri ve Türk Halk Edebiyatındaki Yeri (Kerem ile Aslı destanının varyantları hk.), s. 85-104.

Rüya Güzel ÖZMEN, Öykü Yapısı ve Öykü Yapısının Okuduğunu Anlama Öğretiminde Kullanılması(Öyküyü oluşturan unsurlar ve okuduğunu anlamadaki rolü hk.), s. 105-118.

12. SAYI KIŞ 2000

Şinasi GÜNDÜZ, Kadim Ortadoğu'dan Orta Asya'ya Nevruz (Nevruz geleneği hk.), s.1-15.

Gülin Ögüt EKER, Karakeçili Aşiretinde Eski Türk İnançlarının İzleri (Eski Türk inançları hk.), s. 17-27.

Aysun EYDURAN, Biyografi Kaynaklarında Şehir, Kültür İlişkisi ve Bunun Kınalızade Hasan Çelebi Tezkiresi'nde Görünüşü(Biyografiler ve özellikleri hk.), s. 29-44.

Amangül DURDIYEVA, Arzu ile Kamber Destanının Varyantları Üzerine Bir İnceleme (Arzu ile Kamber destanının incelenmesi hk.), s. 45-62.

Vugar SULTANZADE, Two Types Of Modality And Their Expression In Azerbaijani, s. 63-70

Mustafa BALCI, "Açmak ve Açılmak" Üzerine(Açmak fiilinin tarihi kökeni hk.), s. 71-77

13. SAYI BAHAR 2000

Mustafa İSEN, Klasik Şiirin Merkezi Olarak İstanbul (İstanbuldaki edebi muhit hk.), s. 1-8.

Muhsin MACİT, Cihânşâh ve Türkçe Şiirleri (Cihanşah'ın edebi kişiliği hk.), s. 9-19.

Ahmet KARTAL, Alî Şîr Nevâî'nin Mecâlisü'n-Nefâ'is İsimli Tezkiresi Ve XVI. Asırda Yapılan Farsça İki Tercümesi(Mecâlisü'n-Nefâ'is tercümesi hk.), s. 21-40.

Adnan KARAİSMAİLOĞLU, İslâm Öncesinden Osmanlıya Doğu Şiiri (İslam öncesi şiir ve Osmanlıdaki şiir anlayışı hk.), s. 67-78.

Gözel AMANGULIYEVA, Mahtumkulu'nun Manevî Üstadlarından Birisi: Yesevi Dervişi Hakim Ata(Hakim Ata'nın şahsiyeti ve edebiyatta oluşturduğu çizgi hk.), s. 79-92.

Muratgeldi SÖYEGOV, Sovyetler Devrinde Mazlum Bir Türkmen Aydını Abdulkhakim Kulmuhammetov(Abdulkhakim Kulmuhammetov hk.), s. 93-116.

Şeref ATEŞ, Bir Siyasal İletişim Tarzı Olan Propagandanın Tanınması ve Propaganda Metinlerinin Çözümlemesi(Metinlerde geçen propaganda cümlesinin ve bu anlayışın incelenmesi hk.), s.117-135.

14. SAYI YAZ 2000

İdris BAL, Uluslararası Politikada Türk Modelinin Yükselişi ve Düşüşü, s. 1-15.

Mustafa ÖKMEN, Çevre Sorunlarının Sistemler-Üstü Niteliği ve Orta Asya, s. 17-29.

Kayhan ATİK, XVII. Yüzyıl Osmanlı Aydınlarına Göre İlmiye Teşkilatındaki Göre İlmiye Teşkilatındaki Teklifler, s. 31-54.

Melek ERDEM, Türkmen Türkçesi Ağızlarında Olumlu Şimdiki Zaman Kullanımı, s. 55-73.

Çetin PEKACAR, Pamir Kirgiz Türkleri Ağzında Aslı Uzun Ünlüler, s. 75-85.

Ahmet MERMER, Divan Şiirinde Tuğra Tavsifleri, s. 87-97.

Halil ÇELTİK, Rumeli Şairlerinde Yöresel Kültür, s. 99-109.

15. SAYI GÜZ 2000

Halil ÇETİN, 1863-1873 Döneminde Orta Asya'da Rus-İngiliz Rekabeti (Orta Asya'daki siyasi çekişme hk.), s. 1-14.

Meşkure Yılmaz BÖRKLÜ, Lozan Sonrası Irak Türklerinin Durumu ve Genel Problemleri (Irak Türklerinin sorunları hk.), s. 15-31.

ŞEREF ATEŞ, Politik İletişimde Stratejiler, Semboller ve İmajlar (Politikadaki semboller hk.), s. 33-50.

Abdulhalil MAVRULOV & Müheyya MİRZAYEVA, Özbek Milli Musiki Kültürünün Gelişmesi (1920-1930 Yılları Arası)(Özbeklerin musiki kültürü hk.), s. 51-58.

Mustafa UĞURLU, Türk Lehçeleri Arasında Aktarma Meseleleri ve "Abay Yolu" Romanı(Abay Yolu romanının incelenmesi hk.), s. 59-80.

Mustafa İSEN, Kırım Hanedanının Şairliği (Kırım hanedan üyeleri arasındaki edebi yönelim ve şairlik hk.), s. 81-90.

Osman HORATA, Cem Şairleri: Bir Kader Birliğinin Anatomisi(Cem Sultan çevresinde oluşan Cem şairliği hk.), s. 91-109.

Ali Fuat BİLKAN, Ubeydullah Hân'ın Hikmetleri(Ubeydullah Han'ın eseri hk.), s. 111-118.

16. SAYI KIŞ 2001

Ertan EFEGİL, Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Rusya'nın Orta Asya Politikası (1991-1999) (Rusya siyasi ve kültür politikası hk.), s. 1-23.

M. Sani ADIGÜZEL, Yabancılara Türkçe Öğretimi ve Gramer-Tercüme Metodu (Yabancılara Türkçe öğretm teknikleri hk.), s. 25-45.

Güçmurat SOLTANMURADOV, Eski Merv Çevresine Kültür Felsefesi Açısından Bakış (Merv çevresinin tarihi hk.), s. 47-58.

Dursun Ali TÖKEL, Sanat ve Edebiyatın Kaynağı Olarak Mitler (Mitlerin edebiyatımızdaki yeri hk.), s. 59-81.

Çiçek EFENDİYEVA, Eski Rusça "Geçmiş Yılların Hikâyesi" Adli Eserdeki Eski Türk Kökenli Kelimeler Üzerine Bir İnceleme(Türk kökenli kelimelerin incelenmesi hk.), s. 83-97.

Ahmet KARTAL, Sa'dî-İ Şîrâzî'nin Gülistân İsimli Eseri'nin Türkçe Tercümeleri(Gülistan adlı eserin tercümesi hk.), s. 99-126.

M. Fatih KÖKSAL, Klâsik Şiirimizden Bilinmeyen Bir Deyim: El Oyunu (El oyunu deyiminin anlamı hk.), s. 127-136.

17. SAYI BAHAR 2001

Ahmet AKTAŞ, Uluslararası Turizm Hareketleri İçinde Kazakistan'ın Yeri ve Önemi (Turizmin önemi vve kıtalara göre özellikleri hk.), s. 119-126.

M. BIÇE-OOL, Tuvalılarda Akrabalık Sistemi (Göçebe halklardan biri olan Tuvalıların akrabalık sistemi hk.), s. 107-117.

Murat ÖZBAY, 0-6 Yaş Grubu Çocuklarındaki Dil Gelişiminin Türkçe Öğretimi Açısından Önemi (Dil edinimi ve eğitimi hk.), s. 97-105.

Menderes COŞKUN, Şair Nâbî'nin Tuhfetü'l-Harameyn'inin İçeriğinin Analitik Bir Yaklaşım ile İncelenmesi (Nabî'nin hac yolculuğunu anlattığı seyahatnamesi hk.), s. 81-95.

Necati SUNGUR, Divan Şairlerinin Birbirlerine Yönelik Tenkitlerinin İlk Örneklerinden Biri Cafer Çelebi'nin Şeyhî ve Ahmed Paşa'yı Tenkidi (Tenkidin incelenmesi hk.), s. 71-79.

Ahmet KARTAL, Karahanlı, Gazneli ve Selçuklu Saraylarındaki Edebî Faaliyetler Üzerine Düşünceler (Edebî faaliyetlerde sarayın önemi ve özellikleri hk.), s. 55-70.

Ufuk TAVKUL, Osmanlı Devletinin Kafkas Muhacirlerinin Kölelik Kurumuna Yaklaşım (Göçün getirdiği kölelik hk.), s. 33-54.

Tevfik ERDEM, Abay Yolu Romanının Sosyolojik Açısından İncelenmesi (Kazak kültürünü tanıtan romanın incelenmesi hk.), s. 1-31.

18. SAYI YAZ 2001

Baki KARABAYEV & Ömer F. TUTKUN, Türk Cumhuriyetlerinden Gelen Öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlarına Karşı Taşındıkları Kalıp Yargılar (Türkiye’de öğrenim gören üniversite öğrencilerinin araştırılması hk.), s. 1-26.

Osman KARATAY, Kuber Han'in Göçü ve Türk İsimli Sırp Kralları (Türklerin kurduğu krallıklar hk.), s. 27-47.

Mustafa İSEN, Balkanlarda Türk Çocuk Şiiri (Türk çocuk şiirleri özellikleri hk.), s. 49-62.

Ülkü ELİUZ, Dede Korkut Hikâyelerindeki Şahıs Kadrosunun Karakter Yapıları Bakımından İncelenmesi(Dede Korkut karakterleri hk.), s.63-85.

Emrullah İŞLER, Kazak Türkçesinde Anlam Kaymasına Uğrayan Arapça Kelimeler (Arapça kelimelerin çeşitli dillere etkisi hk.), s. 87-99.

Ayşenur İSLAM, ÜÇ ROMAN BİR YAZAR Faik Baysal'ın Sarduvan, Rezil Dünya ve Voli Adlı Romanlarına İlişkin Bir Değerlendirme (Romanların ortak yapıları, olay örgüleri, temaları vb. hk.), s. 101-125.

Ziya AVŞAR, Türkî-İ Basiti Yeniden Tartışmak (Türkî-i Basit hareketi özellikleri hk.), s. 127-144.

Bedri MERMUTL, Ziyad Ebüzziya'nın Şinasi ile İlgili Görüşleri Üzerine (Konu hakkındaki yeni, çelişkili ve yanlış bilgiler üzerine), s. 145-154

19. SAYI GÜZ 2001

Mahir NAKİP & İlhamî VURAL, Kazakistan Tüketicisinin Hayat Tarzı (Anket sonucu hayat tarzı belirleme hk.), s. 1-18.

A. Melek ÖZYETGİN, Türk Ad Bilimine Malzemeler: Kitābu'l-İdrāk Li Lisāni'l-Etrāk'te Kişi Adları (Gramer kitabında kişi adları araştırması hk.), s. 21-41.

H. Hale KÜNÜÇEN, Sözcük Sanati Edebiyattan Görüntü Sanati Sinemaya Sevginin Aktarılışı (Uyarlamalar hakkında öznel düşünceler), s. 43-51.

Ayşenur İSLAM, Balkanlarda Türkçe Basın Hakkında Bir Değerlendirme (Basım hayatının başlaması ve özellikleri hk.), s. 53-67.

Ahmet KARTAL, Türkçe Mesnevilerin Tertip Özellikleri (Mesneviler hk.), s. 69-119.

Ufuk TAVKUL, Karaçay-Malkar Türkçesi'nin Kelime Hazinesi ve Ses Değişimleri Bakımından Eski Türkçe İle Mukayesesi (Dillerin karşılaştırılması hk.), s. 121-144.

Yaşar AYDEMİR, Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü (Bugünkü antolojilere karşılık gelen mecmualar hk.), s. 147-156.

20. SAYI KIŞ 2002

Hayati AKTAfi, Türkiye'nin Orta Asya'daki Politikasında İran Faktörü (Türkiye üzerinde İran etkisi hk.), s. 1-23.

Özkan AÇIKGÖZ, Fıkıh, Kelam ve Tasavvuf Alanında Hanefilik, Maturidilik ve Yeseviliğin "Türk Müslümanlığı" Zaviyesinden Tahlili (Türk Müslümanlığının incelenmesi), s. 25-56.

Muhsin MACİT, Karakoyunlular Döneminde Sanat Hayatı (Sanat faaliyetleri hk.),s. 57-72.

İsmail Ömeroğlu, Mifik Düşünce de Rasyonallıq: Bilqamıs–Dede Qorqud Ölmezliyi (Ölümsüzlük hk.), s. 73-88.

Géza DÁVID, Osmanlı Kültürünün Macaristan'daki Yayılışı ve Etkisi (Kültür yayılışı hk.), s. 89-100.

M. Fatih KÖKSAL, Orjinal Bir Şair: Edirneli Nazmî ve Dîvân'ına Yeni Bakışlar (Şiirini diğerlerinden ayıran özellikler hk.), s. 101-114.

Osman GÜNDÜZ, Namık Kemal'in Şiirlerinde Fonetik Unsurlar ve Kişi Zamirlerinin Kullanılışı (Kullanılan temalar ve zamirler hk.), s. 125-140.

Asem KUANIŞBAYEVA, Kazak Halk Edebiyatında Yalanlamalar (Ötirik Öleñder) (Yalanlamaların özellikleri hk.), s. 141-154.

Emine YILMAZ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Geoffrey Haig, Relative Constructions In Turkish, Turcologica 33, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 1998, Zugl.: Kiel, Univ., Diss. 1997, ISBN 3-447- 04004-1 (Yan cümle kuruluşunun incelenmesi hk.), s. 155-169.

3.1.3 Sayı 21- 30

21. SAYI BAHAR 2002

Nurettin DEMİR, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Lars Johanson Genciana ABAZI-EGRO, Arnavutluk'ta Türkoloji Çalışmaları(Türkoloji çalışmaları hk.), s. 1-25.

Dânâ MOİDABAYEVA, Kazaklardaki Cüzlük Sistemi ve Tarihçesi Üzerine Bir İnceleme (Üç Cüzlük sistemi hk.), s. 27-44.

Şamşat ADİLBAYEVA, Kazak Kültüründe İslam (Kazak kültüründe İslam etkisi hk.), s. 45-68.

Yessengali OSKENBAYEV, Annihilation of Literary Works: Situation in Tuva (30-40s of the XXth Century), s. 69-86.

Maya Salçakovna MAADIR, Edebî Anıtların Yok Edilmesi: Tuva'daki Durum (20. yüzyılın 30-40. yılları)(Tuva'daki derlemeler hk.), s. 87-96.

Ali Fuat BİLKAN, Divân ve Bâbürnâme Işığında Bâbür'ün Hindistan Hayatı(Hükümdarın Hindistan yaşamı hk.), s. 97-116.

Şener DEMİREL, Mazmûn Üzerine Bir Değerlendirme(Mazmun özellikleri hk.), s. 117-141.

Fatma Sabiha KUTLAR, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Bir Demet Çiçek Türk Çiçek ve Ziraat Kültürü Üzerine Cevat Rüştü'den bir Güldeste, Hazırlayan: N. Hikmet Polat, Kitabevi, İstanbul 2001, X-s-533 sayfa, ISBN 975-7321-54-0.(Eser tanıtımı hk.), s. 143-144.

(2001). Discoveries on the Turkic Linguistic map. (Swedish Research Institute in Istanbul, Publications 5.) Stockholm: Swedish Research Institute in İstanbul.(Yapılan derlemeler hk.), s. 145-156.

22. SAYI YAZ 2002

Suna Başak AVCILAR, Asya Tipi Üretim Tarzı'na Veda (Osmanlı toplum yapısı hk.), s. 1-27.

Ahmet GÜRBÜZ, Yerel Kalkınma Stratejisi İçinde Turizm ve Safranbolu (Yerel kalkınma hk.), s. 29-48.

Yakup ÇELİK, Tarih ve Tarihî Roman Arasındaki İlişki Tarihî Romanda Kişiler (Karakter incelemesi hk.), s. 49-68.

Ali İhsan KOLCU, Cengiz Aytmatov'dan Bir Kıyamet Senaryosu: Cassandra Damgası (Yazarın son romanı hk.), s. 69-86.

Turan KARATAŞ, Türk Edebiyatında İthaf Terimi Hakkında Bir Araştırma(İthaf terimi üzerine), s. 87-108.

Yusuf ÇETİNDAG, Eleştiri Terimleri Açısından Herat Mektebi Tezkirelerinin Anadolu Tezkirelerine Tesiri (Tezkirelerin incelenmesi hk.), s. 109-132.

Yaşar AYDEMİR, Türk Edebiyatında Kaside (Kaside özellikleri hk.), s. 133-168.

Eli Şamil HÜSEYNOĞLU, Ümumtürk Edabiyatı Araştırmaları: Ömin Abid, s. 169-184.

Mustafa UĞURLU, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Türkmen Türkçesi Üzerine Yeni Araştırmalar(Araştırmalar hk.), s. 185-192.

Emine YILMAZ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Larry Clark, Turkmen Reference Grammar, Turcologica 34, yay. Lars Johanson, ISBN 3-447-04019-X, ISSN 0177-47-43, Wiesbaden 1998, xxvi+708 s.(Türkmen Türkçesi hk.), s. 192-195.

Nurettin DEMİR, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Granes/ Alf / Hauge, Kjetil Rå / Süleymanoğlu, Hayriye 2002. A Dictionary of Turkisms in Bulgarian. Oslo: Novus Forlag. The Institute for Comparative Research in Human Culture. ISBN: (2-7099-348-4).(Dil etkileşimi hk.), s. 196-199.

Fatma Sabiha KUTLAR, Yayın Değerlendirme / Book Reviews LÂMÎ ÇELEBİ, Bir Bursa Efsanesi Münâzara-i Sultân-ı Bahâr BâŞehriyâr- ı Şitâ Hazırlayan: Sadettin Eğri, Kitabevi, İstanbul 2001, 412 sayfa ISBN: 975-7321-42-7.(Çelebi'nin eserinin incelenmesi hk.), s. 200-211.

23. SAYI GÜZ 2002

Mehmet YÜCE, Türkiye'de Gelir Dağılımı Bozukluğunun İzlenen Kamu Gelir ve Harcama Politikaları ile Bağlantısı, s. 1-38

Ceylan TOKLUOĞLU, Azerbaycan'da Milliyetçilik ve Milli Kimlik Tanımlamaları (Bağımsızlık sonrası hk.), s. 39-66.

Alau ADİLBAYEV, Çarlık Döneminde Kazak Topraklarında Yürütülen Ruslaştırma Faaliyetleri (Siyasi olaylar sonrası kültür değişmesi hk.), s. 67-90.

Sultangalieva G. S., Peculiarities of the Volga-Ural And West Kazakhstan National Movement (the end of XIXth c. - early XXth c.), s. 91-102

Osman KARATAY, Bosna Krallık Soyu Kotromanilerin Asl. Hakkındaki Tartışmalar(Siyasi olaylar hk.), s. 103-128.

Nurettin DEMİR, Kıbrıs Ağızlarında imiş Hakkında(“miş” incelemesi hk.), s. 129-140.

Adnan KARAİSMAİLOĞLU, Karşılaştırmalı Edebiyat Araştırmaları Açısından Klasik Türk Edebiyatı ile İran Edebiyatı(Edebiyatların karşılaştırılması hk.), s. 141-156.

İbrahim MUTİY - Mirsultan OSMANOV (Çeviren: Hülya KASAPOĞLU ÇENGEL), Kâşgarlı Mahmud'un Yurdu, Hayatı ve Mezarı Hakkında(Kaşgarlı Mahmud biyografisi hk.)

Yusuf ÖZ, Afgan Türkistan Muhacirlerinden Süleyman Belhî Ailesi ve “Defter-i Kuyüdat” Fihristi(Fihrist incelemesi hk.), s. 157-188.

Mustafa DURMUŞ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Fikret Turan (Hazırlayan), Eski Oğuzca Sözlük Bahşayış Lügati. İstanbul 2001: BAY.(Yayın tanıtımı hk.), s. 209-211.

Tuba Işın DURMUŞ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Hazırlayanlar, Mustafa İsen vd. (Hazırlayanlar), Şair Tezkireleri, Grafiker Yayıncılık, Ankara, 2002.(Şair tezkireleri hk.), s. 212-215.

Özgür ÇINARLI, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Peter B. Golden, Türk Halkları Tarihine Giriş, Çev. Osman Karatay, Karam Yayıncılık, Ankara, 2002, s. 216-225.

24. SAYI KIŞ 2003

Mehman MUSAOĞLU, Türkçede Çeviri ve Aktarma(Çeviri ve aktarma arasındaki benzerlikler, farklılıklar hk.), s. 1-21.

Astrid MENZ, Slav Dillerinin Gagauzcaya Etkisi(Dil etkileşimi hk.), s. 23-44.

Çiçek EFENDİYEVA, Eski Rus “İgor Destanı” Adlı Eserdeki Eski Türk Kökenli Kelimeler Üzerine Bir İnceleme(Destanda kelime incelemeleri hk.), s. 45-64.

Mustafa SEVER, Köroğlu Destanı Antep Rivayeti(Destan), s. 65-88.

Ziya AVŞAR, Nefî'nin Hayal Kavramına Yaklaşımı(Nefî'de hayal kavramı), s. 89-114.

Hayriye SÜLEYMANOĞLU, Bulgaristan Türk Çocuklarının Ana Dili Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Yeri (Çocuk ve edebiyat hk.), s. 115-134.

Fatma ÖZKAN & Gülim ŞADİYEVA, Somatik Deyimler(Deyimler hk.), s. 135-158.

Mustafa DURMUŞ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Landau, Jacop ve Barbara Kellner-Heinkele, Politics of Language In The Ex-Soviet Muslim States, London 2001.(Yayın tanıtımı hk.), s. 159-161.

Özge ÖZTEKİN, Yayın Değerlendirme / Book Reviews M. İSEN, M. MACİT, O. HORATA, F. KILIÇ, İ. H. AKSOYAK, Eski Türk Edebiyatı El Kitabı Grafiker Yayınları, Ankara 2002, 412 sayfa(Kitap tanıtımı hk.), s. 162-165.

Bilig, 2002 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 20-21-22-23)(Dizin hk.), s. 174-177.

Bilig, 2002 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 20-21-22-23)(Dizin hk.), s. 178-180.

25. SAYI BAHAR 2003

Abdulvahap TAŞTAN, Azerbaycan'da Sosyo-Kültürel Değişme, Din ve Dinsel Canlanma (Azerbaycan hk.), s. 1-39.

Bekir DEMİR, Dünya Federalizm Tecrübesi ve Sovyet Federalizmi (Farklı federalizm anlayışları hk.), s. 41-71.

Erdoğan PAZARBAŞI, Kur'an'ın Azerbaycan'da Yaygın Tefsir ve Tercümeleleri (Kur'an tercümeleleri hk.), s. 73-97.

Mehmet Naci ÖNAL, Dağ Kültü, Eren Kültü ve Şenliklerinin Muğla'daki Yansımaları (Muğla'da kültler hk.), s. 99-124.

Ali YILDIRIM, Zıtlık Kavramı ve Divan Şiirinde Zerre-Güneş Sembolizmi (Şiirde zıtlık hk.), s. 125-138.

Salim AYDÜZ, Uluğ Bey Zîci'nin Osmanlı Astronomi Çalışmalarındaki Yeri ve Önemi(Uluğ Bey'in bilimsel faaliyetleri hk.), s. 139-172.

Ahmet ARI, Fars Şiiri mi? Farsça Şiir mi? Klâsik Türk Şiir Geleneğinin Oluşumu ve Sınırları Hakkında Düşünceler(Klasik Türk Edebiyatı hk.), s. 173-205

Osman HORATA, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Türk Dünyasının Kültürel Ufukları: Türk Dünyası Ortak Edebiyatı(Yayın tanıtımı hk.), s. 207-220.

26. SAYI YAZ 2003

İsa ÖZKAN, XIX. ve XX. Yüzyıl Uygur Tarihleri ve Yesevî'nin Doğum Yeri Meselesi(Yesevî'nin doğum yeri hk.), s. 1-10.

Esra ÇAYHAN, The European Union's Central Asia Strategy(AB stratejileri hk.), s. 11-43.

Zakir AVŞAR, Türkiye ve Türk Cumhuriyetleri Arasında Pazarlama İletişimi Açısından Tüketicinin Korunması Kalite ve Standardizasyonun Önemi (Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleri ile ticari ilişkileri hk.), s. 45-76.

Mehmet BULUT, 1929 Dünya Ekonomik Buhranı ve Türkiye'de Devletçiliğe Geçiş (Uygulanan ekonomik politikalar hk.), s. 77-101.

Tank ÖZCAN, Osmancık Romanının Arketipsel Sembolizm Bakımından Çözümlemesi (Jung'un kuramının çeşitli çözümlemelerde kullanılması hk.), s. 103-116.

Necip Fazıl DURU, Şîraz'dan Hindistan'a Örfî'nin Sergüzeşti ve Klâsik Türk Şiirinde Örfî-i Şîrâzî (Örfî'nin edebiyata katkıları hk.), s. 117-145.

Ahmet KARTAL, Alî Şîr Nevâî'nin Farsça Şiirleri (Şiirlerin özellikleri hk.), s. 147-180.

Nurettin Demir, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Pax Ottomana. Studies in Memoriam Prof. Dr. Nejat Göyünç, Edited by Kemal Çiçek. Haarlem - Ankara. 2002: Sota & Yeni Türkiye Yayınları. ISBN: 975-6782-32-3.(Yayın tanıtımı hk.), s. 181-186.

Aydos ŞALBAYEV, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Osman Karatay, İran ile Turan: Hayali Milletler Çağında Avrasya ve Ortadoğu, Ankara 2003, s. 187-189.

Cafer MUM, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Evliya Çelebi ve Seyahatnamesi, (Yayına Hazırlayanlar: N. Tezcan, K. Atlansoy), Doğu Akdeniz Üniversitesi Yayınları, Gazimağusa 2002.(Evliya Çelebi'nin seyahatnamesi özellikleri hk.), s. 190-196.

27. SAYI GÜZ 2003

Güçmurat SOLTANMURADOV, Eski Merv Çevresine Kültür Felsefesi Açısından Bir Bakış (İnanışların incelenmesi hk.), s. 1-17.

Özkul ÇOBANOĞLU, Kağanlık ve Kamlık Kurumları Arasındaki Çekişmenin Türk Mitolojisine Yansıması Problematikliğinde Yöntem Sorunları (Türk mitolojisi hk.), s. 19-49.

Cafer MUM, Halepli Edîb Dîvânı'na Göre XVIII. Yüzyıl Türkçesinin Bazı Fonolojik Özellikleri (Divanın incelenmesi hk.), s. 51-70.

Ramazan KORKMAZ, Oğuz Yurdu Romanında Toplumsal Bilinçdışının Görüntü Düzeyleri (Oğuz soyunun tarihsel varoluş mücadelesini anlatan roman hk.), s. 71-83.

S. Dilek YALÇIN-ÇELİK, Ay Bedir Halindeydi, Zafer Kazanıldı... Mehmet Akif Ersoy'un "Çanakkale Şehitleri" s. 84-106

Ali Fuat BİLKAN, Kaşgar Devleti ve Atalığ Gazî Hakkında İki Yazma Eser (Eserlerin incelenmesi hk.), s. 107-115.

Hayrunnisa ALAN AKBIYIK, Timur'un Toktamış Üzerine Seferleri ve Altın Orda'nın Yıkılması Meselesi (Timur'un seferleri hk.), s. 117-156.

Fatma ÖZKAN, Yıldırım, Yıldız, Alev, Alaz / Yalaz, Işın ve Işık Kelimeleri Nereden Geliyor? s.157-178

İbrahim GÖRENER, Türkçe'de Usûl Kelimesinin Kullanımı Hakkında Bir Değerlendirme: Tefsir Usûlü Örneği, s. 179-199.

İbrahim TÜZER, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Prof. Dr. Ramazan KORKMAZ, İkaros'un Yeni Yüzü, Cahit Sıtkı Tarancı, Akçağ Yayınları, Ankara 2002, 388 sayfa. s. 201-205

Galip GÜNER, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Yılmaz, Emine, Çuvaşça Çok Zamanlı Morfoloji-Bir Deneme, Grafiker Yayınları, I. bs., Ankara 2002, X+146 , s. 206-209

Adnan ŞİMŞEK, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Menderes Coşkun, Manzum ve Mensur Osmanlı Hac Seyahatnameleri ve Nâbî'nin

Tuhfetü'l- Hameyn'i, Kültür Bakanlığı Yayınlan, Ankara 2002,
XVI+360 sayfa. s. 210-212

28. SAYI KIŞ 2004

Kemal ÜÇÜNCÜ, Sözlü Kültür / Tarih Bağlamında Edebî Bir Metin
Olarak Otman Baba Vilâyetnâmesi, s. 1-29.

Salim KÜÇÜK, Türk Atasözü ve Deyimlerinde Halk ve Topluluk
İsimleri (Deyim ve atasözlerinin incelenmesi hk.), s. 31-42.

Hyo-Joung KİM, Baraba Türklerinin Jestey Möngkö Masalındaki
Mitolojik Motifler Üzerine (Masalın incelenmesi hk.), s. 43-57.

Neşide YILDIRIM, Türkiye’de Boşanma ve Sebepleri (Boşanma hk.), s.
59-81.

Figen GÜNER-DİLEK, Altay Türkçesinde İkilemeler (İkilemelerin
incelenmesi hk.), s. 83-100.

Yavuz KARASOY & Osman YAVUZ, Dede Korkut’ta ayıt- / eyit- ; eyit-
/ yit- / it- ve aşıt / işit Kelimeleri Üzerine (Kelimelerin incelenmesi hk.),
s. 101-115.

Gülsüm KİLLİ, İlk Hakas Yazarlarından V. A. Kobaykov ve “Vaftiz”
Hikayesi (Vaftiz hk.), s. 117-135.

Hidayet AYDAR, Uygurlarda Kur’an Çalışmaları (Uygurlarda Kur’an
hk.), s.137-171.

Mehmet ÖZ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Feridun M. Emecen,
İstanbul’un Fethi Olayı ve Meseleleri, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2003,
XII + 114, s.173-174.

Sema ASLAN, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Árpád Berta,
Türkçe Kökenli Macar Kavim Adları, (çev.: Emine Yılmaz - Nurettin
Demir, Grafiker Yayıncılık, Ankara 2002, 139 s. 175-179.

Hülya KASAPOĞLU ÇENGEL, Yayın Değerlendirme / Book
ReviewsOleksandr GARKAVETS, Urumskiy slovník, Institut
sxodoznavstva i mĩjnarodnix vıdnosin “Xarkıvs’kiy kolegium”, Tsenter
Evraziys’kix Doslıdjen ‘Deşt-ı Kıpçak’, Almatı 2000, 632, s. 180-187.

Bilig, 2003 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR:
24-25-26-27) s. 189-191.

Bilig, 2003 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ
(SAYILAR: 24-25-26-27)(Dizin hk.), s. 192-196.

29. SAYI BAHAR 2004

Prof. Dr. Lars JOHANSON (Çev. Arş. Gör. Sema ASLAN), Güney Sibirya Türkçesinde Adlar ve Sıfatlar (Sıfatların ve adların incelenmesi hk.), s. 1-27.

Mustafa UĞURLU, Türk Lehçeleri Arasında Kelime Eş Değerliği (Lehçelerde kelime benzerlikleri hk.), s. 29-40.

Fahrettin MURTAZAOĞLU, Acaralıların Siyasi Özerklik Hakkının Süjesi Haline Gelmeleri ve Türkiye'nin Bu Sürece Etkisi (Acaralıların özerklik süreci hk.), s. 41-82.

Nihat BATMAZ, Türkiye - Kazakistan Arasındaki Ticari-Ekonomik İlişkiler, Türk Müteşebbislerinin Bu Ülkede Yaptıkları Yatırımların Boyutu ve Karşılaştıkları Sorunlar(Çeşitli yatırımlar hk.), s. 83-104.

Müge ELDEN & Belma GÜNERİ FİRLAR, The Political Promotion in the Politic Arena "A Historical Analysis on Turkey from 1950's till 2000's" s. 105-137.

Deniz KARAMAN, XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Ankara Sancağındaki Mâlikâne-Mukataalara Dair Bazı Bilgiler (Ankara'daki işleyiş hk.), s. 139-176.

Ayşenur KÜLAHLIOĞLU İSLAM, Esir Şehrin Mahpusu'ndan Hareketle "Dar Yer"de İnsan (Kemal Tahir'in eseri hk.), s. 177-200.

Alpay Doğan YILDIZ, Eski Bir Bahçenin Yeniden Düzenlenişi ya da Fuzûlî'nin Hikaye-i Leylâ ve Mecnun'u Sunuşu (Birtakım mesneviler hk.), s. 201-222.

Nurettin DEMİR, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Mert, Hamdi (2004), Yeniden Doğan Kıpçak. İstvan Mandoky Kongur, Kıpçak/Türk Asıllı Macar Türkolog, Ankara: Yeni Avrasya Yayınları. s. 223-225.

Eyüp BAŞ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Nesimi YAZICI, İlk Türk – İslam Devletleri Tarihi, Türkiye Diyanet Vakfı Yayını, Ankara 2002, XIV +447 s. 226-227.

Süer EKER, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Talat Tekin, Makaleler1, Altayistik (Yay. Hazırlayanlar: Emine YILMAZ- Nurettin DEMİR), Grafiker Yayıncılık:11, Araştırma İnceleme Dizisi: 5, Ankara 2003, XVI + 384 s. 228-235.

30. SAYI YAZ 2004

Mümin KÖKSOY, Yüksek Öğretimde Örgün Eğitimle E-Eğitimin Karşılaştırılması, s. 1-8.

Nilgün ANAFARTA & Ayşe KURUÜZÜM, Türk Otomotiv Yan Sanayiinde Kalite Eğitiminin Etkinliğinin Ölçülmesi (Eğitim araştırmaları hk.), s. 9-26.

Nurşen ADAK, Bir Sosyalizasyon Aracı Olarak Televizyon ve Şiddet (Televizyon ve şiddet ilgisi hk.), s. 27-38.

Bekir DEMİR, Başkurdistan Cumhuriyetinde Millî Dil ve Devlet Dili Problemi. s. 39-50

Bilgehan A. GÖKDAĞ & M. Rıza HEYET, İran Türklerinde Kimlik Meselesi (İran'da Türklük hk.), s. 51-84.

Han-Woo CHOİ, Eski Korece'de Türkçe Ödünç Kelimeler (Ödünç kelimeler hk.), s. 85-93.

Fatma ÖZKAN & Bağdagül MUSA, Yabancı Dillerin Türkçenin Söz Dizimi Üzerindeki Etkisi (Yabancı dillerin etkileri hk.), s. 95-139.

Ebru BURCU, Ömer Seyfettin'den "Millî Benliğe Dönüş" Çağrısı: Primo Türk Çocuğu (Primo Türk Çocuğu hk.), s. 141-149.

Hayrunnisa A. AKBIYIK, Timurluların Bilim ve Sanata Yaklaşımları ve Bazı Son Dönem Sanatkârları (Timurlular hk.), s. 151-171.

H. Bayram SOY, Arap Milliyetçiliği: Ortaya Çıkışından 1918'e kadar (Arap milliyetçiliği hk.), s. 173-202.

Emin KURU, Türkiye ve Kazakistanlı Spora Katılımcı Erkek Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik İhtiyaçlarının Karşılaştırılması, s. 203-233.

İhsan KALENDEROĞLU, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Mehmetkuluzâde, Hamide, Azerbaycan'da Yenilikçi Bir Öncü: Celil Mehmetkuluzâde: Hatıralar / Hamide Mehmetkuluzâde; (Haz.: Doç. Dr. Fatma Özkan), Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2002. s. 234-239

Mutlu DEVECİ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Ramazan KORKMA Z, Hülya ARGUNŞAH, Ali İhsan KOLCU, Ayşenur KÜLAHLIOĞLU İSLAM, Cafer GARİPER, Osman GÜNDÜZ, Tarık ÖZCAN, Yeni Türk Edebiyatı El Kitabı (1839-2000), Grafiker Yayınları, Ankara 2004, s. 240-243.

3.1.4 Sayı 31- 40

31. SAYI GÜZ 2004

Mehmet KUTALMIŞ, Tarihte ve Günümüzde Kazakistanın Alfabe Meselesi, s. 1-31.

N.N. TIDIKOVA, Rusçadan çev. Hanzâde GÜZELOVA, Altay Kahramanlık Destanındaki Kadın İsimlerinin Dil Bakımından Tahlili, s. 23-35.

Sharzada AKHMETOVA & Ardak SAKHANOVA, The Role of Non-Material Factors in Increasing Labor Productivity, s. 37-50.

Alpay BİZBİRLİK, Kroniklerde Osmanlı Devleti Yöneticilerine Yapılan Eleştiriler Üzerine (Başlangıçtan XVI. Yüzyılın Sonuna Kadar), s. 51-69.

İsmail H. DEMİRCİOĞLU, Tarih ve Coğrafya Öğretmenlerinin Sosyal Bilimler Öğretiminin Amaçlarına Yönelik Görüşleri (Doğu Karadeniz Bölgesi Örneği), s. 71-84.

Musa Şamil YÜKSEL, Arap Kaynaklarında Timur, s. 85-126.

Âbide DOĞAN & Sıdıka GÖKÇELİK, Türk Tiyatrosunda İki Kişilik Oyunlar Üzerine Bir Değerlendirme (1980-2000), s. 127-160.

Şener DEMİREL, Divan Şiirinde Redd-i Matla, s. 161-177.

Nezir TEMÜR, Kırgız Türklerinde Sıncılık Geleneği ve Tolubay Sıncı, s. 179-193.

F. Gülay MİRZAOĞLU, Aydın-Karpuzlu Yöresinde Nişan Çiçeği Geleneği ve İşlevsel Yapısı, s. 195-206.

Ahmet KARADOĞAN, -Ip ile Kurulan Zarf-Fiilli Parçaların Türkmen Türkçesinden Türkiye Türkçesine Aktarımı Üzerine, s. 207-218.

Gülmira SADIYEVA, Beyin Hasarı Geçiren Türk Hastaların Dil Bozukluklarının Dilbilim Açısından İncelenmesi, s. 219-242.

S. Dilek YALÇIN-ÇELİK, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Ecevit, Yıldız, Türk Romanında Postmodernist Açılımlar, İstanbul 2001, İletişim Yay. , s. 243-247.

M. Mete TAŞLIOVA, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Doç. Dr. Özkul Çobanoğlu, Türk Halk Kültüründe Memoratlar ve Halk İnançları, Ankara 2003, Akçağ Yayınları 288, s. 248-252.

32. SAYI KIŞ 2005

Zahide İMER, Miladi Dönem Öncesi Orta Asya'da İpek, s. 1-32.

Suna BAŞAK, Türk Sosyolojisinde Yapı Araştırmaları, s. 33-63.

Müge ELDEN, Glokal Reklam Kampanyalarında Yaratıcılığın Önemi, s. 65-82.

Nilüfer Özcan DEMİR, Aylin Görgün BARAN & Demet ULUSOY, Türkiye'de Ergenlerin Arkadaş-Akran Grupları İle İlişkileri ve Sapmış Davranışlar: Ankara Örneği, s. 83-108.

Mehtap YEŞİLORMAN, Do Family Lose Their Political Efficacy or Not? Revisiting Intergenerational Transmission of Party Identification, s. 109-124.

Ayşe DUVARCI, Türklerde Tabiat Üstü Varlıklar ve Bunlarla İlgili Kabuller, İnanmalar, Uygulamalar, s. 125-144.

R. Bahar AKARPINAR, Mevlâna Celâleddin Rûmî'nin Mesnevi ve Rubâiyyat'ında "Meyve" ve "Üzüm" Sembolleri, s. 145-164.

Şayan ULUSAN ŞAHİN, Türk Kültüründe At Arabası (At Arabalarının Dili), s. 165-178.

Deniz KARAMAN, Şer'îye Sicillerine Göre XVIII. Yüzyılda Ankara Damga Mukataası, s.179-222 .

Ömer ÖZKAN, Eski Zağralı Bir Divan Şâiri: Handî ve Divançesi, s. 223-234.

Yunus AYATA, Yayın Değerlendirme / Review Hülya ARGUNŞAH, Bir Cumhuriyet Kadını Şükûfe Nihal, Akçağ Yayınevi, Ankara 2002, 382 s. 235-240.

Bilig, 2004 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 28-29-30-31) s. 241-246.

Bilig, 2004 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 28-29-30-31) s. 247-252.

33. SAYI BAHAR 2005

Cihangir DOĞAN, Türkiye ve Kazakistan'da Öğretmen Adaylarının Meslek Tercih ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Düşünceleri, s. 1-22.

Belma Güneri FİRLAR, Türkiye’de Milenyum Reklamları “Ege Üniversitesi Gençliğinin İtici Reklam Temaları ve Ürünlere Yönelik Tutumlarının Belirlenmesine İlişkin Bir Araştırma”, s. 23-43.

Ertuğrul KIZILKAYA, Osmanlının Kapitalistleşmemesi Olgusu Bağlamında Düşünceler, s. 45-62.

Gökhan AKYÜZ & M. Serhan SEKRETER, Türk İmalat Sanayiinin Bölgeler İtibariyle Verimlilik Farklılaşması ve Gruplanması, s. 63-84.

Funda YAĞCI & Özgün BENER, Girişimci Kadınların Demografik ve Genel Karakteristikleri ile Kadınları Girişimciliğe Motive Eden Faktörler, s. 85-100.

Tilla Deniz BAYKUZU, Güney Hunları ve “Hun Flütünden On Sekiz Şarkı”, s. 101-118.

Ali Fuat BİLKAN, Halide Edib Adıvar’ın “Inside India” Adlı Eseri ve Hindistan Ziyareti, s. 119-136.

İ. Hakkı AKSOYAK, Gelibolulu Mustafa Âlî’nin Bağdatlı Rûhî’ye Etkisi, s. 137-147.

M. Celâl VARIŞOĞLU, Hüsn ü Aşk'ta Kozmografya, s.149-166.

Yaşar AYDEMİR & Halil Çeltik, Redife Farklı Bir Bakış: Çift/Çapraz Redifle Yazılmış Tek Kafiyeli Şiirler, s. 167-188.

Mehmet Dursun ERDEM, Harezmi Türkçesinde ikilemeler ve Yinelemeler Üzerine, s. 189-225.

Rüya Kılıç, Anadolu Selçukluları ve Beylikler Döneminde Sufi Çevreler: Toplu Bir Bakış Denemesi, s. 227-246.

Ali Özgün ÖZTÜRK, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Prof.Dr. Zeynep KORKMAZ, Türkiye Türkçesi Grameri (fiekil Bilgisi), TDK Yay., Ankara 2003, CXVI+1224 s. , s. 247-256.

Nilgün AÇIK, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Volkan Coflkun, Konufluran Türkiye Türkçesi Öğretimi, Ahmet Yesevi Üniversitesi Yay., Türkistan 2004, 246 s. 257-260.

34. SAYI YAZ 2005

Bekir KOCADAŞ, Kültür ve Medya, s. 1-13.

A. Tuba ÖKSE, Kızılırmak ve Fırat Havzalarını Birbirine Bağlayan Eski Kervan Yolları, s. 15-32.

Abdürreşit Celil QARLUQ, Günümüz Uygur Aile Yapısındaki Gelişmeler, s. 33-44.

Mehmet ÖZDEN, Atatürk Döneminde Kemalist Metinler: A'râfda Bir Kemalizm: Tekin Alp ve Kemalizm (1936), s. 45-81.

Serkan ŞEN, Türkçe'nin 'Banyo' Karşılığında Bilinen İlk Sözcüğü: Sukingu, s. 83-90.

Ahmet BOZDOĞAN, Samed Vurgun'un Bakış Açısıyla On Bir Türk Şairi, s. 91-115

Osman YORULMAZ, Aleksey İvanoviç (Kutlu Muhammet) TEVKELEV (Şeceresi, İdil-Yayık ve Kazak Tarihindeki Rolü), s. 117-144.

Yusuf ÇETİNDAG, Biyografik Bilgi ve Şiir Eleştirisi Açısından "Çehâr Makâle", s.145-169.

Ahmet AĞIR, Özbek Romanında Temsil Edilen Rus/Sovyet Tipler, s.171-193.

Ayşe YILDIZ, Yayın Değerlendirme / Review İsmail Hakkı AKSOYAK, Kefeli Hüseyin Râznâme Transcription and Facsimile, Sources of Oriental Languages and Literatures, The Department of Near Eastern Languages and Civilizations Harvard University, 2005, XIII +368., s.195-198.

Nadejda CHIRLI, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Dr. Çaştengin Turgunbayev, Kırgız Türkçesinde Sıfat-Fiil Ekleri (Şekil, Anlam, İşlev ve Türkiye Türkçesiyle Karşılaştırma), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2004, XV+408 s. 199-200.

Osman HORATA, Sosyal Bilimlerde Süreli Yayınlar ve Bilgi Teknolojileri Sempozyumu ve Sonuç Raporu, s. 201-211.

35. SAYI GÜZ 2005

Dânâ MOLDABAYEVA, "Sır Derya" Havzasının Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi, s. 1-16.

Ferhat KARABULUT, Dil Ölümü Bağlamında Kayseri'de Yaşayan Uygur Türk Toplumunu, s. 17-47.

Alev ÇAKMAKOĞLU KURU, Ankara, Polatlı Karacaahmet Köyünde Karaca Ahmed Zaviyesi, s. 49-70.

Filiz Nurhan ÖLMEZ & Şirin GÖKMEN, Isparta İl Merkezi'nde Bulunan Türbeler, s. 71-103.

M. Akif ÖZER, Etkin Öğrenmede Yeni Arayışlar: İşbirliğine Dayalı Öğrenme ve Buluş Yoluyla Öğrenme, s. 105-131.

Cihangir DOĞAN, Türkiyede Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Politikaları ve Sorunları, s. 133-149.

Galip YÜKSEL, Türki Cumhuriyetleri Öğrencilerinin Utangaçlık Düzeylerini Etkileyen Faktörler: Gazi Üniversitesi Örneği, s. 151-172.

Veli Denizhan KALKAN & Halit KESKİN, KOBİ'lerde Bilgi Yönetimi Süreci ve Araçları: Literatür Değerlendirmesi ve Bir Araştırma Araş. Gör. Veli Denizhan KALKAN* Yard. Doç. Dr. Halit KESKİN, s. 173-206.

Aysel DOĞAN, Locke On Liberty And Necessity, s. 207-228.

Yunus KOÇ, Osmanlıda Toplumsal Dinamizmden Celali İsyanlarına Giden Yol ya da İki Belgeye Tek Yorum, s. 229-245.

Astrid MENZ, Yayın Değerlendirme / Review Dirim, İnci & Auer, Peter: Türkisch sprechen nicht nur die Türken: Über die Unschärfebeziehung zwischen Sprache und Ethnie in Deutschland. (Linguistik–Impulse und Tendenzen 4) Berlin; New York: Walter de Gruyter. 2004. x + 245, s. 247-253.

36. SAYI KIŞ 2006

Mehtap YEŞİLORMAN, Siyasal Sosyalleşme Sürecinde Sosyo-Ekonomik Faktörlerin Rolü, s. 1-46.

A. Tuba ÖKSE, Eski Önyasya'dan Günümüze Yeni Yıl Bayramları, Bereket ve Yağmur Yağdırma Törenleri, s. 47-68.

Adnan DÖNMEZ & Ayten ERSOY, Bağımsız Denetim Firmaları Bakış Açısıyla Türkiye Bağımsız Dış Denetim Sisteminin Değerlendirilmesi, s. 69-91.

Gaye ÖZDEMİR YAYLACI, Organizasyonlarda Kişilerarası İlişkilerde Etki Taktikleri ve Kullanımına İlişkin Literatür Çalışması, s. 93-112.

İsmail H. DEMİRCİOĞLU, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilimler Hakkındaki Görüşleri, s. 113-124.

Fatma ŞAHAN GÜNEY, Functions of the So-called Passive Morpheme–(I)l-in Kazakh, s. 125-137.

Nesrin TAĞIZADE-KARACA, Batılı Üç Eserde ‘Romantik Kurban’ Cem Sultan, s. 137-139.

Belkıs ALTUNIŞ-GÜRSOY, Türk Modernleşmesinde Sefir ve Sefaretnamelerin Rolü, s. 139-165.

Salih ÖZKAN, Niğde’ye Yapılan Sürgünler, s. 187-200.

Koray ÖZCAN, Anadolu’da Selçuklu Dönemi İdare Sisteminin Mekânsal Örgütlenmeleri: Selçuklu İdarî Birim Organizasyonları (ve Evrimi), s. 201-226.

Bilgehan PAMUK, XVII. Yüzyılda Bir Şenlendirme (İhyâ) Uygulaması: Mormoc Köyü’nün İmarı (Kelkit), s. 227-241.

Hamdi GÜLEÇ, Süleymânnâme’de Eski Türk Destanlarına Ait Unsurlar, Dil-Üslûp ve Motifler, s. 243-260.

Mutlu DEVECİ, Yayın Değerlendirme / Review Ramazan KORKMAZ, Aytmatov Anlatılarında Ötekileşme Sorunu ve Dönüş İzlekleri, Türksoy Yayınları, Ankara 2004, 200 s. Araş. Gör. Mutlu DEVECİ, s. 261-264.

Bilig, 2005 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 32-33-34-35), s. 265-270.

Bilig, 2005 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 32-33-34-35), s. 271-276.

37. SAYI BAHAR 2006

Şakir İBRAYEV, Kazak Mitleri ve Mitik Efsaneleri Hakkında, s. 1-11.

Ahmet KARADOĞAN, Köktürk Yazıtları’ndaki “Türük oğuz begleri bodun eşidiñ” ve “Oğuzı yeme tarkınç ol temiş” Cümlelerinde Geçen oğuz Kelimesi Üzerine, s. 13-20.

Münevver TEKCAN, Hakîm Ata’nın Ahir Zaman Kitabı, s. 21-55,

Rıdvan ÖZTÜRK, Anadolu ve Kıbrıs Ağızlarında Bir Dilde Tekinsiz (Tabu) Örneği: “Dulunmak”, s. 57-64.

Ahmet ŞİMŞEK, Tarihsel Romanın Eğitimsel İşlevi, s. 65-80.

Sema ÖZHER, Beyaz Gemi Adlı Romandaki Yüce Birey Arketipi, s. 81-90.

Aşur ÖZDEMİR, “Körüğlü Men Bezergen” Destanındaki Özel Adlara Dair, s. 96-114.

Ahmet DOĞAN, Bireyleşim / Kemalât Sürecinde Kapalı ve Dar Mekânlar, s. 115-130.

İ.Pelin DÜNDAR & F. Belma GÜNERİ FIRLAR, İçsel Pazarlama ve Toplam Kalite Yönetimi “Türkiye’deki Ulusal Basın İşletmelerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, s. 131-153.

Zühal ÇUBUKÇU & Mehmet GÜLTEKİN, İlköğretimde Öğrencilere Kazandırılması Gereken Sosyal Beceriler, s. 155-174.

Mustafa ÖNER, XX. Yüzyıl Türkistan Edebiyatının Anıtı: Muhtar Evezov (1897-1961), s. 175-188.

Bican ŞAHİN, Is Islam an Obstacle to Democratization in the Muslim World? The Debate of the Compatibility of Islam and Democracy Revisited, s. 189-206.

Mehmet Aydın, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Dünya Dillerinden Örnekleriyle Dilbilgisinin Temel Kavramları, Türkçe Üzerine Tartışmalar, s. 207-211.

38. SAYI YAZ 2006

Yakup SARIKAYA, Sovyet Devri Türkmen Yazarı Berdi Kerbabayev ve Aygıtlı Ädim Romanı, s. 1-14.

Bilge YÜKSEL, Ziya Osman Saba ve Dergilerde Saklı Kalmış Şiirleri, s. 15-34.

Hanzâde GÜZELOVA, Abdî’nin Bilinmeyen Bir Mesnevîsi: Heft Peyker Tercümesi, s. 35-49.

Menderes COŞKUN, Klâsik Türk Şiirinde Mürekkep İstiare, Temsilî İstiare ve Alegori, s. 50-70.

Orhan KURTOĞLU, Divan Şiirinde Mahlas Değiştiren ve Birden Fazla Mahlas Kullanan Şairler, s. 71-91.

Çengiz HÜSEYNZADE, Azerbaycan Türkçesinde Teklik-Çokluk Kategorisi Üzerine, s. 93-102.

Süer EKER, Kutadgu Bilig’de (teñri Óazze ve celle ögdisin ayur) Türkçe İslami Terimlerin Kaynakları Üzerine, s. 103-122.

Kerim DEMİRCİ, Japonca’daki Birleşik Fiiller ve Türkçedeki Fiillere Benzerlikleri: fiil+fiil, s. 123-136.

Mehmet Vefa NALBANT, Türkçede Tarihî Türk Dili Alanında Fonksiyon Değiştirmeye Bir Örnek: Tut- Fiili, s. 137-148.

Sibel Turhan TUNA, Türk Dünyasındaki Düğünlerde Koltuklama ve Kırmızı Kuşak Bağlama Geleneği, s. 149-160.

Koray ÖZCAN, Anadolu-Türk Kent Tarihinden Bir Kesit: Selçuklu Döneminde Anadolu-Türk Kent Model(ler)i, s.1 61-184.

Ganizhamal KUSHENOVA, Ögedey Kaan Devrinde Türkistan’da Teşkilat Yapısı, s. 185-196.

Sinem YEYGEL, Postmodern Toplumsal Yapının Pazarlamaya Getirdiği Yeni Boyut: Topluluk Pazarlaması (Tribal Marketing), s.197-228.

39. SAYI GÜZ 2006

Cengiz ANIK, Bilgi Sosyolojisine Göre Bilginin İşlevi ve Bir Model Denemesi, s.1-29.

Yonca ANZERLİOĞLU, Bükreş Büyükelçisi Hamdullah Suphi ve Gagauz Türkleri, s. 31-51.

Ali EROL, Türk Kültür ve Fikir Hayatında Ekinçi (1875-1877), s. 53-72.

Hakan KİTAPCI, TKY’de Karar Almaya Katılımın ve Örgütsel Bağlılığın Kişisel Performansa Etkisi, s.73-86.

Akın MARŞAP, Zeynep Fidan KOÇAK & Nesrin ÖZSOY, The Professional Effects of Mathematics and Mathematical Thinking on Managing Director Candidates, s. 87-96.

Özlem ÖZKANLI & Kızjibek NAMAZALİEVA, Kırgızistan’da Faaliyet Gösteren Bazı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Yönetim Sorunları Üzerine Bir Araştırma, s. 97-125.

Zeynel ÖZLÜ, XVIII. ve XIX. yüzyılda Göynük’te Fiyatlar, s.127-162.

İsmail ÖZSOY, Sovyet Sisteminin Çöküşünden Tarihî ve Evrensel Dersler, s. 163-194.

Kâzım PAYDAŞ, Moğol ve Türk-İslâm Devletlerinde Suyurgal Uygulaması, s. 95-218.

Hatice Şirin USER, Eski Türkçede Bazı Unvanların Yapısı Üzerine, s. 219-238.

Ahmet DEMİRTAŞ, Yayın Değerlendirme / Review Demir, Necati. Abdülazîz b. Mahmûd el-İsfahanî, Sıfâtü'l Haremeyn (Dil Özellikleri-Metin-Dizin), Akçağ Yayınları Ankara, 2005, 269 s. 239-244.

40. SAYI KIŞ 2007

İsrafil BABACAN, 16. Asırda Osmanlı Sahası Şâirleri Hakkında Yazılmış “Tezkire-i Mecâlis-i Şu’arâ-yı Rûm” Adlı Tanınmayan Bir Tezkire, s.1-16.

Belma GÜNERİ FIRLAR & İ.Pelin DÜNDAR, Gazete Reklamlarının Gençler Üzerindeki Etkisi, s.17-33.

Ömer Soner HUNKAN, Mâverâünnehr’de Ali Tegin Oğulları: Kutlug Ordu Devleti (1020-1041), s. 35-77.

Ahmet Cüneyt ISSI, Safahat’taki İsyani “Arbede” Başlığı Altında Okumak, s. 79-97.

Rüya KILIÇ, Osmanlı Sûflüğünde İbnü'l-Arabî Etkisi: XVII. Yüzyıldan Üç Sûfî, s. 99-118.

Gaye ÖZDEMİR YAYLACI, İlköğretim Düzeyinde Kariyer Eğitimi ve Danışmanlığı, s. 119-140.

Memet YETİŞGİN, The Anglo-Russian Rivalry, Russia’s Annexation of Merv and the Consequences of the Annexation on Turkmens, s. 141-167.

Neşide YILDIRIM, Toplum Yapısı İtibarıyla Çameli İlçesinin Özellikleri, s. 169-194.

Osman YORULMAZ, Moğol İstilasası Sonrası Kanhılar/Kanklılar, s. 195-222.

Bilig, 2006 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 36-37-38-39), s. 223-228.

Bilig, 2006 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 36-37-38-39), s. 229-235.

3.1.5 Sayı 41- 50

41. SAYI BAHAR 2007

Sedat ADIGÜZEL, Tiflis Edebî Muhitinde Molla Nasreddin Dergisi ve Dergide Tartışılan Konular, s. 1-21.

M. Fatih KANTER, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Türk Edebiyatı Tarihi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 2006, 2644, s. 241-243.

Ayşegül AKDEMİR
Divan Şiirinde “Cünûn” ve “Mecnûn” Kavramları ile Bu Kavramların Fehîm-i Kadîm Dîvânî’ndeki Kullanımı, s. 23-43.

Gonca GÖKALP-ALPASLAN, İlk Türkçe Oyunlardan Vakayi-i Acibe ve Havadis-i Garibe-i Keşfger Ahmed Üzerine Bir İnceleme, s. 45-68.

Ahsen ARMAĞAN, Ethics in Agenda Building Process in Press Organizations: A Behaviorial Approach, s. 69-87.

Ayşegül AYDINGÜN, Kazakistan’da Tarihi Canlandıran ve Milli Kimliği İnşa Eden Müzeler, s. 89-108.

Adem CAN, “Yeni Kafkasya” Mecmuası, s. 109-122.

Halim ÇAVUŞOĞLU, “Yugoslavya-Makedonya” Topraklarından Türkiye’ye Göçler ve Nedenleri, s. 123-154.

Nurbek KHAIRMUKHANMEDOV, Stalin Dönemindeki Siyasi Muhalifleri Tasfiye Uygulamaları ve Çalıştırma Kampları, s. 155-174.

Abdulkerim SÖNMEZ, The Transformation of Occupational Structure and Chances for Mobility in Turkey in the Context of Studies on Social-Class Mobility, s. 175-204.

Savaş ÇEVİK & Erol TURAN, Devletin Kurumsal Dönüşümü: Orta Asya Cumhuriyetleri Perspektifinden, s. 205-224.

İbrahim TÜZER, Kimliklerin Çatıştığı Mekân: “Kiralık Konak” ve Evini/Evrenini Arayan Nesiller, s. 225-239.

42. SAYI YAZ 2007

Turgay YAZAR, Ortaçağ Anadolu Türk Mimari Bezemesinde Vakvak Üslubu, s. 1-33.

Ganizhamal KUSHENOVA, Cengiz Han'ın İki Valisi, Mahmut Yalavaç ve Yeh-Lu Ch'u-Ts'ai: Devlet İdare Anlayışları ve Uygulamaları, s. 229-242.

Güliz ULUÇ & Murat SOYDAN, Said, Oryantalizm, Resim ve Sinemanın Kesişme Noktasında Harem Suare, s. 35-53.

Mustafa SÖZEN, Türk Sinemasının Özgün Dil Arayışlarına Farklı Bir Yol Haritası: Türk Soylu Ülkeler Sineması, s. 55-75.

İsmail H. DEMİRCİOĞLU, Tarih Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi, s. 77-93.

M. Ali GÜROL & Akın MARŞAP, Geçmişte ve Günümüz Yaşamında Ücretsiz ve Ücretli İşgücü Olarak Kadın, s. 95-109.

Necati CEMALOĞLU, Örgütlerin Kaçınılmaz Sorunu: Yıldırma, s. 111-126.

Abdulvahap BAYDAŞ, Pazarlama Açısından Markanın Finansal Değeri ve Dış Ticaret İşletmelerinde Bir Uygulama s. 127-150

Dilek ERGÖNENÇ AKBABA, Nogay Türkçesi ve Türkiye Türkçesi Arasındaki Yalancı Eş Değerler, s. 151-176.

Figen GÜNER DİLEK, Altay Türkçesinde Ölüm Kavramını Anlatan Sözler ve Söz Kalıpları, s. 177-190.

Lokman BARAN, Çağdaş Uygur Edebiyatının Oluşması ve Gelişmesi, s. 191-211.

Ali YILDIRIM, Düşmek İmajı ve Şeyh Galib'in Düşüşü, s. 213-227.

43. SAYI GÜZ 2007

Çulpan ZARİPOVA ÇETİN, Tatar Türklerinde Mitolojik Varlıklarla İlgili Mitler ve İnanışlar (İyeler ve Yaratıklar), s. 1-32.

İbrahim DİLEK, Sibiryada Türklerinde Ateşle İlgili İnançlar, Törenler ve Bazı Efsaneler, s. 33-54.

Erhan AYDIN, Köl Tigin Yazıtının Kuzey Yüzünün 6. Satırında Bir Düzeltme Denemesi ve Bir Öneri, s. 55-62.

Alev ÇAKMAKOĞLU KURU, Çankırı Fatih Emir Karatekin'in Türbesi, s. 63-84.

Yavuz KARTALLIOĞLU, Tanzimat Gramerlerinde Bazı Eklerin İmlası ve Dudak Uyumu ile İlgili Uyarılar, s. 85-106.

Tûba Işınsu İSEN-DURMUŞ, Fahriyeler Işığında Osmanlı Şiirinde İdeal Şairin Portresi, s. 107-116.

İsmail ULUTAŞ, Metatez Olayı Türkçenin Hece Sistemiyle İlgili midir?, s. 117-132.

Cengiz ANIK, Eğiticinin Performansını Niteleyen Faktörler, s. 133-168.

Ümit (KIYMALIOĞLU) SEYFEDDİNOĞLU & Damla AYOĞLU, Türk İmalat Sanayiinde İllere Göre Yerleşme ve Kentleşme Ekonomilerinin Belirlenmesi, s. 169-192.

Murat DEMİRBAŞ & Rahmi YAĞBASAN, Sosyal Öğrenme Teorisinin, İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerindeki Akademik Benlik Kavramı Puanlarının Kalıcılığına Etkisi, s. 193-210.

S. Dilek YALÇIN-ÇELİK, Yayın Değerlendirme / Review İnci ENGİNÜN (2006) Yeni Türk Edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e (1839-1923), İstanbul: Dergâh Yayınları, 943 sf., ISBN: 975 – 995 – 028 – 6. s. 211-220.

Fatih ARSLAN, Yayın Değerlendirme / Review Yrd.Doç.Dr. Tarık ÖZCAN, Tevfik Fikret'in Şiirlerinde Trajik Durum, 141 s., Manas Yayınları, Elazığ 2007, s. 221-224.

Emine YILMAZ, Yayın Değerlendirme / Review István Zimonyi, Muslimische Quellen über die Ungarn vor der Landnahme, Das ungarische Kapitel der Ğaihānī-Tradition, Studien zur Geschichte Ungars, Bd. 9, Gabriele Schäfer Verlag, Herne 2006, 348 s. s. 225-228

44. SAYI KIŞ 2008

Eyüp BACANLI, Türkiye Türkçesindeki -miş Ekinin Dolaylılık ve Dolaylılık-Dışı Kullanımlarında Zamansal Atıf, s. 1-24.

Hülya TAŞ, Osmanlı Kadı Mahkemesindeki “Şühûdü'l-Hâl” Nasıl Değerlendirilebilir? s. 25-44.

Mehmet KARAKUYU, Türkiye’de Kır Konutları ve Eklentileri Üzerine Bir Araştırma: Alaşehir Örneği, s. 45-62.

Menderes COŞKUN, Kinayenin Belâgat Kitaplarındaki Seyri ve Onu Yeniden Anlama ve Sunma Denemesi, s. 63-88.

Hürriyet GÖKDAYI, Türkçede Kalıp Sözler, s. 89-110.

Bilgehan PAMUK, Conditional Divorce in Ottoman Society: A Case from Seventeenth-Century Erzurum, s. 111-122.

Zühal ÇUBUKÇU & Pınar GİRMEN, Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerilerine İlişkin Görüşleri, s. 123-142.

İsmail ÇİFTÇİOĞLU, Orta Asya - Anadolu İlim ve Kültür Köprüsü (XI-XVI. Yüzyıllar) s. 143-172.

Lokman BARAN, Lutpulla Mutellip'in Hayatı, Sanatı ve Eserleri, s. 174-194.

Tilla Deniz BAYKUZU, Hunların Kayıp Kitapları ve Sutralar, s. 195-210.

Vedat KARTALCIK, Yayın Değerlendirme / Review Rus Klasiklerinde Türkçe Sözler, s. 2121-214.

Bilig, 2007 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 40-41-42-43) s. 215-220.

Bilig, 2007 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 40-41-42-43) s. 221-226.

45. SAYI BAHAR 2008

Ali DUYMAZ, Türk Folklorunda Dış Ruh Tasarımı, s. 1-22.

Önder DUMAN, Atatürk Döneminde Romanya'dan Türk Göçleri (1923-1938) s. 23-44.

Hilmi BAYRAKTAR, Kırım Savaşı Sonrası Adana Eyaleti'ne Yapılan Nogay Göç ve İskânları (1859-1861) s. 45-72.

Ertan GÖKMEN, Saruhan Sancağında Temettuat Tahriri, s. 73-90.

Erhan AYDIN, Tonyukuk Yazıtındaki Problemler Üzerine, s. 91-102.

Fatih ÜNAL, Kazak Türklerinde Defin Merasimi ve Aş Verme Geleneği, s. 103-130.

Kerim DEMİRCİ, Dilbilgiselleşme Üzerine Bir İnceleme, s. 131-146.

Nilay (BAŞOK) YURDAKUL, Müjde KER-DINCER & Z.Beril AKINCI VURAL, Searching for Excellence in Educational Communication: The Role of IQ, EQ and SQ s. 147-164.

Doğan YÖRÜK, XV-XVI. Asırlarda Akşehir Kent Merkezinin Nüfus Yapısı, s. 165-198.

Fatih TEMİZEL, Yayın Değerlendirme / Review Galata Bankerleri Cilt 1-2 Prof. Dr. Haydar KAZGAN ORION YAYINEVİ, ISBN: 975-6043-01-6 (Cilt 1), İkinci Basım: 2005 ORION YAYINEVİ ISBN:975-6043-08-3 (Cilt 2), Birinci Basım: 2006 s. 199-204.

Mehmet AYDIN, Yayın Değerlendirme / Book Reviews David Crystal, Dillerin Katli, çev. Gökhan Cansız, Profil Yayınları, İstanbul 2007, 230 s. Roland Breton, Dünya Dilleri Atlası, çev. Orçun Türkay, NTV Yayınları, İstanbul 2007, 80 s. 205-210.

Emine YILMAZ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Kireççi Einheit und Vielfalt in der türkischen Welt, Materialien der 5. Deutschen Turkologenkonzferenz Universität Mainz, yay. Hendrik Boeschoten, Heidi Stein, Turcologica 69, 405 s., 2007, Harrassowitz Verlag. Wiesbaden. s. 211-218.

46. SAYI YAZ 2008

Ramazan KORKMAZ, Aytmatov Anlatılarında Aşkın Eriştirici ve Dönüştürücü Gücü, s. 1-8.

H. Hale KÜNÜÇEN, Türk Sinemasının ‘En İyi Aşk Filmi’ “Selvi Boylum Al Yazmalım” Filminde Yakın Çekimin Gücü, s. 9-36.

Jülide AKYÜZ, Göç Yollarında; Kafkaslardan Anadolu’ya Göç Hareketleri, s. 37-56.

Ahmet KARADOĞAN, Türkiye Türkçesinde Yeni Bir Sıfat-fiil Eki: –I s. 57-66.

Necati CEMALOĞLU & Abbas ERTÜRK, Öğretmen ve Okul Müdürlerinin Maruz Kaldıkları Yıldırmanın Yönü, s. 67-86.

Metin AKİS, 16. Yüzyılda Ayıntab Sancağında Zaviyeler ve Mali Kaynakları, s. 87-104.

Tülün DEĞİRMENCİ, Osmanlı Sarayının Geçmişe Özlemi: Tercüme-i Şakâ’ikü’n-nu‘mânîye, s. 105-132.

Alev SINAR, Edebi Eserlerin Sadeleştirilerek Yeniden Yayımı Üzerine Uygulamalı Bir Örnek: Nesl-i Ahır, s. 133-152 .

Seyit Battal UĞURLU, Yenişehir’de Bir Öğle Vakti’nde Yapı, Tema ve Metafor, s. 153-178.

Hasan YÜREK, Sihr-i Helâl ile Anjambman Teknikleri Üzerine Mukayeseli Bir Çalışma, s. 179-192.

Yaşar AYDEMİR & Halil ÇELTİK, Redife Farklı Bir Bakış: Divan Şiirinde Ön Kafiye ve Ön Redif, s. 193-214.

Veysel ŞAHİN, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Ebru ŞENOCAK, İronik Yaşamda Sonsuza Yürüyen Kahraman Nasreddin Hoca, Mozaik Kültür ve Sanat Vakfı Yayınları, Konya, 2007, 232 s. s. 215-218.

47. SAYI GÜZ 2008

Saime Selenga GÖKGÖZ, Finlandiya Türkleri ve Türk Hariciyesinin Siyaseti, s. 1-20.

Seyfettin ERŞAHİN, Fıtrat'ın Türkistan için II. Meşrutiyet Mahrecli Tecdid Teklifi Üzerine, s. 21-44.

Cafer GARİPER & Yasemin KÜÇÜKCOŞKUN, II. Meşrutiyet Döneminde Yayımlanan Nur Baba Romanı ve Yarattığı Akisler, s. 45-78.

Taner ASLAN, İttihâd-ı Osmanî'den Osmanlı İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne, s. 79-120.

Murat KOÇ, Ömer Seyfettin'in Eserlerinde II. Meşrutiyet ve İttihat ve Terakki, s. 121-146.

Murat HANİLÇE, II. Meşrutiyet Dönemine Dair Hatırat Bibliyografyası Denemesi, s. 147-166.

Celal ASLAN, Bahçe Dergisi (1908–1910) s. 167-176.

Ülkü ELİUZ, Meşrutiyete Giden Süreçte Yeni Kadın İmgesi: Fatma Makbule Leman, s. 177-192.

Yılmaz KARADENİZ, II. Meşrutiyetin Ön Denemesi: İran Meşrutiyet Hareketi ve Sebepleri (1906) s. 193-214.

Musa GÜMÜŞ, Anayasal Meşrûfî Yönetime Medhal: 1856 Islahat Fermanı'nın Tam Metin İncelemesi, s. 215-240.

48. SAYI KIŞ 2009

İbrahim Ahmet AYDEMİR, Altay Tuvaları - Altaylarda Unutulmuş Bir Türk Halkı, s. 1-12.

Bünyamin AYHAN & Şükrü BALCI, Kırgızistan'da Üniversite Gençliği ve İnternet: Bir Kullanımlar ve Doymalar Araştırması, s. 13-40.

M. Volkan COŞJUN, Ana Dili Eğitiminde Parçalarıüstü Birimlerin Önemi ve Teknoloji Destekli Olarak Kavratılması, s. 41-52.

Lütfiye Göktaş KAYA, Timurluların m Maden Sanatına Katkıları, s. 53-74.

Galip GÜNER, Divânü Lugâti't-Türk'te Kençekler ve Bazı Kençekçe Kelimeler Üzerine Düşünceler, s. 75-90.

Ferhat KARABULUT, Köktürkçenin Sıfat Fiilli Yapı Tipolojisi, s. 91-118.

Turan KARATAŞ, Tarık Buğra'nın Öyküleri ve Öykücülüğü, s. 119-136.

Mehmet Akif OKUR, Emperyalizmin Ortadoğu Tecrübesinden Bir Kesit: Suriye'de Fransız Mandası, s. 137-156.

Emin ÖZDEMİR, Kazak Kültürel Hayatında Tatarların Etkisi ve Kazak Ceditçiliğinin Gelişimi, s. 157-176.

İsmail ÖZSOY, İktisadî Adamdan Toplum Adamına, s. 177-206.

Selahattin TOGAY, Kazakistan Ekonomisinin Petrole Bağımlılığının Azaltılmasında Para Politikasının Rolü, s. 207-240.

Ahmet Nezih TURAN, Bahçesaray Köleleri (17.-18. Yüzyıllar) s. 241-254.

Sema ASLAN, Yayın Değerlendirme / Review Martine Irma Robbeets, is Japanese Related to Korean, Tungusic, Mongolic and Turkic? Turcologica 64, Harrassovitz Verlag, 2005 s. 255-260.

Bilig, 2008 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 44-45-46-47) s. 261-266.

Bilig, 2008 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 44-45-46-47) s. 267-272

49. SAYI BAHAR 2009

Sema DOĞAN, Sultan Abdülmecid Döneminde İstanbul-Ayasofya Camii'ndeki Onarımlar ve Çalışmaları Aktaran Belgeler, s. 1-34.

Süer EKER, Avrupa Birliği'nin Yeni Mottosu 'Farklılıkta Birlik' ve Türkçenin 'Farklılıkta Birlik'teki Yeri, s. 31-58.

Salih ERCAN & İsmail GÖKDENİZ, Girişimciliğin Gelişim Süreci ve Girişimcilik Açısından Kazakistan, s. 59-82.

Valeh HACILAR, Karapapak Türk Mitolojisinin Yapısı Üzerine Araştırmalar, s. 83-92.

Lars JOHANSON, Türk Dillerinde Odaksız Şimdiki Zaman İşaretleyicisi ve Kıbrıs Türkçesinde Eksikliği, s. 93-100.

Aziz MERHAN, Atabetü'l-Hakayık'ta Birleşik Eylemler, s. 101-112.

Mustafa Kemal ÖZTÜRK, Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Okul, Aile ve Toplum İlişkileri Yeterlik Alanına İlişkin Görüşleri ve Öz Değerlendirmeleri, s. 113-126.

Hülya PİLANCI, Avrupa Ülkelerindeki Türklerin Türkçeyi Kullanma Ortamları, Sürdürebilme İmkanları ve Koruma Bilinçleri, s. 127-160.

Bahir SELÇUK, Nergisî'nin Meşâkku'l-Uşşâk'ında Osmanlı Toplum Hayatından Yansımalar, s. 161-176.

Ö. Naci SOYKAN, A Proposal for the Classification of Objects, s. 177-190.

Ahmet TAYFUN, Is There a Relationship between Grade Average Point and Students' Perceptions with Regard to Cheating Factors? s. 191-204.

Fikret TÜRKMEN, Mehmed Emin Efendi'nin Seyahatnamesi'ne Göre Eski Bir Türk Şehri: Dehistan, s. 205-220.

Eyüp BACANLI, Yayın Değerlendirme / Review Türkoloji Tarihinde Samoyloviç ve Eserleri, s. 221-226.

Oğuzhan KARABURGU, Yayın Değerlendirme / Review Balcı Yunus (2008). Tanpınar, Trajik Bir Şair ve Şiiri. İstanbul: 3F Yayınları. 157, s. 227-230.

Emine YILMAZ & Nurettin DEMİR, Yayın Değerlendirme / Review Özer, Şerife (2008). Die nominale Wortbildung im Altosmanischen. Am Beispiel der Übersetzung von Fa'olabīs Qisās al-Anbiyā' aus dem 14.

Jahrhundert. (Turcologica 73). Wiesbaden: Harrassowitz-Verlag. vii+132 s. 231-240.

50. SAYI YAZ 2009

Müjde Koca-ATABEY The Annan Plan for Cyprus as a Prisoner's Dilemma Game, s. 1-14.

Alpaslan DEMİR, 16. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır Şehir Demografisine Göçlerin Etkisi, s. 15-30.

Mehmet GÜRBÜZ & Murat KARABULUT, SSCB'nin Dağılmasıyla Bağımsızlığına Kavuşan Ülkelerde Sosyo-Ekonomik Benzerlik Analizi, s. 31-50.

Meryem HAKİM, Kazakistan'daki Tarih Anlayışı ve Uluslararası Boyutları, s. 51-64.

Ferhat KARABULUT, İktidar ve Meşrulaştırma Mücadelesinin Odağı Orta Asya: Sovyetlerin Dil ve Eğitim Politikaları, s. 65-96.

Ercan KARAKOÇ, Atatürk'ün Hatay Davası s. 97-117.

Ramazan KORKMAZ, Metaforik Dönüştürme Biçimleri ve Efendi-Köle Diyalektiği Bakımından Beyaz Kale s. 119-130.

Mustafa SÖZEN, Doğu Anlatı Gelenekleri ve Türk Sinemasının Aidiyeti, s. 131-152.

Esra MANKAN, Ücretin İşyerindeki Yıldırma Olgusu Üzerindeki Etkisi Şermin Şenturan, s. 153-168.

Hacer TOKYÜREK, Eski Uygur Türkçesinde "Ölüm" Kavramı ile İlgili İfadeler, s. 169-198.

Metin TOPRAK, Nasuh USLU & Judd Daniel KİNG, Transformation of Turkish Politics: Socio-Political, Economic and Ethnic Peculiarities, s. 199-232.

Saniye ÇANCI, Yayın Değerlendirme / Review The Role of Women in the Altaic World. Ed. Veronika Veit. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2007. 335 pages. s. 233-234.

Nazmiye ÇELEBİ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Johanson L., Çeviren Nurettin Demir, Türkçe Dil İlişkilerinde Yapısal Etkenler, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2007, s. 235-240.

3.1.6 Sayı 51- 60

51. SAYI GÜZ 2009

Gülhan ATNUR, Abdullah Tukay'ın Şiirlerinde Efsane ve Masal Unsurları, s. 1-12.

Asiye Mevhibe COŞAR & Çiğdem USTA, Geleneksel Türk Gölge Oyununda Ana Tipler ve Dil Yergisi, s. 3-32.

Yasemin DOĞANER, The Law on Headdress and Regulations on Dressing in the Turkish Modernization, s. 33-54.

Ömer DÜZBAKAR, Bribery in Islam-Ottoman Penal Codes and Examples From The Bursa Shari'a Court Records of 18th Century, s. 55-84.

Nejla GÜNAY, Birinci Dünya Savaşı'nda İtilaf Devletleri'nin Osmanlı Ermenileriyle İlişkileri ve 1914/1915 Zeytun İsyanları, s. 85-104.

Necdet OSAM & Ali Sıdkı AĞAZADE, Kökensele Kimlik Bağlamında Kıbrıslı Türklerin Rumcaya Yönelik Dilsel Tutumları, s. 105-122.

Tamara ÖLÇEKÇİ, Kazak Halkının Kenesarı Kasımoğlu'nun Başkanlığında Ruslara Karşı Verdiği Milli Bağımsızlık Mücadelesi (1837-1847) s. 123-138.

Osman ÖZKUL & Hüseyin VERMEZ, Dağlık Karabağ Göçmenlerinin Sosyo-Ekonomik Sorunları, s. 139-170.

M. Sacit PEKAK, Osmanlı İmparatorluğu Döneminde Gayrimüslim Vatandaşların İmar Faaliyetleri ve Mustafapaşa (Sinasos) s. 171-204.

Fahri TÜRK, Azerbaycan ve Orta Asya'da Değişim Sürecinde Ortaya Çıkan Turancı Siyasi Hareketler (1989-2007) s. 205-230.

Özlem UZUNDEMİR, Resim ve Edebiyat İlişkisinde Kadın İmgesi: Percy Bysshe Shelley'nin Şiirinde Medusa, Nazım Hikmet'te Jokond s. 231-244.

Mehmet AYDIN, Yayın Değerlendirme / Review Aslan-Demir, Sema (2008). Türkçede İsteme Kipliği Semantik-Pragmatik Bir İnceleme. Ankara: Grafiker Yay. 200 s. s. 245-248.

Serkan ŞEN, Yayın Değerlendirme / Review Ceval Kaya, Uygur Harfli Rızvan Şah ile Ruh-Afza Hikâyesi: Giriş, Tıpkıbasım, Çeviri, Notlar ve Dizinler, Ankara: Türk Dil Kurumu Yay., 2008, 216 s. 249-254.

Emine TUĞCU, Yayın Değerlendirme / Review İsen, Mustafa (2009). Varayım Gideyim Urumeli'ne: Türk Edebiyatının Balkanlar Boyutu. İstanbul: Kapı Yay., 205 s. s. 255-258.

52. SAYI KIŞ 2010

Serap ARSLAN AKFIRAT & Bengi ÖNER ÖZKAN, Ulusal/Etnik Kimliklerin Stratejik İnşası: Kuzey Kıbrıs Örneği, s. 1-32.

Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU, Türk Hikâyeciliğinin Prototipi Sayılabilecek Heft-Hân'da Mekân, s. 33-46.

Hakan FİDAN & Bülent ARAS, The Return of Russia-Africa Relations, s. 47-68.

Ahmet GÖKÇİMEN, Türkmenistan'da Bir Yağmur İyesi "Burkut Ata" s. 69-78.

Osman GÜMÜŞÇÜ, Siyasi Coğrafya Açısından Sınırlar ve Tarihi Süreç İçinde Türkiye'de Sınır Kavramı, s. 79-104.

Berrin KOYUNCU LORASDAĞI, The Relationship between Islam and Globalization in Turkey in the Post-1990 Period: The Case of MÜSİAD* s. 105-128.

Metin ÖZARSLAN, Some Critical Remarks on the "Aruz Rhythmical Poems" in Turkish Minstrel Poetry, s. 129-146.

Nasuh USLU, Türkiye'nin Yeni Orta Doğu Yaklaşımı, s. 147-180.

Kerime ÜSTÜNOVA, Giresun'da Yaşatılan Sacayağından Geçme Geleneğinde 'Sacayağı' ve 'Üç' Ne Anlatıyor? s.1 81-194.

Memet YETİŞGİN, Yirminci Asra Girerken Rusya ve Rusların Türklere Yaklaşımı, s. 195-230.

Paşa YAVUZARSLAN, Yayın Değerlendirme / Review Sultanzade, Vügar (2009). Turkish- Azerbaijani Dictionary of Interlingual Homonyms and Paronyms. LINCOM Studies in Asian Linguistics. 184 pp. , s. 231-242.

Emine YILMAZ, Yayın Değerlendirme / Review György Hazai, Andreas Tietze (2006). Ferec ba'd eş-şidde (Ein frühosmanisches Geschichtenbuch). Berlin: Klaus Schwarz Verlag 650 s., s. 243-248.

Bilig, 2009 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 48-49-50-51), s. 249-254.

Bilig, 2009 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 48-49-50-51), s. 255-260.

53. SAYI BAHAR 2010

Mustafa ACAR, Serbest Ticaret, Ekonomik Özgürlükler ve Refah, s. 1-28.

Tuncay AKÇADAĞ, Öğretmenlerin İlköğretim Programındaki Yöntem Teknik Ölçme ve Değerlendirme Konularına İlişkin Eğitim İhtiyaçları, s. 29-50.

Aksu BORA, Hatırlananlar ve Unutulanlar: İslam Coğrafyasında Modernleşme ve Kadın Hareketleri, s. 51-56.

Sonel BOSNALI, Halaççanın Yitim ve Değişim Sürecine Tasarlama Kipleri Açısından Bir Bakış, s. 67-88.

Songül ÇOLAK & Cennet HİLOOĞLU Osmanlı İktidar Anlayışı Çerçevesinde Şiir, s. 89-102.

Sohrab DOLATKHAH, The Kashkay People, Past and Present, s.103-114.

Ümit EKİN, Sakk Mecmualarının Tarih Araştırmalarında Kaynak Olarak Kullanılması Üzerine Bir Deneme, s. 115-138.

Cevdet KIRPIK, Fatma Aliye Hanım and Historiography, s. 139-166.

Nurahmet KURBAN, Çağdaş Uygur İslam Düşüncesinin Önderi Abdulkadir Damolla, s. 167-182.

Ayşe KURUÜZÜM, Sezgin Irmak & Emre İpekçi Çetin, İşe Bağlılığı Etkileyen Faktörler: İmalat ve Hizmet Sektörlerinde Karşılaştırmalı Bir Analiz , s. 183-198.

İbrahim ŞAHİN, Organ Adları Temelinde Kırgızistan Yer Adlarında Ölü Deyim Aktarmaları ve Bunların Yer Adlarında Kullanılışları, s. 199-218.

Nezir TEMUR, Folklor-İdeoloji Bağlamında Sovyetler Birliği Dönemi Folklor Politikaları ve Bu Politikaların Kırgız Folkloruna Etkileri, s.219-232.

Muna YÜCEOL ÖZEZEN, Türkçenin Ağ Ortamındaki Yazımı ve Bunun Ses Bilimsel Yapıyla Bağlantıları, s. 233-256.

Nuri AKSU, Yayın Değerlendirme / Review Halil İnalçık (2008). Türkiye Tekstil Tarihi Üzerine Araştırmalar. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. 366 s. ISBN: 978944884587., s. 257-260.

Mehmet Uğur EKİNCİ, Cem BEHAR (2008). Saklı Mecmua: Ali Ufkî'nin Bibliothèque Nationale de France'taki [Turc 292] Yazması. İstanbul: YKY. 255 s. ISBN 978-975-08-1403-7. , s. 261-363.

54. SAYI YAZ 2010

Sema ASLAN DEMİR, Sessizliğin Dili: Türk İşaret Diline Dair Gözlemler, s. 1-20.

Ayşegül AYDINGÜN & Erdoğan YILDIRIM, Perception of Homeland among Crimean Tatars: Cases from Kazakhstan, Uzbekistan and Crimea , s. 21-46.

Yasemin BEYAZIT, Tanzimat Devri Şeyhülişlâmlarından Meşrebzâde Arif Efendi ve Kadılık Kurumundaki İstihdam Sorunu, s. 47-74.

Ömay ÇOKLUK & Kürşad YILMAZ, The Relationship between Leadership Behavior and Organizational Commitment in Turkish Primary Schools, s. 75-92.

Mustafa DURMUŞ, Osmanlı Sahası Türkçe Şair Tezkirelerinin Söz Varlığı Üzerine, s. 93-114.

Mevlüt ERDEM, Derleme Sözlüğü'nde Kahramanmaraş Kelimelerinin Dağılımı ve Ses Bilgisi Özellikleri, s. 115-138.

Ayça ERGUN, Azerbaycan'da Bir Ulusal Kimlik Meselesi Olarak Alfabe Değişiklikleri, s. 139-160.

Birol GÜLNAR, Şükrü BALCI & Vedat ÇAKIR, Motivations of Facebook, You Tube and Similar Web Sites Users, s. 131-184.

Salim KÜÇÜK, Eski Türk Kültüründe Renk Kavramı, s. 185-210.

Emin ÖZDEMİR, 20. Yüzyılın Başında Kazak Aydınlanmasında "Kadın" Teması, s. 211-230.

Ahmet PEHLİVAN & Necdet OSAM, Vehicle-Related Expressions in Turkish Cypriot Dialect, s. 231-242.

İlkden TAZRBAY & Nevin AKPINAR, Türk Kültüründe Bahçe, s. 243-253.

Semih TEZCAN, Divan Şiirinde Türkçe Kaygısı, s. 255-267.

S. Dilek YALÇIN ÇELİK, Yayın Değerlendirme / Review Aktaş, Şerif (2009). Şiir Tahlili (Teori-Uygulama). Ankara: Akçağ Yayınları, 280 sf., ISBN: 978-975-388-955-6., s. 269-274.

55. SAYI GÜZ 2010

Umut AL, İrem SOYDAL & Haydar YALÇIN, Bibliyometrik Özellikleri Açısından Bilig'in Değerlendirilmesi, s. 1-20.

H. Bahadır AKIN, Türkiye'de İş Yapma Ortamının Girişimcilik ve Ekonomik Özgürlükler Açısından Değerlendirilmesi, s. 21-49.

Gülhan ATNUR, Sibiry'a'daki Bazı Türk Boylarının Destanlarında Halk Hekimliği Uygulamaları, s. 51-70.

Eyüp BACANLI, Altay Türkçesindeki -atan Ekinin Görünüş-Zamansal ve Kiplik Anlamları, s. 71-92.

Nuri KAVAK, Kırım Tatarları'nda Mahalle Kültürü, s. 93-102.

Birsen ŞAHİN, Almanya'daki Türk Göçmenlerin Sosyal Entegrasyonunun Kuşaklar Arası Karşılaştırması: Kültürleşme, s. 103-13.

Halil İbrahim ŞAHİN, Türkmenistan'da Nasrettin Hoca ve Timur Fıkraları, s. 135-146.

Veysel ŞAHİN, Peyami Safa'nın "Fatih-Harbiye" Adlı Romanında Simgesel Değerler, s. 147-164.

Güngör TURAN, 1982 Anayasa Güngör Turansası'nın Sosyal İçeriği ve Avrupa Sosyal Hukukuna Uyumu, s. 165-192.

Koray ÖZCAN, Erken Dönem Anadolu-Türk Kenti Anadolu Selçuklu Kenti ve Mekânsal Ögeleri, s. 193-220.

Kutlay YAĞMUR, Batı Avrupa'da Uygulanan Dil Politikaları Kapsamında Türkçe Öğretiminin Değerlendirilmesi, s. 221-242.

İrfan YAZICIOĞLU, Örgütlerde İş Tatmini ve İşgören Performansı İlişkisi: Türkiye ve Kazakistan Karşılaştırması, s. 243-264.

Mehmet AYDIN, Yayın Değerlendirme / Review Aksan, Doğan (2009). Nazım Hikmet Şiirinin Gücü, (Bir Şiir Dili İncelemesi). Ankara: Bilgi., s. 265-269.

Murat PARLAKPINAR, Yayın Değerlendirme / Review Yalçın-Çelik, S. Dilek (2005). Yeni Tarihselcilik Kuramı ve Türk Edebiyatında Postmodern Tarih Romanları. Ankara: Akçağ, s. 271-275.

56. SAYI KIŞ 2011

Gülay ARIKAN, Tuğça TACOĞLU & Seçil ERDOĞAN, Ankara, Toronto ve Priştina'daki Üniversite Öğrencilerinin Risk Alma Davranışları Açısından Karşılaştırılması, s. 1-24.

Erhan AYDIN, Eski Türk Yazıtlarındaki Çıntan Igaç 'Sandal Ağacı' Üzerine, s. 25-32.

Ali Fuat BİLKAN, Halide Edip Adıvar'ın Hindistan'daki Konferansları, s. 33-44.

Ebru Burcu YILMAZ, Hikâye ve Romanlarda Sembol Dilinin Görüntüleri Üzerine Bir Değerlendirme, s. 45-56.

Menderes COŞKUN, Klasik Türk Şairinin Poetikası Üzerine, s. 57-80.

Kerim DEMİRCİ, An Approach to Unorthodox Spellings in Trademarks, s. 81-97.

Yavuz DEMİREL & Zeliha SEÇKİN, Örgütsel Adaletin Bilgi Paylaşımı Üzerine Etkisi: İlaç Sektörü Çalışanlarına Yönelik Bir Araştırma, s. 99-119.

Adnan DÖNMEZ & Ayten ERSOY, Bağımsız Denetim Sürecinde Analitik İnceleme Prosedürleri: Türkiye'de SPK'dan Yetki Almış Denetim Firmaları Üzerine Bir Araştırma, s. 121-142.

Hüseyin ODABAŞ, Osmanlı Yazma Eserleri ve Türkiye'de Yazma Eser Kütüphaneciliği, s. 143-164.

Mustafa ÖKMEN, Karadeniz'de Çevre Sorunları ve İşbirliğine Yönelik Yerel, Bölgesel Perspektifler, s. 165-194.

Ertan ÖRGEN, Kemal Tahir'in "Esir Şehir Dizisi" Romanlarında
İstanbul, s.195-210.

Temel ÖZTÜRK, Osmanlılarda Malî Denetim Aracı Olarak Muhasebe
İcmal Defterleri: Trabzon Örneği, s. 211-234.

Emine Erdoğan ÖZÜNLÜ, Derdest Defterlerinin Kaynak Değeri Üzerine
Bir Deneme: 493 Numaralı Ayntâb Derdest Defteri'nin Analizi, s. 235-
248.

Paşa YAVUZARSLAN, Yayın Değerlendirme / Review Hazai, György
(2008). Die altanatolisch-türkische Übersetzung des Taõkaratu'l-Awliyã
von Farîduddîn èAùûâr 1. Band: Text, 2. Band: Faksimiles, Berlin: Klaus
Schwarz Verlag. 403 + VII+337 s., s. 249-258.

Bilig, 2010 makale adı dizini kış-bahar-yaz-güz (sayılar: 52-53-54-55), s.
259-265.

Bilig, 2010 yazar adı dizini kış-bahar-yaz-güz (sayılar: 52-53-54-55), s.
267-274.

57. SAYI BAHAR 2011

Saniye ÇANCI ÇALIŞANELLER, Doppelgänger in Orhan Pamuk's The
Black Book, s. 1-15.

Mehmet DEMİRTAŞ, Osmanlıya Gelen Kırım ve Kafkasya
Göçmenlerinin Sorunları, s. 17-44.

İbrahim DİLEK, Sovyet Edebiyatı İlkelerinin Modern Altay Edebiyatına
Yansımaları: İlk Altay Romanı Arına, s. 45-64.

Tuba İşınsu DURMUŞ, "Mısır-ı Hünerde Kendüyi Satmak Gerek Kişi":
Tezkire Önsözleri, Divan Dibaceleri ve Sebeb-i Teliflerde Sanatçı
Kendisini Nasıl "Satar"? , s. 65-81.

Mustafa KALKAN, Türk ve Moğol Kavimleri Arasında Kırgızların
Demografik-Etnik Erime Seyirleri, s. 83-114.

Şahika KARACA, Modernleşme Döneminde Bir Kadın Yazarın Portresi:
Emine Semiye Hanım, s. 115-134.

Umut C. KARADOĞAN, İşgal Döneminde İstanbul ve Gelibolu'da
Bolşevik Aleyhtarı Wrangel Ordusu, s. 135-157.

Mustafa KOÇ, Anadolu'da İlk Türkçe Telif Eser, s. 159-174.

Cem Harun MEYDAN, H. Nejat Basım & Fatih Çetin, Örgütsel Adalet Algısı ve Örgütsel Bağlılığın Tükenmişlik Üzerine Etkisi: Türk Kamu Sektöründe Bir Araştırma, s. 175-200.

H. Bahadır TÜRK, Türkiye'de Ulus-Devlet Formasyonunun Ortaya Çıkış Sürecini Habitus Kavramı Üzerinden Okumak, s. 201-225.

Seyfi YILDIRIM, Atatürk Döneminde Sovyet Tarımını İnceleme: Resmî Geziler ve Bilimsel İşbirliği (1925-1932) , s. 227-246.

İbrahim Yavuz YÜKSELSİN, Etnomüzikoloji Açısından Ahmed Adnan Saygun, s. 247-277.

58. SAYI YAZ 2011

Mustafa AKAL & Adem KARAKAŞ, Türk Cumhuriyetlerinin Üretim Yapılarındaki Dönüşüm ve Türkiye ile Ticari İlişkileri: 1996-2005, s. 1-28.

Emine BABAÖĞLAN, Avrupa'da Yaşayan Türklerin Eğitim Sorunları, s. 29-46.

Hakan DEDEOĞLU, Ayşegül Celepoğlu & Linda L. Lamme, Okuma Gelişimi Sürecinde Öğretmen Adayları: Erken Deneyimler, s. 47-70.

Mevlüt ERDEM, Türkçede Çekim ve Yapım Eklerinin Özellikleri ve Sınırları, s. 71-90.

Celâl ERDÖNMEZ, Tanzimat Devrinde İngiltere Konsoloslarının Kıbrıs'taki Faaliyetleri (1839-1856) , s. 91-118.

Şerife GENİŞ, Sanayileşme ve Kırsal Yapıda Sosyo-Kültürel Değişim Örüntüleri: Gaziantep'te Bir Köy Araştırması, s. 119-146.

Hürriyet GÖKDAYI & Turgay SEBZECİOĞLU, Türkiye Türkçesinde {-CA} Biçimbiriminin Türleri, s.147-172.

Hilâl Onur İNCE, Almanya'da Farklı Olmak: Entegrasyon ve Hoşgörü Kavramına Eleştirel Bir Bakış, s. 173-202.

İlyas KEMALOV, Kazan Hanlığının Yıkılışında Bazı Ermeni Tüccarların Ruslarla İşbirliği, s. 203-210.

Taha Niyazi KARACA, The Armenian Question According to Meşveret, The Publication Organ of The Committee of Union and Progress , s. 211-224.

Mehmet ÖZDEN, Türk İnkılâbı'na Dair Metinler: Ali Rıza Seyfi'nin Gazi ve İnkılâp (1933) Kitabı Üzerine Bazı Gözlemler, s. 225-244.

Fikret TÜRKMEN, Dede Korkut'ta Halk Hukuku Unsurları, s. 245-256.

Mehmet Uğur EKİNCİ, Cem BEHAR (2008). Saklı Mecmua: Ali Ufkî'nin Bibliothèque Nationale de France'taki [Turc 292] Yazması. İstanbul: YKY, 255 s. , s. 257-260.

Emine YILMAZ, Árpád Berta (2011). Studies in Turkic Etymology, Ed. Lars Johanson, András Róna-Tas, Turcologica 85, Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 187 s. , s. 261-270.

59. SAYI GÜZ 2011

Mustafa AÇA, Altay Türklerinin Destanlarındaki Ölüm Teması Üzerine Bazı Tespitler, s. 1-20.

Ali Berat ALPTEKİN, Doğu Türklerinin Nasreddin Hocası Mitolojik Bir Kahraman mıdır? s. 21-30.

Ayten Sezer ARIĞ, İkinci Dünya Savaşı'nın Ardından Sovyetler Birliği'nin Yeni Ermenistan Kurma Girişimleri, s. 32-52.

İbrahim Ahmet AYDEMİR, Tuvacada Şimdiki Zaman, s. 53-66.

Ş. Dilek BELET, Eleştirel Okuma Becerisinin Geliştirilmesinde Hikâye Anlatma Yönteminin Kullanımı: Öğretim Deneyi Uygulaması, s. 67-96.

Şule ÇİVİTÇİ, Kırgızistan ve Türkiye Gençlerinin Giysi Satın Alma Davranışlarının Karşılaştırılması, s. 97-122.

Cahit GELEKÇİ, Avrupa'da Yaşayan Türklere Yönelik Çifte Vatandaşlık Uygulamaları: Belçika Örneği, s. 123-146.

Ramil HUSEYN, Azerbaycan'da Petrole Dayalı Ekonomiden Çok Sektörlü Ekonomiye Geçişin Gerekliliği ve Tarım, s. 146-166.

Suat KOLUKIRIK Sürgün, Toplumsal Hafıza ve Kültürel Göç: ABD'deki Ahıska Türkleri Üzerine Bir Araştırma, s. 167-190

Mayrambek OROZBAEV, Kırgızcadaki Pir İnancıyla İlgili Bazı Kelimeler Üzerine, s. 191-202.

Mustafa SAFRAN & Ahmet ŞİMŞEK, Anlatı Bağlamında Tarihyazımının Sorunları, s. 203-234.

Sedat YAZICI & Fatih YAZICI, Tarihsellik ve Kuramsallık Arasında: 1921 ve 1924 Anayasalarında Kuvvetler Birliği/Ayrılığı Tartışması, s. 235-254.

Faruk GÖKÇE & Eyüp BACANLI, Anderson, Gregory D. S. (2004). Auxiliary verb constructions in Altay-Sayan Turkic. (Turcologica 51) Wiesbaden: Harrassowitz, s. 255-264.

60. SAYI KIŞ 2012

Alpaslan ALIĞAOĞLU & Mehmet NARLI, Edebî Miras Turizmi ve Türkiye’de Edebî Mekânlar, s. 1-18.

Uwe BLASING, Sokakta Aldım Bir Tane Evde Oldu Bin Tane, s. 19-56.

Ahmet DEMİR, İlhan Berk’in Şiirlerinde Toplumcu Gerçekçiliğin İzdüşümü, s. 57-86.

Yasemin DEMİRCAN, XV-XVII. Yüzyıllar Arasında Osmanlı Hâkimiyetinde Limni Adası Manastırlarının Durumu, s. 87-110.

Ahmet DİNÇ, Güngör Turan & Nyyazmyrat Halow, 18. Asır Türkmen Şairi Azadi’nin Türkmenlerin İktisadi ve Toplumsal Hayatına Dair Görüşleri, s. 111-130.

Tülay ERCOŞKUN, Osmanlı Devleti’nde Muhtarlık Kurumunun İşleyişine İlişkin Düzenlemeler ve Gözlemler, s. 131-154.

Emel KAYA GÖZLÜ, Eski Anadolu Türkçesiyle Yazılmış Tıp Metinlerindeki İki Terim Üzerine Tespitler: Çignemek ve Çeynemek, s. 155-165.

Ali Şamil HÜSEYİNOĞLU, Azerbaycan Edebiyatı Tarihinin Yeni Metotla Yazılmasında Emin Abid’in Rolü, s. 168-191.

Muhsin MACİT, Osmanlı Kültür ve Sanatında İbrahim Gülşenî’nin İşlevi, s.193-214.

Güçlü ŞEKERCİOĞLU & Cem Oktay GÜZELELLER, Ergenler İçin Benlik Algısı Profili’nin Faktör Yapısının Yeniden Değerlendirilmesi, s. 215-236.

Sultan Murat TOPÇU, Suriye'nin İdlip İline Bağlı Cısr-i Şuğur Kasabası'ndaki Köprülü Mehmet Paşa'nın Vakıf Eserleri , s. 237-256.

Hatice Şirin USER, Eski Türk Yazıtlarında Politik ve Askerî Terimlerden Örnekler, s. 257-272.

Sevinç Yakut YEŞİLYURT, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Recep Toparlı, Mustafa Argunşah (2008). Mu'înu'l-Mürîd. Ankara: TDK Yay. 332 s. , s.273-274.

Bilig, 2011 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 56-57-58-59) , s. 281-286.

Bilig, 2011 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 56-57-58-59) , s. 287-293.

3.1.7 Sayı 61- 70

61. SAYI BAHAR 2012

Sema ASLAN DEMİR, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Johanson, Lars, Martine Robbeets (2010). Transeurasian verbal morphology in a comparative perspective: Genealogy, contact, chance. Wiesbaden: Harrassowitz. 180 pp., s. 285-288.

Haluk ALKAN, Türk Cumhuriyetlerinde Siyasal Kurumsallaşma Süreci: Geçen Yirmi Yılın Bir Bilançosu, s. 1-30.

Gülşen BAŞ, Mardin'de Türk Dönemine Ait Bilinmeyen Bir Mezar ve Mezar Taşları, s. 31-46.

Firdevs CANBAZ YUMUŞAK, Ütopya, Karşı-Ütopya ve Türk Edebiyatında Ütopya Geleneği, s. 47-70.

Melek DİKMEN & Kamile ÇETİN, Klâsik Türk Şiirinde Kadın Takı ve Aksesuarları, s. 71-98.

Bülent GÜL , tarı- Fiili ve Türevleri Üzerine, s. 99-120.

Nejla GÜNAY, Osmanlı'nın Son Döneminde Ahıska Türklerinin Anadolu'ya Göç ve İskânı, s. 121-142.

Osman HORATA, Nef'i'nin "Sözüm" Redifli Kasidesinin İstiare Zemini, s. 143-156.

Arzu KILIÇLAR, Yaşar SARI & Cihan SEÇİLMİŞ, Türk Dünyasından Gelen Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunların Akademik Başarılarına Etkisi: Turizm Öğrencileri Örneği, s. 157-172.

Güray KIRPIK, Haçlılar ve İpek Yolu, s. 173-200.

Zeynel ÖZLÜ, 19. Yüzyılda Düzce Kazasına Göçler, s. 201-222.

Vügar SULTANZADE, The Syntactic Valency of Some Verbs in The Book of Dede Korkut: Diachronic Differences, s. 223-244.

Şule TOKTAŞ & Bülent ARAS, National Security Culture in Turkey: A Qualitative Study on Think Tanks, s. 245-264.

Seyit YÖRE & Z. Seçkin GÖKBUDAK, Ahmed Adnan Saygun'un Çoksesli Müzikte/Türk Çoksesli Müziği'nde Ulusalçılığa İlişkin Kodları, s. 265-284.

62. SAYI YAZ 2012

Umut AL, Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye'nin Yayın ve Atıf Performansı , s. 1-20.

Zeki UYANIK, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Elise Massicard, Alevi Hareketinin Siyasallaşması, (çeviren: Ali Berktaş), İletişim Yayınları, İstanbul 2007, 367 s. , s. 295-302.

Mustafa BIYIKLI & İbrahim BAKIRTAŞ, Şam İhtisab Vergisi Bağlamında Osmanlı Egemenliğinin Zayıflama Süreci (1829-1831) , s. 21-40.

Tuba ÜNLÜ BİLGİÇ & Bestami S. BİLGİÇ, Kosova Türkleri: 'Sıradışı' Bir Türk Diasporası, s. 41-62.

Mehmet BULUT, Osmanlı Ekonomi Politikası'na Yeniden Bir Bakış, s. 63-96.

Nurettin DEMİR, Türkçede Evidensiyel , s. 97-111.

Hayri ERTEN, Neighborhood Consciousness as a Social Control Mechanism According to the Ottoman Judicial Records in the 17th and 18th Centuries (The Case of Konya) , s. 119-138.

Gürdal HÜDAOĞLU, Kıbrıs Çözümüne Ne Kadar Yakın? -Kıbrıslı Türkler Açısından Bir Değerlendirme- , s. 139-158.

F. Gülay MİRZAOĞLU, Türk Halk Türkülerinde Değirmen Motifi ve Değirmenci Türküleri , s. 159-182.

Ainur NOGAYEVA, ABD, Rusya ve Çin'in Nüfuz Mücadelesinde Orta Asya: Araçlar ve Süreçler , s. 183-204.

Ertuğrul TARCAN, Ergin Sait Varol, Kemal Kantarcı & Talat Fırlar, A Study on Kazakh Academicians' Information Technology Acceptance , s. 205-230.

Tülin ACAR, Yatılı Bölge İlköğretim Okullarında Öğrenim Gören 8. Sınıf Öğrencilerinin Ortaöğretime Devam Etme Eğilimleri , s. 231-246.

Süleyman POLAT, XVII. Yüzyılda Kütahya ve Çevresinde Yöneten-Yönetilen İlişkisi , s. 247-268.

Fatih YILDIZ & Fikret ÇELİK, Türk Batıcılığının Milliyetçi-Muhafazakârlık Üzerinden Tenkidi: Erol Güngör Örneği , s. 269-294.

63. SAYI GÜZ 2012

S. Atakan ALTINÖRS, Rousseau'nun Dilin Kökeni Meselesine Yaklaşımı, s. 1-10.

Sema ASLAN, Türkiye Türkçesinde Ol- Yardımcı Fiilli Yapıların Görünüş-Zaman Bildirimindeki İşlevleri, s. 11-30.

İbrahim Etem ÇAKIR, XVI. Yüzyılda Ayntab'da Toplumsal Kontrol Aracı Olarak Mahalle Halkının Rolü, s. 31-54.

Mehmet Merdan HEKİMOĞLU, Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Projesinin Hukuki Boyutları, s. 55-76.

Mehmet Merdan HEKİMOĞLU, Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Projesinin Hukuki Boyutları, s. 77-92.

İbrahim KAVAZ, Tarihselcilik Anlayışı ve Tarihî Romanlarda Gerçeklik Üzerine Bir Değerlendirme, s. 93-110.

M. Akif KİREÇCİ, Türkiye'nin Ortadoğu ve Kuzey Afrika ile İlişkilendirilmesi: Arap Baharı ve Türk Tecrübesi, s. 111-134.

Ahmet PEHLİVAN, Öğretmen Adaylarının Anadolu Ağızlarına Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, s. 135-158.

Hayrettin PINAR, Tanzimat Döneminde İktidar Oyunları: Bâbîâlî ve Hıdiv İsmail, s. 159-188.

Nâzım H. POLAT, Ömer Seyfettin’de İlginç Söz Varlığı, s. 189-210.

Soyalp TAMÇELİK, Kıbrıs’ta İç Göç Hareketleri ve Olası Bir Anlaşmada Etkileri , s. 211-236.

Nuri YAVAN, Türkiye’nin Yurt Dışındaki Doğrudan Yatırımları: Tarihsel ve Mekânsal Perspektif, s. 237-270.

Ali Ata YİĞİT, Çanakkale Savaşlarının Ortaya Çıkardığı Stratejik Bir Zorunluluk: Osmanlı-Bulgar Hudut Tashihi Antlaşması, s. 271-288.

İsa SARI, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Khabtagaeva, Bayarma (2009), Mongolic Elements in Tuvan, Turcologica 81, Wiesbaden: Harrasowitz Verlag. , s. 289-294.

64. SAYI KIŞ 2013

Cenk AKBIYIK , Adnan Karadüz & S. Sadi Seferoğlu, Öğrencilerin İnternet Ortamında Kullandıkları Yazılı Sohbet Dili Üzerine Bir Araştırma, s. 1-22.

Mustafa AKSOY, Kavram Olarak Hayat Boyu Öğrenme ve Hayat Boyu Öğrenmenin Avrupa Birliği Serüveni, s. 23-48.

İ. Seçkin AYDIN, Yazılı İronik Metinlerin Anlamlandırılması Üzerine Bir Durum Saptaması: Köşe Yazısı Örneği, s. 49-70.

Nihal ÇALIŞKAN, Kavramsal Anahtar Modeli ile Metafor ve Deyim Öğretimi, s. 95-122.

Gürkan DOĞAN, Şiir Dili, Bağını ve Zayıf Sezdirimler, s. 123-150.

Derya DUMAN, Medyada “Doğru” Türkçe Tartışmaları Üzerine: Betimleyici-Kuralcı Yaklaşımlar ve Ötesi, s. 151-174.

Celâl ERDÖNMEZ, Tanzimat Devrinde Bazı Kıbrıs Rumlarının Yunan Vatandaşlığına Geçmelerinden Kaynaklanan Hukukî Meseleler, s. 175-198.

Osman KARATAY & Muvaffak DURANLI, Hazar Kağanı Yusuf'un Endülüs'e Mektubu, s. 199-230.

Kemal Reha KAVAS, Mimariyi "Dokumak": Anadolu - Batı Toros Göçerlerinde Çevre - Kültür İlişkisi, s. 231-258.

Turhan KORKMAZ, Emrah İsmail ÇEVİK & Nüket KIRCI ÇEVİK, Satın Alma Gücü Paritesinin Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan İçin Geçerliliği: Birim Kök ve Eşbütünleşme Analizi, s. 259-284.

Mehmet NARLI, Romanlar ve Taşralar: Türk Romanında Taşra Algıları Üzerine Bir Değerlendirme, s. 285-316.

Ceylan TOKLUOĞLU, Azerbaijani Elite Opinion on the Resolution of the Nagorno-Karabakh Conflict (1991 and 2002) , s. 317-342.

Mehmet AYDIN, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Dursteler, Eric R. (2012). İstanbul'daki Venedikliler. Yeniçağ Başlarında Akdeniz'de Millet, Kimlik ve Bir Arada Varoluş, çev. Taciser Ulaş Belge. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yay. , s. 343-346.

Bilig, 2012 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 60-61-62-63) , s. 351-356.

Bilig, 2012 yazar adı dizini kış-bahar-yaz-güz (sayılar: 60-61-62-63) , s. 357-362.

65. SAYI BAHAR 2013

Ahmet AĞIR, Cengiz Aytmatov'un Gün Olur Asra Bedel'inde Kimlik Oluşturma Süreçleri, s. 1-22.

Özlem BAŞARIR, Diyarbakır Voyvodası Mustafa Ağa'nın Terekesi Üzerine Bazı Düşünceler, s. 23-46.

Özlem AKTAŞ, Çağdaş Can Birant, Belgin Aksu & Yalçın Çebi, Automated Synonym Dictionary Generation Tool for Turkish (ASDICT) , s. 47-68.

Togay Seçkin BİRBUDAK, Osmanlı Basımında Mahmud Şevket Paşa Suikastı, s. 69-94.

M. Turgut DEMİRTEPE & Hasan Selim ÖZERTEM, Yükselen Tehdit Algısı Karşısında Çin'in Yumuşak Güç Siyaseti: Politikalar ve Sınırlılıkları, s. 95-118.

Leyla Burcu DÜNDAR, Terkibin Muvazenesini Arayan Bir Aydın: Peyami Safa'nın Türk İnkılabına Muhafazakârlaşan Bakışı, s. 119-134.

Mustafa DURMUŞ, İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Sadeleştirilmiş Metin Sorunları Üzerine, s. 135-150.

Sadettin EĞRİ, Edebiyatta Bedîyyeler ve Bir Kasîde-i Masnû'a İncelemesi, s. 151-164.

İ. Baran USLU, Nurettin DEMİR, H. Gökhan İLK & A. Egemen YILMAZ Bilgisayar Bir Metni Vurgulu Okuyabilir mi? , s. 165-176.

Yunus KOÇ, Ömer Lütfi Barkan'ın Tarihsel Demografi Çalışmalarına Katkısı ve Klasik Dönem Osmanlı Nüfus Tarihinin Sorunları, s. 177-202.

Umut KOLDAŞ, The Turkish Press and the Representation of the Armenian Minority during the 1965 Events, s. 203-230.

Osman KÖKSAL, XIX. Yüzyıl Ortalarında Bir Osmanlı Kasabasındaki Şahıs Adı Profili, s. 231-246.

Tarık ÖZCAN, Modern Bir Öncü: Keloğlan, s. 247-258.

Zeynel ÖZLÜ, XIX. Yüzyılın İlk Yarısında İstabl-ı Âmirenin Gelir ve Giderleri ile İlgili Bir Değerlendirme, s. 259-284.

Mustafa Serdar PALABIYIK, The Ottoman Travellers' Perceptions of the Far East in the Early Twentieth Century, s. 285-310.

Vugar SULTANZADE, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Kıbrıs Ağzıyla İlgili İki Araştırma, s. 311-314.

66. SAYI YAZ 2013

İlker AYDIN, Attribution in Turkish with Dependency Tree Analyses, s. 1-40.

Levent AYDIN & Mustafa ACAR, Economic Implications of Turkey's Regional Integration with its Neighborhood, s. 41-60.

Hasan DEMİROĞLU, General İvan K. Kişelskiy'in Balkan Slavları Hakkındaki 1863 Yılı Raporu, s. 61-78.

A. Merthan DÜNDAR, Şehzade Abdülkerim Efendi'nin Japonya'nın Desteğiyle Türkistan İmparatoru Olma Meselesi Üzerine, s. 79-92.

Erol KÖROĞLU, Sahnenin Dışındakiler 'i Tamamlamak: Ahmet Hamdi Tanpınar ve Kurtuluş Savaşı Anlatıları Türü, s. 93-122.

Yüksel NİZAMOĞLU, 1917 Yılında Hicaz Cephesi: Arap İsyanının Yayılması ve Medine'nin Tahliyesi Programı, s. 123-148.

Bülent ÖZKAN, Yöntem ve Uygulama Açısından "Türkiye Türkçesi Söz Varlığının Derlem Tabanlı Sözlüğü"* , s. 149-178.

Esra SAZYEK, Elif Şafak'ın Romanlarında Çokkültürlülük Aracı Olarak Tasavvuf, s. 205-228.

Ömer Naci SOYKAN, İnsan Hakları: Kavramsal Bir Çözümleme, s. 229-246.

Hacer TOKYÜREK, Eski Uygur Türkçesinde "Köñül" Sözü, s. 247-272.

Uğur TUZTAŞI & İlgi Yüce AŞKUN, "Türk Evi" İdealleştirmesinde "Osmanlı Evi" ve "Anadolu Evi" Kavramlarının Ortaklıklarına İlişkin İşlevsel Açıklamalar, s. 273-296.

Himmet UMUNÇ, Doğu ve Ötekilik: İngiliz Seyahatnamelerinde Türk Kimliği (Lady Montagu ve Richard Chandler), s. 297-314.

Nermin YAZICI, Çocuk Edebiyatı ve Edebiyat Eleştirisi: Çocuk Kalbi Romanında Anlatının Biçimlenişi ve Söylemsel Niyetler s. 315-334.

Ahmet Murat TAŞER, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Alkan, Haluk (2011). Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde Siyasal Hayat ve

Kurumlar: Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan. Ankara: USAK Yayınları. , s. 335-338.

67. SAYI GÜZ 2013

Engin ARIK, Türk İşaret Dili'nde Sınıflandırıcılar Üzerine Bir Çalışma, s. 1-24.

Havva Kök ARSLAN & Fırat ÇAPAN, Kürt Meselesinde Şiddet Sarmalını Aşmak ve Çözüm Süreci, s. 25-48.

Mehmet Merdan HEKİMOĞLU, Mahalli İdarelerin Azerbaycan ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasalarındaki Düzenlenişine Karşılaştırmalı Bir Bakış, s. 49-72.

Rüya KILIÇ, Osmanlı Devletinde Deliliğin Tarihi: Toptaşı Örneği, s. 91-110.

Lars JOHANSON, Selection of Subjunctors in Turkic Non-Finite Complement Clauses, s. 73-90.

Tamara ÖLÇEKÇİ, Manaplar ve Kırgız Tarihindeki Roller, s. 111-128.

Julian RENTZSCH, Türk Dillerinde Kipsellik ve Kipselliğin Anlambilimsel Haritası, s. 129-168.

Kamuran SAMİ, Kırsal Alevî Kültüründe Çevre, Mekân ve İnsan Etkileşimi - İki Köy Örneği, s. 169-194.

Ali E. ŞAHİN & Hakan DEDEOĞLU, An Evaluation of the International Children's Books about Turkey and Turks, s.195-212.

Akif TABAK, Ünsal Sığrı & Tolga Türköz, Öz Liderlik Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması Çalışması, s. 213-246.

İsmail TAŞ, Kutadgu Bilig'de İyilik Problemi, s. 247-272.

Refik TURAN Azerbaycan'da Okutulan Tarih Ders Kitaplarında Stalin ve Uygulamalarına Yaklaşım, s. 273-294.

Nurettin CEVİZ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Kireççi, Mehmet Akif (2012). Başlangıcından Günümüze Arap Milliyetçiliği. Ankara: Grafiker Yayınları., s. 295-300.

Duygu Özge DEMİR, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Rachewiltz I. - Rybatzki V. (2010). Introduction to Altaic Philology, Turkic, Mongolian, Manchu. Leiden: Brill., s.301-306.

68. SAYI KIŞ 2014

Kubilay AKTULUM, Tahsin Yücel'in Yalan Adlı Romanında Yazınsal Bir İzlek Olarak Aşırmacının Portresi, s. 1-24.

Ahmet BALCI, Çocuklara Kıraat Dergisi, s. 25-42.

Mine BARAN, Pamir Yaylası'ndan Ulupamir Köyü'ne: Kırgızlarda Sosyo-Kültürel Yaşam ve Mekânın Dili, s. 43-58.

Günseli BAYRAKTUTAN Mutlu BİNARK, Tuğrul ÇOMU, Burak DOĞU, Gözde İSLAMOĞLU & Aslı TELLİ AYDEMİR, Siyasal İletişim Sürecinde Sosyal Medya ve Türkiye'de 2011 Genel Seçimlerinde Twitter Kullanımı, s. 59-96.

Kerim DEMİRCİ, Pro-formlar: Zamirler Temsil İşlevinde Yalnız mı?, s. 97-116.

Cafer GARİPER, Necip Fazıl'da ve Ahmet Hâşim'de Başın Aykırılığı ve Horlanması, s. 117-140.

Cihat GÖKTEPE & Tuba Ünlü BİLGİÇ, İngiliz Güvenlik ve Dış Politikasında Kıbrıs (1945-1974), s. 141-168.

Seyfullah KARA, Selçuklu Türkiye'sinde Eğlence Türü Olarak Bezm ve Musiki, s.169-182.

Hülya PİLANCI, 7-9 Yaş Arasındaki Türk Çocuklarında Kelime Çağrışımını Etkileyen Sosyoekonomik Değişkenler, s.183-208.

Hüseyin ŞİMŞEK, Osmanlı Devletinde Özel Okullar ve İlk Türk Özel Okulunun Tarihçesine Dair Yeni Bilgiler, s.209-230.

Haziretali TURSUN & Dâna MOLDOBAEVA, Enver Paşa'nın Orta Asya'daki Milli Mücadeleye Verdiği Desteğin Moskova Arşivlerinde Belgelemesi, s. 231-242.

Hacer TOPAKTAŞ, Osmanlı-Lehistan-Kırım Üçgeninde Diplomasi: Şah Mirza'nın Varşova Temsilciliği (1746-1747), s. 243-266.

Özen YAYLAGÜL, Eski Uygur Türkçesi ve Batı Orta Türkçesiyle Yazılmış Tıp Metinlerindeki Fiiller, s. 267-296.

Süer EKER, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Lars Johanson (2002). Türk Dili Haritası Üzerinde Keşifler. çev. N. Demir ve E. Yılmaz. Ankara: Grafiker Yayınları, s. 297-302.

Bilig, 2013 MAKALE ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 64-65-66-67) , s. 303-308.

Bilig, 2013 YAZAR ADI DİZİNİ KIŞ-BAHAR-YAZ-GÜZ (SAYILAR: 64-65-66-67) , s. 309-314.

69. SAYI BAHAR 2014

Kaya BAYRAKTAR, Makedonya Sorunu ve Avrupa Müdahalesi (1902-1905) , s. 1-28.

Mehmet ÇINAR, Hülya KANALICI AKAY & Feridun YILMAZ, A Sectoral Analysis of Hysteresis in Unemployment: Evidence from Turkey, s. 29-52.

Mehmet DEMİRYÜREK, The Legal Foundations of the Commercial Relations between The Ottomans and Neapolitans, s. 53-74.

Bahar GÜDEK, Geleneksel Bir Yakut Çalgısı: Vargan, s. 75-88.

Burcu İlkay KARAMAN, Atatürk and the Turkish Terminology Reform: The (Re-)turkification of Geography Terms, s. 89-126.

Pınar Kasapoğlu AKYOL, Kùltürel Değişme ve Teknolojinin Etkisiyle Şekillenen Günümüz Ninnileri ve Ninni Dinletme Geleneği, s. 127-142.

Işık KUŞÇU, Uygur Diasporasının Dijital Ortamdaki Faaliyetleri: Kimlik ve Anavatan Meselesi, s. 143-160.

Aziz MERHAN, Bayındır Tahtacıları ve Dillerinin Belirgin Özellikleri, s.161-170.

Bülent ÖZKAN, Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Fiillerin Derlem Denetimi ve Derlem Tabanlı Sözlüğü, s.171-204.

Ü. Gülsüm POLAT, I. Dünya Savaşı'nın Hong Kong'daki Son Osmanlı Tebaasına Etkileri, s. 205-220.

Musa Yaşar SAĞLAM, Bir Çevirmenin Gözünden Kaçanlar ve Editörün Önerileri, s. 221-238.

Selay Ilgaz SÜMER & M. Mithat ÜNER, Türkiye ile Orta Asya Türk Cumhuriyetleri Arasındaki Psikolojik Mesafe, s. 239-262.

Selim TEZCAN, Realpolitik and Jihād: Najm al-Dīn Ilghāzī's Relations with the Early Crusader States, s. 263-296.

Tuba Işınsu DURMUŞ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü Projesi, s. 297-298.

70. SAYI YAZ DIŞTÜRKLER ÖZEL SAYISI

Kutlay YAĞMUR, Sunuş, s. 1-6.

Orhan AĞIRDAĞ, Kathelijne Jordens & Mieke Van Houtte, Speaking Turkish in Belgian Primary Schools: Teacher Beliefs versus Effective Consequences, s. 7-28.

Mehmet Ali AKINCI, Fransa'daki Türk Göçmenlerinin Etnik ve Dinî Kimlik Algıları, s. 29-58.

N. Feyza ALTINKAMIŞ & Orhan AĞIRDAĞ, Determinants of Language Use and Attitudes among Turkish Speakers in Flanders: A Focus on Generational Difference, s. 59-80.

Nurhan BAŞ, Federal Almanya'da Yayımlanan Türkçe Günlük Gazetelerin Dil Kullanımı Üzerine, s .81-104.

Gülcan ÇOLAK BOSTANCI, Amerika'daki Birinci ve İkinci Kuşak Türklerin Dil Tercihleri, Sürdürümleri, Tutumları ve Etnik Dilsel Canlılıkları, s. 105-130.

Nursel ELMAS, Kosovalı Türkler: Dilleri ve Kültürleri, s. 131-152.

Işıl ERDUYAN, Competing Discourses in the Classroom: Turkish Instruction in Berlin, s. 153-180.

Eija KUYUMCU, İkidilli Dil Kullanımı Üzerine Bir Vaka Çalışması: Bir Çocuğun İsveççe ve Türkçe Okuma-Yazma ve Söylev Alışkanlıkları, s. 181-210.

Bahar OTCU-GRILLMAN, Turkish Language Teaching in the US: Challenges, Opportunities, Sense of Belonging and Identities, s. 211-236.

Kutlay YAĞMUR, Intergenerational Differences in Acculturation Orientations of Turkish Speakers in Australia, s .237-238.

Kadir YALINKILIÇ, Kırcalı Örneğinden Hareketle Bulgaristan'da Türkçenin Etnikdilsel Canlılığı, s. 259-282.

Kadir YALINKILIÇ & Kutlay YAĞMUR, Batı Trakya Türklerinin Anadillerine ve Kültürlerine Karşı Tutumları, s. 283-308.

Figen GÜNER DİLEK, Yayın değerlendirme, s. 309-314.

3.1.8 Sayı 71- 80

71. SAYI GÜZ 2014

Refika ALTIKULAÇ DEMİRDAĞ, Hikâyede Tip Sorunsalı ve Sabahattin Ali'nin Kamyon'u , s. 1-18.

Erkan ARKIN & Necdet OSAM, Eğitim Dilindeki Tartışmaya Derinlemesine Bir Yaklaşım, s. 19-42.

Zehra ARSLAN, Batum Göçmenleri (1914-1930) , s. 43-64.

Erhan AYDIN & Erkin ARİZ, Xi'an Yazıtı Üzerinde Yeni Okuma ve Anlamlandırmalar, s. 65-80.

Ayabek BAYNİYAZOV & Canar BAYNİYAZOVA, Kazakistan'da Kıpçak Sözlükleri ve XVIII-XX. Yüzyıllar Arası Sözlük Çalışmaları, s. 81-92.

Ali ÇELİKKAYA, Azerbaycan'da Petrol Dışı Vergi Sisteminin Gelişimi ve Reform Önerileri, s. 93-122.

Ayşe ÇOLPAN KAVUNCU, Özbekistan'da Merkez-Yerel İlişkisi: Taşkent Mahalleleri Üzerine Bir Deneme, s. 123-146.

Salim ÇONOĞLU, Ata Govşudov'un Ferman Romanında Millî Kimliğin Yeniden İnşası Sürecinde Millî Kültür Unsurları, s. 147-168.

Emine ERDOĞAN ÖZÜNLÜ, Osmanlı ve Kırgız Konargöçerlerinde Yurt, s. 169-178.

Cahit GELEKÇİ, Avusturya'da Yaşayan Türklerin Türkiye ile Bağları ve Evlilik Göçü, s.179-204.

Javanshir SHİBLİYEV, Linguistic Landscape Approach to Language Visibility in Post-Soviet Baku, s. 205-232.

Vahit TÜRK & Uluhan ÖZALAN, Kutadgu Bilig’deki sanı Edatı Üzerine, s. 233-246.

Ela Burcu UÇEL & Alev KATRİNLİ, A Qualitative Inquiry from the Aegean Region: Changing Ruling Class in Business Circles, s. 247-268.

Lazzat URAKOVA, Performans Teori’nin Aytıslara Uygulanması ve Konısbay’ın Şınbolat’la Yaptığı Aytısta Söyleyici, Genel Dinleyici, Keşif ve Düzenleme, s. 269-280.

Halil İbrahim GÖK, Yayın Değerlendirme.

72. SAYI KIŞ 2015

Doç. Dr. Resul AY, Erken Dönem Anadolu Sufiliği ve Halk İslam’ında Hulûlcü Yaklaşımlar ve Hulûl Anlayışının Farklı Tezahürleri, s. 1-24.

Doç. Dr. Kerim DEMİRCİ, En Az Çaba Yasası ve Kazak Türkçesindeki Yaygın Örnekleri, s. 25-42.

Doç. Dr. Mine GÜVEN, Türkiye Türkçesindeki Kendi Biçimbiriminin İşlevlerinin Tarihsel Gelişimi Üzerine, s. 43-72.

Doç. Dr. Vüsale MUSALI, Türk Tezkireciliğinin Araştırılmamış Bir Sayfası, s. 73-92.

Doç. Dr. Zafer AKBAŞ, Türkiye’nin Fırat ve Dicle Sınırşan Sularından Kaynaklanan Güvenlik Sorunu ve Çatışma Riski, s. 93-116.

Prof. Dr. Mitat ÇELİKPALA, Rekabet ve İşbirliği İkileminde Yönünü Arayan Türk-Rus İlişkileri, s. 117-144.

Prof. Dr. Çağrı ERHAN & Dr. Ersin EMBEL, Türk Dış Politikasında Karar Vericileri Yönlendiren Yapısal Faktörler, s. 145-170.

Doç. Dr. Serhat ERKMEN, İç Etkenler Açısından Türkiye’nin Kuzey Irak Politikasının Dönüşümü, s.171-196.

Prof. Dr. Cihat GÖKTEPE & Prof. Dr. Süleyman SEYDİ, Soğuk Savaş Başlangıcında Türk Dış Politikası, s. 197-222.

Prof. Dr. Tarık OĞUZLU, Güvenlik Kültürü ve Türk Dış Politikası, s. 223-250.

Yrd. Doç. Dr. Tuba ÜNLÜ BİLGİÇ, The Roots of Anti-Americanism in Turkey 1945-1960, s. 251-280.

Prof. Dr. Mehmet AYDIN, Yayın Değerlendirme, s. 281-284.

73. SAYI BAHAR 2015

Prof. Dr. Kubilay AKTULUM, Romanesk Söylemin Tarihselleştirilmesi ya da Tarihi Yeniden Yazmak, s. 1-16.

Doç. Dr. Hakan ANAMERİÇ, Yazma Eserlerde Bir Bilgilendirme Aracı Olarak Şukka, s. 17-38.

Yrd. Doç. Dr. Özlem BAŞ, Araş. Gör. Ayşegül Avşar TUNCAY & Doç. Dr. Ali Ekber ŞAHİN, Asya-Avrupa Kökenli Masalların İlköğretimde Yapısal Bir Metinlerarasılık Perspektifinde Kullanılması, s. 39-62.

Prof. Dr. Esra BURCU , Yrd. Doç. Dr. Filiz YILDIRIM, Arş. Gör. Çiğdem Sema SIRMA & Sosyolog Seçil SANIYAMAN, Çiçeklerin Kaderi: Türkiye’de Kadınların Erken Evliliği Üzerine Nitel Bir Araştırma, s. 63-98.

Doç. Dr. Murat Sadullah ÇEBİ, İsviçre’deki Minare Karşıtı Referandum Afişlerinde İslamofobi’nin Söylemsel İnşası, s. 99-140.

Prof. Dr. Bekir DENİZ, Ak Kesene: Çu Havzasında Bir Yapı, s. 141-156.

Doç. Dr. Murat Anıl MERCAN & Yrd. Doç. Dr. Mesut KARAKAŞ, Industry-Level Female-Male Wage Gap in Turkey, s. 157-170.

Yrd. Doç. Dr. Jale Özata DİRLİKİYAPAN, Yaşar Kemal’in Kalemінде Zuhur Eden Köroğlu, s. 171-184.

Doç. Dr. Koray ÖZCAN, Selçuklu Çağında Anadolu Kentleşme Koridoru, s. 185-206.

Yrd. Doç. Dr. Hanifi ŞAHİN, Câmîu't-Tevârîh'e Göre Gâzân Hân'ın Müslümanlığı ve Bunun İlhanlı Toplumuna Yansımaları, s. 207-230.

Yrd. Doç. Dr. Ömer ESEN & Doç. Dr. Metin BAYRAK, Kamu Harcamaları ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Geçiş Sürecindeki Türk Cumhuriyetleri Üzerine Bir Uygulama, s. 231-248.

Yrd. Doç. Dr. Gökhan TUNÇ, Çağdaş Türk Edebiyatında Görsel Şiir, s. 249-270.

Arş. Gör. Orçun ÜNAL, İhe Ashete Yazıtı: Yeni bir okuma ve anlamlandırma denemesi, s. 271-294.

Prof. Dr. Fırat PURTAŞ, Yayın Değerlendirme, s. 295-298.

74. SAYI YAZ 2015

Sibel Aybarç BURSALIOĞLU & Sibel SelimNurken AITYMBETOV, Ermek TOKTAROV & Yenlik ORMAKHANOVA, Nation-Building in Kazakhstan: Kazakh and Kazakhstani Identities Controversy, s. 1-21.

İsrafil BABACAN, Tarzî-i Efşâr'ın Türkçe Şiirleriyle Farsçada Oluşturduğu Folklorik Bir Üslup, s. 21-44.

V.Atilla OĞUŞGİL, Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye'de Yükseköğretimde Etkinliği Belirleyen Faktörler, s. 45-70.

Cafer GARİPER, Cengiz Aytmatov'un Al Yazmalım Selvi Boylum Hikâyesi ve Göstergelerarasılık, s. 71-96.

Ümit HACIOĞLU, Hasan DİNÇER & İ.Erkan ÇELİK, Ekonomik Rehabilitasyon Süreci ve Yatırım Çevresi: Bosna Hersek, s. 97-124.

Muhittin KAPLAN, Abdullah Yuvacı & Shatlyk Amanov, One Nation, Many Voices? External Cohesion of the Turkic Council States in the United Nations General Assembly, 1993-2011, s. 125-150.

Nuray OCAKLI, Changing Immigrant Profile and Settlement Patterns in the Nigbolu Sandjak, s. 151-174.

V.Atilla OĞUŞGİL Avrupa Birliği Yolunda Türkiye İnsan Hakları Kurumu'nun Birleşmiş Milletler Paris Prensipleri Işığında Değerlendirilmesi, s. 175-198.

Hande SEBER, Lord Byron'ın The Giaour (Gâvur) Adlı Hikâyesinde Türk Kültüründen İzler, s. 199-218.

Kadriye TÜRKAN, Türk Dünyası Masallarından Yansıyan Şaman Olgusu, s. 219-238.

Abdullah UĞUR, Müzik Coğrafyası: Türkülerdeki Coğrafya, s.2 39-259.

Kutlay YAĞMUR, Language maintenance and shift patterns of the Turkish speakers in The Netherlands, s. 259-286.

Emine YILMAZ, Altayistik Bağlamında Macarca-Türkçe Dil İlişkileri, s. 287-308.

Nadirhan HASAN, Abdurahmon Go'zal (2014). Yassavi Faqrnomasi. Çev.: İbrahim Hakkul, Nadirhan Hasan. Toshkent: Navro'z Nashriyoti., s. 311-314.

75. SAYI GÜZ 2015

Gül Banu DUMAN, 19.Yüzyıl Kırgız Şiiri ve Dönemin Sosyal ve Siyasi Gelişmelerinin Şiirdeki Yansımaları, s. 1-21.

Latife UTAŞ AKHAN & Makbule BATMAZ, Bulgaristan'dan Türkiye'ye Gelen Göçmenlerin Yaşam Profillerinin Memnuniyet Durumlarına Etkisi, s.23-42.

Raziyahan ABDİYEVA, Tuncer ÖZDİL & Cusup PİRİMBAYEV, Geçiş Ekonomilerinde Vergi Kültürü ve Etkileyen Faktörler: Kırgızistan Örneği, s. 43-73.

Emel G. OKTAY, Avrupa Komşuluk Politikası ve Azerbaycan: Eleştirel Bir Değerlendirme, s.74-102.

Fatma Zehra FİDAN, Tesettürlü Kadınlarda Öz Bakım ve Estetik Yönelimler, s.103-126.

Nurettin HATUNOĞLU, Buhara - Afganistan - Türkiye Üçgeninde Mangıt Hanedanı'nın Dil ve Aidiyet Durumu, s.127-156.

Zhazira TOLEUBAYEVA & Tattigul KARTAYEVA, The Regional Features Of The Winter Pastures On The Lower Reaches Of Syrdarya (the End of 19th to the First Half of 20th Century), s.157-175.

Gülmira OSPANOVA, Necip Fazıl Kısakürek'in Şiirlerinde Örtmece, s. 177-194.

Neslihan KANSU Yetkiner & Nihal YETKİN KARAKOÇ, Yüzyıllık Süreçte Tevfik Fikret'in Şermin Yapıtı Bağlamında Diliçi Çeviri ve Yanmetin Olgusu, s. 195-225

Guldana SARBASSOVA, Language and Identity in Kazakh Horse Culture, s. 227-248

Şükran DİLİDÜZGÜN, Teaching Turkish as a Foreign Language Through Poetry: From Words to Worlds, s. 249-274

Şükrü BALCI & Bünyamin AYHAN, Patterns of Television Viewing Behavior in Kyrgyzstan: A Perspective of Uses and Gratifications, s. 275-311

Zeyneb ÇAĞLIYAN İÇENER, Türkiye'de Başkanlık Sistemi Tartışmalarının Yakın Tarihi: Özal ve Demirel'in Siyasi Mülâhazaları, s. 312-340

76. SAYI KIŞ 2016

Evren BALTA & Süheyla DEMİR, Tarih, Kimlik ve Dış Politika: Rusya Federasyonu Güncel Tarih Ders Kitaplarında Osmanlı-Türk İmajı, s. 1-31

Gamze ÖKSÜZ & Fatih YAPICI, Nestor İskender ve İstanbul'un Türkler Tarafından Alınış Hikâyesi, s. 33-57.

Zübeyde GÜNEŞ YAĞCI, Kuzey Kafkasya'nın Uluslararası Lideri: Sefer Zaniko, s. 59-85.

İhsan ÇOMAK, Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesi ve Burada Okuyan Türk Öğrenciler Hakkında Bir Rapor, s. 87-115.

Gulzhaukhar KOKEBAYEVA, The Place of Turkestan in the Foreign Political Strategy of Germany in the First Half of the 20th Century, s. 117-137.

Yaşar DEMİR, Birinci Dünya Savaşı'nın Müslüman Esirleri: Alman Kamplarında Tutulan Müslüman Esirler ve Osmanlı Devleti'nin Tutumu, s. 139-158.

Roza ABDIKULOVA, 1916 Türkistan İsyanı'nın Kırgız Edebiyatına Yansıması: Ürkün, s. 159-177.

Hasan Ali KARASAR, The Early Turkestani Émigré Struggle and Turkestanism: Nation – Imagining in Emigration: 1925-1940, s. 179-204.

Mehmet ÇINAR & Sema AY, Validity of Balanced Growth: Evidence from Turkey, s. 205-226.

Giray FİDAN, The Turk Travelogue: Kang Youwei's Journey to the Ottoman Empire, s. 227-243.

Gülşen KAYA OSMANBAŞOĞLU, Political Economy of the Democrat Party: A Dual Employment of Theory and Practice, s. 245-267.

Gürer GÜLSEVİN, 11.Yüzyılda Hangi Oğuz Diyalektleri Vardı?, s. 269-300.

Mustafa S. KAÇALIN, Yayın Değerlendirme, s. 301-307.

Ömür TİBET, Yayın Değerlendirme, s. 309-312.

77. SAYI BAHAR 2016

M.Akif KİREÇCİ & Selim TEZCAN, The Predicament of the Crimean Tatars, Past and Present, s. 1-26.

Meltem AYDIN, Kaptan-ı Derya Canım Hoca Mehmed Paşa, s. 25-53.

Baktybek ISAKOV, How Did the State and Kinship Create Soviet Economy? (Case of Kyrgyzstan), s. 55-81.

Kubilay YAZICI, Yeni Türk Devletlerinin Posta Pullarında Türk Kimliği ve Kültürü, s. 83-108.

Sezen KILIÇ, Alman Deniz Ataşesi Humann'ın Mektuplarında Enver Paşa, s. 109-130.

Onur Güneş AYAS, Musiki İnkılabı ve Rus Modeli: Karşılaştırmalı Müzik Sosyolojisi Açısından Bir Tartışma, s. 131-155.

Kadir Murat ALTINTAŞ, Kaybolmaya Yüz Tutmuş Geleneksel Türk El Sanatkârlarının Karşı Karşıya Bulunduğu Ticari Sorunların Analizi, s. 157-182.

Gulbanu KOSHENOVA, Kazakistan, Taraz'da Babacı Hatun Türbesi, s. 183-202.

Erdem SEÇİLMİŞ & İrem DİDİNMEZ, Vergi Reformlarının Davranışsal İktisat Perspektifinden Değerlendirilmesi: Türkiye Örneği, s. 203-232.

Elif Korap ÖZEL & Şadiye DENİZ, Türk Medyasının İntihar Haberlerini Sunumunda Etik Sorunlar: Cem Garipoğlu ve Mehmet Pişkin İntiharları, s. 233-270.

Nan A LEE & Dae-Sung KİM, Trends in Turkish Studies in Korea, s. 271-291.

Erkan SALAN, Eski Anadolu Türkçesinde Aruz Vezni ve Uyağın Ek Kullanımına Etkisi, s. 295-318.

Çiğdem USTA, Üçüncü Kişiyeye Emrin Semantiği, s. 319-338.

Cemile KINACI, Yayın Değerlendirme, s. 339-342.

78. SAYI YAZ 2016

Çağrı ERHAN & Erhan AKDEMİR, Türkiye – Avrupa Birliği Müzakere Sürecinde İlk On Yılın Muhasebesi (2005-2015) , s. 7-35.

Ercüment TEZCAN, Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın Demirkan Kararı ve Türk Vatandaşlarının AB Üyesi Ülkelerde Hizmet Alımı, s. 37-71.

İrfan Kaya ÜLGER, The European Union's Role in Turkey's Social Transformation, s. 73-93.

Hülya Bayrak AKYILDIZ, Çocuk Bakış Açısının Anlatıda Kullanılışı ve İşlevi Üzerine, s. 95-116.

Johan VANDEWALLE, On Uzbek Converb Constructions Expressing Motion Events, s. 117-149.

Mehmet GÜNEŞ, 1970'lerde Türk Toplumundaki Sosyal Değişimin Yokuşa Akan Sular Hikâyesindeki Akisleri, s. 151-171.

Sibel TURHAN TUNA, Water-related Tales and Beliefs in Muğla Region, Turkey, s. 173-198.

Oya ŞENYURT, Arşiv Belgeleri Işığında III. Selim'in Askerî Alandaki Kararlarının İstanbul'da Kent Mekanının Kullanımına Etkileri, s. 199-229.

Ramazan GÖKBUNAR vd. , Varlık Vergisinin Türk Romanında Yansıması, s. 231-251.

Senem KUMOVA METİN & Bahar KARAOĞLAN, Türkiye Türkçesinde Eşdizimlerin İstatistiksel Yöntemlerle Belirlenmesi, s. 253-286.

Yaşar KONDAKÇI vd., Regional Internationalization in Higher Education between Turkey and The Balkans, s. 287-308.

Adiyeva Pakizat MİNEVARKIZI & Fatma Ahsen TURAN, Türk Halklarının Folklorunda Müzik Aletleri ve Onlarla İlgili Mitik Anlatılar, s. 309-326.

Ayşe DALYAN, Edebiyatta Zihniyet İncelemesi ve Ahmed Paşa'nın Kerem Redifli Kasidesinde Zihniyet Çözümlemesi, s. 327-359.

Emine ÖZMETE, Evli Kadınlar ve Erkekler İçin Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlaması, s. 361-391.

Fırat PURTAŞ, Yayın Değerlendirme, s. 393-396.

79. SAYI GÜZ 2016/15 TEMMUZ DARBE TEŞEBBÜSÜ VE TÜRKİYE DEMOKRASİSİ ÖZEL SAYISI

Bilal KARABULUT, 15 Temmuz ve Türk Ulusal Kimliğinin Uyanışı: Konstrüktivist Teori Perspektifinde Bir Analiz, s. 1-22.

Ayşe SÖZEN USLUER, The July 15 Failed Coup Attempt and Its Implications for Turkish Foreign Policy, s. 23-44.

Giray Saynur DERMAN & Hande OBA, Making a Determination from the Operational Code of a New and Influential Actor: President of Turkey Recep Tayyip Erdogan, s. 45-67.

Erhan İÇENER, Turkey – EU Relations after the Failed July 15 Coup Attemp, s. 69-87.

Salih Zeki HAKLI, The Rethinking of the July 15 Coup Attemp on Bureaucratic Communitarianism in Turkey, s. 89-106.

Zeyneb Çağlıyan İÇENER, July 15: The Siege of Democracy in Turkey and the People's Unprecedented Resistance, s. 107-128.

Nurettin GÜZ & Gülsen SARAY, Ak Parti Hükûmetlerinin Nükleer Enerji Politikalarının Türk Basınında Tartışılması (2000-2016 Dönemi), s. 129-158.

Atilla YAYLA, On Turkey's Classical Revolution of July 15, s. 159-172.

Mustafa ULUÇAKAR & Ali ÇAĞLAR, Turkish Professional Military Education and Civilian Control, s. 173-196.

Cennet USLU, Why Did People Become Human Shields Against The Coup?, s. 197-210.

Devrim ÖZKAN & Buğra KALKAN, Structuring the Perception Through Media: The US and the UK Press on 2015 Turkish Parliamentary Elections, s. 211-234.

Mehmet EVKURAN, On The Nympholept Mahdy and His Blocked Victory "An Inquiry on the Politic- Theology of a Conversion", s. 235-251.

Haluk ALKAN, 15 Temmuz'u Anlamak: Parametreler ve Sonuçlar, s. 253-272.

Selim KAYHAN & Muhsin KAR, Resilience of the Turkish Financial System to Failed Coup Attempt, s. 275-291.

80. SAYI KIŞ 2017

İbrahim KALIN, Hoca Ahmed Yesevî, Hüküm ve Hikmet, s. 1-15.

Betül GÜRER, Ahmed Yesevî'nin Dîvân-ı Hikmet'i Ekseninde Tasavvufî Düşüncede İlahî Aşk, s. 17-41.

Alaattin CANBAY & Zeki NACAĞCI, Hoca Ahmet Yesevî Öğretisinin Türk Müzik Kültürüne Yansımaları, s. 43-75.

Ahmet YILDIRIM, Hoca Ahmed Yesevî Düşüncesinin Kaynağı Olarak Hadis, s. 76-93.

Funda TOPRAK, İnsan-ı Kâmil'e Bakışlarıyla Yusuf Has Hacip ve Hoca Ahmed Yesevî, s. 95-122.

Cüneyt AKAR & Ömer ÖZKAN, Values of Honesty and Integrity in Kutadgu Bilig, s. 123-145.

Ali TAŞ vd., Kutadgu Bilig'de Stratejik Düşünmenin İzini Sürmek, s. 147-178.

Abdullah MERT, Kutadgu Bilig Nüshalarının Eskicilik Açısından Karşılaştırılması, s.179-215.

Arzu UĞURLU KARA & Enver AYDOĞAN, Ahilikte Psikolojik Sermaye Davranışı, s. 217-237.

Ramazan BİÇER & Osman SEZGİN, Teo-Psikolojik Açıdan Matüridi'de İrade Özgürlüğü, s. 239-263.

Muhsin MACİT, Şah İsmail Ahmet Paşa Divanı'nı Okudu mu? ,s. 265-278.

Zhanat KUANYSHBAYEVA & Yerlan ZHIYENBAYEV, Ayqap Dergisi ve Mağcan Cumabayev'in Şiirleri Örneğinde 20. Yüzyıl Başında Kazak Edebî Dilinde Kullanılan Kitabi Unsurlar, s. 279-315.

Aida KASİEVA, The Jew's Harp Music Impact on American and Kyrgyz as Representation of their Cultural Identity, s. 317-338.

Saadet ÇETİN, Yayın Değerlendirme, s. 339-342.

Fatih AKBAY, Yayın Değerlendirme, s. 343-346.

3.1.9 Sayı 81- 88

81. SAYI BAHAR 2017

Mustafa EREN, İhvân-ı Safâ'nın Sanat Ontolojisi, s. 1-26.

Fırat YAŞA, Han'ın Mutfağından Bahçesaray'daki Kölelere:Toplumsal İlişkilerin Odağında Kilercibaşı Mehmed Ağa, s. 27-49.

Ercüment YILDIRIM, Türklerdeki Evren Anlayışının Mezopotamya Mitolojik Anlatımlarıyla Mukayesesi, s. 51-77.

Haesun PARK & Chong Jin OH, Türkiye ve Orta Asya Ülkelerinin Endüstriyel İş Döngüsündeki Karşılıklı Bağımlılığı, s. 79-104.

Bilgehan GÜLCAN vd., Orta Asya Türk Devletlerinde Türkiye'nin Turistik İmajı: Kırgızistan ve Kazakistan'da Bir Alan Araştırması, s. 105-137.

Nihayet ARSLAN, Rezaizade Mahmut Ekrem'in Atala Çevirisini Biçimlendiren Kültürel ve Estetik Kaygılar, s. 139-163.

Tursynkhan KAIYRKEN vd. , Eski Türklerin Askerî Gelenekleri: Türk Askerlerinin Doğu ve Batı Asya'da Oynadığı Roller, s. 165-183.

İbrahim Ahmet AYDEMİR, Tuvacada Ad İşlevli Yancümleler ve Türkiye Türkçesindeki Eşdeğerlikleri, s. 185-203.

Çağrı Çağlar SİNMEZ & Gökhan ASLIM, İç Anadolu Bölgesindeki Hayvanlarla İlgili İnanış ve Uygulamalar Üzerine Bir Değerlendirme*, s. 205-223.

Songül KEÇECİ KURT, XIX. ve XX. Yüzyıllarda Osmanlı Basınında Çin Müslümanları ve Eğitimi, s. 233-259.

Ahmet FEYZİ, Tanzimat Döneminde Geleneksel Türk Müziği - Bizans Müziği "Kuramsal Benzerlikler Üzerine Bir İnceleme", s. 261-294.

Yusuf ERBAY, Emerging of the Reperesentative Councils and New Organisations within the Administrative System of the Ottoman State in the Tanzimat Era, s. 295-321.

Mikail CENGİZ, Yayın Değerlendirme, s. 323-327.

Osman GÜMÜŞÇÜ, Yayın Değerlendirme, s. 329-341.

82. SAYI YAZ 2017

Şermin KALAFAT, Bir Sözlüksel Bilmece: Redhouse'un Kayıp Türkçe Sözlüğüne Ne Oldu? , s.1-40.

Cemile KINACI, Ceditçi Kazak Aydını Mirjakıp Duvlatulı'nın (1885-1935) Balkıya (1922) Tiyatro Eserinde Kazaklarda Kadın Sorunu , s.41-63.

Mahir NAKİP & Aytaç GÖKMEN, An Empirical Survey of Consumer Ethnocentrism in Kazakhstan and the Preference of Consumers on Imported Products, s. 65-90.

Zuhra ALTIMIŞOVA, Kırgızistan'da Basmacı Hareketiyle İlgili Yeni Bilgiler (1925-1934) , s. 91-116.

Osman HORATA, Türk Dünyası'nın Kültürel Ufukları: Tarihsel Bağlam İçinde Genel Bir Değerlendirme, s. 117-131.

Abdürreşit CELİL KARLUK, One of the Endangered Languages: Yellow Uyghur, s. 133-152.

Evgenia KERMELİ, An Example of Polemic/Apologetic Literature in the Early Modern Ottoman Empire, s. 153-173.

Esme ÖZDAŞLI, İsrail'in Yeni Çevre Stratejisinde Güney Kafkasya, s. 175-200.

Vügar SULTANZADE, Türk Runik Alfabesindeki "Çift Ünsüz" İşaretleri Üzerine, s. 201-216.

Ömer ACAR, Kırgız Türkçesinde Anlam Kaymasına Uğrayan Arapça Kelimeler, s. 217-248.

Özlem OĞUZHAN, Re-Reading Nasreddin Hodja as an Opportunity for “Intercultural Contact”, s. 249-267.

Mustafa Çağhan KESKİN, Osmanlı Sarayı’nda Bir Sırp Prenses: Mileva Olivera Lazarevic, s. 269-301.

Soner SAĞLAM, Mahtumkulu’nun Şiirlerinde Mert ve Namert Tipi, s. 303-327.

Elçin İbrahimov, Türkologiya Dergisi Geçmişten Günümüze, s. 329-334.

83. SAYI GÜZ 2017 AVRASYA'NIN SİYASAL İKTİSADI ÖZEL SAYISI

Nevzat ŞİMŞEK , Hayal Ayça Şimşek & Zhengizkhan Zhanaltay, Analysis of Bilateral Trade Relations between Turkey and Russia Federation, s. 1-26.

Araz ASLANLI, Trans Hazar Enerji İş Birliğinin Türk Cumhuriyetleri Açısından Önemi, s. 27-51.

Ali BALCI & Yıldırım TURAN, Eleştirinin Sefaleti: Batı’dan 15 Temmuz Darbe Girişimini Okumak, s. 53-77.

Mehmet DİKKAYA & Bayram Veli DOYAR, Causality Among Oil Prices, GDP and Exchange Rate: Evidence from Azerbaijan and Kazakhstan, s. 79-98.

İslam Safa KAYA, Evaluation of Tanap Agreements in Terms of International Law and Expropriation Law, s. 99-119.

Ali Burak DARICILI & Barış ÖZDAL, Rusya Federasyonu’nun Siber Güvenlik Kapasitesini Oluşturan Enstrümanların Analizi, s. 121-146.

Olcay ÇOLAK & Naib ALAKBAROV, Does Foreign Direct Investments Contribute to Employment? Empirical Approach for The Commonwealth of Independent States, s. 147-169.

K. Batu TUNAY, Yükselen Ekonomilerde Makro Ekonomik Dengesizliklerin Etkileşimi: Türk Cumhuriyetleri Örneği, s. 171-199.

Alparslan NAS, Branding and National Identity: The Analysis of "Turkey: Discover The Potential" Campaign, s. 201-224.

Mehmet Akif DESTEK, İlyas OKUMUŞ & Abdulmecit YILDIRIM, Tarımsal Katma Değer Üzerinde Hollanda Hastalığı Etkileri: Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan için Bulgular, s. 225-239.

Raziakhan ABDİEVA, Damira BAİGONUSHOVA & Junus GANİEV, Geçiş Ülkelerinde Devlet Harcamaları ile Ekonomik Büyüme İlişkisi: Kırgızistan ve Tacikistan Örneği, s. 241-258.

Orhan ÇOBAN, Nazan Şahbaz Kılınç & Efe Can Kılınç, Sanayi Sektöründe Petrol Talebinin Fiyat ve Gelir Esneklikleri: OECD Ülkeleri Örneği, s. 259-279.

Recep KÖK, Ramazan Ekinci & A. Elif Ay Yalçınkaya, Ülke Riski Bileşenlerinin Reel Sektör Üzerindeki Etkisi: Azerbaycan-Kazakistan-Rusya ve Türkiye Örneği, s. 281-302.

Vugar BAYRAMOV & Laman ORUJOVA, Volatility, Diversification and Oil Shock in Resource-Rich Turkic Countries: Avenues for Recovery, s. 303-329.

Kemal EYÜBOĞLU
Türk Dünyasında Yer Alan Ülkelerin Makro Performanslarının Karşılaştırılması, s. 331-350.

Mustafa DURMUŞ, Andreas Tietze (2017). Tarihî ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati. Cilt 1-4. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Yayınları, s. 351-357.

84. SAYI KIŞ 2018

Sundetbayeva SANDUGASH, "Türkistanskije Vedomosti" Gazetesi ve Orta Asya Basınının Tarihi Gelişimi, s. 1-21.

Mustafa ŞAHİN, Ögedey Kağan'ın Herât Emîri Uygur Türk'ü Harlığı, s. 23-43.

Gülнар KARA, Tang Hanedanı'nın Türk Topraklarını Hâkimiyet Altına Alma Çabaları, s. 45-67

Şehnaz ŞİŞMANOĞLU ŞİMŞEK, Karamanlıca Temaşa-i Dünya ve Cefakâr u Cefakeş'te Zaman, Mekân ve Kapanış: Polipathis'i Yeniden Yazmak, s. 69-93.

Nurgün KOÇ, II. Dünya Savaşı'nda Alman İşgali Altındaki Ülkelere Türkiye Üzerinden Yapılan Yardımlar, s. 95-121.

Nagihan GÜR, Son Dönem Osmanlı Edebiyatının Nazire Derleyicisi: İbnülemin Kemal İnal ve Gülzâr-ı Nezâir Adlı Mecmûası, s. 123-157.

Samet BAĞÇE, Sâlih Zeki's First Lecture in Dârü'l-fünûn Konferansları: Locating its Main Source, s. 159-178.

Deniz Aydar, Türk Müziği Nazariyatına Genel Bir Bakış, s. 179-196.

Fatih ERTUGAY, Bir "Ara Kurum" Olarak Cemevleri, s. 197-218.

Mehmet Bakır ŞENGÜL, Hamlet (William Shakespeare) ile Gülnihal (Namık Kemal) Adlı Tiyatro Eserleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir İnceleme, s. 219-241.

Güven DİNÇ, Kıbrıs'ta İhtidâ Hareketleri (1800-1878) , s. 243-271.

İlhan ERSOY, Kırım Tatar Kültürel Kimliğinin Müzik Aracılığıyla Görünümü: Derviza Ritüeli Ekseninde Kırım Ansamblı Performans Analizi, s. 273-299.

Meliha R. ŞİMŞEK, Yabancılar için İngilizce ve Türkçe Ders Kitaplarındaki Kültürel İçeriklerin Karşılaştırması, s. 301-327.

Mehmet AYDIN, Lars Johanson, Türkçede Görünüş, çev. Nurettin Demir, Ankara 2016: Grafiker Yayınları / Yayın Değerlendirme, s. 329-336.

Serhat KÜÇÜK, 100.Yılında Sovyet İhtilali ve Türk Dünyası" Konulu 6. Türkiyat Araştırmaları Sempozyumunun Ardından, s. 337-340.

85. SAYI BAHAR 2018

Mehmet ÇETİN & Recep KÖK, Kırım Savaşı Örneğinde Osmanlı Ordusu'nda Gayrimüslimlerin İstihdamı, s. 1-24.

Zekeriya IŞIK, Osmanlı İmparatorluğu'nda Kamusal Alanda Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet Kimliğiyle Kadın (1839-1900): Çorum Şer'iyye Mahkemesi Örneği, s. 25-56.

Yahya YEŞİLYURT, Yemen Karasularında Korsanlık ve Osmanlı Devleti'nin Aldığı Tedbirler (1869-1914) , s. 57-82.

Ahmet Ali GAZEL, Osmanlı Mürettepler Cemiyeti, s. 83-112.

Amirzhan RYSBAYEV & Gulzada TEMENEVO, Kazak ve Türkiye Türkçesindeki Anlamca Kaynaşmış ve Deyimleşmiş Fiillerin Anlamsal Yapısı, s. 113-128.

Hatice ÖZDİL, Mehmed MURAD, Nakşibendî ve Nakşî Gözüyle Yazılmış Tek, Tam Mesnevî Őerhi, s. 129-145.

Ebru DAVULCU, Dalkavuk, Kalem, Davul, Kartal, Cem ve Kara Sinan Dergilerindeki Reklam ve İlanlarda Modernleşme ve Değişen Tüketim Kültürü, s. 147-173.

Gökhan YALÇIN, Edvâr Kitaplarında Usûl-i Cedîd: İç İçe Daireli Usûller, s.175-208.

Yavuz ŞEN, Bektaşî Nefesleri Üzerine Makamsal Bir İnceleme, s. 209-231.

Kubilay AKTULUM, Metinlerarasılık Görüngüsünde Gerçeklik ya da Metnin Göndergeselliği, s. 233-256.

Rasim YILMAZ & Julide YALÇINKAYA KOYUNCU, The Impact of Privatization on Labor Productivity in Transition Economies and the Turkic Republics, s. 257-281.

Oljobay KARATAYEV, Sibir Kırgızlarının Devlet ve Siyasi Yöneticisi: Erenak Bek, s. 283-297.

Utku YAPICI, Change in the Status of the Crimean Tatars: from National Minority to Indigenous People?, s. 299-332.

Münevver Ebru ZEREN, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Paul Pelliot, Carnets de Route 1906-1908, Transkripsiyon: Esclarmonde Monteil (Fr.), Huei-Chung Tsao (Çin.), Ingrid Ghesquière (Rus.), Koordinasyon: Jérôme Ghesquière, Musée Guimet, Paris, Les Indes

Savantes, 2008, 479 s. + VII levha (Haritalar, Çizimler, Fotoğraflar), s. 333-338.

Çetin PEKACAR, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Tarihçilere, dilcilere ve genel okuyucu kitlesine hitap eden bir eser: DERBENDNAME, s. 339-341.

Bülent KAYA, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Divan-ı Hikmet Sohbetleri (Editör: Prof. Dr. Zülfikar Güngör.) (2018). Ankara: Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı Yayınları., s. 343-347.

86. SAYI YAZ 2018

Soyalp TAMÇELİK & İsmail SAFİ, Strategic Principles of Recognition of Turkish Republic of Northern Cyprus by Turkic Republics, s. 1-22.

Zhanar KONYRATBAYEVA, Serikkyl Satenova & Ordaly KONYRATBAYEV, Revealing Shakarim's Passionate Nature via His Linguistic Personality, s. 23-44.

Emine TUĞCU, Bir Osmanlı ve Bir Çerkes: Sergüzeşt Romanında Özgürlüğün Bedeli, s. 45-64.

Mustafa YILDIZ, Siyaset Felsefesi Açısından Dede Korkut Hikâyeleri, s. 65-88.

Oğuzhan AYDIN, Türkiye'nin Sıhî İctimaî Coğrafyası'na Göre Anadolu'da Gelenek, İnanç ve Kültür Üzerine Bir Değerlendirme, s. 86-114.

Semra Baturay MERAL & Hasan Mesut MERAL, On Single Argument Verbs in Turkish, s.115-136.

Selim TEZCAN, Mehmet Sadık GÜR & Alper SARIBAŞ, İsrail Tarih Ders Kitaplarında Türk İstiklal Savaşı ve Cumhuriyet Dönemi, s. 137-167.

Ayşe YILDIZ, "Mecmû'a" Ve "Mecmû'a-i Eş'âr" Kavramlarının Zübdetü'l-Eş'âr ve Zeyllerindeki Kullanımları Üzerine, s. 169-181.

Tuğba BARUTCU & Fatma AÇIK, Çocuk Edebiyatı Ürünlerinde Yer Alan Deyimlerin Kültür Aktarımındaki Rolü ve Türkçe Ders Kitaplarındaki Deyimlerle Örtüşme Düzeyi, s. 183-209.

Bilal GÜZEL, Türk Klasik Eserlerinin Dijital Ortama Aktarılması Projesi (E-Kitap), s. 211-214.

Saadet ÇETİN, Kökü Mazide Bir Âti: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü II (20. Yüzyıldan Günümüze 1860-1985) Projesi, s. 215-218.

Fatih ÖZER, Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü Sistemi (TEBDİZ), s. 214-221.

87. SAYI GÜZ 2018

Dalim Çiğdem ÜNAL, Türk İnsanını ve Kültürünü Tanımak: Almanca Erasmus Deneyim Raporlarında Kültürlerarası Etkileşimin İncelenmesi, s. 1-32.

Cemil KUTLUTÜRK, Müslüman Türklerin Hint Dili ve Literatürüne Katkısı: Hint-Sufi Metinleri, s. 33-58.

Beyazıt H. AKMAN, Orientalism In Orhan Pamuk's White Castle, s. 59-82.

Fatih ŞAYHAN, Altay Türklerinin İnanmalarındaki Su Kültünün Mitsel Okuması, s. 83-100.

Tuba Işın DURMUŞ & Mehmet GÜRBÜZ, Osmanlı Nesrinin Folklorik Üslup Özellikleri, s. 101-128.

Seyil NAJİMUDİNOVA, Azamat MAKSÜDÜNOV, Kenan ÖZDEN, Elşen BAĞIRZADE & Raşid TAZHİBAYEV, Değişen Dünyada Değişmeyen Değerler: Türk Cumhuriyetlerinde Üniversite Öğrencilerinin İş Etiğine Yönelik Tutumları, s. 129-156.

Münire Kevser BAŞ, Poetik Eylem Sürecinin Kurgusal İfadesi: Çocuk ve Allah'ta Kuşlar-Ağaçlar Sembolizmi, s. 157-178.

Hatem ETE, Reframing the July 15 Coup Attempt: A Political and Sociological Examination, s. 179-202.

Buğra SARI, The Strategic Interaction between Turkey and Iran in the Syrian Crisis: A Game Theoretical Analysis of the Time Frame from 2011 to 2015, s. 203-227.

Mustafa KILIÇ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Mustafa Sever (2018). Bakırgan Kitabı. Ankara: Ahmet Yesevi Üniversitesi, İnceleme Araştırma Dizisi Yayın No: 55. , s. 229-234.

Emrah YILMAZ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Gurbangulı, Berdimuhamedov (2018). Türkmenistan - Büyük İpek Yolu'nun Kalbi. Ankara: TÜRKSOY Yayınları. , s. 235-238.

Koray DEĞİRMENCİ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews Denise Gill, Melancholic Modalities: Affect, Islam and Turkish Classical Musicians, New York 2017: Oxford University Press, s. 239-246.

88. SAYI KIŞ 2019

Yusuf SARINAY, Türkistanlı Hacıların Ziyaret Merkezi Olarak İstanbul, s. 1-18.

Fuat AKSU & Yunus ÇOLAK, Türkiye'nin Dış Politika Krizlerinde Ahdi Hukuk: Kıbrıs ve Nahçıvan Krizleri, s. 19-54.

Cengiz MUTLU, Yeni Belgeler Işığında Türk Milli Mücadelesi'nde Şeyh Senusi, s. 55-82.

Feyzan GÖHER VURAL, Saha Türkleri, Hantı-Mansi, Nenets Topuluklarında Ayı Töreni ve Törende Kullanılan Çalgılar, s. 83-112.

Kezban ACAR, Kırım Savaşı (1853-56) Döneminde Propaganda: Rus Popüler Kültüründe Savaş ve Düşman İmgesi, s. 113-136.

Muzaffer GURSOY, Batı Kazakistan'da Sarmat Mezar Tipleri, s. 137-167.

Alter KAHRAMAN, Lenin Bayrağı: 'between two fires', s. 169-188

Ahat SALİHOV, Başkurlarda Eski Türk Takvimi ve Nevruz Bayramının Kutlanması, s. 189-203

Funda ÇAPAN ÖZDEMİR, Ahmed Midhat Efendi'nin Ahmet Metin ve Şirzad Romanında İstitrâd Değerlendirmesi, s. 205-226

Tuba Işınsu DURMUŞ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews: Horata, Osman (2018). Has Bahçede Döne Döne, Araştırma-İnceleme Yazıları. Ankara: Akçağ Yayınları, s. 227-229

Emine Sıdıka TOPTAŞ, Yayın Değerlendirme / Book Reviews: Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu (2018). Haz. M. Fatih Köksal, Mücahit Kaçar ve Mevlüt İlhan. İstanbul: Kesit Yayınları, s. 231-234

Yasin ŞEN & Harun SARIGÜL, Yayın Değerlendirme / Book Reviews: Tıccı, Mustafa (Haz.) (2018). Hazret-i Pır Şabân-ı Velî Kitabı. İstanbul: H Yayınları, s. 235-238

89. SAYI BAHAR 2019

İsmail KÖSE, I. Dünya Savaşı'nın İlk Gizli Anlaşması: İstanbul ve Boğazlar'ın Rus Çarlığı'na Bırakılması (Mart-Nisan 1915), s. 1 - 27

Efe BAŞTÜRK, Deli Dumrul Mitosu Bağlamında Türk-İslam Özneliğinin Psiko-Mitolojik Çözümlemesi, s. 29 - 54

Gülnura CUMALİYEVA, Aida KASIYEVA, Socio-Cultural Analysis of the Script "Kyrgyz Wedding", s. 55 - 76

Ünsal Umdu TOPSAKAL, İlyas TOPSAKAL, Fenomenolojik Bir Çalışma: Türk Kültüründeki Kurt Kültü Üzerine Öğrenci Düşünceleri, s. 77 - 94.

Sema AY, Removal of Iran Sanctions: Is It Opportunity or Threat for Turkey?, s. 95 - 119.

Oğuz Bilge GÜNGÖRDÜ, Türk Romanında II. Dünya Savaşı Dönemi Almanya'sı İmgesi, s. 121 - 142.

Ahmet ŞİMŞEK, Ee Young COU, Güney Kore Tarih Ders Kitaplarında Türk ve Osmanlı Algıları, s. 143-170.

Bahar ÖZSOY, Türk Cumhuriyetlerinde Kadın Sorunsalı: Uluslararası Raporlar Işığında Türk Cumhuriyetlerinde Kadınların Mevcut Durumu, s. 171-192.

Zhakhangir NURMATOV, Rus Oryantalist Klimoviç'in Kur'an Çerçevesindeki Çalışmaları, s.193-214.

Muzaffer BAŞKAYA, Arşiv Belgelerine Göre Cumhuriyetin İlk Yıllarında Doğu Türkistan'ın Genel Durumu ve Türkiye ile Kültürel Münasebetler, s. 215-236.

Abzal DOSBOLOV, Yayın Değerlendirme / Book Reviews: Ayşe Çolpan Yıldız ve Murat Yılmaz (ed.) (2018). Bağımsızlıklarının Yirmi Yedinci Yılında Türk Cumhuriyetleri. Ankara: Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütavelli Heyet Başkanlığı Yay., s. 237 -241.

Abdulhakim MEHMET, Yayın Değerlendirme / Book Reviews: Liu Zhao ve Çağdaş Bir Türkçe Dilbilgisi: Tuerqiyu Yufa. Beijing: The Commercial Press. (2019), s. 243 - 246 .

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Bilig, Ahmet Yesevi Üniversitesi çatısı altında 1996 Şubat ayında yayımlanmaya başlamış olan bir bilim-kültür dergisidir. “Bilig Dergisinde Ele Alınan Halk Bilimi Konuları Üzerine Bir İnceleme” isimli tez çalışmasında Bilig’in bugüne kadar yayımlanmış olan tüm sayıları incelenmiştir. 89 sayının incelendiği bu çalışma neticesinde 20 yılı aşkın süredir yayımlanan bu derginin Türk kültürü ve sosyal yaşantısı ile ilgili birçok konuya değindiğini görebilmekteyiz. Dergide yayımlanan makale sayısının ilk sayılarına oranla bugüne gelindikçe, azalması dergi incelemesinde göze çarpan bir detaydır. Bu bilinçli bir tercih olmuştur. Yayımlanan makalelerin niteliklerini artırmak için bu yol tercih edilmiştir. Dergi çok yazarlık anlamında ortak yazarlar tarafından yazılan yazıları da içermektedir. Bununla ilgili olarak yazılan makalelerde aynı millet ya da aynı Türk boyundan olan kişilerden ziyade, farklı millet ya da boydan kişilerin bir arada yazacakları yazıların kültür açısından fayda sağlayacağı kanaati oluşmuştur. Bilig dergisi değişen ve gelişen koşullarda aralıksız olarak yayın hayatına devam etmesi yönüyle de önemli bir dergi olmuştur.

Bilig’in bir süreli yayın olarak en önemli hedefi, neredeyse çeyrek yüzyıllık süre boyunca çizgisini bozmadan devam ederek sahip olduğu saygınlığı korumak olmuştur. Bilig dergisinin her daim dünden daha iyi olma hedefi vardır ve bu hedef hemen hemen her sayıda yinelenmektedir.

Derginin en önemli özelliği ve bizde oluşturduğu en büyük farkındalık uzak coğrafyalarda yaşamış ve kendilerine bir kültür sahası edinmiş, aynı zamanda farklı tarihsel tecrübeler yaşamış olmaları çeşitlilik gösteren Türk milletlerinin kültürlerini bir arada görmemizi sağlamasıdır. Birbirine yakın veya uzak olarak yaşamalarına rağmen aynı çizgide hareket eden ve ortak bir kültür geçmişi özelliği gösteren Türk halkları bu özellikleri ile büyük Türk uygarlığı zenginlik ve farklılığına değer katmaktadırlar. Derginin tüm sayılarında Türk kültür mirasına ışık tutmaya ve Türk dünyasının güncel sorunlarına dikkat çekmeye çalışılmıştır. Derginin bütün sayılarında Türk kültür hazinesinin ne kadar zengin olduğuna dair örnekler bulunabilmektedir. Türklerin farklı

yönleri ile ilgili bilgiler veren dergi Türk dünyasına ait güncel olaylara ve meselelere de ışık tutmuştur.

Dergi geneline bakıldığında ilk bakışta tarihe ait anlatılar ve dil ile ilgili meseleler dikkati çekmektedir. Edebiyat, müzik ve iletişime dair hususlara da dikkat çekmiş olan dergi aynı zamanda uluslararası ilişkiler ve iktisat alanında yazılmış olan makaleler ile de çok yönlü bir bakış açısı yakaladığını göstermiştir.

Tez çalışmasında dergide yer alan ortak konular bir başlık altında toplanmış ve gerekli görülen makaleler ayrıntılı olarak incelenmiştir. Makaleler seçilirken Türk halk edebiyatını genel itibariyle yansıtan makalelerin sınıflandırılmasına dikkat edilmiştir. Dergide yer alan tüm makaleler incelendiğinde tüm makalelerde kültüre dair bir iz bulunduğu görülmektedir. Bir milleti kültüründen ayrı düşünemeyeceğimiz açıktır.

Bilig dergisi güncel olaylara ve gelişmelere sayılarında yer veren bir dergidir. Bu dergide konu içeriklerine bakıldığında, güncelin takip edildiğini dil, kültür ve sosyal bilimlere çağrı yaklayan bir bakış açısıyla bakıldığını görüyoruz. Dergide kadın temasının gereken şekilde işlenmesi, dergiyi özel kılan durumdurlardan biridir. Kadınları anlatan bu makalelerin sadece kadın yazarlar değil erkek yazarlar tarafından da kaleme alındığı görülmektedir.

Edebiyat ile sosyal ve siyasi hayat arasında her zaman sıkı bir ilişki olduğu bilinmektedir. Türk edebiyatı tarihinde de edebiyat ve siyasi-sosyal hayat ilişkisi kendini göstermektedir. Türk tarihinde, sosyal yaşamda yaşanan değişimlerin yansımaları siyasi ve edebi hayatta da görülmektedir. Bu değişim ve gelişim kültürel yapıyı da etkilemektedir.

Tez çalışmamızda incelediğimiz Bilig dergisinin yayımlandığı dönemin sosyal, siyasal ve kültürel hayatını objektif olarak aktardığı görülmektedir. Türk coğrafyasında yaşayan milletlerin geçmişini ve bugünü anlatması açısından dergi önemli bir yere sahiptir.

bilig

Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi
Journal of Social Sciences of the Turkic World
Журнал Гуманитарных Наук Тюркского Мира

KIŞ WINTER 2019 • SAYI NUMBER 88

Yusuf Sannay	Türkistanlı Hacıların Ziyaret Merkezi Olarak İstanbul
Fuat Aksu Yunus Çolak	Türkiye'nin Dış Politika Krizlerinde Ahdî Hukuk: Kıbrıs ve Nahçıvan Krizleri
Cengiz Mutlu	Yeni Belgeler Işığında Türk Millî Mücadelesi'nde Şeyh Senusi
Feyzan Göher Vural	Saha Türkleri, Hanbî-Mansî, Nenets Topluluklarında Ayı Töreni ve Törende Kullanılan Çalgılar
Kezban Acar	Kırım Savaşı (1853-56) Döneminde Propaganda: Rus Popüler Kültüründe Savaş ve Düşman İmgesi
Muzaffer Gursoy	Babı Kazakistan'da Sarmat Mezar Tipleri
Alter Kahraman	<i>Lenin Bayrağı</i> : 'between two fires'
Ahat Salihov	Başkurtlarda Eski Türk Takvimi ve Nevruz Bayramının Kutlanması
Funda Çapan Özdemir	Ahmed Midhat Efendi'nin <i>Ahmet Metin ve Şirzad</i> Romanında İstibrâd Değerlendirmesi
Yayın Değerlendirme / Book Reviews	
Tuba İşinsu Durmuş	Horata, Osman (2018). <i>Has Bahçede Döne Döne, Araştırma-İnceleme Yazıları</i> . Ankara: Akçağ Yayınları.
Emine Sıdıka Toptaş	<i>Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu</i> (2018). Haz. M. Fatih Köksal, Mücahit Kaçar ve Mevlüt İlhan. İstanbul: Kesit Yay.
Yasın Şen Harun Sarıgül	Tatçı, Mustafa (Haz.) (2018). <i>Hazret-i Pîr Şabân-ı Velî Kitabı</i> . İstanbul: H Yayınları.

© Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı
Ahmet Yesevi University Board of Trustees
Полномочный Совет университета имени Ахмеда Ясави

KAYNAKÇA

Aksan, D.(1989).Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim.I-III,Ankara:Türk Dil Kurumu Yayınları.

Aksoy, Ö.A (1991).Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü. İstanbul.

Ana Britannica, (1986). Cilt-1 s.44

Artun, E. (2012). *Türk Halk Bilimi*. Adana: Karahan Kitabevi.

Bilig,(1996-).1-89 Ankara.

Boratav, P.N.(2003). 100 Soruda Türk Halk Edebiyatı. İstanbul: K Kitaplığı.

Büyükbaykal, G. S. (Şubat 2013).“Türkiye’de ve Dünyada Ekonomi Dergiciliği”,.Aslı Yapar Gönenç (ed.), Dergicilik Üzerine, Koyu Kitap, İstanbul, s.84-101

Büyükbaykal, G. S. (Şubat 2013).“Türkiye’de ve Dünyada Ekonomi Dergiciliği”,.Aslı Yapar Gönenç (ed.), Dergicilik Üzerine, Koyu Kitap, İstanbul, s.84-101

Çobanoğlu, Ö. (2003) Türk Halk Kültüründe Memoratlar ve Halk İnançları.Ankara: Akçağ Yayınevi.

Çobanoğlu, Ö.(1999). Halk Bilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş. Ankara: Akçağ Yayınevi

Davudova, G. (1984) . Tapmaca, Bakı

Diyarbakirli, N.(1969) 'Türk Sanatının Tarihsel Kaynaklarına Doğru" Türk Sanat Tarihi Araştırmalar ve İncelemeleri. İstanbul

Doğan, E.(1997). Edebiyatımızda Dergiler.İstanbul:Bağlam Yayıncılık

Eker, G. Ö. (2018). Farklı Görme Biçimiyle Modern Dünya Ritüeli Olarak Yemek Kültürü: Sınanma/Erginlenme ve İntikam Alma Gizli İşlevleri. *Millifolklor dergisi* (120), 170-183.

Ekrem, M.A.(1986).Arız (Arzu) Üle Kamber", III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, C. E. Halk Edebiyatı,.Ankara:Kültür ve Turizm Bakanlığı MİFAD Yayınları

Eroğlu, A. (2017). Halk İnanışlarına Giriş. D. Arık (editör) içinde, *Halk İnanışları* (s. 21). Ankara: Grafiker Yayınları

Esin, E.(2002)Türk Sanatında At".Türkler, c.4, Yeni Türkiye Yay.

Fendiyev, R. (1980). Daşlar Danışır, Kençlik, Bakü

Gursoy, M.(2016). "Sarmatlarda Sapma Mezar Geleneği: Batı Kazakistan Örneği Üzerinden". III. Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Sempozyumu. C. 3. Bakü. 211-216

Hançerlioğlu, O. (1994) İslam İnançları Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul.

Hiçyılmaz, E.(1984) Türkiyede Dergiler ve Ansiklopediler.İstanbul:Gelişim Yayınları

İnan, Abdulkadir (1976), Eski Türk Dini Tarihi.İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları

İnan, A.(1995).Tarihte ve Bugün Şamanizm Materyaller ve Araştırmalar. Ankara:4.bs., TTK Yayınları

Kabaklı, A.(2002). Türk Edebiyatı.İstanbul:Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları.

Kösoğlu,N. (1992), Milli Kültür ve Kimlik.İstanbul: Ötüken Yayınları

Öztürk, A. (1985). *Türk Anonim Edebiyatı*. İstanbul: Bayrak Yayımcılık.

Parlak,T. (1968). Yeni Asırın Selanik Yılları.İzmir

Sarıkçıoğlu, E.(2000). Başlangıcından Günümüze Dinler Tarihi. 3. Baskı. Isparta.Köseoğlu,

Seyidov, N. (1968). "Azerbaycan Tapmacalarına Dair"

Surazakov, S. (1975) .Altay Folklor, Altaysk.

Sümer, F. (1983).Türkler'de Atçılık ve Binicilik, İstanbul:Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.

Tezel, N. (1968).Türk Halk Edebiyatında Masal.Türk Dili, Halk Edebiyatı Özel Sayısı.Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını, Sayı 207

Türkmen,F.(1983).Tahir ile Zühre. Ankara:Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Tuğrul, M.(1945). Örencik ve Ahi Köylerinin Türküleri. Ankara: Recep Ulusoğlu Basımevi, Ankara Halkevi Neşriyatı.

Yamaç,Z.(1991).Basın Tarihinde Yeni Mecmua Muhteva Analizi ve Dizini.İstanbul: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Yardımcı, M. (2017). *Başlangıcından Günümüze Türk Halk Şiiri*. İzmir: Kanyılmaz Matbacılık.

Yıldırım, D. (1998). *Türk Bitiği*. Ankara: Akçağ Yayınları.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc5b87d329882.26180357 (05.05.2019).

<http://bilig.yesevi.edu.tr/> (01.02.2019).

<https://dergipark.org.tr/> (15.04.2019).

